

SINTEZA
obiectivelor și propunerilor/recomandărilor
(structurată pe articole sau puncte din proiect) la proiectul
de lege pentru modificarea unor acte normative ce vizează politica bugetar-fiscală

Cadrul legal actual	Conținutul articolelor/ punctelor din proiectul prezentat spre avizare și coordonare	Participantul la avizare (expertizare)/ consultare publică	Conținutul obiecției/ propunerii/ recomandării	Argumentarea autorului proiectului
<p>Legea nr. 845/1992 Cu privire la antreprenoriat și întreprinderi</p> <p>Articolul 10. Reglementarea activității de antreprenoriat</p> <p>(9) Limitarea sumei prevăzute la articolul 6 nu se aplică pentru depunerea de numerar în conturile deschise la bănci, asociații de economii și împrumut sau la prestatorii de servicii de plată care sunt autorizați de autoritatea competentă, inclusiv prin automatele de încasări în numerar.</p>		<p style="text-align: center;">AmCham</p>	<p>Se propune completarea art.10 alin.(9) în următoarea redacție:</p> <p><i>„Limitarea sumei prevăzute la articolul 6 nu se aplică pentru depunerea de numerar în conturile deschise la bănci, organizații de creditare nebancaară, asociații de economii și împrumut sau la prestatorii de servicii de plată care sunt autorizați de autoritatea competentă, inclusiv prin automatele de încasări în numerar”.</i></p> <p>Argumentarea: Modificarea propusă oferă posibilitatea alocării resurselor financiare în zonele unde clienții în cele mai multe cazuri nu efectuează tranzacții prin virament, iar organizațiile de creditare nebancaară la rândul lor, nu pot încasa mijloace bănești în numerar, în cazul în care clienții optează pentru această modalitate de plată, fiind puși în situația de a refuza plata - clientului, ceea ce nemijlocit creează bariere sintetice în accesul de finanțare a populației.</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă</p>
<p>Articolul 36⁵. Măsuri de sprijin și încurajare a antreprenoriatului social</p> <p>2. Întreprinderile sociale de inserție beneficiază de:</p> <p>a) consiliere gratuită din partea autorităților și instituțiilor publice la constituirea și/sau la dezvoltarea afacerii;</p>		<p style="text-align: center;">CCI a RM</p>	<p>Se propune completarea cu lit d) în următoarea redacție:</p> <p><i>”d) scutire de la plata taxelor pentru înregistrare de stat și furnizare de informație;”</i></p> <p>Argumentarea: Măsura se propune în contextul eforturilor statului de a susține</p>	<p style="text-align: center;">Notă</p> <p>Propunerea respectivă nu face obiectul proiectului politicii fiscale și vamale. Totodată, menționăm că, statul urmărește susținerea categoriilor țarghetate prin intermediul programelor aprobate de Guvern în</p>

<p>b) dreptul de participare la procedurile de atribuire a contractelor de achiziții publice, în conformitate cu legislația privind achizițiile publice;</p> <p>c) ajutor de stat prin intermediul programelor de stat aprobate cu respectarea legislației în domeniu.</p>	<p>La articolul 36⁸ punctul 2 va avea următorul cuprins:</p> <p>“2. Comisia este alcătuită din 5 membri: un reprezentant al Ministerului Economice și Digitalizării (președintele Comisiei), un reprezentant al Ministerului Finanțelor, un reprezentant al Consiliului Concurenței și doi reprezentanți ai societății civile din domeniul. Ținerea lucrărilor de secretariat ale Comisiei este asigurată de către Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării.”.</p>	<p>Ministerul Justiției</p>	<p>Propunerea de intervenție în cuprinsul art. 36⁸ pct. 2 este formulată într-o manieră generală, care lasă loc de interpretări ambigue, norma devenind vagă și necorespunzătoare cerințelor de claritate și previzibilitate a normei juridice. La elaborarea unui proiect de act normativ, legislatorul trebuie să respecte normele de tehnică legislativă pentru ca acesta să corespundă exigențelor calității, i.e. accesibilitatea și previzibilitatea (<i>Hotărârea Curții Constituționale nr. 6 din 19 martie 2019, § 39</i>). În acest sens, se recomandă completarea primului enunț cu textul „economic, desemnați de organul central de specialitate care asigură lucrările de secretariat ale Comisiei”.</p>	<p>scopul susținerii populației cu nevoi speciale, gestionate de Ministerul Muncii și Protecției Sociale, iar antreprenoriul social ar putea fi subiectul aplicării de fonduri prin intermediul ODA.</p>
Se acceptă				
<p>b) dreptul de participare la procedurile de atribuire a contractelor de achiziții publice, în conformitate cu legislația privind achizițiile publice;</p> <p>c) ajutor de stat prin intermediul programelor de stat aprobate cu respectarea legislației în domeniu.</p>	<p>Articolul 36⁸. Comisia Națională pentru Monopol.Fiscal</p> <p>2. Comisia este alcătuită din 5 membri: un reprezentant al Ministerului Finanțelor (președintele Comisiei), un reprezentant al Ministerului Economiei, un reprezentant al Consiliului Concurenței și doi reprezentanți ai societății civile din domeniul economic, desemnați de organul central de specialitate care asigură lucrările de secretariat ale Comisiei.</p>	<p>ABM</p>	<p>Se propune expunerea în următoarea redacția:</p> <p>5) Rezident:</p> <p>a) orice persoană fizică care corespunde uneia din cerințele de mai jos:</p> <p>i) are domiciliu permanent în Republica Moldova, inclusiv:</p> <ul style="list-style-type: none"> - se află la tratament sau la odihnă, sau la învățătură, sau în deplasare peste hotare; - este persoană cu funcții de răspundere a Republicii Moldova, aflată în exercițiul funcțiilor peste hotare; - deține permis de ședere permanentă valabil, eliberat în conformitate cu Legea nr.273/1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte; 	<p>Notă.</p> <p>Propunerea urmează a fi examinată în cadrul exercițiului de rescriere a Titlului I și II al Codului fiscal, preconizat pentru semestrul II a anului curent.</p>
Codul fiscal nr.1163/1997				
<p>Articolul 5. Noțiuni generale</p> <p>5) Rezident:</p> <p>a) orice persoană fizică care corespunde uneia din cerințele de mai jos:</p> <p>i) are domiciliu permanent în Republica Moldova, inclusiv:</p> <ul style="list-style-type: none"> - se află la tratament sau la odihnă, sau la învățătură, sau în deplasare peste hotare; - este persoană cu funcții de răspundere a Republicii Moldova, aflată în exercițiul funcțiilor peste hotare; 	<p>Articolul 5. Noțiuni generale</p> <p>5) Rezident:</p> <p>a) orice persoană fizică care corespunde uneia din cerințele de mai jos:</p> <p>i) are domiciliu permanent în Republica Moldova, inclusiv:</p> <ul style="list-style-type: none"> - se află la tratament sau la odihnă, sau la învățătură, sau în deplasare peste hotare; - este persoană cu funcții de răspundere a Republicii Moldova, aflată în exercițiul funcțiilor peste hotare; 	<p>ABM</p>	<p>Se propune expunerea în următoarea redacția:</p> <p>5) Rezident:</p> <p>a) orice persoană fizică care corespunde uneia din cerințele de mai jos:</p> <p>i) are domiciliu permanent în Republica Moldova, inclusiv:</p> <ul style="list-style-type: none"> - se află la tratament sau la odihnă, sau la învățătură, sau în deplasare peste hotare; - este persoană cu funcții de răspundere a Republicii Moldova, aflată în exercițiul funcțiilor peste hotare; 	<p>Notă.</p> <p>Propunerea urmează a fi examinată în cadrul exercițiului de rescriere a Titlului I și II al Codului fiscal, preconizat pentru semestrul II a anului curent.</p>

<p>ii) se află în Republica Moldova cel puțin puțin 183 de zile pe parcursul anului fiscal;</p> <p>b) orice persoană juridică sau formă organizatorică cu statut de persoană fizică a cărei activitate este gestionată în Republica Moldova ori al cărei loc de desfășurare a activității este Republica Moldova.</p>			<p>ii) se află în Republica Moldova cel puțin puțin 183 de zile pe parcursul anului fiscal;</p> <p>b) orice persoană juridică sau formă organizatorică cu statut de persoană fizică a cărei activitate este gestionată în Republica Moldova ori al cărei loc de desfășurare a activității este Republica Moldova.</p>	
<p>Argumentare:</p> <p>Această concretizare va facilita înțelegerea și identificarea corectă a statutului de rezidență al persoanelor fizice care dețin act de identitate Permis de ședere permanent în care este menționată Viza de reședință (domiciliul permanent) și va exonera plătitorul de venituri de la modificarea permanentă a statutului de rezidență al acestor persoane la începutul fiecărui an fiscal și ulterior de la recalculul impozitului pe venit și depunerea repetată a Dărilor de seamă fiscale, după documentarea faptului șederii acestuia timp de 183 zile pe parcursul anului fiscal prin solicitarea certificatelor de la Poliția de frontieră sau a Certificatului de rezidență fiscală eliberate de către Serviciul Fiscal de stat</p>		<p>Asociația Businessului European</p>	<p>Argumentare:</p> <p>Această concretizare va facilita înțelegerea și identificarea corectă a statutului de rezidență al persoanelor fizice care dețin act de identitate Permis de ședere permanent în care este menționată Viza de reședință (domiciliul permanent) și va exonera plătitorul de venituri de la modificarea permanentă a statutului de rezidență al acestor persoane la începutul fiecărui an fiscal și ulterior de la recalculul impozitului pe venit și depunerea repetată a Dărilor de seamă fiscale, după documentarea faptului șederii acestuia timp de 183 zile pe parcursul anului fiscal prin solicitarea certificatelor de la Poliția de frontieră sau a Certificatului de rezidență fiscală eliberate de către Serviciul Fiscal de stat</p>	<p>Se acceptă în redacția propusă de Ministerul Finanțelor</p>
<p>Articolul 5. Noțiuni generale</p> <p>29) <i>Subdiviziune</i> – unitate structurală a întreprinderii, instituției, organizației (filială, reprezentanță, sucursală, secție, magazin, depozit etc.), situată în afara locului ei de reședință de bază, care exercită unele din atribuțiile acesteia.</p>	<p>La articolul 5 punctul 29) se completează cu textul “ , cu excepția dispozitivelor electronice (de tip terminal de plată în numerar, terminal cash-in, aparat de schimb valutar, bancomat, precum și altele ce dispun de un program de aplicație dedicat și identificabil) ”.</p>	<p>AmCham</p>	<p>Argumentare:</p> <p>La momentul existenței multelor dispozitive electronice instalate în afara subdiviziunilor entității, care sunt mobile și nu prezintă un obiect imobil și în care nu se exercită atribuțiile entității.</p>	<p>Se acceptă în redacția Ministerului Finanțelor</p>
<p>Articolul 5. Noțiuni generale</p> <p>29) Subdiviziune – unitate structurală a întreprinderii,</p>	<p>La articolul 5: punctul 29) se completează cu textul “ , cu excepția dispozitivelor</p>	<p>AmCham</p>	<p>Se propune completarea art.5 pct. 29) în următorul conținut: „[...]”, cu excepția dispozitivelor speciale (de tip terminal de</p>	<p>Se acceptă în redacția Ministerului Finanțelor</p>

<p>instituției, organizației (filială, reprezentanță, sucursală, secție, magazin, depozit etc.), situată în afara locului ei de reședință de bază, care exercită unele din atribuțiile acesteia.</p>	<p>electronice (de tip terminal de plată în numerar, terminal cash-in, aparat de schimb valutar, bancomat, precum și altele ce dispun de un program de aplicație dedicat și identificabil)".</p>	<p>plată în numerar, aparat de schimb valutar, bancomat, precum și altele ce dispun de un program de aplicație dedicat și identificabil) inclusiv spațiului pentru amplasarea acestor dispozitive.”</p> <p>La art.5 includerea noțiunilor:</p> <p>- [x] „<u>stock option (incianative) plan</u>” - un program inițiat în cadrul unei persoane juridice prin care se acordă angajaților, administratorilor și/sau directorilor acesteia sau ai persoanelor juridice interdependente, dreptul de a achiziționa la un preț preferențial sau de a primi cu titlu gratuit un număr determinat de titluri de participare, definite potrivit pct. X, emise de entitatea respectivă. Pentru calificarea unui program ca fiind „stock option plan”, programul respectiv trebuie să cuprindă o perioadă minimă de un an între momentul acordării dreptului și momentul exercitării acestuia (achiziționării titlurilor de participare);</p> <p>Propunem noțiunea în textul original „stock option (incianative) plan” utilizat pe larg la nivel internațional, inclusiv România fiind păstrată esența planului, și să nu distorsioneze prin interpretări înțelegerea mecanismului de funcționare, obiectivele, etc. mai ales de către investitorii străini.</p> <p>Perioada Programului - minim 1 an – angajatorii prin promisiunile legale oferite angajaților, dar care pot fi valorificate după o perioadă de minim 1 an de zile, urmăresc păstrarea forței de muncă (în special angajații cheie) pentru o perioadă mai îndelungată, de implicarea mai activă a angajatului și majorarea contribuției la dezvoltarea entității.</p>	<p>Notă Codul fiscal reglementează relațiile ce țin de executarea obligațiilor fiscale în ce privește impozitele și taxele de stat, stabilind, de asemenea, principiile generale de determinare și percepere a impozitelor. În acest sens, considerăm că propunerea urmează a fi examinată după modificării Legii nr.1134/1997, Legii nr.135/2007 și Legii nr.845/1992 din punct de vedere a încadrării mecanismului de „stock-option plan” în cadrul normativ.</p>
--	--	--	--

	<p>-(x) “titlu de participare - orice acțiune sau altă parte socială într-o societate în nume colectiv, societate în comandită simplă, societate pe acțiuni, societate în comandită pe acțiuni, societate cu răspundere limitată sau într-o altă persoană juridică ori deținere la un fond de investiții;”</p> <p>Este necesar să fie definită noțiunea de „titlu de participare”. Codul Fiscal actual nu definește decât acționar și asociat unde se utilizează termenii de „acțiune și asociat”.</p>		
<p>Notă Noțiunea de cashback constituie o varietate a discountului (reducerilor de preț) care sunt reglementate de Legea cu privire la comerțul interior nr.231/2010.</p>	<p>Articolul 5 pct. 38) din Codul fiscal, propunem să fie expus în următoarea redacție, după cum urmează: “38) Campanie promoțională - modalitate de promovare a vânzărilor prin organizarea de concursuri cu scopul promovării vânzărilor, anunțate public, cu acordarea de cadouri, premii, cashback, bonusuri sau alte câștiguri ca urmare a practicilor comerciale implementate de contribuabil”.</p>	<p>Asociația Businessului European</p>	<p>Articolul 5. Noțiuni generale 38) Campanie promoțională – modalitate de promovare a vânzărilor prin organizarea de concursuri, jocuri, loterii anunțate public și desfășurate pe o perioadă de timp limitată, cu acordarea de cadouri, premii, câștiguri, precum și organizarea de către autorități și instituții publice a acestor activități în alt scop decât cel de promovare a vânzărilor.</p>
	<p>Argumentarea: În contextul politicii existente și a planului de acțiuni “Moldova fără numerar” al Guvernului Republicii Moldova privind diminuarea circuitului de cash în economia națională și a promovării decontărilor prin virament, mediul de afaceri de rând cu sistemul bancar sunt cei mai buni promotori ai decontărilor fără numerar. Rezonând cu planul de acțiuni al Guvernului, mediul de afaceri lansează numeroase campanii promoționale, menite să promoveze cardurile bancare și achitățile prin intermediul acestora. În acest context, noțiunea de “Campanie Promoțională” stabilită la articolul 5 din codul Fiscal nu mai satisface acele programe elaborate de către mediul de afaceri în vederea</p>		

	<p>promovării vânzărilor și achitărilor fără numerar. Suplimentar, noțiunea actuală cuprinde și componenta de jocuri de noroc și loterii, care în Codul Fiscal au un regim separat de impozitare și acestea nu întruiesc scopul promovării vânzărilor.</p> <p>În acest context, am analizat experiența României, pe care o considerăm una oportună și corectă și am constatat, că campaniile promoționale nu sunt limitate în timp și prezintă acțiuni de promovare a produselor/serviciilor ca urmare a practicilor comerciale implementate de contribuabil.</p> <p>A se vedea: https://static.anaf.ro/static/10/Anaf/legislatie/Cod_fiscal_norme_11022020.htm</p>		
<p>Notă</p> <p>Noțiunea de cashback constituie o varietate a discountului (reducerilor de preț) care sunt reglementate de Legea cu privire la comerțul interior nr.231/2010.</p>	<p>Se propune următoarea redacție:</p> <p>38) Campanie promoțională - modalitate de promovare a vânzărilor prin organizarea de concursuri cu scopul promovării vânzărilor, anunțate public, cu acordarea de cadouri, premii, cashback, bonusuri sau alte câștiguri ca urmare a practicilor comerciale implementate de contribuabil.</p> <p>Argumentare:</p> <p>În contextul politicii existente și a planului de acțiuni "Moldova fără numerar" al Guvernului Republicii Moldova privind diminuarea circuitului de cash în economia națională și a promovării decontărilor prin virament, mediul de afaceri de rând cu sistemul bancar sunt cei mai buni promotori ai decontărilor fără numerar.</p> <p>Rezonând cu planul de acțiuni al Guvernului, mediul de afaceri lansează numeroase campanii promoționale, menite să promoveze cardurile bancare și achitățile prin intermediul acestora. În acest context, noțiunea de "Campanie Promoțională" stabilită la articolul 5 din Codul Fiscal nu mai satisface acele</p>	<p>ABM</p>	<p>Articolul 5. Noțiuni generale</p> <p>38) Campanie promoțională - modalitate de promovare a vânzărilor prin organizarea de concursuri, jocuri, loterii anunțate public și desfășurate pe o perioadă de timp limitată, cu acordarea de cadouri, premii, câștiguri.</p>

	<p>programe elaborate de către mediul de afaceri în vederea promovării vânzărilor și achitărilor fără numerar. Suplimentar, noțiunea actuală cuprinde și componenta de jocuri de noroc și loterii, care în Codul Fiscal au un regim separat de impozitare și acestea nu întrucesc scopul promovării vânzărilor.</p> <p>În acest context, am analizat experiența României, pe care o considerăm una oportună și corectă și am constatat, că în țară campaniile promoționale nu sunt limitate în timp și prezintă acțiuni de promovare a produselor/serviciilor ca urmare a practicilor comerciale implementate de contribuabil.</p> <p>În această ordine de idei, propunem să fie modificată noțiunea de campanie promoțională</p>		
<p>Notă</p> <p>Codul fiscal reglementează relațiile ce țin de executarea obligațiilor fiscale în ce privește impozitele și taxele de stat, stabilind, de asemenea, principiile generale de determinare și percepere a impozitelor.</p> <p>În acest sens, considerăm că propunerea urmează a fi examinată după modificării Legii nr.135/2007 și Legii nr.845/1992 din punct de vedere a încadrării mecanismului de „stock-option plan” în cadrul normativ.</p>	<p>Se propune includere unui alineat nou cu următorul conținut:</p> <p><i>“47) Stock option (incentive) plan” - un program inițiat în cadrul unei persoane juridice prin care se acordă angajaților, administratorilor și/sau directorilor acestora sau ai persoanelor juridice interdependente, dreptul de a achiziționa la un preț preferențial sau de a primi cu titlu gratuit un număr determinat de titluri de participare, deținute potrivit pct. X, emise de entitatea respectivă. Pentru calificarea unui program ca fiind stock option plan, programul respectiv trebuie să cuprindă o perioadă minimă de un an între momentul acordării dreptului și momentul exercitării acestuia (achiziționării titlurilor de participare)”.</i></p>	<p>Asociația Businessului European</p>	<p>Articolul 5. Noțiuni generale</p>
		<p>Argumentarea: Propunem introducerea noțiunii “stock option (incentive) plan” utilizat pe larg la nivel internațional, fiind păstrată esența și să nu distorsioneze înțelegerea mai ales pentru fondatorii străini. Motivarea personalului</p>	

	<p>companiilor prin unele astfel de programe capătă mai mare popularitate, ori în lipsa noțiunilor și regulilor specifice în legislația fiscală, apar neclarități privind modul și momentul impozitării acestor programe.</p> <p>Prin urmare, considerăm importantă completarea Codului Fiscal cu normele specifice aplicabile acestui instrument.</p> <p>Se propune includere unui alineat nou cu următorul conținut:</p> <p>[x] <i>"titlu de participare - orice acțiune sau altă parte socială într-o societate în nume colectiv, societate în comandită simplă, societate pe acțiuni, societate în comandită pe acțiuni, societate cu răspundere limitată sau într-o altă persoană juridică ori deținerile la un fond de investiții."</i></p> <p>Argumentarea:</p> <p>Necesitatea de a alinia prevederile fiscale actuale în cadrul aplicării IFRS 2 "Plățile asimilate în acțiuni", la realitatea economică actuală precum și practica internațională existentă, motivează de a Companiile multinaționale cu sediul în Republica Moldova evită de a implementa programe de fidelizare a angajaților de tip SOP din motivul lipsei unui cadru legal care să reglementeze regimul fiscal a acestui tip de fidelizare.</p> <p>În forma actuală a legislației fiscale, în Republica Moldova, entitățile pledează ca angajații să participe la programe de fidelizare inițiate de societate-mamă nerezidentă decât să fie inițiate de către întreprinderile rezidente. Motivul fiind: incertitudinea aplicării mecanismului de impozitare din partea Autorităților fiscale locale în cadrul unui eventual control fapt ce generează riscuri fiscale majore (exemplu confirmat în practica fiscală a</p>	<p>companiilor prin unele astfel de programe capătă mai mare popularitate, ori în lipsa noțiunilor și regulilor specifice în legislația fiscală, apar neclarități privind modul și momentul impozitării acestor programe.</p> <p>Prin urmare, considerăm importantă completarea Codului Fiscal cu normele specifice aplicabile acestui instrument.</p> <p>Se propune includere unui alineat nou cu următorul conținut:</p> <p>[x] <i>"titlu de participare - orice acțiune sau altă parte socială într-o societate în nume colectiv, societate în comandită simplă, societate pe acțiuni, societate în comandită pe acțiuni, societate cu răspundere limitată sau într-o altă persoană juridică ori deținerile la un fond de investiții."</i></p> <p>Argumentarea:</p> <p>Necesitatea de a alinia prevederile fiscale actuale în cadrul aplicării IFRS 2 "Plățile asimilate în acțiuni", la realitatea economică actuală precum și practica internațională existentă, motivează de a Companiile multinaționale cu sediul în Republica Moldova evită de a implementa programe de fidelizare a angajaților de tip SOP din motivul lipsei unui cadru legal care să reglementeze regimul fiscal a acestui tip de fidelizare.</p> <p>În forma actuală a legislației fiscale, în Republica Moldova, entitățile pledează ca angajații să participe la programe de fidelizare inițiate de societate-mamă nerezidentă decât să fie inițiate de către întreprinderile rezidente. Motivul fiind: incertitudinea aplicării mecanismului de impozitare din partea Autorităților fiscale locale în cadrul unui eventual control fapt ce generează riscuri fiscale majore (exemplu confirmat în practica fiscală a</p>	<p>companiilor prin unele astfel de programe capătă mai mare popularitate, ori în lipsa noțiunilor și regulilor specifice în legislația fiscală, apar neclarități privind modul și momentul impozitării acestor programe.</p> <p>Prin urmare, considerăm importantă completarea Codului Fiscal cu normele specifice aplicabile acestui instrument.</p> <p>Se propune includere unui alineat nou cu următorul conținut:</p> <p>[x] <i>"titlu de participare - orice acțiune sau altă parte socială într-o societate în nume colectiv, societate în comandită simplă, societate pe acțiuni, societate în comandită pe acțiuni, societate cu răspundere limitată sau într-o altă persoană juridică ori deținerile la un fond de investiții."</i></p> <p>Argumentarea:</p> <p>Necesitatea de a alinia prevederile fiscale actuale în cadrul aplicării IFRS 2 "Plățile asimilate în acțiuni", la realitatea economică actuală precum și practica internațională existentă, motivează de a Companiile multinaționale cu sediul în Republica Moldova evită de a implementa programe de fidelizare a angajaților de tip SOP din motivul lipsei unui cadru legal care să reglementeze regimul fiscal a acestui tip de fidelizare.</p> <p>În forma actuală a legislației fiscale, în Republica Moldova, entitățile pledează ca angajații să participe la programe de fidelizare inițiate de societate-mamă nerezidentă decât să fie inițiate de către întreprinderile rezidente. Motivul fiind: incertitudinea aplicării mecanismului de impozitare din partea Autorităților fiscale locale în cadrul unui eventual control fapt ce generează riscuri fiscale majore (exemplu confirmat în practica fiscală a</p>
<p>Notă</p> <p>Codul fiscal reglementează relațiile ce țin de executarea obligațiilor fiscale în ce privește impozitele și taxele de stat, stabilind, de asemenea, principiile generale de determinare și percepere a impozitelor.</p> <p>În acest sens, considerăm că propunerea urmează a fi examinată după modificării Legii nr.1134/1997, Legii nr.135/2007 și Legii nr.845/1992 din punct de vedere a încadrării mecanismului de „stock-option plan” în cadrul normativ.</p>	<p>Notă</p> <p>Codul fiscal reglementează relațiile ce țin de executarea obligațiilor fiscale în ce privește impozitele și taxele de stat, stabilind, de asemenea, principiile generale de determinare și percepere a impozitelor.</p> <p>În acest sens, considerăm că propunerea urmează a fi examinată după modificării Legii nr.1134/1997, Legii nr.135/2007 și Legii nr.845/1992 din punct de vedere a încadrării mecanismului de „stock-option plan” în cadrul normativ.</p>	<p>Notă</p> <p>Codul fiscal reglementează relațiile ce țin de executarea obligațiilor fiscale în ce privește impozitele și taxele de stat, stabilind, de asemenea, principiile generale de determinare și percepere a impozitelor.</p> <p>În acest sens, considerăm că propunerea urmează a fi examinată după modificării Legii nr.1134/1997, Legii nr.135/2007 și Legii nr.845/1992 din punct de vedere a încadrării mecanismului de „stock-option plan” în cadrul normativ.</p>	<p>Notă</p> <p>Codul fiscal reglementează relațiile ce țin de executarea obligațiilor fiscale în ce privește impozitele și taxele de stat, stabilind, de asemenea, principiile generale de determinare și percepere a impozitelor.</p> <p>În acest sens, considerăm că propunerea urmează a fi examinată după modificării Legii nr.1134/1997, Legii nr.135/2007 și Legii nr.845/1992 din punct de vedere a încadrării mecanismului de „stock-option plan” în cadrul normativ.</p>
<p>Articolul 5. Noțiuni generale</p>	<p>Asociația Businessului European</p>		

României până la implementarea prevederilor aferente SOP).

Luând în considerare experiența vastă de implementare a Directivelor Europene în politica fiscală a României, inclusiv aspectele ce reglementează programul de tip SOP, începând cu anul 2016, constatăm că ANAF, nu a abrogat inițiativă legislativă dar a considerat-o funcțională și binevenită în mediul de afaceri majorând indirect impozitele și taxele la bugetul de stat, doar prin eliminarea limitărilor și constrângerilor legislative.

Ce presupune de fapt Programa SOP?

- Programul poate fi inițiat de orice persoană juridică (totuși din practică se aplică mai mult de contribuabilii mari).

Beneficiarii ai programului sunt: angajații, administratorii, directorii persoanei juridice sau ai persoanelor juridice interdependente.

- Condițiile de îndeplinire fiind: perioada programului care trebuie să cuprindă o perioadă de minim 1 an între momentul acordării dreptului și momentul exercitării acestora.

- Beneficiarii programului pot primi la momentul exercitării opțiunii titluri de participare, în mod gratuit sau la preț preferențial.

Propunem noțiunea în textul original “stock option (inciantive) plan” utilizat pe larg la nivel internațional, fiind păstrată esența și să nu distorsioneze înțelegerea mai ales pentru fondatorii străini.

Perioada Programului- minim 1 an – angajatorii prin promisiunile legale oferite angajaților, dar care pot fi valorificate după o perioadă de minim 1 an de zile, urmăresc de a păstra forța de muncă (în special angajații cheie) pentru

	<p>o perioadă mai îndelungată, de implicarea mai activă a angajatului și a majora contribuția la dezvoltarea entității. Este necesar să fie definită noțiunea de "titlu de participare". Codul Fiscal actual nu definește decât acționar și asociat unde se utilizează termenii de "acțiune și asociat"</p>		
<p>Notă Propunerea urmează a fi examinată în cadrul exercițiului de rescriere a Titlului I și II al Codului fiscal, preconizat pentru semestrul II a anului curent. Totodată, proiectul stabilește un cadru expres de reglementare a facilităților acordate de patron în favoarea salariaților.</p>	<p>Se propune completarea art.5 cu pct. 47), cu noțiunea de "<i>marketing intern</i>";</p> <p>Argumentarea: Entitățile organizează diverse activități ce contribuie la integrarea mai bună a angajaților, sporește gradul de încredere în cadrul colectivului (teambuilding, competiții etc). Aceste acțiuni contribuie la succesul entității și prin urmare sporește rentabilitatea acestora. Din practica companiilor care aplică în practică aceste activități, se observă un efect de loialitate din partea angajaților prin urmare este binevenit promovarea pe larg al acestor activități care ar fi posibilă prin ajustarea prevederilor în Codul fiscal privind stabilirea unui prag de deducere pentru cheltuielile de marketing intern.</p> <p>În Codul fiscal al României este capitolul Capitolul II - Calculul rezultatului fiscal găsim art.. 25 – Cheltuieli aici unde sunt prevăzute cheltuielile entității deductibile și nedeductibile din punct de vedere fiscal. Pentru aceste tipuri de cheltuieli sunt stabilite Norme metodologice aici în Secțiunea a 5-a – Cheltuieli art.13 alin.1 lit. c.</p> <p>c) cheltuielile pentru marketing, studiul pieței, promovarea pe piețele existente sau noi, participarea la târguri și expoziții, la misiuni de afaceri, editarea de materiale informative proprii; Prin urmare vedem mai oportun ca cheltuielile de marketing să fie incluse în Codul Fiscal prin art. 24.</p>	<p>Asociația Businessului European</p>	<p>Articolul 5. Noțiuni generale</p>

<p>Articolele 5, 20, 39, 40, 42</p>		<p>Asociația Businessului European</p>	<p>Marketing inten – activități petrecute în timpul orelor de lucru și/sau weekend cu scopul de a stabili coeziune și comunicare într-un cadru nonformal, urmând un program de formare internă a angajaților ce prevede promovarea produselor către clienți sau alte acțiuni care au legătură cu activitatea economică al entității, justificate cu documente corespunzătoare.</p> <p>Totodată vedeți art. 25 alin.3 lit.a pentru cheltuieli deductibile limitate, ca de ex: – cheltuieli de protocol si - ajutor material. Este binevenit de a prelua practica României în vederea determinării unui prag de deducere pentru aceste cheltuieli.</p>	<p>Notă Codul fiscal reglementează relațiile ce țin de executarea obligațiilor fiscale în ce privește impozitele și taxele de stat, stabilind, de asemenea, principiile generale de determinare și percepere a impozitelor.</p> <p>În acest sens, considerăm că propunerea urmează a fi examinată după modificării Legii nr.1134/1997, Legii nr.135/2007 și Legii nr.845/1992 din punct de vedere a încadrării mecanismului de „stock-option plan” în cadrul normativ.</p>
			<p><i>Se propune alinierea prevederilor fiscale actuale în cadrul aplicării IFRS 2 "Plățile asimilate în acțiuni", după cum urmează:</i></p> <p>Argumentarea: Stock option (incentive) plan („SOP”) este un instrument foarte important pentru mediul de business în situația de criza forței de muncă, consecințele pandemiei și situația tensionată din statul vecin Ucraina care a generat un flux de emigrare intensă.</p> <p>Regimul fiscal clar definit, va crea o bună oportunitate pentru angajatori (investitori străini):</p> <ul style="list-style-type: none"> - pentru a atrage și menține angajații calificați fără pierderi fiscale nefondate; recunoașterea și evaluarea contribuției angajaților; - creșterea productivității entității și impozitarea veniturilor acestora; - dezvoltarea pieței de capital prin familiarizarea cu regulile de joc a persoanelor fizice și implicarea directă și indirectă a acestora. <p>Totodată, este necesar să fie definită noțiunea de “titlu de participare”. Codul Fiscal actual nu definește decât acționar</p>	

<p>Articolul 12. Noțiuni 1) Royalty (redevență) – plăți de orice natură primite în calitate de recompensă pentru utilizarea ori transmiterea dreptului de utilizare a oricărui drept de autor și/sau a drepturilor conexe, inclusiv asupra unei opere literare, artistice sau științifice, inclusiv filme de cinema și filme sau benzi pentru televiziune sau radiodifuziune, a oricărui brevet de invenție, marcă comercială, design sau model, plan, produs soft, formulă secretă sau proces, pentru utilizarea ori transmiterea dreptului de utilizare a informației referitoare la experiența în domeniul industrial, comercial sau științific. În sensul prezentei noțiuni, nu se consideră royalty:</p>	<p>La articolul 12: punctul 1) se completează cu litera g) cu următorul cuprins: “g) plățile efectuate pentru obiectele de proprietate intelectuală create în cadrul exercitării atribuțiilor de muncă/serviciu reglementate în Hotărârea Guvernului nr.1609/2003.”;</p>	<p>Uniunea Republica Moldova Cabinetul avocatului „Lătușenco Igor”</p>	<p>și asociat unde se utilizează termenii de “acțiune și asociat”.</p>	<p>Se acceptă Norma a fost exclusă din proiect</p>
<p>Argumentarea: Prin propunerea dată, se exclud practic toate plățile posibile care ar nimeri sub incidența de royalty din domeniul audiovizual. Or, nu este clar ce plăți ar mai rămâne care ar nimeri sub incidența noțiunii de royalty achitat autorilor din Republica Moldova în domeniul audiovizualului. Autorul proiectului, face trimitere la prevederile Hotărârii Guvernului nr.1609/2003, în susținerea poziției sale. Această hotărâre aprobă Regulamentul privind obiectele de proprietate intelectuală create în cadrul exercitării atribuțiilor de serviciu. Însăși în textul Regulamentului, însuși legiuitorul indică diferențierea plăților achitate de angajator către salariat sau autor. Astfel, p.20 al Regulamentului prevede în mod expres că „Autorul (coautorii), fiind în relații de muncă cu angajatorul, beneficiază de remunerația stabilită conform prevederilor prezentului Regulament, independent de salariul achitat de angajator în baza contractului de muncă, cu excepția cazului în care contractul de muncă prevede altfel.” De aici reiese că salariatul, autor al Obiectului de proprietate intelectuală, în mod obligatoriu urmează să dețină două contracte, unul de angajare, și altul de reglementare a modului de utilizare a opere sale și mărimea redevenței sale pentru producerea și valorificarea opere sale. Astfel, proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative ce vizează politica fiscală și vamală, vine în contradicție directă cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 1609/2003.</p>				
<p>b) plățile pentru achizițiile de software destinate exclusiv operării respectivului software, inclusiv pentru instalarea, implementarea, stocarea, personalizarea sau actualizarea acestuia; c) plățile pentru achiziționarea integrală a unui drept de autor asupra unui software sau a unui drept limitat de a-l copia exclusiv în scopul folosirii acestuia de către utilizator sau în scopul vânzării acestuia în cadrul unui contract de distribuție; d) plățile pentru obținerea drepturilor de distribuție a unui produs sau serviciu, fără a da dreptul la reproducere; e) plățile pentru accesul la sateliți prin închirierea de transpondere sau pentru utilizarea unor cabluri ori conducte pentru transportul energiei, gazelor sau petrolului, în situația în care clientul nu se află în posesia</p>				

<p>transponderelor, cablurilor, conductelor, fibrelor optice sau a unor tehnologii similare; f) plățile pentru utilizarea serviciilor de comunicații electronice din acordurile de roaming, a frecvențelor radio, a comunicațiilor electronice între operatori.</p>	<p>Articolul 88 la alineatul (5), cuvintele „precum și” se completează cu textul „plățile efectuate pentru obiectele de proprietate intelectuală create în cadrul exercitării atribuțiilor de muncă/serviciu reglementate în Hotărârea Guvernului nr.1609/2003”.</p>	<p>Adrian Buraga (Reforma Art SRL)</p>	<p>Dorim să ne exprimăm profunđa noastră îngrijorare și dezacord față de această inițiativă, de a asimila plata de royalty cu plata de salariu. Considerăm că această măsură nu este justă și nu ține cont de particularitățile și importanța drepturilor de autor.</p> <p>În primul rând, plata de royalty este distincă de plata salariului și prezintă recunoașterea dreptului de autor al creatorilor și artiștilor. Aceștia sunt oameni care aduc în lumea noastră cultură și creație, contribuind astfel la dezvoltarea societății. Înlocuirea plății de royalty cu plata de salariu ar reduce semnificativ recompensa pentru munca artistică și ar diminua motivația creatorilor de a-și împărtăși talentul și creativitatea cu publicul.</p> <p>În al doilea rând, plata de royalty este adesea bazată pe contracte și acordurile legale, care stabilesc o proporție justă între creator și beneficiar. Prin eliminarea acestei plăți distincte, autoritățile ar intervine în mod arbitrar în relațiile contractuale existente și ar afecta încrederea și stabilitatea acestor acorduri.</p> <p>În plus, ar exista un impact negativ asupra economiei creative, deoarece artiștii și creatorii ar putea avea mai puține resurse financiare pentru a-și finanța proiectele și pentru a-și dezvolta talentele.</p> <p>Subiectul dat mai poate avea un impact negativ asupra drepturilor și securității financiare a acestor profesioniști. În calitate de entitate care beneficiază de</p>	<p>Se acceptă Norma a fost exclusă din proiect</p>
---	--	---	--	---

operele de autor creative, dorim să argumentăm în favoarea distincției clare între aceste două forme de compensare.

1. Natură distinctă: Plata de salariu și plata de royalty sunt două concepte distincte cu caracteristici și implicații diferite. Plata de salariu este asociată în mod tradițional cu munca într-un raport de subordonare, unde angajatorul stabilește reguli clare și ore de lucru definite pentru angajați. Pe de altă parte, plata de royalty reflectă drepturile de autor și proprietatea intelectuală a unei persoane, recompensând în mod direct creativitatea și inovația.

2. Riscul și recompensa: Cei care primesc plăți de royalty asump un risc mai mare decât angajații cu salarii regulate. În cazul plății de royalty, beneficiile financiare sunt legate direct de succesul și popularitatea lucrărilor lor. Acest risc merită o recompensă adecvată, care să le ofere o securitate financiară pe termen lung și să îi motiveze să continue să creze și să inoveze.

3. Complexitatea calculului: Determinarea valorii unei plăți de royalty implică adesea calcule complexe, care țin cont de vânzări, drepturi de autor, licențiere și alte aspecte legate de exploatarea operei. Aceasta necesită o înțelegere profundă a pieței și a industriei respective. În contrast, plata salariului este mai ușor de calculat, fiind bazată pe acordul contractual dintre angajat și angajator.

4. Drepturile de autor și proprietatea intelectuală: Plata de royalty este direct legată de drepturile de autor și proprietatea intelectuală a unui creator. Aceasta încurajează inovația și creativitatea, oferind o motivație puternică pentru ca artiștii, scriitorii, muzicienii și alți profesioniști să își continue activitatea și să-și împărtășească

			<p>munca cu publicul. Asimilarea plății de royalty cu plata de salariu poate submina aceste drepturi și poate descuraja dezvoltarea culturii și a artei.</p> <p>Este esențial să recunoaștem că drepturile de autor și plățile de royalty sunt un mecanism fundamental de susținere a creatorilor și artiștilor. Aceștia își dedică timpul și efortul pentru a crea opere originale, care aduc beneficii economice semnificative și îmbogățesc cultura și societatea noastră. Astfel, plata de royalty este o formă de recunoaștere a valorii inestimabile aduse de acești creatori și reprezintă o modalitate justă de a le compensa contribuția.</p>	
<p>La articolul 12: punctul 1) se completează cu litera g) cu următorul cuprins: "g) plățile efectuate pentru obiectele de proprietate intelectuală create în cadrul exercitării atribuțiilor de muncă/serviciu reglementate în Hotărârea Guvernului nr.1609/2003.";</p>	<p>Ministerul Justiției</p>	<p>Notă Norma a fost exclusă din proiect</p>	<p><i>Se propune:</i> 1) după cuvântul „create” se va completa cu cuvintele „de salariat”.</p> <p>2) Denumirea Hotărârii Guvernului nr. 1609/2003 se va reda complet (Hotărârea Guvernului nr. 1609/2003 despre aprobarea Regulamentului privind obiectele de proprietate intelectuală create în cadrul exercitării atribuțiilor de serviciu).</p>	
<p>Articolul 12. Noțiuni</p>	<p>La articolul 12: punctul 1) se completează cu litera g) cu următorul cuprins: "g) plățile efectuate pentru obiectele de proprietate intelectuală create în cadrul exercitării atribuțiilor de muncă/serviciu reglementate în Hotărârea Guvernului nr.1609/2003."; punctul 3) va avea următorul cuprins: "3) Dividend -- venit obținut din repartizarea (distribuirea) profitului net între acționari (asociați) participațiunii (acțiuni, părți sociale) la capitalul social, realizată în condițiile stabilite de lege, actul de constituire (statutul), hotărârea</p>	<p>Confederația Națională a Patronatelor din RM</p>	<p>Nu se acceptă Noțiunea propusă la Codul fiscal a fost revizuită și racordată la cadrul general conform art.39 din Legea nr.135/2007.</p>	<p>Nu susținem propunerea de a considera în scop fiscal în calitate de dividend și plățile efectuate din venitul net către membrii săi (fondatori, acționari, etc.) care nu corespund cotelor sale de participare. Asemenea prevederi ar putea fi aplicate pentru a legalizata migrarea unor venituri operaționale, inclusiv salariale către veniturile investiționale cu un regim fiscal semnificativ mai redus. In aceste situații pe de o parte însăși bugetul de stat ar avea de suferit, iar pe de alta parte ar crea condiții neloiale in activitatea agenților economici care respecta cadrul legal. In schimb consideram absolut necesar de revenit la noțiunea de dividend aplicat anterior, unde era expres prevăzut, ca</p>

	<p>adunării generale a asociațiilor (acționarilor), decizia asociatului (acționarului) unic și/sau decizia consiliului societății, cu excepția venitului obținut în cazurile lichidării complete a agentului economic. Reparizarea dividendelor în alt mod decât în conformitate cu cota de participare deținută în capitalul social se permite în cazul deținerii cotei de participare respective, pe o perioadă de cel puțin 3 ani consecutivi.”.</p>		<p>dividendele sub forma de acțiuni nu se considera ca dividend în scop fiscal, cu condiția, că mărimea acestor ajustări nu mărește baza valorică a acțiunilor (cotelor de participare) deja deținute. Astfel, acest principiu va permite de a impozita aceeași creștere de valoare nu în momentul majorării capitalului social, dar în momentul vinderii acțiunilor (cotelor de participare). Modificarea acestui principiu ar înseamnă restabilirea prevederilor anterioare la art. 56 al CF. De asemenea, în contextul analizei tuturor operațiunilor legate de conturile de capital, propunem de a analiza scutirea de impozitul pe venit prevăzută la art. 55 al CF, care până în a. 2020 inclusiv se acorda doar la respectarea unor condiții legate de baza valorică a cotelor deținute, însă începând cu a. 2021 scutirea respectivă se acorda fără careva condiții. Astfel o scutire temporară s-a transformat într-o scutire permanentă de impozit și o modalitate legală de eschivare de la impozitare.</p>	
		<p>CNAS</p>	<p>în partea ce ține de propunerea aferentă expunerii asupra includerii în spectrul de venituri supuse contribuțiilor de asigurări sociale a remunerațiilor sub formă de royalty, în cazul în care organele centrale de specialitate ale administrației publice care asigură politica în domeniu vor promova achitarea contribuțiilor de asigurări sociale din venitul obținut royalty (redevențe), Casa Națională de Asigurări Sociale o consideră oportună. În acest caz, în Legea nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale urmează să se opereze următoarele modificări:</p> <ul style="list-style-type: none"> • La art. 1 în noțiunea de "recompensă" după cuvintele „în vederea executării de lucrări sau prestării de servicii” se completează cu cuvintele „și royalty (redevențe)”. 	<p>Notă Norma a fost exclusă din proiect</p>

<p>Articolul 12. Noțiuni 3) Dividend – venit obținut din repartizarea profitului net între acționari (asociați) în conformitate cu cota de participație depusă în capitalul social, cu excepția venitului obținut în cazurile lichidării complete a agentului economic.</p>	<p>La articolul 12 punctul 3) va avea următorul cuprins: “3) Dividend – venit obținut din repartizarea (distribuirea) profitului net între acționari (asociați) participațiunii (acțiuni, părți sociale) la capitalul social, realizată în condițiile stabilite de lege, actul de constituire (statutul), hotărârea adunării generale a asociaților (acționarilor), decizia asociatului (acționarului) unic și/sau decizia consiliului societății, cu excepția venitului obținut în cazurile lichidării complete a agentului economic. Repartizarea dividendelor în alt mod decât în conformitate cu cota de participație deținută în capitalul social se permite în cazul deținerii cotei de participație respective, pe o perioadă de cel puțin 3 ani consecutivi.”.</p>	<p>ACAP</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Anexa nr. 1 pct. 1.1 și pct. 1.2 după cuvintele „în vederea executării de lucrări sau prestării de servicii” se completează cu cuvintele „și royalty (redevențe)”.</i> • <i>Anexa nr. 3 pct. 26 cuvintele „, pentru dreptul de autor și cele obținute” se exclude, iar după cuvintele „, pentru prestarea de servicii” se completează cu cuvintele „și royalty (redevențe)”.</i> • <i>Anexa nr. 3 pct. 27 cuvintele „, precum și pentru dreptul de autor asupra acestor invenții și propuneri” se exclude.</i> 	<p>Nu se acceptă Noțiunea propusă la Codul fiscal a fost revizuită și racordată la cadrul general conform art.39 din Legea nr.135/2007.</p>
<p>Articolul 12. Noțiuni 3) Dividend – venit obținut din repartizarea profitului net între acționari (asociați) în conformitate cu cota de participație depusă în capitalul social, cu excepția venitului obținut în cazurile lichidării complete a agentului economic.</p>	<p>La articolul 12 punctul 3) va avea următorul cuprins: “3) Dividend – venit obținut din repartizarea (distribuirea) profitului net între acționari (asociați) participațiunii (acțiuni, părți sociale) la capitalul social, realizată în condițiile stabilite de lege, actul de constituire (statutul), hotărârea adunării generale a asociaților (acționarilor), decizia asociatului (acționarului) unic și/sau decizia consiliului societății, cu excepția venitului obținut în cazurile lichidării complete a agentului economic. Repartizarea dividendelor în alt mod decât în conformitate cu cota de participație deținută în capitalul social se permite în cazul deținerii cotei de participație respective, pe o perioadă de cel puțin 3 ani consecutivi.”.</p>	<p>AmCham</p>	<p>Se propune excluderea al doilea enunț. Argumentarea: Prevederea contravine cadrului legal special (Codul civil al RM, Legea 135/2007) în partea ce ține de repartizarea „neproportională” a dividendelor. Norma este compromisă din start – se admite discriminare între asociați după „vechime” în societate. Nu este clar cum va funcționa prevederea, de exemplu, în cazul în care societatea are mai mulți asociați, dintre care doar unul deține cota de participație mai puțin de 3 ani, și se decide repartizarea „neproportională” a dividendelor prin care suma mai mare revine asociatului care deține cote de participație mai mult de 3 ani.</p>	<p>Se acceptă în redacție Ministerului Finanțelor</p>

<p>(acționarilor), decizia asociatului (acționarului) unic și/sau decizia consiliului societății, cu excepția venitului obținut în cazurile lichidării complete a agentului economic. Repartizarea dividendelor în alt mod decât în conformitate cu cota de participație deținută în capitalul social se permite în cazul deținerii cotei de participație respective, pe o perioadă de cel puțin 3 ani consecutivi.”.</p>		<p>Argumentare: în opinia noastră, această redacție poate distorsiona înțelegerea de aplicarea corectă a legislației fiscale rețesând din prevederile altor acte normative în vigoare (SA, SRL, etc.) care reglementează aspectul de distribuire a dividendelor, procedura, documentarea, etc. Astfel, înțelegem conform altor acte normative că acesta se va califica „dividend” în scopuri fiscale și se va recunoaște ca venit în folosul persoanei fizice cu reținerea de 12% conform art. 90 din Codul fiscal iar în cazul persoanei juridice nu se va efectua nici o reținere din lipsa existenței temeiului legal (nu poate fi calificat ca donație). În cazul în care există precedente de evaziune prin aplicarea ratei mai mici de impozitate prin calificarea ca dividende, este necesar de reglementat acest lucru prin acte normative speciale. În temeiul celor menționate, se propune următoarea redacție: „Dividend – venit obținut din repartizarea (distribuția) profitului net între acționari (asociați) proporțional participațiunii (acțiuni, părți sociale) la capitalul social, realizată în condițiile stabilite de lege, actul de constituire (statutul), hotărârea adunării generale a asociațiilor (acționarilor), decizia asociatului (acționarului) unic și/sau decizia consiliului societății, cu excepția venitului obținut în cazurile lichidării complete a agentului economic sau repartizarea profitului net în alt mod decât în conformitate cu cota de participație deținută în capitalul social se permite în cazul deținerii cotei de participație respective, pe o perioadă de cel puțin 3 ani consecutivi”.</p>	<p>Notă Propunerea implică costuri bugetare care urmează a fi cuantificate prin prisma parametrilor bugetari în</p>
	<p>AmCham</p>		<p>Articolul 15. Cotele de impozit Suma totală a impozitului pe venit se determină:</p>

<p>a) pentru persoane fizice, întreprinzători individuali și persoanele care desfășoară activitate profesională în sectorul justiției și în domeniul sănătății – în mărime de 12% din venitul anual impozabil;</p>			<p>care desfășoară activitate profesională în sectorul justiției și în domeniul sănătății – în mărime de 12% din venitul anual impozabil, cu excepția venitului din investiții și financiar din orice surse aflate în afara Republicii Moldova care se impozitează la cota de 6%”.</p> <p>Argumentare: Întrucât cu multe state nu sunt încheiate tratate bilaterale privind evitarea dublei impuneri se constată multe cazuri de impozitare în ambele state. Chiar și în cazul existenței Convenției de evitare a dublei impuneri, din cauza procedurii anevoioase și neconcordanța între perioadele fiscale și termenele de raportare diferite, se creează confuzii în acceptarea actelor ce permit trecerea în cont a impozitelor achitate în străinătate. Alt argument ar fi principiul nediscriminării, dacă persoana fizică rezidentă ar obține dividende din investiții în Republica Moldova, ar achita impozit pe dividende în mărime de 6% (reținere finală) iar în cazul persoanei fizice care ar obține dividende din venit de investiții în afara Republicii Moldova, ar avea obligații fiscale în mărime de 12%. Considerăm că această modificare va impulsiona conformarea benevolă și declararea mijloacelor bănești a persoanelor fizice care obțin venituri din dividende din investiții în afara Republicii Moldova, crescând respectiv și încasările la buget.</p>	<p>procesul de rescriere a Titlului I și II din Codul fiscal.</p>
<p>Articolul 15. Cotele de impozit</p>		<p>Confederația Națională a Sindicatelor din RM</p>	<p>Articolul 15. Propunem ca articolul respectiv să fie suplinit cu o literă nouă, având următorul conținut: „a¹) pentru persoane fizice, întreprinzători individuali și persoane care desfășoară activitate profesională în sectorul justiției și în domeniul sănătății, venitul anual al cărora depășește suma de 1 200 000 de</p>	<p>Notă Potrivit art.6 alin.(8) lit.c) din Codul fiscal, unul dintre principiile impozitării este echitatea fiscală care presupune tratarea egală a persoanelor fizice și juridice, care activează în condiții similare, în vederea asigurării unei sarcini fiscale egale.</p>

<p>Totodată, menționăm că potrivit art.33 alin.(1) din Codul fiscal, fiecare contribuabil (persoană fizică rezidentă) care are un venit anual impozabil mai mic de 360 000 de lei, cu excepția veniturilor prevăzute la art.90¹, are dreptul la o scutire personală în sumă de 27000 lei pe an. Astfel, în cazul în care venitul anual al persoanelor fizice depășește 360 000 lei, acestea pierd dreptul de utilizare scutirii personale, iar majorarea impozitului pe venit va determina creșterea inechității fiscale, urmare aplicării unui tratament fiscal diferit de alte categorii de contribuabili.</p>	<p>lei – în mărime de 20% din venitul anual impozabil”.</p> <p>Propunem revenirea la impozitarea progresivă a veniturilor persoanelor fizice, fapt ce va contribui la asigurarea unei echități sociale, precum și la majorarea veniturilor bugetului de stat, urmare a introducerii unei noi grile de impozitare.</p>	<p>lei – în mărime de 20% din venitul anual impozabil”.</p> <p>Propunem revenirea la impozitarea progresivă a veniturilor persoanelor fizice, fapt ce va contribui la asigurarea unei echități sociale, precum și la majorarea veniturilor bugetului de stat, urmare a introducerii unei noi grile de impozitare.</p>	<p>Totodată, menționăm că potrivit art.33 alin.(1) din Codul fiscal, fiecare contribuabil (persoană fizică rezidentă) care are un venit anual impozabil mai mic de 360 000 de lei, cu excepția veniturilor prevăzute la art.90¹, are dreptul la o scutire personală în sumă de 27000 lei pe an. Astfel, în cazul în care venitul anual al persoanelor fizice depășește 360 000 lei, acestea pierd dreptul de utilizare scutirii personale, iar majorarea impozitului pe venit va determina creșterea inechității fiscale, urmare aplicării unui tratament fiscal diferit de alte categorii de contribuabili.</p>
<p>Notă Potrivit art.6 alin.(8) lit.c) din Codul fiscal, unul dintre principiile impozitării este echitatea fiscală care presupune tratarea egală a persoanelor fizice și juridice, care activează în condiții similare, în vederea asigurării unei sarcini fiscale egale. Sub alt aspect regimul de impunere se justifică printr-o abordare concurențială indiferent de genul activității economice practicate.</p>	<p>Notă Potrivit art.6 alin.(8) lit.c) din Codul fiscal, unul dintre principiile impozitării este echitatea fiscală care presupune tratarea egală a persoanelor fizice și juridice, care activează în condiții similare, în vederea asigurării unei sarcini fiscale egale. Sub alt aspect regimul de impunere se justifică printr-o abordare concurențială indiferent de genul activității economice practicate.</p>	<p>Notă Potrivit art.6 alin.(8) lit.c) din Codul fiscal, unul dintre principiile impozitării este echitatea fiscală care presupune tratarea egală a persoanelor fizice și juridice, care activează în condiții similare, în vederea asigurării unei sarcini fiscale egale. Sub alt aspect regimul de impunere se justifică printr-o abordare concurențială indiferent de genul activității economice practicate.</p>	<p>Notă Potrivit art.6 alin.(8) lit.c) din Codul fiscal, unul dintre principiile impozitării este echitatea fiscală care presupune tratarea egală a persoanelor fizice și juridice, care activează în condiții similare, în vederea asigurării unei sarcini fiscale egale. Sub alt aspect regimul de impunere se justifică printr-o abordare concurențială indiferent de genul activității economice practicate.</p>
<p>Articolul 15. Cotele de impozit Suma totală a impozitului pe venit se determină:</p> <p>a) pentru persoane fizice, și întreprinzători individuali și persoanele care desfășoară activitate profesională în sectorul justiției și în domeniul sănătății – în mărime de 12% din venitul anual impozabil;</p> <p>a¹) pentru persoanele care exercită activități necalificate cu caracter ocazional (zillieri) – în mărime de 12% din venitul impozabil, fără aplicarea scutirilor prevăzute la capitolul 4 din titlul II;</p> <p>b) pentru persoanele juridice -- în mărime de 12% din venitul impozabil;</p> <p>c) pentru gospodăriile țărănești (de fermier) – în mărime de 7% din venitul impozabil;</p> <p>d) pentru agenții economice al căror venit a fost estimat în conformitate cu art.225 și 225¹ – în mărime de 15% din depășirea venitului estimat față de venitul brut înregistrat în contabilitate de agentul economic.</p> <p>Articolul 15². Desemnarea procentuală</p>	<p>Articolul 15. Cotele de impozit Suma totală a impozitului pe venit se determină:</p> <p>a) pentru persoane fizice, și întreprinzători individuali și persoanele care desfășoară activitate profesională în sectorul justiției și în domeniul sănătății – în mărime de 12% din venitul anual impozabil;</p> <p>a¹) pentru persoanele care exercită activități necalificate cu caracter ocazional (zillieri) – în mărime de 12% din venitul impozabil, fără aplicarea scutirilor prevăzute la capitolul 4 din titlul II;</p> <p>b) pentru persoanele juridice -- în mărime de 12% din venitul impozabil;</p> <p>c) pentru gospodăriile țărănești (de fermier) – în mărime de 7% din venitul impozabil;</p> <p>d) pentru agenții economice al căror venit a fost estimat în conformitate cu art.225 și 225¹ – în mărime de 15% din depășirea venitului estimat față de venitul brut înregistrat în contabilitate de agentul economic.</p> <p>Articolul 15². Desemnarea procentuală</p>	<p>Articolul 15. Cotele de impozit Suma totală a impozitului pe venit se determină:</p> <p>a) pentru persoane fizice, și întreprinzători individuali și persoanele care desfășoară activitate profesională în sectorul justiției și în domeniul sănătății – în mărime de 12% din venitul anual impozabil;</p> <p>a¹) pentru persoanele care exercită activități necalificate cu caracter ocazional (zillieri) – în mărime de 12% din venitul impozabil, fără aplicarea scutirilor prevăzute la capitolul 4 din titlul II;</p> <p>b) pentru persoanele juridice -- în mărime de 12% din venitul impozabil;</p> <p>c) pentru gospodăriile țărănești (de fermier) – în mărime de 7% din venitul impozabil;</p> <p>d) pentru agenții economice al căror venit a fost estimat în conformitate cu art.225 și 225¹ – în mărime de 15% din depășirea venitului estimat față de venitul brut înregistrat în contabilitate de agentul economic.</p> <p>Articolul 15². Desemnarea procentuală</p>	<p>Articolul 15. Cotele de impozit Suma totală a impozitului pe venit se determină:</p> <p>a) pentru persoane fizice, și întreprinzători individuali și persoanele care desfășoară activitate profesională în sectorul justiției și în domeniul sănătății – în mărime de 12% din venitul anual impozabil;</p> <p>a¹) pentru persoanele care exercită activități necalificate cu caracter ocazional (zillieri) – în mărime de 12% din venitul impozabil, fără aplicarea scutirilor prevăzute la capitolul 4 din titlul II;</p> <p>b) pentru persoanele juridice -- în mărime de 12% din venitul impozabil;</p> <p>c) pentru gospodăriile țărănești (de fermier) – în mărime de 7% din venitul impozabil;</p> <p>d) pentru agenții economice al căror venit a fost estimat în conformitate cu art.225 și 225¹ – în mărime de 15% din depășirea venitului estimat față de venitul brut înregistrat în contabilitate de agentul economic.</p> <p>Articolul 15². Desemnarea procentuală</p>
<p>lei – în mărime de 20% din venitul anual impozabil”.</p> <p>Propunem revenirea la impozitarea progresivă a veniturilor persoanelor fizice, fapt ce va contribui la asigurarea unei echități sociale, precum și la majorarea veniturilor bugetului de stat, urmare a introducerii unei noi grile de impozitare.</p>	<p>Asociația Businessului European</p>	<p>CCI al RM</p>	<p>Notă Se propune modificarea alin (1) art.15², în vederea extinderii asupra agenților</p>

<p>(1) Contribuabilul persoană fizică rezidentă care nu are datorii la impozitul pe venit pentru perioadele fiscale anterioare este în drept de a desemna un quantum procentual de 2% din suma impozitului pe venit calculat anual la buget către unul dintre beneficiarii indicați la alin.(4).</p>			<p>în vederea acțiunilor de susținere a activităților sportive, au fost introduse reglementări cu privire la deducerea cheltuielilor suportate de angajații în favoarea angajaților pentru abonamente sportive.</p>
<p>economici a debursării unui anumit % din impozitul pe venit în contul Federațiilor Sportive de Profil, Cluburilor Sportive Profesionale sau a Asociațiilor Sportive de Amatori, înregistrați ca persoane juridice și în lista Federațiilor Sportive Naționale</p> <p>Se propune completarea articolului 15² alin. (3) cu litera "c" cu următorul cuprins: "c) <i>federațiile sportive de profil - membre ale Comitetului Național Olimpic și Sportiv, cluburile sportive profesionale sau asociațiile sportive de amatori cu personalitate juridică și înregistrați în registrul Federațiilor sportive de profil, membre ale Comitetului Național Olimpic și Sportiv.</i>"</p> <p>Argumentarea: Analiza experienței naționale și regionale arată posibilitatea dezvoltării următoarelor facilități fiscale menite să contribuie la dezvoltarea culturii sportive și atragerii investițiilor în sportul profesionist și de amatori din Republica Moldova. Inițiativa legislativă a deputaților Parlamentului RM și a CCI a RM se anexează (Anexa 1-2).</p>	<p>La alin. (3) propunem să fie adăugată litera c) cu următorul conținut: „c) <i>organizațiile sindicale și organizațiile patronale</i>”. Scopul propunerii este de a asigura dreptul organizațiilor sindicale și organizațiilor patronale de a beneficia de mecanismul desemnării procentuale.</p>	<p>Confederația Națională a Sindicatelor din RM</p>	<p>Notă Art.36 alin.(2) din Codul fiscal a fost completat în vederea extinderii dreptului agenților de a desfășura activități de sponsorizare sau filantropice în favoarea sindicatelor și patronatelor.</p>
<p>Articolul 15². Desemnarea procentuală (3) Beneficiarii desemnării procentuale sînt: a) asociațiile obștești, fundațiile și instituțiile private înregistrate în Republica Moldova care desfășoară activități de utilitate publică în conformitate cu Legea nr.86/2020 cu privire la organizațiile necomerciale, cu condiția că acestea își desfășoară activitatea timp de cel puțin un an pînă la solicitarea înregistrării în lista menționată la alin.(4) și nu au datorii la bugetul public național pentru perioadele fiscale anterioare;</p>			

<p>b) cultele religioase și părțile componente ale acestora înregistrate în Republica Moldova care desfășoară activități sociale, morale, culturale sau de caritate, cu condiția că acestea își desfășoară activitatea timp de cel puțin un an până la solicitarea înregistrării în lista menționată la alin.(4) și nu au datorii la bugetul public național pentru perioadele fiscale anterioare.</p> <p>Articolul 19. Facilități acordate de angajator</p>	<p>Articolul 19 se completează cu litera a²⁾ și a³⁾ cu următorul cuprins: “a²⁾ plățile acordate salariatului de către angajator cu scopul compensării costurilor serviciilor alternative de îngrijire a copiilor în vârstă de 0-3 ani în mărime ce depășește valoarea nominală deductibilă 2500 lei lunar per copil; a³⁾ cadouri în natură, inclusiv vouchere, oferite salariaților, precum și cele oferite pentru copiii minori ai acestora, cu ocazia sărbătorilor pascale, Crăciunului, 8 martie, zilelor de naștere, a căror quantum depășește valoarea de 10 % din salariu mediu lunar per angajat anual</p>	<p>ACAP</p>	<p><i>Se propune reformularea literei d²⁾</i></p> <p>Argumentarea: Nu este clar ce se are în vedere prin „salariu mediu lunar per angajat anual”, și anume: 1) Anual – pentru care perioadă fiscală – curentă sau precedentă? 2) Indicatorul se va lua în considerare pentru fiecare angajat în parte sau mediu pe întreprindere? Nu este clar – limita se aplică cadourilor pentru fiecare ocazie în parte sau cumulativ pentru toate cadourile în timpul anului. în cazul în care se va decide că indicatorul de salariu mediu lunar anual se va lua pentru perioada fiscală precedentă – cum se va proceda cu angajații care nu au avut în anul trecut salariu? în cazul în care se va decide că indicatorul de salariu mediu lunar anual se va lua pentru perioada fiscală curentă, atenționăm că indicatorul se va calculat doar după finalizarea anului, iar facilitatea se calculează pe principiu lunar. De asemenea, nu este clar cum se va proceda în cazul angajaților demisionați.</p>	<p>Se acceptă în redacția Ministerului Finanțelor</p>
<p>Articolul 19. Facilități acordate de angajator în venitul brut se includ: a) venitul provenit din activitatea de întreprinzător, din activitatea</p>		<p>Confederația Națională a Sindicatelor din RM</p>	<p>La lit. a), după cuvântul „angajatului” să fie completat cu textul „și a plăților în favoarea angajatului pentru recuperarea cheltuielilor suportate de acesta în desfășurarea muncii la domiciliu și</p>	<p>Notă Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative pentru anul 2024 prevede măsuri de susținere pentru angajatori în raport cu cheltuiile</p>

<p>profesională sau din alte activități similare;</p>		<p>muncii la distanță”, în continuare după text.</p> <p>Argumentare</p> <p>Scopul propunerii date este de a scuti de plata impozitului pe venit, a contribuțiilor de asigurări sociale de stat și a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală, a plăților efectuate de angajator în favoarea salariatului pentru acoperirea cheltuielilor suportate de ultimul în desfășurarea muncii la domiciliu și muncii la distanță (energie electrică, internet, rechizite de birou, uzura echipamentelor angajaților, altor cheltuieli suportate în scopul desfășurării muncii la domiciliu și la distanță), precum și a permite deducerea acestora. Articolul să fie completat cu lit. a²), având următorul conținut: „<i>valoarea cadourilor în natură, inclusiv voucherele, al căror cuantum depășește valoarea de 10% din salariul mediu lunar per salariat anual, oferite salariaților, precum și cele oferite pentru copiii minori ai salariaților, cu prilejul sărbătorilor profesionale (ziua profesională), zilelor de naștere și zilelor de sărbătoare nelucrătoare stabilite conform art. 111 din Codul muncii al Republicii Moldova.</i>”</p> <p>Raționamentul acestei propuneri constă în faptul că, în practică, salariații beneficiază de cadouri, vouchere etc., oferite cu titlu de motivare și în scop de retenție a forței de muncă la întreprindere, nu doar în cazul sărbătorilor pascale, Crăciunului sau 8 Martie, dar și cu prilejul oricăror altor sărbători indicate la art. 111 al Codului muncii al, iar în actele de parteneriat social (contracte colective de muncă, convenții colective) se conțin prevederi care permit acordarea de stimulări pentru salariați cu ocazia sărbătorilor, inclusiv celor nelucrătoare.</p>	<p>suportate în favoarea angajaților care au scop oferirea unor condiții precece de activitate dar și de consolidare a culturii corporative și spiritului de echipă.</p>
---	--	--	--

<p>Articolul 19. Facilități acordate de angajator</p>	<p>Articolul 19: la litera a) textul “art.24 alin.(20)” se substituie cu textul “art.24 alin.(19) și (20)”;</p>	<p>Asociația Businessului European</p>	<p>Completerea cu următorul text: după ”la art.24 alin.(20)” se introduce „<i>plăților în favoarea angajatorului ce țin de promovarea vânzărilor în cadrul acțiunilor de marketing intern</i>”</p> <p>Argumentarea: Oricare cheltuieli ale angajatorului ce țin de promovarea vânzărilor în cadrul acțiunilor de marketing intern nu reprezintă plăți salariale, remunerații, sau alte recompense din care se calculează și se rețin impozit pe venit, contribuții obligatorii de asigurări sociale și prime individuale de asigurări medicale.</p>	<p>Notă Conform art.130 din Codul muncii, salariul include salariul de bază (salariul tarifar, salariul funcției), salariul suplimentar (adaosurile și sporurile la salariul de bază) și alte plăți de stimulare și compensare. Totodată, proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative pentru anul 2024 prevede măsuri de susținere pentru angajatori în raport cu cheltuielile suportate în favoarea angajaților care au scop oferirea unor condiții precece de activitate dar și de consolidare a culturii corporative și spiritului de echipă.</p> <p>Se acceptă</p>
<p>Articolul 19. Facilități acordate de angajator</p>	<p>Articolul 19 se completează cu litera a³) cu următorul cuprins: a³) cadouri în natură, inclusiv vouchere, oferite salariaților, precum și cele oferite pentru copii minori ai acestora, cu ocazia sărbătorilor pascale, Crăciunului, 8 martie, zilelor de naștere, a căror quantum depășește valoarea de 10 % din salariu mediu lunar per angajat anual.</p>	<p>AmCham</p>	<p>La art. 19, lit. a3), expunerea expresă a tipurilor de sărbători: „[...] sărbătorilor pascale, Crăciunului, 8 martie, zilelor de naștere ...” – se propune excluderea limitării exacte în legătură cu zilele de sărbătoare, acestea depind organizație, politică, cultura și etnia angajaților, etc. Astfel, propunem înlocuirea cu sintagma „zilelor de sărbătoare nelucrătoare conform Codului muncii și zilelor de naștere ...”.</p> <p>De asemenea, este necesar de a specifica baza de calcul în forma salariului mediu lunar pe economie prognozat pentru anul în care a fost oferit acest beneficiu.</p> <p>Se propune expunerea art. 19 lit. d) în următoarea redacție: “d) suma dobânzii, determinată reieșind din diferența pozitivă dintre rata medie ponderată a dobânzilor aplicate la creditele noi acordate persoanelor fizice pe un termen ce depășește 5 ani, stabilită de Banca Națională a Moldovei în luna noiembrie a anului precedent anului fiscal de gestiune, și rata dobânzii calculată pentru împrumuturile acordate de către angajator salariatului.</p>	<p>Se acceptă</p>
<p>Articolul 19. Facilități acordate de angajator</p> <p>d) suma dobânzii, determinată reieșind din diferența pozitivă dintre rata medie ponderată a dobânzilor aplicate la creditele noi acordate persoanelor fizice pe un termen ce depășește 5 ani, stabilită de Banca Națională a Moldovei în luna noiembrie a anului precedent anului fiscal de gestiune, și rata dobânzii calculată pentru împrumuturile acordate de către angajator</p>		<p>Asociația Businessului European</p>	<p>Se propune expunerea art. 19 lit. d) în următoarea redacție: “d) suma dobânzii, determinată reieșind din diferența pozitivă dintre rata medie ponderată a dobânzilor aplicate la creditele noi acordate persoanelor fizice pe un termen ce depășește 5 ani, stabilită de Banca Națională a Moldovei în luna noiembrie a anului precedent anului fiscal de gestiune, și rata dobânzii calculată pentru împrumuturile acordate de către angajator salariatului.</p>	<p>Se acceptă</p>

salariatului. Prevederile prezentei litere nu se aplică creditelor acordate de bănci și organizații de creditare nebancaire angajaților acestora în condițiile generale în care acestea acordă credite persoanelor terțe;

Argumentarea:

Prevederile prezentei litere nu se aplică creditelor acordate de bănci și organizații de creditare nebancaire angajaților acestora în condițiile generale în care acestea acordă credite persoanelor fizice terțe.

În sensul prezentului articol, prin "condiții generale" se înțelege condițiile acceptate de către bănci și organizații de creditare nebancaire prin oferirea creditelor persoanelor fizice terțe pentru aceleași produse financiare, oferite și angajaților. În situația în care rata terților este mai mică decât rata BNM stabilită, suma dobânzii se va determina ca diferența pozitivă dintre rata dobânzilor stabilită persoanelor fizice terțe și rata angajaților."

Luând în considerare, că rata de referință pentru determinarea facilității impozabile este doar una pentru toate tipurile de împrumuturi, înțelegem că și respectarea principiilor de "condiții generale" pentru bănci este acordarea angajaților săi a creditelor aplicând rata care se încadrează în intervalul de rate aplicate la credite acordate persoanelor terțe. Este necesar de venit cu o detaliere a noțiunii de "condiții generale" și de modificat sintagma „persoane terțe”, din considerentul că instituțiile bancare și nebancaire au diferite tipuri de produse financiare care se oferă în diferite condiții luând în considerare capacitatea de plată a persoanelor, termenele și riscurile de rambursare. Adicional, instituțiile pentru anumite produse financiare poate acorda persoanelor fizice terțe, credite la o rată mai mică stabilită de BNM. Astfel, facilitatea urmează să fie determinată ca diferență între rata stabilită pentru terți și nu rata stabilită de BNM, în caz contrar, angajatul care reprezintă clientul cu grad înalt de credibilitate și cel mai bine

<p>Articolul 19. Facilități acordate de angajator</p> <p>Facilitățile impozabile acordate de angajator includ:</p> <p>d) suma dobânzii, determinată reieșind din diferența pozitivă dintre rata medie ponderată a dobânzilor aplicate la creditele noi acordate persoanelor fizice pe un termen ce depășește 5 ani, stabilită de Banca Națională a Moldovei în luna noiembrie a anului precedent anului fiscal de gestiune, și rata dobânzii calculată pentru împrumuturile acordate de către angajator salariatului. Prevederile prezentei litere nu se aplică creditelor acordate de bănci și organizații de creditare nebancaare angajaților acestora în condițiile generale în care acestea acordă credite persoanelor terțe;</p>		<p>ABM</p>	<p>controlat din punct de vedere a capacității de plată, este defavorizat în raport cu persoanele fizice terțe.</p> <p>Spre exemplu: angajatul primește credit cu rata de 8%, persoana terță cu 8,5%, însă facilitatea se calculează între 12,81 % (rata BNM) și rata 8%, deviere de 4,81% care urmează a fi calificată ca facilitate.</p> <p>Se propune expunerea art. 19 lit. d) în următoarea redacție:</p> <p>“d) suma dobânzii, determinată reieșind din diferența pozitivă dintre rata medie ponderată a dobânzilor aplicate la creditele noi acordate persoanelor fizice pe un termen ce depășește 5 ani, stabilită de Banca Națională a Moldovei în luna noiembrie a anului precedent anului fiscal de gestiune, și rata dobânzii calculată pentru împrumuturile acordate de către angajator salariatului.</p> <p>Prevederile prezentei litere nu se aplică creditelor acordate de bănci și organizații de creditare nebancaare angajaților acestora în condițiile generale în care acestea acordă credite persoanelor fizice terțe.</p> <p>În sensul prezentului articol, prin “condiții generale” se înțelege condițiile acceptate de către bănci și organizații de creditare nebancaare prin oferirea creditelor ce puțin unei persoane fizice terțe pentru aceleași produs financiar, oferit angajaților.</p> <p>Argumentare:</p> <p>Luând în considerare, că rata de referință pentru determinarea facilității impozabile este doar una pentru toate tipurile de împrumuturi, înțelegem că și respectarea principiilor de “condiții generale” pentru bănci este acordarea angajaților săi a creditelor aplicând rata care se încadrează în intervalul de rate aplicate la credite acordate persoanelor terțe. Este necesar</p>	<p><u>Se acceptă</u></p>
--	--	-------------------	--	--------------------------

<p>Articolul 20. Sursele de venit neimpozabile</p>		<p>Asociatia European</p>	<p>de venit cu o detaliere a noțiunii de "condiții generale" și de modificat sintagma „persoane terțe”, din considerentul că instituțiile bancare și nebankare au diferite tipuri de produse financiare care se oferă în diferite condiții luând în considerare capacitatea de plată a persoanelor, termenii și riscurile de rambursare. Adicional, instituțiile pentru anumite produse financiare poate acorda persoanelor fizice terțe, credite la o rată mai mică stabilită de BNM. Astfel, creditele acordate în condițiile în care sunt acordate și persoanelor fizice terțe, nu se considera a fi o facilitare acordată de patron.</p> <p>Includere unui alineat nou cu următorul conținut: <i>“avantajele sub forma dreptului la stock options plan, la momentul acordării și la momentul exercitării acestora”</i>.</p> <p>Argumentarea: Luând în considerare că participarea în Programul Stock Option Plan, nu generează automat beneficii care pot fi valorificate de către angajați, din considerentul că aceste programe presupun condiții multiple: de a rămâne angajat, de creșterea valorii acțiunilor pe piață etc, în caz contrar dacă nu se respectă, angajatul în final nu beneficiază de nimic. Astfel, pentru a evita interpretări precum că la acordare dreptului de a participa în program reprezintă avantaj salarial, necesită de a fi menționat că este impozabil doar ca activ de capital la vânzarea instrumentului financiar obținut.</p> <p>Se propune expunerea art. 20 lit. (d⁶) în următoarea redacție: <i>“(d⁶) plățile suportate de angajator conform art. 24 alin. (19), (19¹), (20) și (20¹) și plățile suportate de angajator în favoarea angajatului pentru primele de asigurare de viață.”</i></p>	<p>Notă Codul fiscal reglementează relațiile ce țin de executarea obligațiilor fiscale în ce privește impozitele și taxele de stat, stabilind, de asemenea, principiile generale de determinare și percepere a impozitelor. În acest sens, considerăm că propunerea urmează a fi examinată după modificării Legii nr.135/2007 și Legii nr.845/1992 din punct de vedere a încadrării mecanismului de „stock-option plan” în cadrul normativ.</p>
<p>Articolul 20. Sursele de venit neimpozabile d⁶) plățile suportate de angajator conform art.24 alin.(19), (19¹) și (20);</p>	<p>La articolul 20 la litera d⁶) textul “și (20)” se substituie cu textul “, (19¹), (20) și (26)”;;</p>	<p>Asociatia European</p>	<p>Se acceptă</p>	

<p>Argumentarea: În contextul evoluțiilor demografice, stimularea economisirilor private pe termen lung devine una din principalele opțiuni pentru susținerea sistemului asigurărilor sociale. În condițiile în care deficitul forței de muncă este o problemă acută pentru oricare sector al economiei, angajatorii sunt determinați să creeze cele mai bune condiții de muncă pentru salariații lor. Astfel, pentru atragerea și menținerea personalului, angajatorii oferă o gamă variată de beneficii, printre care pot fi introduse și asigurările de viață. Asigurarea de viață este o alternativă ce poate oferi beneficii importante reflectate în creșterea gradului de protecție a populației și va contribui la garantarea unor resurse financiare necesare la un moment dat într-o familie pentru a menține standardul de viață al acesteia în cazul producerii unui eveniment neprevăzut (deces, accident, îmbolnăvire invalidantă), care, pentru majoritatea familiilor, are ca efect o scădere drastică a nivelului de trai și dependența de ajutoarele sociale oferite de stat.</p> <p>Mai mult ca atât, primele colectate de către asigurătorii care practică asigurări de viață, sunt investite pentru acoperirea rezervelor tehnice și matematice de asigurări, astfel susținând activitatea economică.</p>			<p>Se acceptă</p> <p>La art. 20, lit. d⁶⁾, se propune uniformizarea deductibilității asigurărilor de viață pentru persoane fizice și persoane fizice angajați prin introducerea alin. (20¹⁾ în art. 20, lit. d⁶⁾ „plățile suportate de angajator conform art. 24, alin. (19), (19¹⁾ și (19³), (20), (20¹⁾ și (26).</p>
			<p>AmCham</p>
		<p>La articolul 20 la litera d⁶⁾ textul “și (20)” se substituie cu textul “ , (19³), (20) și (26)”</p>	
<p>Articolul 20. Sursele de venit neimpozabile d⁶⁾ plățile suportate de angajator conform art.24 alin.(19), (19¹⁾ și (20);</p>			

			<p>La art.20 includerea: [x] <u>“avantajele sub forma dreptului la „stock options plan”, la momentul acordării și la momentul exercitării acestora”;</u></p> <p>Luând în considerare că participarea în Programul „Stock Option Plan”, nu generează automat beneficii care pot fi valorificate de către angajați, din considerentul că aceste programe presupun condiții multiple: de a rămâne angajat, de creșterea valorii acțiunilor pe piață etc., în caz contrar dacă nu se respectă, angajatul în final nu beneficiază de nimic. Astfel, pentru a evita interpretări precum că la acordare dreptului de a participa în program prezintă avantaj salarial, necesită de a fi menționat că este imposibil doar ca activ de capital la vânzarea instrumentului financiar obținut.</p>	<p>Notă Mecanismul respectiv urmează a fi prevăzut în Legea nr.845/1992 dar nu în Codul fiscal care reglementează doar obligațiile fiscale. Totodată, considerăm că propunerea urmează a fi examinată în complex prin Legea nr.1134/1997, nr.135/2007 și nr.845/1992 din punct de vedere a încadrării în cadrul normativ.</p>
<p>Articolul 20. Sursele de venit neimpozabile</p>	<p>La articolul 20 la litera d⁶) textul “și (20)” se substituie cu textul “ , (19³), (20) și (26)”;</p>	<p>Confederația Națională a Patronatelor din RM</p>	<p>Lărgirea spectrului de venituri neimpozabile menționate la art. 20 în partea ce tine de colectarea de deșuri, prin alinierea la toate tipurile de deșuri ce urmează a se colecta în conformitate cu prevederile legii 209 cu privire la deșuri</p>	<p>Notă Propunerea comport riscuri bugetare</p>
<p>Articolul 20. Sursele de venit neimpozabile</p>	<p>La articolul 20 la litera d⁶) textul “și (20)” se substituie cu textul “ , (19³), (20) și (26)”;</p>	<p>ACAP</p>	<p><i>Se propune redactarea redacției</i> Argumentarea: Veniturile specificate în alineatele enumerate nu pot reprezenta în totalitate venituri neimpozabile, dat fiind faptul că în art. 19 s-au inclus norme prin care o parte din aceste sume se vor considera facilități acordate de angajator, respectiv venituri impozabile.</p>	<p>Se acceptă în redacția propusă de Ministerul Finanțelor.</p>
<p>Articolul 20. Sursele de venit neimpozabile</p>	<p>La articolul 20 la litera d⁶) textul “și (20)” se substituie cu textul “ , (19³), (20) și (26)”;</p>	<p>FIA</p>	<p>Se propune expunerea art. 20 lit. (d⁶) în următoarea redacție: “(d⁶) plățile suportate de angajator conform art. 24 alin. (19), (19¹), (20) și (20¹)”</p>	<p>Se acceptă în redacția propusă de Ministerul Finanțelor.</p>

	<p>Argumentarea: În contextul evoluțiilor demografice, stimularea economisirilor private pe termen lung devine una din principalele opțiuni pentru susținerea sistemului asigurărilor sociale. În condițiile în care deficitul forței de muncă este o problemă acută pentru oricare sector al economiei, angajatorii sunt determinați să creeze cele mai bune condiții de muncă pentru salariații lor. Astfel, pentru atragerea și menținerea personalului, angajatorii oferă o gamă variată de beneficii, printre care pot fi introduse și asigurările de viață.</p> <p>Asigurarea de viață este o alternativă ce poate oferi beneficii importante reflectate în creșterea gradului de protecție a populației și va contribui la garantarea unor resurse financiare necesare la un moment dat într-o familie pentru a menține standardul de viață al acesteia în cazul producerii unui eveniment neprevăzut (deces, accident, îmbolnăvire invalidantă), care, pentru majoritatea familiilor, are ca efect o scădere drastică a nivelului de trai și dependența de ajutoarele sociale oferite de stat. Mai mult ca atât, primele colectate de către asigurătorii care practică asigurări de viață, sunt investite pentru acoperirea rezervelor tehnice și matematice de asigurări, astfel susținând activitatea economică.</p>		
		<p>Confederația Națională a Sindicatelor din RM</p>	
			<p>Articolul 20. Sursele de venit neimpozabile</p>
<p>Notă Reintroducerea ca sursă de venit neimpozabilă a indemnizațiilor de concediere nu se susține, deoarece această măsură a avut drept scop acordarea aceluiasi regim fiscal aplicat indemnizațiilor pentru toate formele de încetare a rapoartelor de muncă (concediere, demisie, eliberare din funcție, etc.) și prevede excluderea din categoria surselor de</p>			

<p>Articolul 20. Sursele de venit neimpozabile</p> <p>r) ajutorul material obținut de persoanele fizice din fondurile de rezervă ale Guvernului, ale autorităților administrației publice</p>			<p><i>excepția ajutorului acordat în caz de deces și/sau boală a angajatului sau a rudelor și/sau așfinilor de gradul I ai acestuia;</i></p> <p>Totodată, propunem completarea articolului respectiv cu litera z²⁰⁾ cu următorul conținut:</p> <p><i>z²⁰⁾ ajutorul material, în expresie bănească sau naturală, acordat pe parcursul anului de angajator angajatului sau fostului angajat la locul de muncă de bază, în alte cazuri decât în cele specificate la lit. r) al art. 20 din Codul fiscal, a cărui mărime nu depășește un salariu mediu lunar pe economie, aprobat și aprobat anual de Guvern</i>.</p> <p>Argumentare:</p> <p>Indemnizațiile de concediere nu constituie venituri salariale, acestea sunt garanții oferite salariatului și sunt doar o despăgubire pentru un prejudiciu, pentru o pagubă suferită ca urmare a pierderii sursei de existență/întreținere în cazul încetării contractului de muncă. Ca alternativă, în cazul neacceptării propunerii înaintate, considerăm oportun de a examina posibilitatea introducerii calculării contribuțiilor de asigurări sociale de stat aferente indemnizației de eliberare, astfel încât sumele respective să fie luate în calculul prestațiilor de asigurări sociale și pensiilor.</p> <p>Dat fiind faptul că Codul muncii oferă angajatorului dreptul la plata ajutorului material, considerăm necesar ca acest ajutor să fie în mod similar cu cel acordat din sursele sindicatelor – neimpozabil.</p>	<p>venit neimpozabile a indemnizațiilor de concediere.</p> <p>Concomitent, menționăm că, cuantumul indemnizației de eliberare din serviciu, calculată conform art.186 din Codul muncii, precum și alte indemnizații achitate în cazul încetării raportului de muncă (concediere, demisie, eliberare din funcție, etc.), calculate conform altor prevederi legale, se determină rețesând din mărimea salariu mediu al angajatului, constituind o contravaloare a muncii care ar fi achitată în cazul continuării activității salariale.</p>	<p>Notă</p> <p>Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative pentru anul 2024 prevede măsuri de susținere pentru angajatori în raport cu cheltuiile suportate în favoarea angajaților care</p>
		<p>Asociația Businessului European</p>	<p>Expunerea art. 20 lit. r) în următoarea redacție:</p> <p><i>„r) în cazul ajutorului material acordat de către angajator, în conformitate cu actele normative la nivel de unitate sau prin decizie internă de acordare a unui</i></p>		

<p>locale, din mijloacele Fondului de susținere socială a populației, precum și din mijloacele sindicatelor, în conformitate cu regulamentele care prevăd acordarea unui astfel de ajutor. În cazul ajutorului material acordat din mijloacele sindicatelor, limita neimpozabilă constituie un salariu mediu lunar pe economie, prognozat și aprobat anual de Guvern, per angajat anual, cu excepția ajutorului acordat în caz de deces și/sau boală a angajatului sau a rudelor și/sau afiniilor de gradul I ai acestuia;</p>		<p><i>asfel de ajutor, limita neimpozabilă cu prime de asigurare obligatorie de asistență medicală, impozit pe venit din salariu, precum și contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii, constituie un salariu mediu lunar pe economie, prognozat și aprobat anual de Guvern, per angajat anual.”</i></p> <p>Argumentarea: Acordarea de ajutor material de către agajator nu poate să fie limitată doar din contul unor anumite fonduri/mijloace, or decizia respectivă ține de dreptul la autoadministrarea întreprinderii – libertate garantată de lege. Mai mult ca atât, la majoritatea întreprinderilor din sectorul real al economiei, efectiv, lipsesc structurile sindicale, ca atare. Totodată, dată fiind situația economică deosebit de grea a salariaților (inflație galopantă la cote nemaipomenit de înalte, creșterea deosebit de mare a prețurilor de consum), este justă din punct de vedere social scutirea ajutoarelor materiale acordate salariaților nu doar de impozitul pe venit, dar și de impozitarea cu prime medicale și contribuții sociale de stat, or, scopul ajutorului social constă anume în susținerea salariaților aflați într-o situație grea și dificilă.</p>	<p>au scop oferirea unor condiții precece de activitate dar și de consolidare a culturii corporative și spiritului de echipă.</p>
<p>Articolul 20. Sursele de venit neimpozabile y) veniturile obținute de persoanele fizice, cu excepția întreprinzătorilor individuali și gospodăriilor țărănești (de fermier), de la predarea ambalajului returnabil, a reziduurilor și deșeurilor de hârtie, carton, cauciuc, plastic și de sticlă (cioburi de sticlă), precum și a acumulatorilor electrice uzate;</p>	<p>Asociația Businessului European</p>	<p>Se propune completarea art. 20 lit. y) din Codul fiscal cu următorul text: “<i>veniturile obținute de persoanele fizice, cu excepția întreprinzătorilor individuali și gospodăriilor țărănești (de fermier), de la predarea ambalajului returnabil, a reziduurilor și deșeurilor de hârtie, carton, cauciuc, plastic și de sticlă (cioburi de sticlă), metale feroase și neferoase, precum și a acumulatorilor electrice uzate.</i>”</p> <p>Propunem:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>extinderea dreptului de deducere din punct de vedere al impozitului pe profit și</i> 	<p>Notă În contextul în care acestea reprezintă venituri din care urmează a fi reținut impozit pe venit, în vederea asigurării tratamentului fiscal uniform în raport cu orice sursă de venit sau generatoare de venit.</p>
<p>Articolul 20. Sursele de venit neimpozabile</p>	<p>Asociația Businessului European</p>	<p>Propunem:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>extinderea dreptului de deducere din punct de vedere al impozitului pe profit și</i> 	<p>Notă</p>

<p>Articolul 24. Deducerea cheltuielilor aferente activității de întreprinzător</p> <p>Articolul 102. Deducerea sumei TVA pentru mărfurile, serviciile procurate</p>		<p><i>TVA în raport cu acțiunile legate de gestionarea refugiaților - salarii ucraieni din compania afiliată din grup, precum și pentru membrii familiilor acestora,</i></p> <p>Argumentarea: includerea unor norme exprese privind căror venituri obținute de persoanele refugiate sunt unele scutite de impozitare în Republica Moldova. Având în vedere situația extrem de complicată legată de războiul din Ucraina, mai multe companii (în special cele care sunt parte a unui grup multinational) au adoptat politici proprii legate de gestionarea refugiaților - salarii ucraieni din compania afiliată din grup, precum și pentru membrii familiilor acestora.</p> <p>În acest context, ținem să precizăm faptul că companiile din Republica Moldova și-au asumat următoarele procese legate de gestionarea fluxului refugiaților (atât a celor care vor rămâne mai mult timp pe teritoriul țării, cât și pentru cei care vor tranzita țara):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Închirierea spațiilor locale pentru refugiați, • Asigurarea acestora cu hrană și cu alte bunuri de strictă necesitate, precum și cu echipamente necesare în caz de urgență (ex. lanterne, stații de emisie-recepție, surse alternative • de încărcare a dispozitivelor), • Asigurarea cu echipamente și servicii telefonice/internet, • Alimentarea cu carburanți a autoturismelor refugiaților și oferirea rezervelor ulterioare de • carburanți, • Compensarea cheltuielilor cu asigurarea Carte Verde, • Compensarea cheltuielilor de zbor (conexiune asigurată din alte state), 	<p>Prin Deciziile Comisiei Situații Excepționale au fost introduse facilități pentru refugiați</p> <p>Totodată, menționăm că, obiectivele politicii fiscale și vamale pe termen mediu, sunt bazate pe un sistem de impozitare echitabil și pe principii generale de impozitare, fără extinderea facilităților fiscale.</p>
--	--	--	--

<p>Articolul 20. Sursele de venit neimpozabile</p>		<p>CCI al RM</p>	<p>• Antrenarea acestora în cursuri de formare pentru oferirea primului ajutor medical, ș.a Totodată, legislația fiscală nu conține care norme exprese privind căroră veniturile obținute de persoanele refugiate sa fie tratate drept unele scutite de impozite în Republica Moldova. Or, acest vid legislativ creează o presiune suplimentară pentru Companiile din Republica Moldova care și-au asumat gestionarea fluxului refugiaților, fiind astfel nevoite să aplice un impozit pe venit la sursa de plata in mărime de 12% din veniturile refugiaților nerezidenți (i.e. venituri care rezulta din procese acoperite de companiile locale astfel cum sunt menționate mai sus).</p>	
<p>Articolul 24. Deducerea cheltuielilor aferente activității de întreprinzător (15¹) Se permite deducerea cheltuielilor efectuate de</p>		<p>Asociația Businessului European</p>	<p>Se propune completarea art. 20 cu litera "1)" cu următorul cuprins: " 1') <i>ajutorul financiar sau investiții obținute de federațiile sportive de profil, membre ale Comitetului Național Olimpic și Sportiv, cluburile sportive profesioniste sau asociațiile sportive de amatori cu personalitate juridică și înregistrate în registrul federațiilor sportive de profil - membre ale Comitetului Național Olimpic și Sportiv, de la agenții economici rezidenți</i>."</p> <p>Argumentarea: Analiza experienței naționale și regionale arată posibilitatea dezvoltării următoarelor facilități fiscale menite să contribuie la dezvoltarea culturii sportive și atragerii investițiilor în sportul profesionist și de amatori din Republica Moldova. Inițiativa legislativă a deputaților Parlamentului RM și a CCI a RM se anexează (Anexa 1-2).</p> <p>Completarea normei după cum urmează: <i>"Se permite deducerea cheltuielilor efectuate de contribuabilii în decursul perioadei fiscale sub formă de alocații</i></p>	<p>Notă Cluburile sportive în scopuri fiscal se califică ca organizație neocomercială și se impozitează în conformitate cu art.52 dacă ajutorul financiar este utilizat conform statutului. Totodată, în vederea acțiunilor de susținere a activităților sportive, au fost introduse reglementări cu privire la deducerea cheltuielilor suportate de angajatori în favoarea angajaților pentru abonamente sportive.</p>
				<p>Notă Proiectul de lege reglementează mecanisme de suport destinat activității sindicatelor și patronatelor prin completarea art.36 alin.(2) din</p>

<p>contribuabili în decursul perioadei fiscale sub formă de alocații financiare destinate activității sindicatelor pentru utilizarea lor în scopurile stabilite în contractul colectiv de muncă. Plafonul de deductibilitate a acestor cheltuieli constituie 0,15% din fondul de retribuire a muncii.</p>		<p><i>financiare destinate activității sindicatelor sau cheltuieli directe suportate pentru utilizarea lor în scopurile stabilite în contractul colectiv de muncă și/sau în alte acte normative interne. Plafonul de deductibilitate a acestor cheltuieli constituie 0,5 % din fondul de retribuire a muncii. ”</i></p> <p>Argumentarea: Activitatea Sindicatelor- Multe Companii nu au formate Sindicate, astfel nu putem limita beneficiile ce pot fi obținute de angajați fiind un impediment fiscal pentru întreprindere ca o cheltuială suplimentară nedeductibilă.</p> <p><i>Contractul colectiv de muncă</i> - multe Companii nu au elaborat un contract colectiv de muncă, totuși în afară de contractul individual de muncă, pentru unele plăți, remunerații compensatorii se aprobă regulamente interne (regulamentul de salarizare și stimulare a muncii a angajaților, premiiere). Regimul de impozitare urmează a fi aplicat uniform indiferent de documentul prin care se aprobă acestea, astfel fiind păstrată natura economică și scopul utilizării acestor mijloace bănești.</p> <p><i>Limita admisă (%)</i>— întreprinderile pentru a atrage forța de muncă calificată și a o menține suportă cheltuieli sub formă de excursii, sanatorii, dulciuri în zile speciale. Prin urmare limita stabilită actuală de 0,15% este nesemnificativă ca să fie considerată o pârghie fiscală de susținere a Sindicatelor și a businessului.</p> <p>Multe întreprinderi nu au formate sindicate, cu toate acestea funcțiile sindicatelor rămâne pe seama angajatorului, care purcede la organizarea de comunități interne prin a promova și apăra interesele angajaților.</p>	<p>Codul fiscal în vederea extinderii dreptului agenților de a desfășura activități de sponsorizare sau filantropice în favoarea sindicatelor și patronatelor.</p>
---	--	---	--

<p>Articolul 24. Deducerea cheltuielilor aferente activității de întreprinzător</p> <p>(19) Se permite deducerea cheltuielilor suportate și determinate de angajator pentru transportul, hrana și studiile profesionale ale angajatului, inclusiv a cheltuielilor legate de organizarea și realizarea programelor de formare profesională tehnică prin învățământ dual, conform modului stabilit de Guvern.</p> <p>(19²) Fără a aduce atingere prevederilor din prezentul articol, cu excepția alin.(1), se permite deducerea cheltuielilor suportate și determinate de angajator pentru orice plăți efectuate în folosul angajatului, în raport cu care au fost calculate contribuțiile de asigurări</p>		<p>CCI al RM</p>	<p>Se propune expunerea alin. 19 și 19² în următoarea redacție:</p> <p><i>alin. (19), după sintagma "și studiile profesionale ale angajatului" se completează cu sintagma "și studenților stagiați și/ sau în formare",</i></p> <p><i>alin. (19²) după sintagma "plăți efectuate în folosul angajatului" se completează cu sintagma "și studenților stagiați și/ sau în formare".</i></p>	<p>Se acceptă parțial în redacția propusă de Ministerul Finanțelor la art.24 alin.(19⁴) din Codul fiscal</p>
<p>Artfel, nu putem limita beneficiile indirect ce pot fi obținute de angajați, fiind un impediment fiscal pentru întreprindere ca cheltuială suplimentară nedeductibilă. Interpretabil.</p> <p>Mai mult, nu toate sindicatele au încheiate contracte colective de muncă, și activitatea se bazează pe statut, regulamente interne ce sunt aduse la cunoștință membrilor săi</p> <p>Regimul de impozitare urmează a fi aplicat uniform indiferent de documentul prin care se aprobă acestea, astfel fiind păstrată natura economică și scopul utilizării acestor mijloace bănești.</p> <p>Limita admisă (%)— întreprinderile pentru a atrage forța de muncă calificată și a o menține suportă cheltuieli sub formă de excursii, sanatorii, etc. Prin urmare limita stabilită actuală de 0,15% este nesemnificativă ca să fie considerată o pârghie fiscală de susținere a Sindicatelor și a businessului. Ex: fondul de retribuire 10 mln lei si limita deductibila deductibilă – 15 mii lei.</p>		<p>Argumentarea: Propunerea prevede extinderea deducerii cheltuielilor de transport, hrană și studiile profesionale, precum și în raport cu care au fost calculate contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii și au fost reținute primele de asigurare obligatorie de asistență medicală și impozitul pe venit din salariu, datorate de angajator și</p>		

<p>sociale de stat obligatorii și au fost reținute primele de asigurare obligatorie de asistență medicală și impozitul pe venit din salariu, datorate de angajator și angajat.</p>			<p>angajat asupra studenților stagiați la și/sau în formare. Plățile efectuate în folosul Ucenicilor sunt plăți ce țin de un contract de drept civil, și sunt impozitate cu impozitul pe venit (din salariu). La fel se calculează și se rețin primele de asigurare obligatorii de asistență medicală. Deducerea cheltuielilor agentului economic aferente învățării la locul de muncă precum și a cheltuielilor în raport cu care au fost calculate contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii și au fost reținute primele de asigurare obligatorie de asistență medicală și impozitul pe venit din salariul studenților în formare, va condiționa un flux de tineri specialişti în sfera de producție, cu calificări corespunzătoare necesităților mediului de afaceri.</p>	
<p>Articolul 24. Deducerea cheltuielilor aferente activității de întreprinzător</p>		<p>Confederația Națională a Sindicatelor din RM</p>	<p>Articolul 24. La alin. (19) propunem excluderea textului „precum și a contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii, aferente tichetelor de masă”.</p> <p>În alineatul nou-propus (19³), în punctul 1), după cuvântul „contractul” să fie adăugată sintagma „colectiv sau individul” și mai departe după text. Concomitent, propunem completarea articolului cu două puncte noi, 26 și 27 cu următorul conținut:</p> <p>- „26) Se permite deducerea plăților în favoarea lucrătorului pentru recuperarea cheltuielilor suportate de acesta în desfășurarea muncii la distanță, în modul stabilit de Guvern.”.</p> <p>- „(27) Se permite deducerea mijloacele financiare cheluite de angajator pentru realizarea măsurilor de securitate și sănătate în muncă, în modul stabilit de Guvern”.</p>	<p>Notă Propunerea la alin.(19) va avea un impact semnificativ asupra veniturilor bugetare.</p> <p>Notă Măsura respectivă nu poate fi cuantificată, și nu poate asigura proces de administrare transparent.</p> <p>Notă Potrivit prevederilor art.24 alin.(1) din Codul fiscal și pct.26 din HG nr.693/2018, cheltuielile ordinare și necesare reprezintă cheltuielile caracteristice gestionării activității de</p>

<p>Articolul 24. Deducerea cheltuielilor aferente activității de întreprinzător</p>			<p>economia națională, propunem revenirea la scutirea tichetelor de masă de plata contribuțiilor de asigurări sociale de stat, fapt care ar încuraja întreprinderile să contribuie la alimentarea salariaților lor. Or, costurile adiționale pe care acestea le implică, descurajează întreprinderile să acorde tichete de masa angajaților săi, mai cu seamă în situația economică actuală din țară, afectată de extinderea pandemiei Covid-19. Considerăm că asigurarea cu tichete de masa este un mecanism eficient care asigură o sănătate bună a beneficiarilor și contribuie astfel la creșterea productivității.</p> <p>Scopul propunerii la pct. 26) este de a scuti de plata impozitului pe venit, contribuțiilor de asigurări sociale de stat și primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală, a plăților efectuate de angajator în favoarea salariatului pentru acoperirea cheltuielilor suportate de ultimul în desfășurarea muncii la distanță (energie electrică, internet, rechizite de birou, uzura echipamentelor angajaților, altor cheltuieli suportate în scopul desfășurării muncii la distanță), precum și a permite deducerea acestora.</p> <p>Totodată, propunerea în cauză are ca scop asigurarea implementării prevederilor art. 10, alin. (6) din Legea securității și sănătății în muncă 186/2008, care stabilește că „Mijloacele financiare cheltuite de către angajator pentru realizarea măsurilor de securitate și sănătate în muncă sunt deductibile.”</p>	<p>întreprinzător și cheltuielile reglementate prin acte normative în vigoare, caracteristice pentru gestionarea anumitor tipuri de activități de întreprinzător, în scopul desfășurării activității economice și obținerii de venituri.</p>
<p>Articolul 24. Deducerea cheltuielilor aferente activității de întreprinzător</p>	<p>Articolul 24: se completează cu alineatul (19³) cu următorul cuprins: “(19³) Se permite deducerea cheltuielilor suportate și determinate de angajator în folosul angajatului pentru: 1) cadouri în natură, inclusiv vouchere, oferite salariaților,</p>	<p>Ministerul Justiției</p>	<p>La art. 24 alin. (19³) se va ține cont de art. 51 alin. (6) din <i>Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative</i> (în continuare - <i>Legea nr. 100/2017</i>), potrivit căruia alineatul poate fi divizat în litere, care sunt însemnate succesiv cu litere latine mici, urmate de o paranteză.</p>	<p>Se acceptă</p>

	<p>precum și cele oferite pentru copiii minori ai acestora, cu ocazia sărbătorilor pascale, Crăciunului, 8 martie, zilelor de naștere, astfel cum este prevăzut în contractul de muncă sau în regulamentul intern.</p> <p>2) cheltuielile efectuate de angajatori pentru perfecționarea angajaților, alta decât prevăzută în alineatul (19), precum și cheltuielile efectuate în folosul angajaților aferente consolidării culturii corporative și spiritul de echipă, în modul stabilit de Guvern;</p> <p>3) abonamente pentru utilizarea facilităților sportive în vederea practicării sportului și educației fizice cu scop de întreținere, profilactic sau terapeutic oferite de furnizori ale căror activități sunt încadrate la codurile CAEM 9311, 9312 sau 9313, suportate de angajator pentru angajați, în mărime de pînă la 50% salariu mediu lunar pe economie prognost și aprobat anul de Guvern, pe anul respectiv, pentru fiecare angajat.</p> <p>4) cheltuielile efectuate de angajatori pentru contractarea serviciilor medicale în folosul angajatului în cuantumul unui salariu mediu lunar pe economie, prognost și aprobat anual de Guvern, pe anul respectiv, pentru fiecare angajat.</p> <p>Plafonul de deductibilitate a plăților efectuate în favoarea angajaților, prevăzute la prezentul alineat, constituie 15% din valoarea calculată ca diferența din fondul de retribuire a muncii total pe întreprindere, determinat pentru anul curent, și fondul de retribuire a muncii persoanelor specificate la grupele minore 112 și 121 din Clasificatorul ocupațiilor din Republica Moldova. Toate cheltuielile trebuie să fie confirmate prin documentele primare emise pe numele angajatorului.”;</p> <p>Propunem elaborarea unei metode simpliste de aplicare a deductibilității plăților efectuate de către angajator în favoarea salariaților, care nu conține multe necunoscut.</p> <p>Suplimentar, pentru cheltuielile suportate de către angajator în folosul angajatului conform p. (1) (cadouri în natură, vouchere, cadouri oferite copiilor minori ai angajaților cu ocazia sărbătorilor de Crăciun, Paște, 8 martie etc) de la acest alineat, urmează să fie aduse clarificări în aspect de calculare și aplicare a TVA la Capitolul II din Codul Fiscal.</p>	<p>La pct. 1) cuvintele „astfel cum este prevăzut în contractul de muncă” se vor substitui cu cuvintele „în modul prevăzut de contractul individual de muncă”.</p> <p>Cu referire la abrevierea „CAEM” de la pct. 3) menționăm că, exprimarea prin abrevieri a unor denumiri sau termeni se poate face numai după explicarea acestora în text, la prima folosire (art. 54 alin. (1) lit. i) din <i>Legea nr. 100/2017</i>).</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p>
	<p>ABM</p> <p>Confederația Națională a</p>	<p>La art. 24 alin. (19³), urmează a fi clarificată metoda de calcul expusă. „Plafonul de deductibilitate a plăților efectuate în favoarea angajaților, prevăzute la prezentul alineat, constituie 15% din valoarea calculată ca diferența din fondul de retribuire a muncii total pe întreprindere, determinat pentru anul curent, și fondul de retribuire a muncii persoanelor specificate la grupele minore 112 și 121 din Clasificatorul ocupațiilor din Republica Moldova. Toate cheltuielile trebuie să fie confirmate prin documentele primare emise pe numele angajatorului.”;</p> <p>Propunem elaborarea unei metode simpliste de aplicare a deductibilității plăților efectuate de către angajator în favoarea salariaților, care nu conține multe necunoscut.</p> <p>Suplimentar, pentru cheltuielile suportate de către angajator în folosul angajatului conform p. (1) (cadouri în natură, vouchere, cadouri oferite copiilor minori ai angajaților cu ocazia sărbătorilor de Crăciun, Paște, 8 martie etc) de la acest alineat, urmează să fie aduse clarificări în aspect de calculare și aplicare a TVA la Capitolul II din Codul Fiscal.</p> <p>Cu privire la facilitățile acordate angajaților și angajatorilor pentru acordarea unor beneficii sociale susținem</p>	<p>Notă</p> <p>Metodologia de determinare a plafonului va fi prevăzută în cadrul normativ secundar.</p> <p>Se acceptă în redacția propusă de Ministerul Finanțelor</p>

	<p>Clasificatorul ocupațiilor din Republica Moldova. Toate cheltuielile trebuie să fie confirmate prin documentele primare emise pe numele angajatorului.”;</p>	<p>Patronatelor din RM</p>	<p>intenția Guvernului de a acorda careva facilități angajaților și angajatorilor la acordarea unor beneficii sociale angajaților – prin scutirea acestora de impozitare și acordarea dreptului la deduceri pentru angajatori. Totuși, la acordarea acestor prevederi facilitare propunem să se țină cont de următoarele:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Pentru o transparentă și simplitate să fie utilizat doar un singur indicator pentru determinarea mărimii maxime a veniturilor scutite de impozitare – spre exemplu salariu mediu prognozat pe economie ✓ De ajustat prevederile legate de deducerea acestor plăți facilitare pentru angajator – art. 24 al CF, care la moment cumva de limitează dublu, prin 2 indicatori diferiți. <p>Astfel în limita stabilită să fie deductibile în baza prevederilor speciale, iar peste limita stabilită să fie deductibile în baza normelor existente – art. 24 (19)², odată ce din sumele respective se vor calcula/retine plățile salariale stabilite.</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Cu privire la cheltuielile legate de perfecționarea cadrelor altele decât cea legată de business – necesită o precizare. În caz contrar ar putea fi foarte interpretabil. Pentru a nu contravine principiului general de deducere a cheltuielilor aferente activității de întreprinzător stabilite la art. 24 (1) al CF, totuși aceste cheltuieli trebuie să fie legate nemijlocit de obținerea venitului impozabil ✓ Pentru a nu dezavantaja persoanele fizice, care nu vor primi astfel de ajutoare/plăți sociale, precum și cetățenii, care nu vor suporta cheltuieli determinate ca deductibile conform prezentul proiect, propunem să rămână actualizat și mecanismul de scutiri – atât personale, dar și pentru persoanele întreținute. În cazul scutirilor pentru
--	---	-----------------------------------	---

		<p>persoanele întreținute s-ar putea majora semnificativ pentru copii până la 3 ani, ca sa fie in condiții cit de cit similare cu persoanele, cărora li se vor face plăți neimpozabile.</p> <p>De asemenea să se reîntoarcă la scutirea matrimoniala (pentru soțul /soția care nu o utilizează).</p> <p>De asemenea de mers si pe indexarea scutirilor – pentru a asigura o susținere paturilor vulnerabile, inclusive a celor, care nu vor primi venituri de la angajatori ✓ De exclus plafonul , la atingerea căruia nu se mai acorda scutire personală. Nu cred ca sunt pierderi considerabile la buget, dar in schimb va fi o abordare echivalenta.</p> <p>✓ In condițiile, în care persoana fizica va putea sa-si deducă cheltuielile legate de procurarea poliței pentru asigurarea de viață, ar fi corect si rezonabil, de inclus prevederi speciale si pentru angajatori prin art. 24 al CF, care in situația în care vor decide sa achite aceste polițe pentru angajații săi sa poată deduce aceste costuri.</p> <p>La art. 24, alin. (19³):</p>	<p>AmCham</p>	<p>Notă</p> <p>Metodologia de determinare a plafonului va fi prevăzută în cadrul normativ secundar.</p>
<p>Pct. 1 – este necesară clarificarea dacă alin. (19²) este aplicabil în raport cu alin. (19³) și nu se contrazic din punct de vedere al deductibilității.</p> <p>Argumentare: Pct. 2 – Lipsa cadrului normativ secundar nu permite, la etapa actuală, să înțelegem limitările și condițiile impuse. Această prevedere este sensibilă și poate impacta tratamentul pentru „formarea și perfecționarea cadrelor” fiind calificată ca alt tip. Luând în considerare că noile tendințe de organizare a training-urilor privind perfecționarea angajaților sunt organizate în alt format, mai puțin fiind respectată forma clasică, lasă loc pentru interpretare ca fiind tratat mai mult pentru</p>	<p>Notă</p> <p>Metodologia de determinare a plafonului va fi prevăzută în cadrul normativ secundar.</p>			

<p>Articolul 24. Deducerea cheltuielilor aferente activității de întreprinzător</p>	<p>Articolul 24 se completează cu alineatul (19³) cu următorul cuprins: ... Plafonul de deductibilitate a plăților efectuate în favoarea angajaților, prevăzute la prezentul alineat, constituie 15% din valoarea calculată ca diferența din fondul de retribuire a muncii total pe întreprindere, determinat pentru anul curent, și fondul de retribuire a muncii persoanelor specificate la grupele minore 112 și 121 din Clasificatorul ocupațiilor din Republica Moldova. Toate cheltuielile trebuie să fie confirmate prin documentele primare emise pe numele angajatorului.”;</p>	<p>ACAP</p>	<p><i>Se propune excludere plafonului de deductibilitate</i> Argumentarea: Literale conținute în alineatul (19³) deja limitează cheltuielile respective. Nu este necesară încă o limitare.</p>	<p>Notă Excluderea plafonului nu micșorează și combate riscul achitării salariilor în plic. Metodologia de determinare a plafonului va fi prevăzută în cadrul normativ secundar.</p>
<p>Articolul 24. Deducerea cheltuielilor aferente activității de întreprinzător</p>	<p>Ministerul Muncii și Protecției Sociale</p>	<p><i>Se propune introducerea alineatului (19⁴) cu următorul cuprins: „19⁴) cheltuielile efectuate de angajator pentru realizarea măsurilor de securitate și sănătate în muncă; Argumentare: În vederea asigurării aplicării prevederilor alin. (6) art. 10 din Legea nr. 186/2008 securității și sănătății în muncă, care dispun că mijloacele financiare cheltuite de către angajator pentru realizarea măsurilor de securitate și sănătate în muncă sînt deductibile, precum și pentru stimularea și încurajarea angajatorilor să creeze sisteme de muncă sigure, nepericuloase și inofensive, ceea ce va contribui la micșorarea numărului de accidente de muncă.</i></p>	<p>Notă Potrivit prevederilor art.24 alin.(1) din Codul fiscal și pct.26 din HG nr.693/2018, cheltuielile ordinare și necesare reprezintă cheltuielile caracteristice gestionării activității de întreprinzător și cheltuielile reglementate prin acte normative în vigoare, caracteristice pentru gestionarea anumitor tipuri de activități de întreprinzător, în scopul desfășurării activității economice și obținerii de venituri.</p>	
<p>Articolul 24. Deducerea cheltuielilor aferente activității de întreprinzător</p>	<p>Asociația Businessului European</p>	<p><i>Se propune permiterea spre deducere a cheltuielilor anuale suportate de angajator pentru primele de asigurare facultativă de asistență medicală ale</i></p>	<p>Se acceptă în redacția propusă de Ministerul Finanțelor.</p>	

<p>(20) Se permite deducerea cheltuielilor anuale suportate de angajator pentru primele de asigurare facultativă de asistență medicală ale angajatului în mărime de până la 50% din prima de asigurare obligatorie de asistență medicală calculată în sumă fixă în valoare absolută, stabilită pentru categoriile de plăitori prevăzute în anexa nr.2 la Legea nr.1593-XV din 26 decembrie 2002, pe anul respectiv.</p>	<p>angajator pentru primele de asigurare facultativă de asistență medicală ale angajatului în cuantumul unui salariu mediu lunar pe economie, prognostizat și aprobat anual de Guvern.;</p>	<p><i>angajatului, precum și plățile în favoarea salariaților pentru servicii medicale în mărime de până la 100% din prima de asigurare obligatorie de asistență medicală calculată în sumă fixă în valoare absolută stabilită pentru categoriile de plăitori prevăzute pe anul respectiv.</i></p> <p>Argumentarea: La momentul actual deducerea unor astfel de cheltuieli este permisă doar în limita de 50% din prima de asigurare obligatorie de asistență medicală calculată în sumă fixă în valoare absolută (și anume, 2 028 MDL anual per salariat), iar suma cheltuielilor ce depășește aceasta limită nu se permit spre deducere și se impozitează cu impozitele salariale atât la nivelul salariaților, cât și la nivelul angajatorilor. Majorarea limitei de deducere/neimpozitare a cheltuielilor anuale suportate de angajatori pentru asigurarea facultativă a salariaților ar motiva angajatorii să apeleze la serviciile de asigurare medicală facultative ceea ce ar reduce esențial presiunea financiară asupra sistemului medical actual.</p> <p>Statutul de persoană asigurată-obligatoriu conferă dreptul la servicii medicale prevăzut de CNAM în instituțiile medicale publice. Totodată persoanele asigurate obligatoriu nu pot beneficia pe deplin de serviciile medicale: număr limitat de analize, lipsa specialiștilor în instituțiile publice. Prin urmare unele entități vin cu un program de loialitate către angajații săi oferindu-le o asigurare facultativă individuală.</p> <p>Propunem permiterea spre deducere a cheltuielilor anuale suportate de angajator pentru primele de asigurare facultativă de asistență medicală ale angajatului, precum și plățile în favoarea salariaților pentru servicii medicale în</p>
---	---	---

<p>Articolul 24. Deducerea cheltuielilor aferente activității de întreprinzător</p>	<p>Articolul 24: alineatul (20) va avea următorul cuprins: “(20) Se permite deducerea cheltuielilor anuale suportate de angajator pentru primele de asigurare facultativă de asistență medicală ale angajatului în cuantumul unui salariu mediu lunar pe economie, prognozat și aprobat anual de Guvern.” se completează cu alineatul (26) cu următorul cuprins: “(26) Se permite deducerea cheltuielilor suportate și determinate de angajator pentru plățile efectuate în folosul angajatului cu scopul compensării costurilor serviciilor alternative de îngrijire a copiilor în vârstă de 0-3 ani în mărimea ce nu depășește valoarea 2500 lei lunar per copil. Limita maximă de deducere constituie 5% din fondul de retribuire a muncii, determinat pentru anul curent.”</p>	<p>AmCham</p>	<p>mărire de până la 100% din prima de asigurare obligatorie de asistență medicală calculată în sumă fixă în valoare absolută stabilită pentru categoriile de plătitori prevăzute pe anul respective.</p> <p>Se propune următoarea redacție: „<i>cheltuielile suportate de angajatori cu scopul consolidării culturii corporative și spiritului de echipă, în modul stabilit de Guvern</i>”.</p> <p>La art. 24, alin. (20) – Se propune uniformizarea deductibilității asigurărilor de viață pentru persoane fizice și persoane fizice angajați prin introducerea la alin. (20) <i>„Se permite deducerea cheltuielilor anuale suportate de angajator pentru primele de asigurare de viață ale angajatului în cuantumul unui salariu mediu lunar pe economie, prognozat și aprobat anual de Guvern.”</i>.</p> <p>Tot la art. 24, se propune includerea unui alineat nou (20²): (20²) <i>„Plățile efectuate de angajator impuse prin alte acte normative cu scopul de a asigura securitatea și sănătatea în muncă a angajaților”</i>.</p> <p>Argumentare: Această necesitate de completare cu norma nominalizată reiese din considerentul că există o mulțime de acte normative ce obligă angajatorul să asigure securitatea, igiena și sănătatea în muncă a angajaților, care ulterior din punct de vedere fiscal se califică ca facilități și nu se acceptă spre deductibilitate (Ex: HG nr. 819/2016 privind cerințele minime de securitate și sănătate în muncă pentru lucrul la monitor).</p> <p>La art. 24, alin. (26) – Este necesară corelarea cu art. 19 pentru ca deductibilitatea și facilitățile să prevadă aceleași condiții, deductibilitate fiind condiționată suplimentar de „Limita</p>	<p>Se acceptă în redacția propusă de Ministerul Finanțelor Metodologia de determinare a plafonului va fi prevăzută în cadrul normativ secundar.</p>
--	--	----------------------	---	---

<p>Articolul 24. Deducerea cheltuielilor aferente activității de întreprinzător</p>		<p>Asociația Businessului European</p>	<p>maximă de deducere constituie 5% din fondul de retribuire a muncii, determinat pentru anul curent.”</p> <p>Suplimentar, se propune modificarea alin. (3) al art. 24 în scopul permiterii la deduceri a cheltuielilor de reprezentanță în limita unui % din venitul impozabil (similar, spre exemplu, cheltuielilor neconfirmate documentar) fără obligația de colectare a tuturor documentelor menționate în HG nr. 693/2018.</p> <p>În vederea alinierii prevederilor de deductibilitate pentru persoane fizice și persoane fizice/angajați, propunem <i>permiterea spre deducere a cheltuielilor anuale suportate de angajator pentru primele de asigurare de viață a angajatului.</i></p> <p>Se propune completarea articolului 24 din Codul fiscal cu alineatul (20¹) în următoarea redacție:</p> <p><i>“(20¹) Se permite deducerea anuală a primelor de asigurare de viață plătite de angajator pentru angajat în baza contractului de asigurare de viață.”</i></p> <p>Argumentarea: Asigurările de viață pot contribui la diminuarea dezechilibrelor sociale prin complementarea programelor publice de asistență socială. În același timp o politică continuă de susținere din partea statului, cu o estimare de impact minim asupra bugetului public poate aduce beneficii importante reflectate în creșterea gradului de protecție a populației. Este relevant faptul că deficitul de protecție al populației s-a amplificat în ultimii ani, ceea ce ar justifica o intervenție din partea autorităților publice pentru încurajarea comportamentului de protecție privat. Avantajele susținerii de către stat a dezvoltării asigurărilor de viață rezidă în:</p>	<p>Notă</p> <p>Propunerea urmează a fi examinată în cadrul exercițiului de rescriere a Titlului I și II al Codului fiscal, preconizat pentru semestrul II a anului curent.</p>
--	--	---	---	---

- scăderea nivelului de dependență al populației de sistemul public de asistență socială;

- creșterea nivelului de protecție al populației.

Dezvoltarea asigurărilor de viață ar contribui la diminuarea dezechilibrelor sociale și creșterea bunăstării populației, stimulând familiile să achiziționeze protecția suplimentară de care au nevoie. Asigurările de viață dezvoltă, pe lângă asigurarea protecției financiare a familiilor împotriva riscurilor, un comportament responsabil pentru sustenabilitatea veniturilor familiale.

Pe de altă parte pentru reducerea deficitului de protecție al populației mai este necesar și:

- Încurajarea schimbării de mentalitate în rândul populației în ceea ce privește protecția împotriva riscurilor, prin conștientizarea responsabilității individuale;

- Eforturi comune și susținute la nivel de industrie și autorități pentru educarea populației și promovarea beneficiilor asigurărilor de viață;

- Introducerea de facilități fiscale care să încurajeze popularizarea polițelor de asigurări de viață și beneficiilor acestora.

În același timp companiile de asigurări oferă surse de finanțare pentru guvern și sectorul privat pe termen lung. În țările OECD, companiile de asigurări sunt cei mai mari investitori instituționali (sursa: Insurance Europe). Însă, în comparație cu țările din regiune, Republica Moldova are cea mai scăzută rată de penetrare a asigurărilor de viață în PIB. Comparația defavorabilă cu statele din regiune arată că Moldova pierde an de an potențialul social și economic ale pieței asigurărilor de viață, economia pierzând resurse

importante pentru investiții. În aceste condiții, toți actorii implicați resimt nevoia unui stimulent care să așeze piața asigurărilor de viață pe un curs ascendent de durată.

Asigurarea de viață este unul dintre instrumentele utilizate de un număr mare de state în aplicarea politicii lor sociale. Majoritatea membrilor OECD, precum și o bună parte dintre statele membre ale Uniunii Europene stimulează prin mijloace fiscale dezvoltarea pieței asigurărilor de viață. Acest lucru se concretizează prin reduceri de impozite sau deductibilitatea primelor de asigurare. Gradul de densitate a asigurărilor – volumul de prime de asigurare repartizate pe cap de locuitor – a crescut substanțial în aceste state datorită deductibilității fiscale a primelor de asigurare.

Exemple de facilități fiscale în domeniul asigurărilor de viață și efectul pozitiv avut asupra dezvoltării pieței:

BULGARIA: deductibilitate pentru primele de asigurare, în limita a 10% din venitul personal anual.

CEHIA: începând din 2001, a acordat deductibilitate pentru primele de asigurări de viață încheiate pentru minimum 5 ani, înaintea împlinirii vârstei de 60 de ani, în limita a aproximativ 400 EUR/anual. Dacă se renunță la poliță înainte de maturitate, toate beneficiile fiscale trebuie returnate.

ESTONIA: deductibilitate totală pentru primele plătite pentru asigurări de viață încheiate pentru minimum 10 ani.

LITUANIA: deductibilitate pentru primele plătite pentru asigurări de viață încheiate pentru minimum 10 ani. Suma dedusă poate fi în limita a 4 salarii minime pe economie.

<p>Articolul 24. Deducerea cheltuielilor aferente activității de întreprinzător</p>		<p>Asociația European</p>	<p>LETONIA: deductibilitate pentru primele plăți pentru asigurări de viață încheiate pentru minim 5 ani.</p> <p>Se propune să fie inclus un aliniat nou privind <i>deductibilitatea cheltuielilor privind organizarea evenimentelor motivaționale pentru angajați în cadrul entităților</i>. Astfel, să fie permisă deducerea cheltuielilor necesare pentru organizarea evenimentelor ce au ca obiectiv motivarea și creșterea performanței angajaților contribuabililor pe parcursul perioadei fiscale, în mărime de 0,5% din venitul impozabil.</p> <p>Argumentarea: Datele statistice confirmă că Republica Moldova se ciocnește zi cu zi de problema migrației populației active (24-54 ani). Pentru ca compania să fie profitabilă și a avea viitor de lungă durată se face instruirea continuă a angajaților și gândesc diferite metode de motivare și reținere a specialiștilor dedicați. Prin urmare entitatea are nevoie de programe de susținere a spiritului de echipă în colectiv, de a crea o ambianță prietenoasă de colaborare interumană pentru a fi clare care sunt obiectivele entității și cum este posibil să fie ele atinse în comun acord în termeni restrânși.</p> <p>Entitățile organizează diverse activități ce contribuie la integrarea mai bună a angajaților, sporește gradul de încredere în cadrul colectivului (teambuilding, competiții etc). Aceste acțiuni contribuie la succesul entității și prin urmare sporește rentabilitatea acestora.</p> <p>Din practica companiilor care aplică în practică aceste activități, se observă un efect de loialitate din partea angajaților prin urmare este binevenit promovarea pe larg al acestor activități care ar fi posibilă</p>	<p>Se acceptă în redacția propusă de Ministrul Finanțelor.</p>
--	--	----------------------------------	--	--

<p>Articolul 24. Deducerea cheltuielilor aferente activității de întreprinzător</p>		<p>FIA</p>	<p>prin ajustarea prevederilor în Codul fiscal privind stabilitatea unui prag de deducere pentru cheltuielile de marketing intern. Propunem sa fie introdus în Codul Fiscal în art.5 noțiunea de marketing intern și art.24 să prevadă un prag de deducere pentru desfășurarea activităților de marketing intern.</p> <p>Se propune completarea articolului 24 din Codul fiscal cu alineatul (20¹) în următoarea redacție:</p> <p><i>"(20¹) Se permite deducerea anuală a primelor de asigurare de viață plătite de angajator pentru angajat în baza contractului de asigurare de viață."</i></p> <p>Argumentarea: Asigurările de viață pot contribui la diminuarea dezechilibrelor sociale prin complementarea programelor publice de asistență socială. În același timp o politică continuă de susținere din partea statului, cu o estimare de impact minim asupra bugetului public poate aduce beneficii importante reflectate în creșterea gradului de protecție a populației. Este relevant faptul că deficitul de protecție al populației s-a amplificat în ultimii ani, ceea ce ar justifica o intervenție din partea autorităților publice pentru încurajarea comportamentului de protecție privat.</p>	<p>Notă Propunerea urmează a fi examinată în cadrul exercițiului de rescriere a Titlului I și II al Codului fiscal, preconizat pentru semestru II a anului curent.</p>
<p>Articolul 24. Deducerea cheltuielilor aferente activității de întreprinzător</p>		<p>FIA</p>	<p>Se propune completarea articolului 24 din Codul fiscal cu alineatul (20¹) în următoarea redacție:</p> <p><i>"Se permite deducerea cheltuielilor de protocol în limita de 2% din venitul contabil. În cadrul cheltuielilor de protocol se includ și cheltuielile înregistrate cu TVA aferent cadourilor/suvenirilor oferite de contribuabil."</i></p>	<p>Notă Propunerea urmează a fi examinată în cadrul exercițiului de rescriere a Titlului I și II al Codului fiscal, preconizat pentru semestru II a anului curent.</p>

		<p>Argumentarea: Actualmente, cheltuielile de protocol nu se recunosc in scopuri fiscale, dar direct contribuie la creșterea beneficiilor de menținerea relațiilor companiilor și în final la dezvoltarea întregii economii naționale. Prin urmare, aceasta va contribui esențial la susținerea mediului de afaceri în RM.</p>	<p>Notă Propunerea urmează a fi examinată în cadrul exercițiului de rescriere a Titlului I și II al Codului fiscal, preconizat pentru semestrul II a anului curent. Totodată, se acceptă propunerea în parte acc vizează modificarea alineatului (4) prin substituirea cuvintelor ”Comisiei Naționale a Pieței Financiare” cu cuvintele „Băncii Naționale al Moldovei”:</p>	
<p>Articolul 31. Limitarea altor deduceri (1) Se permite deducerea oricărei datorii compromise, conform legislației, dacă această datorie s-a format în cadrul desfășurării activității de întreprinzător. (2) Nu se permite deducerea provizioanelor, cu excepția reducerilor pentru pierderi la active și la angajamente condiționale, pentru bănci, efectuate conform alin.(3), și pentru pierderi la împrumuturi și dobânzile aferente (provizioane), pentru organizațiile de creditare nebancaară, efectuate conform alin.(4). (3) Băncilor li se permite deducerea reducerilor pentru pierderi la active și la angajamente condiționale, pentru organizațiile de creditare nebancaară, efectuate conform alin.(4). (4) Organizațiilor de creditare nebancaară li se permite deducerea provizioanelor destinate acoperirii eventualelor pierderi ce țin de nerestituirea creditelor nebancaare și neachitarea dobânzilor aferente și acoperirii creanțelor ce țin de nerecuperarea ratelor și a dobânzilor de leasing financiar în limita provizioanelor calculate conform regulamentelor Comisiei Naționale a Pieței Financiare. (5) Băncilor admise și obligate de Banca Națională a Moldovei să participe la formarea mijloacelor</p>	<p>Asociația European Business</p>	<p>La articolul 31 alineatul (4) după cuvintele “Organizațiilor de creditare nebancaară” se introduc cuvintele “care țin evidență conform Standardelor Naționale de Contabilitate”, iar cuvintele “Comisiei Naționale a Pieței Financiare” se substituie cu cuvintele “Băncii Naționale a Moldovei.”.</p>	<p>Expunerea art. 31 alin. (2) - (4), în următoarea redacție: (2) Nu se permite deducerea provizioanelor, cu excepția reducerilor pentru pierderi la active și la angajamente condiționale, pentru bănci și Organizațiilor de creditare nebancaară, efectuate conform alin.(3), și pentru pierderi la împrumuturi și dobânzile aferente (provizioane), pentru organizațiile de creditare nebancaară, efectuate conform alin.(4). (3) Băncilor și Organizațiilor de creditare nebancaară li se permite deducerea reducerilor pentru pierderi la active și la angajamente condiționale, calculate conform IFRS. (4) Organizațiilor de creditare nebancaară li se permite deducerea provizioanelor destinate acoperirii eventualelor pierderi ce țin de nerestituirea creditelor nebancaare și neachitarea dobânzilor aferente și acoperirii creanțelor ce țin de nerecuperarea ratelor și a dobânzilor de leasing financiar în limita provizioanelor calculate conform regulamentelor Banca Națională al Moldovei, calculate conform SNC.”</p>	<p>Actualmente, cheltuielile de protocol nu se recunosc in scopuri fiscale, dar direct contribuie la creșterea beneficiilor de menținerea relațiilor companiilor și în final la dezvoltarea întregii economii naționale. Prin urmare, aceasta va contribui esențial la susținerea mediului de afaceri în RM.</p>
				<p>Pentru organizațiile de microfinanțare nebancaară care aplică SNC, să fie permisă deductibilitatea conform</p>

<p>Fondului de garantare a depozitelor în sistemul bancar li se permite de a efectua deduceri ale vărsămîntului obligatoriu anual, contribuțiilor inițiale, contribuțiilor trimestriale și contribuțiilor speciale ale băncilor în fondul menționat, stabilite prin Legea nr.575-XV din 26 decembrie 2003 privind garantarea depozitelor în sistemul bancar.</p> <p>(5¹) Producătorilor de produse vitivinicole, obligați să contribuie la formarea mijloacelor Fondului Viei și Vinului, li se permite să efectueze deduceri ale contribuțiilor în fondul menționat, stabilite prin Legea viei și vinului nr.57-XVI din 10 martie 2006.</p>		<p>regulilor BNM (a fost modificată legislația, formarea provizionelor sunt reglementate de Hotărârile BNM și nu CNPF) astfel necesită o corelare a legislației.</p>	
<p>Articolul 31. Limitarea altor deduceri</p> <p>(3) Băncilor li se permite deducerea reducerilor pentru pierderi la active și la angajamente condiționale, calculate conform IFRS.</p>	<p>FIA</p>	<p>Se propune expunerea articolului 31 alineatul (3) în următorul cuprins:</p> <p><i>"(3) Băncilor și asigurătorilor (reasiguratorilor) li se permite deducerea provizioanelor, reducerilor pentru pierderi la active și la angajamente condiționale, calculate conform IFRS."</i></p> <p>Argumentarea: Se propune expunerea într-o nouă redacție în vederea stabilirii condițiilor echivalente atât pentru bănci, cât și pentru asigurători în contextul deductibilității provizioanelor reducerilor pentru pierderi la active și angajamente condiționale.</p> <p>În anul 2024, companiile de asigurări vor aplica pentru prima dată prevederile standardului IFRS 9, care va înlocui IAS 39, similar cu trecerea băncilor de la IAS 39 la IFRS 9 în anul 20218.</p> <p>În același timp, considerăm imperios necesar să atenționăm asupra faptului că deducerea provizioanelor pentru reducerea pierderilor la active și angajamente condiționale - nu este</p>	<p>Notă</p> <p>Propunerea urmează a fi examinată în cadrul exercițiului de rescriere a Titlului I și II al Codului fiscal, preconizat pentru semestrul II a anului curent.</p>

<p>reglementată de prevederile art.50 alin. (3) din Codul fiscal așa cum greșit s-a concluzionat în anii precedenți. Art. 50 alin. (3) din Codul fiscal reglementează deducerea indemnizațiilor de asigurare și despăgubirilor de asigurare, precum și a altor plăți efectuate de către asigurator/reasigurator în favoarea asiguratului/persoanei terțe sau beneficiarului asigurării și/sau reasiguratului, în conformitate cu contractul de asigurare și/sau de reasigurare încheiat și deducerea cheltuielilor asiguratorului legate de formarea rezervelor tehnice și rezervelor matematice, în modul stability de Guvern.</p>	<p>La art. 31, alin. (3) – Notăm că propunerea anterioară referitoare la deducerea provizioanelor pentru asiguratorii nu se regăsește în proiectul de lege. Este necesară includerea și a companiilor de asigurări care la fel fac parte din sectorul financiar în scopul permisiunii deducerii reducerilor pentru pierderi la active și la angajamente, calculate conform IFRS. Astfel, se propune următoarea redacție: (3) „<i>Băncilor și companiilor de asigurări li se permite deducerea reducerilor pentru pierderi la active și la angajamente condiționale, calculate conform IFRS</i>”.</p> <p>La art. 31, alin. (4) – În redacția propusă sunt menționate expres OCN-urile care țin evidența contabilă conform SNC. Considerăm necesar de a include și OCN-urile care țin evidența contabilă conform IFRS. Astfel, se propune următoarea redacție: (4) „<i>Organizațiilor de creditare nebancaară care țin evidență conform Standardelor Naționale de Contabilitate și ierarhiile de Contabilitate Naționale a Pieței Financiare</i>” se substituie cu cuvintele „<i>Băncii Naționale a Moldovei</i>”.</p>	<p>AmCham</p>	<p>Articolul 31. Limitarea altor deduceri (3) Băncilor li se permite deducerea reducerilor pentru pierderi la active și la angajamente condiționale, calculate conform IFRS. (4) Organizațiilor de creditare nebancaară li se permite deducerea provizioanelor destinate acoperirii eventualelor pierderi ce țin de nerestituirea creditelor nebancaare și neachitarea dobânzilor aferente și acoperirii creanțelor ce țin de nerecuperarea ratelor și a dobânzilor de leasing financiar în limita provizioanelor calculate conform regulamentelor Comisiei Naționale a Pieței Financiare.</p>
<p>Propunerea urmează a fi examinată în cadrul exercițiului de rescriere a Titlului I și II al Codului fiscal, preconizat pentru semestrul II a anului curent.</p> <p>Totodată, <u>se acceptă</u> propunerea în parte care vizează modificarea alineatului (4) prin substituirea cuvintelor ”Comisiei Naționale a Pieței Financiare” cu cuvintele „Băncii Naționale al Moldovei”:</p>	<p>Notă Propunerea urmează a fi examinată în cadrul exercițiului de rescriere a Titlului I și II al Codului fiscal, preconizat pentru semestrul II a anului curent.</p> <p>Totodată, <u>se acceptă</u> propunerea în parte care vizează modificarea alineatului (4) prin substituirea cuvintelor ”Comisiei Naționale a Pieței Financiare” cu cuvintele „Băncii Naționale al Moldovei”:</p>	<p>Notă Propunerea urmează a fi examinată în cadrul exercițiului de rescriere a Titlului I și II al Codului fiscal, preconizat pentru semestrul II a anului curent.</p> <p>Totodată, <u>se acceptă</u> propunerea în parte care vizează modificarea alineatului (4) prin substituirea cuvintelor ”Comisiei Naționale a Pieței Financiare” cu cuvintele „Băncii Naționale al Moldovei”:</p>	<p>La art. 31, alin. (3) – Notăm că propunerea anterioară referitoare la deducerea provizioanelor pentru asiguratorii nu se regăsește în proiectul de lege. Este necesară includerea și a companiilor de asigurări care la fel fac parte din sectorul financiar în scopul permisiunii deducerii reducerilor pentru pierderi la active și la angajamente, calculate conform IFRS. Astfel, se propune următoarea redacție: (3) „<i>Băncilor și companiilor de asigurări li se permite deducerea reducerilor pentru pierderi la active și la angajamente condiționale, calculate conform IFRS</i>”.</p> <p>La art. 31, alin. (4) – În redacția propusă sunt menționate expres OCN-urile care țin evidența contabilă conform SNC. Considerăm necesar de a include și OCN-urile care țin evidența contabilă conform IFRS. Astfel, se propune următoarea redacție: (4) „<i>Organizațiilor de creditare nebancaară care țin evidență conform Standardelor Naționale de Contabilitate și ierarhiile de Contabilitate Naționale a Pieței Financiare</i>” se substituie cu cuvintele „<i>Băncii Naționale a Moldovei</i>”.</p>

<p>Articolul 31. Limitarea altor deduceri</p> <p>3) Băncilor li se permite deducerea reducerilor pentru pierderi la active și la angajamente condiționale, calculate conform IFRS.</p>		<p>Asociația Businessului European</p>	<p><i>afere și acoperirii creanțelor ce fin de nerecuperarea ratelor și a dobânzilor de leasing financiar în limita provizioanelor calculate conform regulamentelor Băncii Naționale a Moldovei.</i></p> <p><i>Organizațiilor de creditare nebancaară care în evidență conform IFRS li se permite deducerea reducerilor pentru pierderi la active și angajamente condiționale, calculate conform IFRS”.</i></p>	
			<p>Se propune expunerea alineatului (3) al articolului 31 într-o nouă redacție, astfel stabilind condiții echivalente atât pentru bănci, cât pentru asigurători în contextul deducibilității provizioanelor reducerilor pentru pierderi la active și angajamente condiționale. Astfel, articolul 31 alineatul (3) va avea următorul cuprins: “(3) <i>Băncilor și asigurătorilor (reasiguratorilor) li se permite deducerea provizioanelor, reducerilor pentru pierderi la active și la angajamente condiționale, calculate conform IFRS.”</i></p> <p>Argumentarea: În anul 2024 companiile de asigurări vor aplica pentru prima dată prevederile standardului IFRS 9, care va înlocui IAS 39, similar cu trecerea bancilor de la IAS 39 la IFRS 9 în anul 2018.</p> <p>Pentru aplicarea uniformă și crearea condițiilor echivalente a regulilor privind deducerea reducerilor pentru pierderi la active și la angajamente condiționale, calculate conform IFRS în sectorul financiar, se propune ajustarea art. 31, alin. (3).</p> <p>În același timp considerăm imperios necesar să atenționăm asupra faptului că deducerea provizioanelor pentru pierderi la active și angajamente condiționale nu este</p>	<p>Notă</p> <p>Propunerea urmează a fi examinată în cadrul exercițiului de rescriere a Titlului I și II al Codului fiscal, preconizat pentru semestrul II a anului curent.</p>

<p>Articolul 32. Reportarea pierderilor în viitor</p> <p>(1) Dacă, pe parcursul perioadei fiscale, cheltuielile aferente activității de întreprinzător depășesc venitul brut al contribuabilului în perioada fiscală curentă, suma pierderilor rezultate din această activitate va fi reportată eşalonat pe următoarele cinci perioade fiscale.</p> <p>(2) Suma reportată pe una din perioadele fiscale următoare celei în care s-au înregistrat pierderile este egală cu suma totală a pierderilor, redusă cu suma totală permisă spre deducere în fiecare din următoarele patru perioade fiscale.</p> <p>(3) Dacă contribuabilul a suportat pierderi pe parcursul a mai mult de o perioadă fiscală, prevederile prezentului articol se aplică față de aceste pierderi în ordinea în care au apărut.</p>		<p>FIA</p> <p>Asociația Investitorilor din România - Kaufland</p>	<p>reglementă de prevederile art. 50 alin. (3) din Codul fiscal așa cum greșit s-a concluzionat în anii precedenți. Art. 50 alin. (3) din Codul fiscal reglementează deducerea indemnizațiilor de asigurare și despăgubirilor de asigurare, precum și a altor plăți efectuate de către asigurător/reasigurator în favoarea asiguratului/persoanei terțe sau beneficiarului asigurării și/sau reasiguratului, în conformitate cu contractul de asigurare și/sau de reasigurare încheiat și deducerea cheltuielilor asigurătorului legate de formarea rezervelor tehnice și rezervelor matematice, în modul stabilit de Guvern.</p> <p>Se propune eliminarea limitei de 5 ani pentru reportarea pierderilor fiscale înregistrate:</p> <p>Argumentarea: Măsura va permite valorificarea eficientă a pierderilor suportate și va sustine companiile noi create sau intrate pe piața din RM în perioada pandemiei, crizei provocate de războiul din Ucraina, care au încetinit substantial viteza de recuperare a investițiilor în RM.</p> <p>În practica internațională sunt multe exemple de state care nu au limitari de reportare a pierderilor fiscale: Germania, Marea Britanie, Franța, Italia, etc.</p> <p>Additional, va fi o măsură pozitivă pentru crearea unui cadru investitional mai favorabil și atragerea investitiilor străine</p> <p>Criza pandemică, războiul din Ucraina, creșterea inflației au încetinit substantial viteza de recuperare a investițiilor în RM.</p> <p>În România esalonarea pierderii se efectuează pentru ultimii 7 ani, având una din cele mai rapide creșteri economice din Europa din ultimii ani.</p> <p>Posibilitatea de a repune în lucru pierderea suportată pentru a obține profit</p>	<p>Notă</p> <p>Propunerea urmează a fi examinată în cadrul exercițiului de rescriere a Titlului I și II al Codului fiscal, preconizat pentru semestrul II a anului curent.</p>
--	--	---	---	---

<p>Articolul 32. Reportarea pierderilor în viitor</p>		<p>Asociatia Businessului European</p>	<p>va fi o masura de sustinere a mediului de afaceri afectat. Valorificarea nelimitata a pierderilor fiscale este un drept al agentului economic. Aceste pierderi sunt suportate in scop antreprenorial, corectitudinea lor este verificata de catre autoritati in cadrul controalelor fiscale. Limitarea utilizarii pierderilor pune presiune suplimentara pe companii care oricum au ca scop principal valorificarea profitabila a investitiilor create.</p> <p>Se propune <i>eliminarea limitei de 5 ani pentru reportarea pierderilor fiscale înregistrate.</i></p> <p>Argumentarea: Aceasta măsura va permite valorificarea eficientă a pierderilor suportate si va sustine in special companiile noi create care au suportat pierderi pina si in perioada pandemiei. Astfel, nu va exista riscul de neutilizare deplina in cazul suportarii pierderilor in perioade ce depasesc 5 perioade consecutive. In practica internationala sunt multe exemple de state care nu au limitari de reportare a pierderilor fiscale: Germania, Marea Britanie, Franta, Italia, etc. Adicional va fi o masura pentru crearea unui cadru investitional mai favorabil.</p> <p>1. Eliminarea limitei de 5 ani pentru reportarea pierderilor fiscale înregistrate:</p> <ul style="list-style-type: none"> - masura va permite valorificarea eficienta a pierderilor suportate si va sustine companiile noi create sau intrate pe piata din RM in perioada pandemiei, crizei provocate de razboiul din Ucraina, care au incetinit substantial viteza de recuperare a investitiilor in RM - in practica internationala sunt multe exemple de state care nu au limitari de reportare a pierderilor fiscale: 	<p>Notă Propunerea urmează a fi examinată în cadrul exercițiului de rescriere a Titlului I și II al Codului fiscal, preconizat pentru semestrul II a anului curent.</p>
--	--	---	--	--

<p>La capitolul 4 ” SCUTIRI ȘI ALTE DEDUCERI”</p>			<p>Germania, Marea Britanie, Franta, Italia, etc.</p> <ul style="list-style-type: none"> - aditional va fi o masura pozitiva pentru crearea unui cadru investitional mai favorabil si atragerea investitiilor straine <p>Argumente aditionale:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Criza pandemica, razboiul din Ucraina, cresterea inflatiei au incetinit substantial viteza de recuperare a investitiilor in RM. • In Romania esalonarea pierderii se efectueaza pentru ultimii 7 ani, avand una din cele mai rapide cresteri economice din Europa din ultimii ani. • Posibilitatea de a repune in lucru pierderea suportata pentru a obtine profit va fi o masura de sustinere a mediului de afaceri afectat. • Valorificarea nelimitata a pierderilor fiscale este un drept al agentului economic. Aceste pierderi sunt suportate in scop antreprenorial, corectitudinea lor este verificata de catre autoritati in cadrul controalelor fiscale. Limitarea utilizarii pierderilor pune presiune suplimentara pe companii care oricum au ca scop principal valorificarea profitabila a investitiilor create. 	
	<p>ABM</p>		<p>Propunem revizuirea limitelor de deducere a cheltuielilor, precum și a scutirilor personale în linie cu inflația prognozată.</p> <p>De asemenea propunem excluderea referinței obligatorii în proiectul politicii fiscale la contractul individual sau colectiv de muncă pentru a avea dreptul la anumite deduceri a cheltuielilor angajatorului efectuate în favoarea salariaților, deoarece la modul practic acestea se aprobă prin Ordinul conducătorului sau alte acte normative interne (proceduri, regulamente).</p>	<p>Notă Majorarea scutirii personale anuale pînă la mărimea cuantumului anual al minimului de existență calculat pentru anul precedent reprezintă o măsură care va avea un efect de diminuare substanțială a veniturilor bugetare, ceea ce ulterior va duce la diminuarea cheltuielilor guvernamentale avînd un impact cu mult mai mare asupra stării sociale economice, or cheltuielile guvernamentale reprezintă un instrument bugetar-fiscal prin care se asigură dezvoltarea economică. Fără</p>

<p>Articolul 33. Scutiri personale (1) Fiecare contribuabil (persoană fizică rezidență) care are un venit anual impozabil mai mic de 360000 de lei, cu excepția veniturilor prevăzute la art.90¹, are dreptul la o scutire personală în sumă de 27000 lei pe an.</p> <p>(2) Suma scutirii personale, stabilită la alin.(1), va constitui 31500 lei pe an pentru orice persoană care:</p> <p>a) s-a îmbolnăvit și a suferit de boala acută provocată de consecințele avariei de la C.A.E. Cernobil;</p> <p>b) este persoană cu dizabilități și s-a stabilit că dizabilitatea sa este în legătură cauzală cu avaria de la C.A.E. Cernobil;</p> <p>c) este părintele sau soția (soțul) unui participant căzut sau dat dispărut în acțiunile de luptă pentru apărarea integrității teritoriale și a independenței Republicii Moldova, cît și în acțiunile de luptă din Republica Afghanistan;</p> <p>d) este persoană cu dizabilități ca urmare a participării la acțiunile de luptă pentru apărarea integrității teritoriale și a independenței Republicii Moldova, precum și în acțiunile de luptă din Republica Afghanistan;</p> <p>e) este persoană cu dizabilități de pe urma războiului, persoană cu dizabilități în urma unei afecțiuni congenitale sau din copilărie, persoană cu dizabilități severe și accentuate;</p>	<p>La articolul 33 cifrele "360 000" se substituie cu cifrele "720 000".</p>	<p>Asociația Businessului European</p>	<p>aprobarea prin contracte individuale/colective fiind foarte anevoioase și de durată.</p> <p>art. 33 alin. (1): „<i>Fiecare contribuabil (persoană fizică rezidență), cu excepția veniturilor prevăzute la art. 90¹, are dreptul la o scutire personală în sumă de 50000 lei pe an.</i>”</p> <p>Argumentarea: Excluderea dreptului de a beneficia de scutire personală pentru anumite categorii de salariați – salariații care au un venit anual impozabil de 360000 MDL, este o normă ce limitează drepturile omului, or scopul scutirii personale este de a oferi suport pentru cetățenii statului, iar statul, prin excluderea unei categorii anume de salariați – a celei care contribuie în valoare mai mare la bunăstarea statului prin achitarea de taxe și impozite în mod cinstit și legal, de fapt, descurajează acești cetățeni și demotivează practicile legale.</p> <p>Stabilirea cuantumului scutirii personale necesită să fie ajustată la indicatorul mediu al inflației pentru anul 2022 (28.7%), precum și la prețurile de consum actuale, care, față de anul 2021 au crescut după cum urmează:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pentru produsele alimentare – 31,8% (în creștere cu 14,3%); - pentru produsele alimentare – 31,8% (în creștere cu 14,3%); - pentru produsele nealimentare – 19,9% (în creștere cu 7,9%); - pentru servicii – 44,0% (în creștere cu 32,4%); - pentru servicii comunale – 94,3% (în creștere cu 76,2%). 	<p>acoperirea cheltuielilor bugetare, Guvernul ar putea pierde capacitatea de exercițiu și/sau va fi limitat în asumarea unor decizii de finanțare a unor programe sociale, medicale, culturale necesare societății.</p> <p>În cazul majorării scutirii personale anuale cu 15% pînă la mîțimea cuantumului anual al minimului de existență calculat pentru anul precedent se vor diminua veniturile la bugetul de stat cu aproximativ -2 mil. lei.</p> <p>Măsurile de politică fiscală respective au drept scop reducerea într-o anumită măsură a efectului inflației asupra veniturilor populației.</p> <p>Totodată, menționăm că, acordarea scutirii personale anuală nu reprezintă un indicator care este impus de lege de a fi majorat anual, doar urmează a fi întreprins la mărirea ratei inflației prognozate.</p> <p>Acordarea scutirii joacă un rol facilitator social, dar multe țări din Europa nu au acest mecanism de acordare a scutirilor sau menținerii valorii minimului neimpozabil.</p> <p>De asemenea, menționăm că, scutirile acordate persoanelor cu necesități speciale sunt acordate prin intermediul instrumentelor sociale.</p>
--	--	---	---	--

<p>f) este pensionar-victimă a represiviilor politice, ulterior reabilitată.</p> <p>Articolul 33. Scutiri personale</p>		<p>Confederația Națională a Sindicatelor din RM</p>	<p>Articolul 33. Propunem următoarele modificări:</p> <p>- alin. (1) cifra „27000” să fie substituită cu cifra „40200”.</p> <p>- la alin. (2) cifra „31500” să fie substituită cu cifra „47000”.</p> <p>Conform datelor statistice din septembrie 2022, 93 la sută dintre angajați au avut un venit salarial până la 20 de mii de lei, dintre care, peste 24% - un salariu de până la 5000 de lei. Totodată, propunerea vizează și necesitatea ajustării scutirii personale, inclusiv celei majore, cel puțin la rata medie anuală pentru anul 2022 – 28,74% și media anuală prognozată pentru 2023 – 15,7%.</p> <p>Suplimentar, ne expunem asupra examinării oportunității egalării scutirii personale la nivelul cuantumului salariului pe țară 48000 de lei (4000 de lei x 12 luni) pentru a nu admite diminuarea veniturilor populației, ca urmare a creșterii extrem de înalte a prețurilor și tarifelor, propunem de a majora mărimile scutirilor personale.</p>
<p>Articolul 33. Scutiri personale</p> <p>(1) Fiecare contribuabil (persoană fizică rezidentă) care are un venit anual impozabil mai mic de 360000 de lei, cu excepția veniturilor prevăzute la art.90¹, are dreptul la o scutire personală în sumă de 27000 lei pe an.</p>	<p>MAI</p>		<p>Se propune ca numărul „27 000 lei” se va înlocui cu numărul „33 500 lei”.</p> <p>Argumentarea:</p> <p>Astfel, majorarea scutirii personale stabilite la art. 33 alin (1) a Codului fiscal, se propune urmare a creșterii salariului minim garantat în sectorul real al economiei or, în anul 2021, cota scutirii constituia 71,6% lunar (2100/2935 lei), în anul 2022 s-a micșorat la 64,3% (2250/3500 lei), iar în anul 2023 56,3% (2250/4000 lei), ponderandu-se nivelul incasarilor din impozitul pe venit, dar și beneficiul real al angajatului.</p>
<p>Articolul 34. Scutiri acordate soției (soțului)</p>		<p>Confederația Națională a</p>	<p>Articolul 34. Propunem următoarele:</p>

<p>Articolul 35 Scutiri pentru persoanele întreținute</p>		<p>Sindicatelor din RM</p>	<p>- restabilirea alin. (1), abrogat în anul 2020, în redacția: “(1) Persoana fizică rezidentă, aflată în relații de căsătorie, are dreptul la o scutire suplimentară în sumă de 40200 de lei anual, cu condiția că soția (soțul) nu beneficiază de scutire personală.”; - la alin. (2) cifra „18 900” să fie substituită cu cifra „47000”; - la alin. (3), după cuvântul „alin. (1) și” se va adăuga cuvântul „alin. (1) și”.</p> <p>Propunerea se referă la necesitatea restabilirii scutirii acordate pentru soț/soție deoarece, considerăm că obiectivul „de a motiva soțul/soția să revină pe piața muncii” nu a fost atins. Mai mult decât atât, sunt situații când soțul/soția sunt în afara pieței muncii din alte circumstanțe, decât nedorința de a se încadra în câmpul muncii (de exemplu: concediul de îngrijire a copilului, incapacitatea îndelungată de muncă (până la constatarea și atribuirea dizabilității) ș.a.). Astfel, propunem ca scutirea respectivă să fie stabilită în mărimea scutirii personale.</p> <p>Scutirea majorată acordată soției (soțului) se propune a fi stabilită în aceeași mărime ca și scutirea personală majoră.</p>
<p>Articolul 35 Scutiri pentru persoanele întreținute</p>		<p>Confederația Națională a Sindicatelor din RM</p>	<p>Articolul 35. Propunem următoarele: - la alin. (1) cifra „9000” să fie substituită cu cifra „29100”, iar cifra „18 900” cu cifra „47000”; - la alin. (2), lit. b) cifra „1280” să fie substituită cu cifra „25200”.</p> <p>Propunem stabilirea scutirii pentru persoanele întreținute, pornind de la valoarea minimului de existență multiplicat la 12 luni pentru fiecare persoană întreținută.</p> <p>În categoriile respective, în marea majoritate se află copii, pentru întreținerea cărora sunt necesare mult mai multe mijloace financiare decât pentru un</p>

<p>Articolul 35 Scutiri pentru persoanele întreținute (2) În înțelesul prezentului titlu, persoană întreținută este persoana care întrunește toate cerințele de mai jos: a) este un ascendent sau descendent al contribuabilului sau al soției (soțului) contribuabilului (părinții sau copiii, inclusiv înfectorii și înfiații) ori persoană cu dizabilități în urma unei afecțiuni congenitale sau din copilărie rudă de gradul doi în linie colaterală; b) are un venit ce nu depășește suma de 11280 lei anual. La calcularea venitului nu se include suma alocațiilor achitate din mijloacele bugetului de stat pentru persoanele cu dizabilități în urma unei afecțiuni congenitale sau din copilărie și pentru persoanele cu dizabilități severe și accentuate.</p>		<p>MAI</p>	<p>matur și părinții pensionari cu pensii mici. Conform datelor Biroului Național de Statistică, în 2022, minimul de existență pentru copii a constituit în medie 2558,3 lei lunar. (2558,3 lei x 12 luni=30699,6 lei), iar pentru pensionarii pentru limită de vârstă – 2193,3 lei lunar (2193,3 x 12 =26319,6 lei).</p> <p>La art. 35 „Scutiri pentru persoane întreținute”, alin. (2) se va modifica în sensul reglementării și situației „Sotul/sotia aflat în concediu de îngrijire a copilului până la vârsta de 3 ani și care nu înregistrează venituri salariale în această perioadă.”.</p> <p>Argumentarea: Aceasta propunere derive din faptul ca dreptul de a utiliza scutirea personale a sotului/sotiei a fost exclus, avand un impact semnificativ asupra familiilor cu copii, unde costurile de intretinere se majoreaza, iar venitul scade cu circa 65% in perioada imediat urmatoare nașterii copilului.</p>	<p>Notă În vederea simplificării mecanismului de impozitare a persoanelor fizice, precum și stimularea încadrării tuturor persoanelor în câmpul muncii a fost exclusă prevederea ce prevede acordarea scutirilor pentru soț/soție cu păstrarea scutirii suplimentare majore.</p>
	<p>Se completează cu Articolul 35² cu următorul cuprins: “Articolul 35² Deducerea cheltuielilor persoanelor fizice ... (3) Se permite deducerea cheltuielilor suportate pentru primele de asigurare facultativă de asistență medicală sau pentru contractarea serviciilor medicale de la un singur furnizor al acestor servicii, în cuantumul unui salariu mediu lunar pe economie prognostizat și aprobat anual de Guvern, pentru</p>	<p>ACAP</p>	<p><i>Se propune excluderea frazei „de la un singur furnizor al acestor servicii” și al doilea enunț.</i></p> <p>Argumentarea: Considerăm că, întru respectarea principiului echității fiscale și egalității tuturor persoanelor în fața legii, nu se poate admite discriminare după criteriul de asigurat în CNAM. Limitarea la un singur furnizor de servicii medicale este o prevedere nefuncțională și greu administrabilă.</p>	<p>Nota Excluderea frazei respective va îngreuna procesul de confirmare a cheltuielilor suportate</p>

	<p>anul respectiv. Dreptul la deducere se acordă persoanelor asigurate conform Legii nr.1593/2002 cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală.</p> <p>...</p> <p>Articolul 35² Deducerea cheltuielilor persoanelor fizice (4) Se permite deducerea sumei achitate de către persoana fizică pentru procurarea primei de asigurare în baza contractului de asigurare de viață, în cuantumului unui salariu mediu lunar pe economie prognozat și aprobat anual de Guvern, pentru anul respectiv.</p>	<p>AmCham</p>	<p>La art. 35², alin. (4) – Salutăm această inițiativă dar propunem să nu limităm această deducere doar la asigurările de viață dar să fie extinsă și asupra asigurărilor în general cu referire la clase și tipuri de asigurări pentru consumatori. Pentru o percepție corectă a deducerilor respective se propune enunțarea exhaustivă a claselor și tipurilor de asigurări conform Anexei la Legea nr. 92/2022 privind activitatea de asigurare sau reasigurare si anume: A. Asigurările de viață. B. 1. Asigurările de accidente; 2. Asigurările de sănătate; 8. Asigurările de incendiu și de alte calamități naturale; 14. Asigurările de credite, care acoperă riscul de credit ipotecar; 16. Asigurările de pierderi financiare. Toate privilegiile fiscale respective fiind valabile doar pentru persoane fizice. Drept efect, acest lucru va stimula economia și competitivitatea, va reduce presiunea asupra bugetului, va promova stabilitatea financiară, va crește gradul de penetrare a asigurărilor facultative. La fel, ținem să menționăm că anumite riscuri din clasa asigurărilor de viață sau asigurări de sănătate sunt specifice și altor clase de asigurări precum asigurări de accidente sau asigurări de sănătate care în urma modificărilor propuse nu ar beneficia pe privilegiu fiscal. Or, de exemplu, riscul de deces este specific mai multor clase de asigurări în calitate de risc auxiliar dar în cadrul cărora cetățenii nu vor beneficia de facilități fiscale doar pentru simplul fapt</p>	<p>Notă Propunerea urmează a fi examinată în cadrul exercițiului de rescriere a Titlului I și II al Codului fiscal, preconizat pentru semestrul II a anului curent.</p>
--	---	----------------------	---	--

<p>Articolul 36. Alte deduceri (1) Agentul economic rezident are dreptul la deducerea oricăror donații făcute de el pe parcursul perioadei fiscale în scopuri filantropice sau de sponsorizare, dar nu mai mult de 5% din venitul impozabil. (2) Pot fi deduse, conform alin.(1) din prezentul articol, numai donațiile făcute în scopuri filantropice sau de sponsorizare în favoarea autorităților publice și instituțiilor publice specificate la art.51, a organizațiilor necomerciale specificate la art.52 alin.(1), precum și în favoarea caselor de copii de tip familial.</p> <p>Articolul 36. Alte deduceri</p>		<p>Articolul 36: denumirea articolului va avea următorul cuprins: “Alte deduceri aferente activității de întreprinzător”, la alineatul (2) după textul „art.52 alin.(1)”, se completează cu textul “a organizațiilor sindicale și patronale”, alineatele (6) și (7) se abrogă.</p>	<p>că nu sunt atribuite la asigurările de viață sau asigurările medicale facultative. În temeiul celor menționate, se propune următoarea redacție: (4) „Se permite deducerea sumei achitate de către persoana fizică pentru procurarea primei de asigurare în baza contractului de asigurare încheiat în temeiul claselor de asigurare de viață; asigurările de accidente; asigurările de sănătate; asigurările de incendiu și de alte calamități naturale; asigurările de credite care acoperă riscul de pierdere ipotecar; asigurările de pierdere financiară, în cuantumul unui salariu mediu lunar pe economie prognozat și aprobat anual de Guvern, pentru anul respectiv”.</p>	
		<p>AmCham</p>	<p>La art. 36 – Susținem această modificare, însă, în acest caz, este necesară majorarea plafonului de 5% prevăzut la art. 36. alin. (1) pentru că încorporează deja și organizațiile sindicale și patronale. Se propune majorarea plafonului cel puțin până la 6%.</p>	<p>Notă Propunerea urmează a fi examinată în cadrul exercițiului de rescrivere a Titlului I și II al Codului fiscal, preconizat pentru semestrul II a anului curent.</p>
		<p>CCI al RM</p>	<p>Se propune deducerea impozitului pe venit reinvestit pentru agenții economici care au ca gen de activitate Club Sportiv Profesional, oficial înregistrat la Federația Sportivă de Profil prin completarea art. 36, alin. (2), după sintagma ”specificate la art. 52 alin. (1)”, se completează cu textul ”a organizațiilor sportive sub forma</p>	<p>Notă Cluburile sportive în scopuri fiscale, se califică ca organizație necomercială și se impozitează în conformitate cu art.52 dacă ajutorul financiar este utilizat conform statutului.</p>

<p>Articolul 36. Alte deduceri (1) Agentul economic rezident are dreptul la deducerea oricăror donații făcute de el pe parcursul perioadei fiscale în scopuri filantropice sau de sponsorizare, dar nu mai mult de 5% din venitul impozabil. (2) Pot fi deduse, conform alin.(1) din prezentul articol, numai donațiile făcute în scopuri filantropice sau de sponsorizare în favoarea autorităților publice și instituțiilor publice specificate la art.51, a organizațiilor necomerciale specificate la art.52 alin.(1), precum și în favoarea caselor de copii de tip familial</p>	<p>Articolul 36: denumirea articolului va avea următorul cuprins: “Alte deduceri aferente activității de întreprinzător”; la alineatul (2) după textul „art.52 alin.(1).” se completează cu textul “a organizațiilor sindicale și patronale”; alineatele (6) și (7) se abrogă.</p>	<p>Asociația Businessului European</p>	<p><i>Federațiilor de profil - membre ale Comitetului Național Olimpic Sportiv, cluburilor sportive profesioniste sau asociațiilor sportive de amatori cu personalitate juridică și înregistrate în registru Federațiilor sportive de profil - membre ale Comitetului Național Olimpic și Sportiv”</i> Argumentarea: Analiza experienței naționale și regionale arată posibilitatea dezvoltării următoarelor facilități fiscale menite să contribuie la dezvoltarea culturii sportive și atragerii investițiilor în sportul profesionist și de amatori din Republica Moldova. Inițiativa legislativă a deputaților Parlamentului RM și a CCI a RM se anexează (Anexa 1-2).</p>	<p>Notă Nu este clară propunerea, în special plus valoarea acesteia prin modificarea sintagmei „sau” cu sintagma „și” în contextul în care printr Legii nr.1420/2002 cu privire la filantropie și sponsorizare, acestea activități sunt distincte.</p>
		<p>Argumentarea: Conform Legii cu privire la filantropie și sponsorizare 1420/31.10.2002: se utilizează noțiunea „Activitatea filantropică și de sponsorizare” Conform Codul Civil al RM se utilizează noțiunea „Donație” Conform Codul Fiscal al RM se utilizează noțiunea „donații făcute în scopuri filantropice sau de sponsorizare” Conform Legea cu privire la publicitate 1227/1997: „obiective filantropice și de importanță socială” Noțiunile diferite creează interpretările distorsionate. In condițiile actuale, în cazul în care compania înregistrează pierderi fiscale în</p>		

<p>Articolul 36. Alte deduceri</p>		<p>Confederația a Națională a Sindicatelor din RM</p>	<p>anul de gestiune, ea nu este în drept să deducă valoarea donatiilor efectuate, neavând astfel nici o motivare să efectueze astfel de donatii.</p> <p>Articolul 36. Este salutarul ajustarea articolului respectiv cu organizațiile sindicale și patronale. Totodată, propunem completarea acestuia cu următoarele alineate noi, cu următorul conținut:</p> <p>„(6¹) Se permite deducerea, în cuantumul și condițiile stabilite de legislație, a sumelor pentru medicamente, investigații medicale, intervenții chirurgicale, neacoperite de fondul de asigurări obligatorii de asistență medicală”;</p> <p>(6²) Se permite deducerea sumelor, în cuantum de până la 1% din salariu și alte plăți aferente acestuia, achitate de contribuabili în decursul perioadei fiscale sub formă de cotizații de membru de sindicat</p> <p>(6³) Se permite deducerea cheltuielilor pentru studii în sistemul de învățământ, în scopul încheierii nivelului necesar de studii, prevăzut pentru funcția ocupată.</p> <p>(6⁴) Se permite deducerea cheltuielilor pentru procurarea primei locuințe de persoanele fizice, în modul stabilit de Guvern.”</p> <p>Propunerile menționate se înaintează în scopul sporirii protecției sociale a salariaților – platitori ai impozitului pe venitul salarial. Propunerea de la alin. (6²) vine să asigure egalitatea de drepturi în cadrul parteneriatului social. Astfel, organizațiilor patronale, conform art. 24, alin. (15) din Codul fiscal li se permite deducerea cheltuielilor achitate de contribuabili în decursul perioadei fiscale sub formă de taxe de aderare și cotizații de membru, destinate activității patronatelor, fundațiilor și altor asociații de reprezentare a activității de</p>	<p><u>Se acceptă în redacția propusă de Ministerul Finanțelor</u></p>
---	--	--	---	---

<p>Articolul 36. Alte deduceri</p>	<p>Articolul 36: denumirea articolului va avea următorul cuprins: "Alte deduceri aferente activității de întreprinzător"; la alineatul (2) după textul „art.52 alin.(1)”, se completează cu textul “a organizațiilor sindicale și patronale”; alineatele (6) și (7) se abrogă.</p>	<p>Confederația a Națională a Patronatelor din RM</p>	<p>Întreprinzător. Mai mult decât atât, în cazurile când din contul cotizațiilor sindicale colectate se acordă ajutoare materiale (care depășesc un salariu mediu prognostic), de asemenea, se calculează impozitul pe venit, aplicând, astfel, o dublă impozitare.</p> <p>Înțelegem ca scopul modificărilor propuse este de a acorda noi posibilități de deducere a cheltuielilor suportate de agenții economici la efectuarea plăților în favoarea asociațiilor sindicale și patronale. Totuși, aceasta propunere ar putea crea mai multe confuzii, deoarece art. 36 al CF pune accentul pe contribuțiile în scopuri filantropice și de sponsorizare, conținutul căreia este clar reglementat de Legea cu privire la filantropie și sponsorizare și practic nu prea este aplicabil în cadrul acestor asociații. În mare parte din motivul ca sponsorizarea înseamnă programe și acțiuni de interes public, cea ce în multe situații ar fi dificil de dovedit.</p> <p>În opinia CNPM, aspectul legat de deducerea plăților în favoarea acestor asociații ar putea fi rezolvat prin modificarea cadrului legal (art. 24 (15)), prin care aceste costuri la moment sunt limitate - în mărime de 0,15% din fondul de salarizare, pe când corect ar fi ca deducerea acestora să fie permisă prin prisma art. 24 (1) al CF în calitate de cheltuieli ordinare și necesare. Ținem să menționăm că asemenea abordare în Europa o are doar Republica Moldova. Cel puțin acest regim de deducere urmează de aplicat în raport cu cotizațiile lunare/trimestriale, etc. achitate în favoarea oricăror asociații de business, membru cărui este agentul economic, deoarece scopul de baza a acestor asociații este anume apărarea intereselor membrilor săi, acordarea suportului</p>	<p>Notă Propunerea urmează a fi examinată în cadrul exercițiului de rescriere a Titlului I și II al Codului fiscal, preconizat pentru semestrul II a anului curent.</p>
---	--	--	---	--

<p>Articolul 36. Alte deduceri</p>		<p>Asociația Businessului European</p>	<p>necesar în activitatea desfășurată, servicii de advocacy, etc.</p> <p>Se propune completarea articolului 36 din Codul fiscal cu alineatul (9) în următoarea redacție:</p> <p><i>"(9) Se permite deducerea anuală în cuantumul unui salariu mediu lunar pe economie prognozat pentru anul de referință a primelor de asigurare plătite de persoana fizică în baza contractului de asigurare de viață, de sănătate și de accidente."</i></p> <p>Argumentarea: După cum deja am menționat la punctul 1, asigurările de viață pot contribui la diminuarea dezechilibrelor sociale prin complementarea programelor publice de asistență socială. În același timp o politică continuă de susținere din partea statului, cu o estimare de impact minim asupra bugetului public poate aduce beneficii importante reflectate în creșterea gradului de protecție a populației. Este relevant faptul că deficitul de protecție al populației s-a amplificat în ultimii ani, ceea ce ar justifica o intervenție din partea autorităților publice pentru încurajarea comportamentului de protecție privat.</p> <p>Avantajele susținerii de către stat a dezvoltării asigurărilor de viață rezidă în:</p> <ul style="list-style-type: none"> - scăderea nivelului de dependență al populației de sistemul public de asistență socială; - creșterea nivelului de protecție al populației. <p>Dezvoltarea asigurărilor de viață ar contribui la diminuarea dezechilibrelor sociale și creșterea bunăstării populației, stimulând familiile să achiziționeze protecția suplimentară de care au nevoie.</p> <p>Asigurările de viață dezvoltate, pe lângă asigurarea protecției financiare a familiilor împotriva riscurilor, un</p>	<p><u>Se acceptă</u> în redacția propusă de Ministerul Finanțelor</p>
---	--	---	---	---

			<p>comportament responsabil pentru sustenabilitatea veniturilor familiale. Pe de altă parte pentru reducerea deficitului de protecție al populației mai este necesar și:</p> <ul style="list-style-type: none"> • încurajarea schimbării de mentalitate în rândul populației în ceea ce privește protecția împotriva riscurilor, prin conștientizarea responsabilității individuale; • Eforturi comune și susținute la nivel de industrie și autorități pentru educarea populației și promovarea beneficiilor asigurărilor de viață; • Introducerea de facilități fiscale care să încurajeze popularizarea polițelor de asigurări de viață și beneficiilor acestora. <p>În același timp companiile de asigurări oferă surse de finanțare pentru guvern și sectorul privat pe termen lung. În țările OECD, companiile de asigurări sunt cei mai mari investitori instituționali (sursa: Insurance Europe). Însă, în comparație cu țările din regiune, Republica Moldova are cea mai scăzută rată de penetrare a asigurărilor de viață în PIB. Comparația defavorabilă cu statele din regiune arată că Moldova pierde an de an potențialul social și economic ale pieței asigurărilor de viață, economia pierzând resurse importante pentru investiții. În aceste condiții, toți actorii implicați resimt nevoia unui stimulent care să așeze piața asigurărilor de viață pe un curs ascendent de durată.</p> <p>Asigurarea de viață este unul dintre instrumentele utilizate de un număr mare de state în aplicarea politicii lor sociale. Majoritatea membrilor OECD, precum și o bună parte dintre statele membre ale Uniunii Europene stimulează prin mijloace fiscale dezvoltarea pieței asigurărilor de viață. Acest lucru se</p>
--	--	--	--

<p>Articolul 37. Subiecții creșterii sau pierderii de capital</p> <p>Prevederile prezentului capitol se aplică contribuabililor persoane fizice rezidenți și nerezidenți ai Republicii Moldova care nu practică activitate de întreprinzător și care vînd, schimbă sau înstrăinează sub altă formă active de capital.</p>			<p>concretizează prin reduceri de impozite sau deductibilitatea primelor de asigurare. Gradul de densitate a asigurărilor – volumul de prime de asigurare repartizate pe cap de locuitor - a crescut substanțial în aceste state datorită deductibilității fiscale a primelor de asigurare.</p> <p>Exemple de facilități fiscale în domeniul asigurărilor de viață și efectul pozitiv avut asupra dezvoltării pieței:</p> <p>BULGARIA: deductibilitate pentru primele de asigurare, în limita a 10% din venitul personal anual.</p> <p>CEHIA: începând din 2001, a acordat deductibilitate pentru primele de asigurări de viață încheiate pentru minimum 5 ani, înaintea împlinirii vârstei de 60 de ani, în limita a aproximativ 400 EUR/anual. Dacă se renunță la poliță înainte de maturitate, toate beneficiile fiscale trebuie returnate.</p> <p>ESTONIA: deductibilitate totală pentru primele plătite pentru asigurări de viață încheiate pentru minimum 10 ani.</p> <p>LITUANIA: deductibilitate pentru primele plătite pentru asigurări de viață încheiate pentru minimum 10 ani. Suma dedusă poate fi în limita a 4 salarii minime pe economie.</p> <p>LETONIA: deductibilitate pentru primele plătite pentru asigurări de viață încheiate pentru minim 5 ani.</p>	
<p>Articolul 37. Subiecții creșterii sau pierderii de capital</p> <p>Prevederile prezentului capitol se aplică contribuabililor persoane fizice rezidenți și nerezidenți ai Republicii Moldova care nu practică activitate de întreprinzător și care vînd, schimbă sau înstrăinează sub altă formă active de capital.</p>		<p>ABM</p>	<p>Se propune următoarea redacție:</p> <p>Articolul 37. Subiecții creșterii sau pierderii de capital</p> <p>Prevederile prezentului capitol se aplică tuturor contribuabililor (persoane fizice sau juridice), rezidenți și nerezidenți ai Republicii Moldova, care vînd, schimbă sau înstrăinează sub altă formă active de capital.</p> <p>Argumentarea:</p>	<p>Notă</p> <p>Propunerea urmează a fi examinată în cadrul exercițiului de rescriere a Titlului I și II al Codului fiscal, preconizat pentru semestrul II a anului curent.</p>

<p>Articolul 39. Activele de capital (1) Active de capital reprezintă: a) acțiunile, obligațiunile, alte titluri de proprietate în activitatea de întreprinzător;</p>			<p>Această abordare va stabili reguli de impozitare pentru activele de capital, inclusiv și pentru entitățile de interes public care țin evidența contabilă în conformitate cu IFRS, cum ar fi activele (acțiuni, valori mobiliare) clasificate ca active la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global. În conformitate cu IFRS 9 modificarea valorii acestor active se reflectă în capital, și, niciodată nu se regălesc în conturile de profit sau pierdere. Readucerea acestei norme, va determina expres impozitarea acestei categorii de active , și, anume modificarea valorii juste, prin prisma determinării creșterii de capital și impozitării acesteia.</p> <p>Modificarea art.39</p>	
		<p>AmCham</p>	<p>(1) Active de capital reprezintă: <i>a. Titluri de capital sau titluri de participare: acțiuni și alte valori mobiliare similare acțiunilor, precum și orice alt tip de valori mobiliare, care pot fi convertite în acțiuni sau care oferă dreptul de a cumpăra acțiuni ale aceluiași emitent</i> <i>b. obligațiuni și alte tipuri de valori mobiliare de creanță, precum și orice alt tip de valori mobiliare, care pot fi convertite sau care oferă dreptul de a cumpăra obligațiuni și alte tipuri de valori mobiliare de creanță ale aceluiași emitent;</i> <i>c. terenurile;</i> <i>d. opțiunile la procurarea sau vânzarea activelor de capital;</i> <i>e. orice alte valori mobiliare negociabile care dau dreptul de a achiziționa astfel de valori mobiliare pe calea subscrierii sau schimbului.</i> <i>f. proprietatea nefolosită în activitatea de întreprinzător.</i></p> <p>Necesitatea stringentă de a aduce mai multă claritate prevederilor, în ceea ce privește noțiunea de „active de capital”</p>	<p>Notă Propunerea urmează a fi examinată în cadrul exercițiului de rescriere a Titlului I și II al Codului fiscal, preconizat pentru semestrul II a anului curent.</p>

			<p>art. 39, care propunem să fie corelat cu noțiunile definite în Legea cu privire la piața de capital nr. 171/2012. Adicional, urmează a fi corelat cu art. 90 din Codul Fiscal prin modificarea lit. c) alin. (4), <i>nu se reține prealabil impozitul din înstrăinarea valorilor mobiliare, cu textul nou „din înstrăinarea activelor de capital”. Pentru că nu toate valorile mobiliare se încadrează în definiția de active de capital precum: bonurile de trezorerie etc. reținerea finală se efectuează diferit conform art. 90¹, (3^b) „Persoanele specificate la art. 90 rețin un impozit în mărime de 12% din veniturile sub formă de dobânzi și/sau creșterea de capital determinată conform art. 40 alin.(7) de la valorile mobiliare de stat obținute de către persoanele fizice.”</i></p> <p>Pentru evitarea interpretărilor în ceea ce privește Programul SOP, este necesară și includerea termenului de „titlu de participare”.</p>	
<p>Articolul 40. Determinarea creșterii sau pierderii de capital</p> <p>(5) Creșterea sau pierderea de capital nu este recunoscută în scopuri fiscale în cazul încheierii unui contract de donații între rude de gradul I, precum și între soți.</p>	<p>Asociația Businessului European</p>	<p>Includere unui alineat nou cu următorul conținut: <i>”În cazul tranzacțiilor cu titluri de participare dobândite la preț preferențial sau gratuit, în cadrul sistemului stock options plan, câștigul se determină ca diferență între prețul de vânzare (suma încasată/venitul obținut) a titlurilor de participare și baza valorică a acestor active.”</i></p> <p>Agumentarea: Este necesar de definit cum se determină creșterea sau pierderea de capital în scopuri fiscale</p> <p>Este necesar de definit cum se determină creșterea sau pierderea de capital în scopuri fiscale pentru Programul SOP, conform experienței României.</p>	<p>Notă A se vedea argumentele expuse la art.5 din Codul fiscal.</p>	
<p>Articolul 40. Determinarea creșterii sau pierderii de capital</p>	<p>AmCham</p>	<p>La art.40 includerea:</p>	<p>Notă A se vedea argumentele expuse la art.5 din Codul fiscal.</p>	

<p>Articolul 42. Baza valorică a activelor de capital</p>			<p>-[x]) <i>În cazul tranzacțiilor cu titluri de participare dobândite la preț preferențial sau gratuit, în cadrul sistemului „stock options plan”, câștigul se determină ca diferență între prețul de vânzare (suma încasată/venitul obținut) a titlurilor de participare și baza valorică a acestor active.</i></p> <p>-[x]) <i>În cazul în care dreptul primit de a participa în programul SOP s-a finalizat direct cu decontarea în numerar, câștigul se determină ca diferență între suma încasată/venitul obținut din înstrăinarea dreptului de a primi titluri de participare și baza valorică a acestor active de capital.</i></p> <p>Este necesar de definit modul de determinare a creșterii sau pierderii de capital în scopuri fiscale</p>	
<p>Articolul 42. Baza valorică a activelor de capital</p>	<p>Asociația Businessului European</p>	<p>Completarea conținutului acestui articol în următorul mod: <i>”valoarea activelor reprezintă prețul de achiziție preferențial care include costurile aferente tranzacției în cadrul programului stock option plan. Pentru titlurile de participare dobândite cu titlu gratuit valoarea activelor este considerată egală cu zero.”</i></p>	<p>Argumentarea: Este necesar de definit care este baza valorică a acestora.</p> <p>Completarea art.42 cu: [x]) <i>valoarea activelor reprezintă prețul de achiziție preferențial care include costurile aferente tranzacției în cadrul programului „stock option plan”. Pentru titlurile de participare dobândite cu titlu gratuit valoarea activelor este considerată egală cu zero.</i></p> <p>Este necesar de definit care este baza valorică a acestora.</p>	<p>Notă A se vedea argumentele expuse la art.5 din Codul fiscal,</p>
<p>Articolul 42. Baza valorică a activelor de capital</p>	<p>AmCham</p>	<p>Completarea art.42 cu: [x]) <i>valoarea activelor reprezintă prețul de achiziție preferențial care include costurile aferente tranzacției în cadrul programului „stock option plan”. Pentru titlurile de participare dobândite cu titlu gratuit valoarea activelor este considerată egală cu zero.</i></p> <p>Este necesar de definit care este baza valorică a acestora.</p>	<p>Notă A se vedea argumentele expuse la art.5 din Codul fiscal,</p>	<p>Notă A se vedea argumentele expuse la art.5 din Codul fiscal,</p>

<p>Articolul 44. Metodele de evidență și aplicarea lor</p> <p>(9) Veniturile și cheltuielile rezultate din trecerea de la Standardele Naționale de Contabilitate la IFRS nu sînt recunoscute în scopuri fiscale.</p>	<p>Asociația Businessului European</p>	<p>Propunem includerea unui alineat nou cu următorul conținut: <i>"Nu se recunosc în scopuri fiscale profitul/pierderea din reevaluarea/vânzarea activelor financiare recunoscute prin alte elemente ale rezultatului global în conformitate cu IFRS"</i></p> <p>Agumentarea: Propunem includerea unui alineat nou cu următorul conținut: "Nu se recunosc în scopuri fiscale profitul/ pierderea din reevaluarea/vânzarea activelor financiare recunoscute prin alte elemente ale rezultatului global în conformitate cu IFRS".</p>	<p>Notă</p> <p>Propunerea urmează a fi examinată în cadrul exercițiului de rescriere a Titlului I și II al Codului fiscal, preconizat pentru semestrul II a anului curent.</p>
<p>Articolul 44. Metodele de evidență și aplicarea lor</p>	<p>ABM</p>	<p>Propunem completarea articolului 44 cu alineatul (9¹), cu următoarea redacție. (9¹) Diminuările/majorările care se înregistrează în debitul/creditul conturilor de capital urmare implementării unui nou IFRS sau a unor actualizări ale IFRS intrate în vigoare, se recunosc în scopuri fiscale ca elemente similare veniturilor/cheltuielilor în perioada în care au fost înregistrate modificările în conturile de capital".</p> <p>Argumentarea: Propunerea este similară experienței României</p>	<p>Notă</p> <p>Propunerea urmează a fi examinată în cadrul exercițiului de rescriere a Titlului I și II al Codului fiscal, preconizat pentru semestrul II a anului curent.</p>
<p>Articolul 44. Metodele de evidență și aplicarea lor</p>	<p>Asociația Businessului European</p>	<p>Propunem completarea articolului 44 cu alineatul (9¹), cu următoarea redacție. (9¹) <i>Diminuările/majorările care se înregistrează în debitul/creditul conturilor de capital urmare implementarea unui nou IFRS sau a unor actualizări a IFRS intrate în vigoare, se recunosc în scopuri fiscale ca elemente similare veniturilor/cheltuielilor în perioada în care au fost înregistrate modificări în conturile de capital"</i>.</p>	<p>Notă</p> <p>Propunerea urmează a fi examinată în cadrul exercițiului de rescriere a Titlului I și II al Codului fiscal, preconizat pentru semestrul II a anului curent.</p>

<p>Articolul 48. Evidența deducerilor recuperate în cazul în care contribuabilul i se restituie pe parcursul perioadei fiscale cheltuielile, pierderile sau datoriile compromise deduse anterior, suma restituită se ia în calcul și se include în venitul brut al contribuabilului pe anul în care ea a fost încasată.</p>		<p>Asociația European</p>	<p>De adăugat un aliniat nou în următoarele redacție: <i>„În cazul în care contribuabilul înregistrează pe parcursul perioadei fiscale cheltuielile care anterior au fost raportate la veniturile impozabile, suma cheltuielilor va fi recunoscută în scopuri fiscale.”</i></p> <p>Agumentarea: Redacția propusă este destinată aplicării uniforme a sumelor aferente compensării pierderilor anterioare atât pentru contribuabilul care le încasează, cât și acel care le achită.</p>	<p>Notă Propunerea urmează a fi analizată suplimentar la prezentarea unor cazuri concrete de tranzacții.</p>
<p>Articolul 51³. Instituțiile de învățământ publice și private Instituțiile de învățământ publice, prin derogare de la art.51, și instituțiile de învățământ private se scutesc de impozitul pe venitul obținut din desfășurarea nemijlocită a procesului de învățământ conform Codului educației.</p>		<p>Ministerul Educației și Cercetării</p>	<p>Se propune expunerea articolului 51³ în următoarea redacție: <i>„Instituțiile de învățământ publice, prin derogare de la art. 51, și instituțiile de învățământ private se scutesc de impozitul pe venit obținut din livrarea serviciilor, mărfurilor legate de desfășurarea nemijlocită a procesului de învățământ conform Codului Educației, precum și a procesului instructiv de producție și educativ”</i>.</p> <p>Argumentarea: Modificarea/revizuirea articolului 51³ din Codului Fiscal este determinat de necesitatea diversificării surselor de venituri obținute de către instituțiile de învățământ publice din alte surse în afară de finanțare publică, sporirea nivelului de autonomie financiară, precum și de diversificare activităților generatoare de venituri. Scutirea instituțiilor de învățământ publice de impozitul pe venit obținut din livrarea serviciilor, mărfurilor legate de desfășurarea nemijlocită a procesului de învățământ conform Codului educației, precum și a procesului instructiv de producție și educativ, este necesară deoarece mijloacele obținute din livrarea acestor servicii, mărfuri sunt alocate</p>	<p>Notă Propunerea urmează a fi examinată în cadrul exercițiului de reserțiere a Titlului I și II al Codului fiscal, preconizat pentru semestrul II a anului curent.</p>

<p>Articolul 54¹. Subiecții impunerii (1) Subiecții ai impunerii sînt agenții economici care nu sînt înregistrați ca plătitori de T.V.A., cu excepția gospodărilor fărănești (de fermier), întreprinzătorilor individuali, precum și agenților economici la care ponderea venitului pentru anul precedent din prestarea de servicii de consultanță pentru afaceri și management (pct. 70.22 din Clasificatorul Activităților din Economia Moldovei) este mai mare de 60% din venitul din vânzări. (3) Agenții economici menționați la alin.(1) pot alege regimul de impozitare prevăzut de prezentul capitol sau regimul de impozitare aplicat în modul general stabilit dacă aceștia: a) conform situației din data de 31 decembrie a perioadei fiscale precedente perioadei fiscale de declarare, au obținut venit din livrări scutite de T.V.A. fără drept de deducere sau din livrări scutite de T.V.A. fără drept de deducere și impozabile cu T.V.A. în sumă de până la 1,2 milioane de lei, cu condiția că livrările scutite de T.V.A. fără drept de deducere depășesc 50% din totalul livrărilor; b) conform situației din data de 31 decembrie a perioadei fiscale</p>	<p>La articolul 54¹ se completează cu alineatul (3²) cu următorul cuprins: „(3²) În situația în care, pe parcursul perioadei fiscale, oricare dintre asociații/acționarii întreprinderii mici și mijlocii deține peste 25% din valoarea/numărul titlurilor de participare sau al drepturilor de vot la mai mult de trei întreprinderi mici și mijlocii, aceștia trebuie să stabilească subiectul pentru care se aplică regimul de impozitare în modul general stabilit de Titlul II. Regimul de impozitare în modul general stabilit se aplică începînd cu trimestrul în care se înregistrează situația respectivă, astfel încît condiția referitoare la numărul maxim de trei întreprinderi mici și mijlocii la care oricare dintre asociații/acționarii deține peste 25% din valoarea/numărul titlurilor de participare sau al drepturilor de vot să fie îndeplinită.”</p>	<p>ACAP</p>	<p>nemijlocit în scopuri de instruire generală, consolidarea bazei tehnico-materiale, crearea condițiilor de trai pentru beneficiari, etc., precum și pentru acoperirea unor cheltuieli, care nu pot fi acoperite din taxele de instruire. Totodată, prin scutirea instituțiilor de învățământ publice de impozitul pe venit de la sursa de plată, atrage după sine și eliberarea acestora de obligativitatea de înregistrare ca contribuabil al T.V.A. <i>Se propune excluderea normei</i></p>	<p>Notă Se consideră oportun menținerea propunerii în contextul în care aceasta are drept scop limitarea dreptului agenților economici de a practica activitatea de întreprinzător prin crearea mai multor întreprinderi în scopul evitării obligației de a fi plătitori de TVA.</p>
<p>AIM</p>	<p>Se propune expunerea art.54¹ în următoarele redacție: (1) Subiecții ai impunerii sînt agenții economici care: a) nu sînt persoane fizice care practică activitate de antreprenoriat - întreprinzători individuali sau gospodării fărănești (de fermier); b) au în calitate de acționari (asociați) direcții persoane juridice cu o pondere totală în capitalul social de până la 40% inclusiv. (3) Agenții economici pot alege regimul de impozitar e prevăzut de prezentul capitol sau regimul de impozitare aplicat în modul general stabilit dacă aceștia: a) conform situației din data de 31 decembrie a perioadei fiscale precedente perioadei fiscale de declarare, au obținut venituri totale în sumă de până la 3,6 milioane de lei;</p>	<p>Agumentarea: Norma este greu de administrat. Nu est clar impactul implementării acestei norme. Norma va crea multiple dificultăți în aplicare, cel puțin legate de schimbarea regimului de impozitare în timpul anului sau în ani diferiți. Noțiunea de IMM nu este echivalentă cu contribuabil care aplică regimul SIMM. Este necesar de ajustat terminologia.</p>	<p>Notă Propunerea urmează a fi examinată în cadrul exercițiului de rescriere a Titlului I și II al Codului fiscal, preconizat pentru semestrul II a anului curent.</p>	

<p>precedente perioadei fiscale de declarare, nu au obținut venit;</p> <p>c) s-au înregistrat pe parcursul perioadei fiscale de declarare.</p> <p>Alegerea regimului fiscal se realizează, prin indicarea lui în politica de contabilitate a agentului economic, pentru subiecții menționați la lit.a) și b) până la data de 25 aprilie, iar pentru subiecții menționați la lit.c) până la data de 25 a lunii următoare trimestrului de înregistrare.</p>		<p>b) conform situației din data de 31 decembrie a perioadei fiscale precedente perioadei fiscale de declarare, nu au obținut venit din vânzări;</p> <p>c) s-au înregistrat pe parcursul perioadei fiscale de declarare.</p>	
<p>Alegerea regimului fiscal e realizează, prin indicarea lui în politica de contabilitate a agentului economic, pentru subiecții menționați la lit.a) și b) până la data de 25 aprilie, iar pentru subiecții menționați la lit.c) până la data de 25 a lunii următoare trimestrului de înregistrare.</p> <p>(3¹) Agenții economici menționați la alin.(1) care, conform situației din data de 31 decembrie a perioadei fiscale precedente perioadei fiscale de declarare, au obținut venit din livrări scutite de T.V.A. fără drept de deducere în mărime ce depășește 1,2 milioane de lei, aplică regimul de impozitare în modul general stabilit.</p>		<p>(3¹) Agenții economici, conform situației din data de 31 decembrie a perioadei fiscale precedente perioadei fiscale de declarare, au obținut venituri totale ce depășesc 3,6 milioane de lei, aplică regimul de impozitare în modul general stabilit.</p>	
<p>(4) Agenții economici care, pe parcursul perioadei fiscale declarate, devin plătitori de T.V.A. vor aplica regimul de impozitare în modul general stabilit din momentul în care sînt înregistrați ca plătitori de T.V.A.</p> <p>(5) Agenții economici care, pe parcursul perioadei fiscale declarate, au încetat a fi plătitori de T.V.A. vor aplica regimul de impozitare prevăzut de prezentul capitol din momentul menționat la art.113 alin.(4).</p> <p>(6) Agenții economici care aplică regimul de impozitare conform prezentului capitol utilizează regulile de evidență prevăzute la cap.6 din prezentul titlu.</p>		<p>(6) Agenții economici care aplică regimul de impozitare conform prezentului capitol utilizează regulile de evidență prevăzute al cap.6 din prezentul titlu.</p> <p>La moment, migrarea contribuabililor din sectorul agenților economici subiecți ai sectorului întreprinderilor mici și mijlocii la un regim de impozitare simplificat este condiționat de înregistrarea în calitate de plătitor T.V.A., ceea ce efectiv diminuează destul de mult posibilitatea de aplicare la acest regim pentru un spectru mai larg de entități ale IMM-urilor (conform legislației unul din plafoanele maxime ale IMM-urilor este cifra de afaceri de 50 mil lei, iar plafonul de înregistrare în calitate de plătitor T.V.A. este la nivelul de 1,2 mil lei). Extinderea spectrului de aplicare pentru entitățile ce înregistrează cifra de afaceri peste plafonul stabilit (triplu celui existent la moment) ar da posibilitatea pe de o parte de a optimiza fiscal IMM-urile, pe de altă parte sistemul simplificat</p>	

<p>Articolul 54². Obiectul impunerii.</p>	<p>Articolul 54¹ „(3²) În situația în care, pe parcursul perioadei fiscale, oricare dintre asociații/acționarii întreprinderii mici și mijlocii deține peste 25% din valoarea/numărul titlurilor de participare sau al drepturilor de vot la mai mult de trei întreprinderi mici și mijlocii, aceștia trebuie să stabilească subiectul pentru care se aplică regimul de impozitare în modul general stabilit de Titlul II. Regimul de impozitare în modul general stabilit se aplică începând cu trimestrul în care se înregistrează situația respectivă, astfel încât condiția referitoare la numărul maxim de trei întreprinderi mici și mijlocii la care oricare dintre asociații/acționarii deține peste 25% din valoarea/numărul titlurilor de participare sau al drepturilor de vot să fie îndeplinită.”</p>	<p>AmCham</p>	<p>asigură încasări la buget aferent impozitului pe venit indiferent și necondiționat de rezultatul financiar sau profitul până la impozitare obținut, ceea ce va genera venituri bugetare suplimentare. Ca rezultat se propune limitarea utilizării impozitării date numai pentru companii în care participarea persoanele juridice în capitalul statutar nu depășesc 40%. Un argument în plus ar fi și luarea în considerație a experienței țărilor din regiune, de exemplu în România, un regim similar funcționează având o limită de eligibilitate de 500 mi EUR (anterior find 1 mil. EUR).</p>	
<p>Articolul 54². Obiectul impunerii. (3) În obiectul impunerii nu se includ veniturile prevăzute la art.20.</p>	<p>La articolul 54² alincaul (3) se completează cu cuvintele “și veniturile rezultate din diferența de curs valutar”.</p>	<p>ACAP</p>	<p><i>Se propune modificarea alin.(3) și expunerea acestora în următoarea redacție: „În obiectul impunerii nu se includ: a) veniturile rezultate din diferențe de curs valutar/sumă;</i></p>	<p>Notă Se consideră oportun menținerea propunerii în contextul în care aceasta are drept scop limitarea dreptului agenților economici de a practica activitatea de întreprinzător prin crearea mai multor întreprinderi în scopul evitării obligației de a fi plătitori de TVA.</p>
			<p>Se acceptă parțial prin completarea cu cuvântul „suma” Totodată, propunerea urmează a fi examinată în cadrul exercițiului de rescriere a Titlului I și II al Codului</p>	

			<p>fiscal, preconizat pentru semestrul II a anului curent.</p>
		<p>b) veniturile din recuperarea prejudiciului material; c) veniturile din subvenții sau granturile prevăzute la art.20 lit.z²) și z¹²); d) veniturile din plusurile de active imobilizate și circulante constatate la inventariere; e) veniturile din dividende prevăzute la art.20 lit.z¹⁹); f) veniturile din compensarea pierderilor în urma calamităților și altor evenimente excepționale; g) veniturile rezultate din anularea sau reducerea cheltuielilor, care au fost cheltuite nedeductibile la calculul venitului impozabil în perioada aplicării regimului general; h) veniturile obținute dintr-un stat străin cu care Republica Moldova are încheiată convenție de evitare a dublei impuneri, dacă acestea au fost impozitate în statul străin; i) veniturile rezultate din reevaluarea mijloacelor fixe și a altor active, precum și din reluarea pierderilor din depreciere a mijloacelor fixe și a altor active; j) veniturile din reducerea sau anularea provizioanelor.</p> <p>Argumentarea: Redacția actuală a art.54² alin. (3) din CF s-a modificat semnificativ începând cu anul 2022 prin stabilirea pentru subiecții IMM ca venituri neimpozabile doar a veniturilor stabilite în art. 20 din CF. Astfel, în cazul înregistrării veniturilor din recuperarea prejudiciului material, dividendelor etc., în contextul art. 20 din CF, acestea reprezintă venituri neimpozabile doar în condițiile stabilite de prezentul articol (spre exemplu, venitul din dividende este neimpozabil doar dacă se acordă de către persoanele juridice rezidente de la alte persoane juridice rezidente).</p>	

<p>Articolul 54³ . Cota de impozit Cota impozitului pe venit constituie 4% din obiectul impunerii.</p>			<p>Totodată, astfel de venituri, cum ar fi veniturile rezultate din diferențele de curs valutar, veniturile obținute din plusurile de active imobilizate și circulante, constatate la inventariere etc. care anterior erau neimpozabile, începând cu anul 2022 constituie obiecte ale impunerii cu impozitul pe venit ce aplică regimul special SIMM. Însă, norma menționată nu ia în calcul diferențele de curs valutar/sumă nefavorabile care apar în decursul perioadei fiscale, ceea ce conduce la un tratament neechitabil, comparativ cu entitățile care aplică regimul de impozitare aplicat în modul general stabilit (12 %). Prin aceasta se încalcă principiul echității fiscale ce prevede tratarea egală a persoanelor fizice și juridice care activează în condiții similare, în vederea asigurării unei sarcini fiscale egale.</p> <p>Considerăm că trebuie să se țină cont de practica altor țări din cadrul UE care demonstrează că pentru impozitarea veniturilor IMM-urilor este necesar un regim special, cu stabilirea clară a veniturilor care se includ/care urmează a fi excluse în/din baza impozabilă.</p> <p>Însă tratamentul actual din Codul fiscal al Republicii Moldova privind diminuarea bazei impozabile a subiecților IMM prin prisma doar a veniturilor neimpozabile din art. 20 al CF nu este echitabil pentru acestea, înănd cont de faptul că baza impozabilă este complet diferită de cea care se aplică regimului de impozitare general pentru care este aplicabil articolul menționat.</p>	<p>Notă Majorarea cotei a fost asociată cu extinderea listei cu venituri neimpozabile.</p>
<p>Argumentare:</p>	<p>AIM</p>	<p><i>Se propune expunerea articolului în următoarea redacție:</i> „Cota impozitului pe venit constituie 3% din obiectul impunerii.”</p>		

<p>Articolul 69¹⁸. Cota de impozit</p> <p>(1) Cota impozitului pe venit constituie 6% din obiectul impunerii.</p> <p>(2) Agentul economic care procură de la subiecții menționați la art.69¹⁵ produse din fitotehnie și/sau horticultură și/sau obiecte ale regnului vegetal reține final la sursa de plată impozitul stabilit de prezentul articol din plățile efectuate în folosul subiectului.</p> <p>(3) Responsabilitatea pentru corectitudinea reținerii, raportării și achitării impozitului prevăzut de prezentul articol se pune în sarcina agentului economic care a achiziționat produsele de la subiect, fiind respectate prevederile art.92.</p>		<p>Asociația Businessului European</p>	<p>În contextul de a majora spectrul de accesibilitate a IMM-urilor la un regim fiscal simplificat ar fi justificată revenirea la cota de impozitare de 3% din venitul impozabil.</p> <p>Un argument în plus ar fi și luarea în considerație a experienței țărilor din regiune, de exemplu în România, un regim similar funcționează având o cotă de impozitare de 1% din venitul impozabil.</p> <p>Se propune <i>reducerea cotei impozitului pe venit achitat la sursa de plata de la achiziționarea produselor agricole până la 2%</i>.</p> <p>Argumentarea:Reducerea propusă va acorda posibilitate de a elimina economie tenebră în această industrie.</p>	<p>Notă</p> <p>Aplicarea cotei actuale presupune un regim de impozitare facilitat în raport cu celelalte contribuabili care aplică 12%.</p>
<p>La articolul 71 alineatul (1) litera n) va avea următorul cuprins:</p> <p>“n) veniturile primite de persoane fizice nerezidente sub formă de salarii și alte remunerații similare din activitatea desfășurată conform contractului (acordului) de muncă, și/sau orice altă plată primită de administrator, fondator, membru al consiliului de administrație ori membru al organelor de conducere ale unui rezident al Republicii Moldova sau nerezident care dispune de o reprezentanță permanentă în Republica Moldova,</p>	<p>Confederația Națională a Patronatelor din RM</p>	<p>La art. 71 alin. (1) lit. n), urmează a se specifica expres procedura de impozitare a veniturilor rezultate în urma încheierii contractelor civile cu nerezidenții, din motiv că redacția actuală a normei induce în eroare și oferă răspuns privind obținerea de către nerezidenți a altor venituri decât cele menționate a art. 71. O abordare ce ar putea fi considerată ar putea fi excluderea cuvântului servicii din redacția art. 71 lit. b) Codul fiscal.</p>	<p>Notă</p> <p>Redacția propusă în proiectul de lege se aplică exclusiv în raport cu contract de muncă, iar pentru alte tipuri de servicii încheiate se va încadra în limita tipologiilor de servicii din art.71 pentru care apare obligația de reținere a impozitului pe venit în Republica Moldova.</p>	

	dacă asemenea venituri sunt cheltuieli ale reprezentanței permanente, indiferent de locul exercitării efective a obligațiilor administrative încredințate acestor persoane;”			
<p>Articolul 83. Prezentarea declarației cu privire la impozitul pe venit (8) La cererea în scris a persoanei fizice, care nu desfășoară activitate de întreprinzător, Serviciul Fiscal de Stat poate prelungi (în limite rezonabile) termenul de prezentare a declarației cu privire la impozitul pe venit. Prolungirea termenului se admite numai în cazul în care cererea a fost depusă înainte de expirarea termenului stabilit pentru prezentarea declarației.</p>	<p>La articolul 83 alineatul (8), după cuvintele “La cererea în scris” se introduc cuvintele “depusă pe suport de hârtie sau în formă de document electronic”.</p>	<p>AmCham</p>	<p>La art. 83, alin. (8) – ținând cont de posibilitatea prelungirii termenului de prezentare a Declarației depuse de persoanele fizice, considerăm necesar de a racorda și cu posibilitatea de direcționare a 2% din impozitul calculat și achitat către asociații prevăzute de Lege.</p>	<p>Notă Articolul 83 nu limitează dreptul persoanei de desemnare în cazul respectării procedurii art.83 alin.(8) din Codul fiscal.</p>
	<p>Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare</p>		<p>Intenția de modificare al articolului 83 alineatul (8), în opinia Ministerului completarea este inutilă, întrucât Codul administrativ, care reglementează normele generale de înfrățuire a activităților administrative, stabilește la articolul 72 alineatul (2) că petiția poate fi: depusă în scris la autoritatea publică ori expediată prin poștă sau fax; transmisă în formă electronică; depusă verbal, fiind consimțată într-un proces-verbal. Prin petiție, Codul administrativ înțelege cererile, sesizările sau propunerile. De asemenea, menționăm și Decizia Curții Constituționale nr. 23/2018, care a reținut că „O dispoziție legală nu poate fi ruptă din sistemul normativ din care face parte și nu poate acționa în mod izolat. Dimpotrivă, ea trebuie citită în coroborare cu celelalte dispoziții legale incidente ca facind parte dintr-un sistem juridic coerent.”</p>	<p>Notă Modificările propuse la art.83 alin.(8) au drept scop de precizare pentru asigurarea continuității procesului de administrare.</p>
<p>Articolul 88. Reținerea impozitului din salariu (1) Fiecare angajator care plătește lucrătorului salariu (inclusiv primele și facilitățile acordate) este obligat să calculeze, ținând cont de scutirile solicitate de angajat și de deduceri, și să rețină din aceste plăți un impozit,</p>		<p>Asociația Businessului European</p>	<p>Expunerea alin. (1) în următoarea redacție: <i>(1) Fiecare angajator care plătește lucrătorului salariu (inclusiv primele și facilitățile acordate) este obligat să calculeze, ținând cont de scutirile solicitate de angajat și de deduceri, și să rețină din aceste plăți un impozit.</i></p>	<p>Notă Legislația fiscală, inclusiv HG nr. 697/2014 nu prevede obligația angajatorului de a recalcula impozitul pe venit din plățile salariale, prin anularea scutirii personale, în cazul în care salariul angajatului depășește suma de 360 000 lei anual. Totodată,</p>

<p>determinat conform modului stabilit de Guvern.</p> <p>(2) Pentru obținerea scutirilor, lucrătorul, nu mai târziu de data stabilită pentru începerea muncii ca angajat, prezintă angajatorului o cerere semnată de el privind acordarea scutirilor la care are dreptul, anexând la ea documentele ce certifică acest drept. Lucrătorul care nu-și schimbă locul de muncă nu este obligat să prezinte anual angajatorului cererea privind acordarea scutirilor și documentele corespunzătoare, cu excepția cazurilor în care angajatul obține dreptul la scutiri suplimentare sau pierde dreptul la unele scutiri.</p> <p>(3) Dacă pe parcursul anului fiscal se schimbă suma scutirilor la care are drept lucrătorul, acesta este obligat să prezinte angajatorului, în termen de 10 zile de la data când a avut loc schimbarea, o nouă cerere semnată de el cu documentele corespunzătoare.</p>			<p><i>determinat conform modului stabilit de Guvern. Angajatorul nu are obligația să urmărească pierderea dreptului de utilizare a scutirii personale"</i></p> <p>Argumentarea: Deoarece nu este clar dacă angajatorul este obligat să recalculeze impozitul pe venit prin excluderea din calcul a scutirii personale acordate angajaților anterior, care au primit venit impozabil din plăți salariale mai mare de 360000 lei, iar angajatul nu a solicitat anularea scutirii personale, se propune specificarea expresă a lipsei obligației angajatorului să urmărească pierderea dreptului de utilizare a scutirii personale, angajatul urmând, după cum e specificat în art.83, să-și ajusteze obligația prin Declarația pe venit</p>	<p>acesta constituie un drept care poate fi realizat la decizia angajatorului. Totodată, în conformitate cu prevederile art.83 alin.(2) lit.a2) din Codul fiscal, persoană fizică – angajatul este obligată să prezinte declarația cu privire la impozitul pe venit (forma CET18) cu recalcularea și onorarea obligației fiscale aferente. Astfel, nu apare necesitatea includerii obligativității respective în Codul fiscal.</p>
		<p>Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare</p>	<p>Intenția de modificare al articolului 88, pentru asigurarea unității terminologice cu Codul muncii, considerăm necesar substituirea, aflat în articolul propus a fi modificat, cât și în tot textul Codul fiscal, a cuvântului „lucrător” prin cuvântul „salariat”.</p>	<p>Se acceptă</p>
<p>Articolul 88: la alineatul (2): cuvintele „anexând la ea documentele ce certifică” se substituie cu cuvintele “anexând la ea copile documentelor ce certifică”, se completează cu un enunț cu următorul cuprins: “La decizia lucrătorului, cererea poate fi depusă în formă de document electronic sau pe suport de hârtie.”;</p>		<p>Ministerul Justiției</p>	<p>Se consideră judicios de a concretiza că după cuvintele „precum și” se completează cu textul „plățile efectuate pentru obiectele de proprietate intelectuală create în cadrul exercitării atribuțiilor de muncă/serviciu reglementate în Hotărârea Guvernului nr. 1609/2003.”.</p>	<p>Notă Propunerea a fost exclusă din proiect</p>

<p>Articolul 90. Reținerile în prealabil din alte plăți efectuate în folosul rezidentului</p> <p>(2) Impozitul pe venit ce se reține în prealabil, ca parte a impozitului, constituie 12%.</p>	<p>la alineatul (5), cuvintele „precum și” se completează cu textul „plățile efectuate pentru obiectele de proprietate intelectuală create în cadrul exercitării atribuțiilor de muncă/serviciu reglementate în Hotărârea Guvernului nr.1609/2003.”</p>	<p>Asociația Businessului European</p>	<p>Se propune <i>anularea cotei impozitului pe venit reținut la sursa de plată de la persoane fizice pentru predarea deșeurilor de metale feroase.</i></p> <p>Argumentare: Propunerea menționată va elimina economia tenebră în domeniul colectării deșeurilor de metale feroase.</p>	<p>Notă Potrivit art.6 alin.(8) lit.c) din Codul fiscal, unul dintre principiile impozitării este echitatea fiscală care presupune tratarea egală a persoanelor fizice și juridice, care activează în condiții similare, în vederea asigurării unei sarcini fiscale egale. Sub alt aspect regimul de impunere se justifică printr-o abordare concurențială indiferent de genul activității economice practicate.</p>
<p>Articolul 90¹. Reținerea finală a impozitului din unele tipuri de venit</p> <p>(3) Persoanele specificate la art.90 rețin un impozit în mărime de 12% din veniturile obținute de către persoanele fizice care nu desfășoară activitate de întreprinzător, de la transmiterea în posesie și/sau folosință (locațiune, arendă, uzufruct, superficte) a proprietății mobiliare și imobiliare, cu excepția arendei terenurilor agricole.</p> <p>(3¹) Persoanele specificate la art.90 rețin și achită la buget un impozit în mărime de:</p> <p>- 6% din dividende, inclusiv sub formă de acțiuni sau cote-părți, achitate în folosul persoanelor fizice rezidente, cu excepția celor aferente profitului nerepartizat obținut în perioadele fiscale 2008–2011 inclusiv;</p>	<p>Articolul 90¹: la alineatul (3¹), textul “în mărime de 7%” se substituie cu textul “în mărimea de 6%”, la alineatul (3⁸), textul “în mărime de 12%” se substituie cu textul “în mărimea de 6%”.</p>	<p>Asociația Businessului European</p>	<p>Se propune completarea art. 90¹ alin. (3¹) cu următorul text: „- 2% <i>din venitul de vânzare a metalelor feroase;</i>”</p> <p>Argumentarea: Se propune completarea art. 90¹ alin. (3¹) cu următorul text: „- 2% din venitul de vânzare a metalelor feroase,” și excluderea încercării fiscale asupra veniturilor încasate de persoanele fizice ca urmare a comercializării a metalelor feroase uzate. Faptul dat va stimula persoanele fizice să vândă bunurile din metale feroase uzate și neutilizate și care pot aduce prejudicii din punct de vedere ecologic a locurilor unde acestea se păstrează, precum și comercializarea dată nu va fi în detrimentul persoanei fizice din punct de vedere economic.</p>	<p>Notă Potrivit art.6 alin.(8) lit.c) din Codul fiscal, unul dintre principiile impozitării este echitatea fiscală care presupune tratarea egală a persoanelor fizice și juridice, care activează în condiții similare, în vederea asigurării unei sarcini fiscale egale. Sub alt aspect regimul de impunere se justifică printr-o abordare concurențială indiferent de genul activității economice practicate.</p>

<p>- 15% din dividende, inclusiv sub formă de acțiuni sau cote-părți, aferente profitului nerepartizat obținut în perioadele fiscale 2008-2011 inclusiv;</p> <p>- 15% din suma retrasă din capitalul social aferentă majorării capitalului social din repartizarea profitului net și/sau altor surse constatate în capitalul propriu între acționari (asociați) în perioadele fiscale 2010-2011 inclusiv, în conformitate cu cota de participare deținută în capitalul social;</p> <p>- 12% din royalty achitate în folosul persoanelor fizice;</p> <p>- 6% din mărimea sumei mijloacelor bănești donate persoanelor fizice care nu desfășoară activitate de întreprinzător.</p> <p>Prevederile de la liniuțele întâi și a doua ale prezentului alineat se aplică și în cazul dividendelor achitate prealabil pe parcursul perioadei fiscale.</p>				
<p>Articolul 90¹. Rețineră finală a impozitului din unele tipuri de venit (3⁷) Băncile, asociațiile de economii și împrumut, precum și emitenții de valori mobiliare corporative rețin un impozit în mărime de 7% din dobânzile achitate în folosul persoanelor fizice rezidente.</p> <p>(3⁸) Persoanele specificate la art.90 rețin un impozit în mărime de 12% din veniturile sub formă de dobânzi și/sau creștere de capital determinată conform art.40 alin.(7) de la valorile mobiliare de stat obținute de către persoanele fizice.</p>	<p>Articolul 90¹: la alineatul (3⁷), textul "în mărime de 7%" se substituie cu textul "în mărimea de 6%"; la alineatul (3⁸), textul "în mărime de 12%" se substituie cu textul "în mărimea de 6%".</p>	<p>AmCham</p>	<p>La art. 90¹ – Se susține această modificare, însă, ar fi corect ca veniturile în suma scontului (diferența din preț nominal al bonurilor de trezorerie și prețul de cumpărare) din procurarea bonurilor de trezorerie să fie tratate ca dobânzi, ca rezultat propunem următoarea redacție a alin. 7) art. 12 al Codului Fiscal:</p> <p>„7) Dobândă, venit sub formă de dobândă – orice venit obținut din creanțe de orice fel (indiferent de modul întocmirii), inclusiv veniturile de pe depunerile bănești, veniturile obținute în baza unui contract de leasing financiar, veniturile obținute de la valori mobiliare de stat, inclusiv sconturi, primele și premiile legate de asemenea valori primite la răscumpărarea și/sau la preschimbarea.</p>	<p>Notă Propunerea implică costuri bugetare care urmează a fi cuantificate prin prisma parametrilor bugetari în procesul de rescriere a Titlului I și II din Codul fiscal.</p>

			<p>Adițional, redacția nouă a lit. c) alin. (4) al art. 90 din pct. 17 al proiectului contravine redacției noi al alineatului (3⁸), ca rezultat se propune următoarea redacție:</p> <p><i>"3⁸) Ministerul finanțelor, dealeri primari în sensul legii 419/2006 cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat rețin un impozit în mărime de 6% din veniturile sub formă de dobânzi de la valorile mobiliare de stat obținute de către persoanele fizice."</i></p>	<p>Se acceptă în redacția Ministerului Finanțelor</p>
	<p>ABM</p>	<p>La art. 90¹:</p> <p>1. alin. (3⁷), cifra "7%" se substituie cu "6%".</p> <p>2. alin. (3⁸), va avea următorul cuprins:</p> <p>"(3⁸) Persoanele specificate la art. 90 rețin un impozit în mărime de 6% din veniturile sub formă de dobânzi și/sau 12% din creșterea de capital determinată conform art. 40 alin. (7) aferent valorilor mobiliare de stat obținute de către persoanele fizice rezidente."</p> <p>Argumentarea:</p> <p>O componentă importantă a politicii fiscale și vama sunt investițiile publice și private ale căror sursă de finanțare sunt în special economiile populației, care prin instrumentele de atragere (acțiuni, VMS-uri, dobânzi, etc) sunt canalizate în procesele economice, inclusiv cele investiționale.</p> <p>Pentru dezvoltarea acestor procese economice este necesară excluderea oricăror bariere ce ar determina o reținere a participanților în plasarea economiilor în instrumentele financiare, precum și simplificarea sistemului de impozitare.</p> <p>Or, la moment suntem în prezența unui sistem neuniform de impozitare a veniturilor investiționale, ceea ce creează</p>	<p>Se acceptă</p>	

<p>Articolul 90¹. Reținerea finală a impozitului din unele tipuri de venit (3⁷) Băncile, asociațiile de economii și împrumut, precum și emitenții de valori mobiliare corporative rețin un impozit în mărime de 7% din dobânzile achitate în folosul persoanelor fizice rezidente.</p>		<p>Expert Grup</p>	<p>dificultăți în procesul de administrare (reținerea, declararea și achitarea impozitului) și anume:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 6% dividende; - 6% creștere de capital, inclusiv în cazul VMS-urilor (cele pe termen scurt); - 12% dobânzi aferente VMS-urilor, (în special cele pe termen mediu și lung); - 7% dobânzi aferente depozitelor. <p>Astfel, pentru a asigura o simplitate în procesul de impozitare a veniturilor investiționale ale populației, respectiv stimularea acestora, se propune amendarea Codului Fiscal, conform propunerilor indicate în tabel.</p> <p>Se estimează un impact bugetar aferent modificării cotei impozitului pe venit reținut din dobânzi în mărime de 20 mil. Lei, fără a ține cont de efectul pozitiv măsurii asupra proceselor economice. Menționăm că acest impact este precedat de o creștere a veniturilor bugetare urmare creșterii cotei de la 3% la 7%</p>	
	<p>Articolul 90¹: la alineatul (3⁷), textul “în mărime de 7%” se substituie cu textul “în mărimea de 6%”;</p>	<p>Se propune includerea valorilor mobiliare emise de orase sau alte forme administrativ-teritoriale locale (obligatiunile municipale) alături de depozitele bancare și valorile mobiliare corporative cu mecanismul de reținere finală a impozitului pe venit.</p> <p>Argumentare: Este de menționat, că încurajarea emisiunilor de obligațiuni municipale comportă mai multe avantaje, precum: 1. Emiterea de obligațiuni municipale este efectuată prin mecanismul pieței de capital, respectiv se asigură transparența deplină la toate etapele mobilizării resurselor aferente investiției. De asemenea, utilizarea acestui instrument de finanțare se încadrează în documentele de politici și se înscrie și în logica de</p>	<p>Notă Propunerea face obiectul alineatului (3⁸) care se ajustează în redacția Ministerului Finanțelor</p>	

dezvoltare a pieței de capital din țară, obligațiunile urmând a fi expuse ulterior și pe piața secundară;

2. Participarea publicului larg la finanțarea proiectelor investiționale ale autorităților publice locale va crește implicarea cetățenilor în guvernarea locală, iar gradul de participare va reprezenta un indicator ferm al importanței proiectelor investiționale pentru locuitorii comunității locale finanțate și a gradului de încredere în capacitățile de guvernanță a autorității locale.

3. Comparativ cu creditele bancare, care pot fi contractate ușor de primării, obligațiunile municipale oferă filtre adiționale de siguranță pentru bugetul public și interesul public în general, având în vedere că se respectă standardele de transparență ale pieței de capital. De asemenea, aceasta reprezintă și un bun prilej de a spori capacitățile operaționale ale administrațiilor primăriilor;

4. Prin emisia de obligațiuni municipale, primăriile vor avea posibilitatea să co-finanțeze proiecte generatoare de venituri, asigurând un grafic de stingere a obligațiunilor corelat cu veniturile potențiale generate (cum ar fi spre exemplu extinderea rețelei de aprovizionare cu apă și achiziția de consumatori noi, dezvoltarea transportului public sau a altor servicii publice care sunt prestate contra plată). De asemenea, primăriile vor putea colecta în timp util cotele de co-participare cu finanțe pentru accesarea granturilor, care deseori reprezintă barieră pentru o serie de primării la înaintarea aplicațiilor de grant;

5. Sustenabilitatea finanțelor publice nu este afectată, întrucât etapele emisiunii de obligațiuni municipale includ în mod

<p>Articolul 92. Achitarea impozitelor reținute la sursa de plată și prezentarea către Serviciul Fiscal de Stat și contribuabilii a documentelor privind plățile și/sau impozitele, primele de asigurare obligatorie de asistență medicală reținute și contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii calculate la sursa de plată</p> <p>(2) Dările de seamă privind impozitul pe venit, privind primele de asigurare obligatorie de asistență medicală reținute și contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii calculate se prezintă de către plătitorii veniturilor Serviciului Fiscal de Stat până la data de 25 a lunii următoare lunii în care au fost efectuate plățile, cu excepția dării de seamă indicate la alin.(3), pentru care este prevăzut alt termen de prezentare.</p> <p>(3) Persoanele care sînt obligate să rețină impozitul în conformitate cu art.69¹⁸ și art.88-91, cu excepția impozitului reținut pentru câștigurile de la loterii și/sau pariuri sportive în partea în care valoarea fiecărui câștig nu depășește scutirea personală stabilită la art.33 alin.(1), vor prezenta Serviciului Fiscal de Stat, până la data de 25 a lunii următoare încheierii anului fiscal, o dare de seamă, în care vor indica numele și prenumele (denumirea), adresa și codul fiscal al persoanei fizice sau juridice în folosul căreia au fost</p>		<p>Asociația European</p>	<p>obligatoriu și necesitatea obținerii Avizului din partea Ministerului Finanțelor, care va putea evalua viabilitatea proiectelor investiționale propuse și capacitatea de rambursare a datoriei de către APL-uri;</p> <p>Modificarea art.92 în felul următor: <i>“(2) Dările de seamă privind impozitul pe venit, privind primele de asigurare obligatorie de asistență medicală reținute și contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii calculate se prezintă de către plătitorii veniturilor Serviciului Fiscal de Stat pînă la data de 25 a lunii următoare lunii în care au fost efectuate plățile, cu excepția dării de seamă indicate la alin.(3) și alin.(3¹), pentru care este prevăzut alt termen de prezentare.”</i> <i>(3¹) Persoanele care sunt obligate să rețină impozitul în conformitate cu art.90¹ alin.(3¹) vor prezenta Serviciului Fiscal de Stat, pînă la data de 30 aprilie a anului fiscal următor, o dare de seamă, în care vor indica numele și prenumele, adresa și codul fiscal al persoanei fizice în folosul căreia au fost efectuate plățile, precum și suma totală a plății și a impozitului pe venit reținut.</i></p> <p>Argumentarea:Nou formular - Necesitatea de a elabora un formular nou pentru Băncile, asociațiile de economii și împrumut [...], care rețin un impozit în mărime de 7% din dobânzile achitate în folosul persoanelor fizice nerezidente reiese din faptul că informația/fișierul care necesită a fi colectat și furnizat are o dimensiune foarte mare care îngreunează/stopază procesul de încărcare în “<i>Declarația electronică</i>” al SIA SFS, luând în considerare că Declarația IALS 18 comasează și informația despre salariați (SAL), persoane fizice de la care s-a efectuat</p>	<p>Notă La moment există Darea de seamă forma IALS21 prin care, la codul sursei DOB BA se declară și dobânzile achitate în folosul persoanelor fizice rezidente, art.90¹ alin.(3⁷) din Codul fiscal. Pentru eficientizarea procesului de recepționare a dărilor de seamă cu volum impunător de către Serviciul Fiscal de Stat sunt depuse eforturi de eficientizare a sistemelor informaționale pentru eliminarea barierilor constatate în perioadele precedente.</p>
--	--	----------------------------------	--	--

<p>efectuate plățile, precum și suma totală a plății și a impozitului pe venit reținut. Această dare de seamă va include și datele despre persoanele și/sau veniturile scutite de impozitare prealabilă conform art.90, precum și sumele veniturilor achitate în folosul lor. În cazul în care, pe parcursul perioadei fiscale, persoanele care sînt obligate să rețină la sursă impozitul se lichidează sau se reorganizează prin dezmembrare, acestea urmează să prezinte darea de seamă menționată în termen de 15 zile de la data aprobării bilanțului de lichidare/repartiție a întreprinderii în proces de lichidare sau reorganizare.</p>			<p>reținerea la sursă (PLT), etc. În acest sens, capacitatea tehnică atât a instituției bancare cât și a SFS este limitată de a încărca/procesa fișierul cu astfel de dimensiuni.</p> <p>Confidențialitatea datelor- Adițional, în cadrul instituțiilor bancare (instituții macro unde se procesează un volum imens de date cu caracter confidențial), operarea/calculare/raportarea informației despre datele persoanelor fizice și veniturile din dobânzi obținute de acesta se efectuează doar de câteva persoane responsabile care au acces strict pentru o anumită informație, fiind limitați de a avea acces la informația despre angajați și salariile aferente și invers. La moment SIA SFS nu oferă posibilitatea de a restricționa/limita vizualizarea datelor din aceeași Declarație pentru anumiți utilizatori și accesibile pentru alții pentru completare concomitentă a datelor în Declarație.</p> <p>Termenul de 30 aprilie a anului fiscal următor -- reiese că la data de 25 ianuarie a anului următor se prezintă o mulțime de rapoarte fiscale. La data de 25 februarie a anului următor se prezintă informația despre informația despre toate tipurile de conturi/rulaje etc a persoanelor fizice. Astfel, reieșind din volumul mare de prelucrare a datelor, este rezonabil termenul de 30 aprilie a anului următor care coincide cu data limită de prezentare a Declarației CET de către persoanele fizice.</p>
<p>TITLUL III TAXA PE VALOAREA ADAUGATĂ</p>	<p>Asociația Businessului European</p>	<p>Introducerea prevederilor care ar permite <i>restituirea TVA achitata de catre nerezidenți pe teritoriul Republicii Moldova, in baza acordurilor de reciprocitate.</i></p> <p>Argumentarea: La momentul actual nu exista posibilitatea restituirii TVA pentru</p>	<p>Notă. Propunerea dată urmează a fi analizată de comun cu autoritatea fiscală în contextul rescrierii titlului III al Codului fiscal, în cadrul următorului exercițiu de elaborare a politicii fiscale și vamale pentru anul</p>

<p>Articolul 93. Noțiuni generale Articolul 95. Obiectele impozabile</p>		<p>Asociația Businessului European</p>	<p>nerезidenti care in cadrul tranzacțiilor cu bunuri sau servicii pentru care locul prestării se considera Republica Moldova. Mai mult, conform legislației in vigoare, nerезdentii nu se pot inregistra in Republica Moldova in scopuri de TVA (cu exceptia cazurilor cand acestea desfasoara activitatea prin intermediul unei reprezentante permanente). In linie cu prevederile Directivei Europene TVA, exista posibilitatea instituirii unui sistem de restituire TVA achitata de catre nerезidenti, in baza unor acorduri de reciprocitate incheiate de Republica Moldova cu alte tari.</p>	<p>2025, precum și prin prisma angajamentelor de armonizare a legislației naționale la acquis-ul comunitar, luând în calcul impactul bugetar al propunerii respective.</p>
			<p>Explicarea detaliată a procesului de documentare a circulației ambalajului reutilizabil în cadrul sistemului de depozit. <i>Introducerea posibilității de a utiliza de către distribuitori a mașinilor de casă și control la documentarea recepționării ambalajului reutilizabil de la punctele de vânzări, precum și pentru documentarea restituirii valorii de depozit.</i> <i>Introducerea prevederii care ar permite producătorului în caz de nerestituire în termen de 3-6 luni a ambalajului reutilizabil, de a calcula TVA din valoarea de depozit încasată și de a achita suma calculată a TVA către bugetul de stat, fără necesitatea perfecțării facturilor fiscale de livrare către distribuitor, iar de către distribuitor către punctele de vânzări.</i></p> <p>Argumentarea: Astfel, reiterăm caracterul stringent al problemei expuse mai sus, mai ales sub aspect ecologic, condiționat de acumularea critică a deșeurilor de ambalaje și complexitatea gestionării acestor deșeuri, problemă ai cărei soluție se poate regăsi în</p>	<p>Notă Actualmente există aplicabilitatea cadrului actual la subiectului respective. Suplimentar menționăm că propunerea respectivă urmează a fi analizată în cadrul procesului de rescriere a Titlului III din Codul fiscal, prin prisma angajamentelor de armonizare a legislației privind TVA.</p>

<p>Articolul 95. Obiectele impozabile</p> <p>(1) Obiecte impozabile constituie:</p> <p>a) livrarea mărfurilor, serviciilor de către subiecții impozabili, reprezentând rezultatul activității lor de întreprinzător în Republica Moldova;</p> <p>b) importul mărfurilor în Republica Moldova, cu excepția mărfurilor de uz sau consum personal importate de persoane fizice, a căror valoare nu depășește limita stabilită de legislația în vigoare, importate de către persoanele fizice;</p> <p>c) importul serviciilor în Republica Moldova;</p> <p>d) livrarea serviciilor prin intermediul rețelelor electronice efectuată de către nerezidenții care desfășoară activitate de întreprinzător fără deținerea formei organizatorico-juridice în Republica Moldova în adresa persoanelor fizice rezidente ale Republicii Moldova care nu desfășoară activitate de întreprinzător;</p> <p>e) procurarea proprietății subiecților impozabili declarați în</p>			<p>eficientizarea sistemului de ambalaj reutilizabil.</p> <p>Totodată, cadrul normativ dedicat circulației ambalajului reutilizabil deja există (Hotărârea Guvernului Nr. 561 din 31.07.2020), făcând parte din sistemul răspunderii extinse a producătorilor pentru deșeurile generate.</p> <p>Într-un final, considerăm că uniformizarea și clarificarea operării sistemului de circulație a ambalajului reutilizabil, mai ales sub aspect fiscal, va permite aplicarea acestui sistem de un număr cât mai mare de producători, dar și de puncte de vânzare.</p>	
<p>Articolul 95. Obiectele impozabile</p> <p>(1) Obiecte impozabile constituie:</p> <p>a) livrarea mărfurilor, serviciilor de către subiecții impozabili, reprezentând rezultatul activității lor de întreprinzător în Republica Moldova;</p> <p>b) importul mărfurilor în Republica Moldova, cu excepția mărfurilor de uz sau consum personal importate de persoane fizice, a căror valoare nu depășește limita stabilită de legislația în vigoare, importate de către persoanele fizice;</p> <p>c) importul serviciilor în Republica Moldova;</p> <p>d) livrarea serviciilor prin intermediul rețelelor electronice efectuată de către nerezidenții care desfășoară activitate de întreprinzător fără deținerea formei organizatorico-juridice în Republica Moldova în adresa persoanelor fizice rezidente ale Republicii Moldova care nu desfășoară activitate de întreprinzător;</p> <p>e) procurarea proprietății subiecților impozabili declarați în</p>		<p>Asociația Businessului European</p>	<p>Propunem modificarea art 95 (2) punct (c) în vederea excluderii aplicării TVA pentru materialele publicitare imprimate. Astfel, propunem urmatorul conținut pentru punctul menționat: „<i>livrarea de mărfuri și servicii efectuată cu titlu gratuit în scopuri de publicitate și/sau de promovare a vanzarilor, cu excepția materialelor imprimate cu caracter informativ (cataloge, reviste, flayer, etc) în marime anuală de 0,5% din venitul din vanzări obținut pe parcursul anului precedent anului în care se efectuează această livrare, iar pentru întreprinderile non-creat pe parcursul anului, în marime lunară de 0,5% din venitul din vanzări obținut în luna precedentă, cu ajustarea la sfârșit de an a sumei respective. Livrarea de materiale imprimate cu caracter informativ (cataloge, reviste, flayer, etc) cu titlu gratuit în scopuri de publicitate nu constituie livrare impozabilă”.</i></p> <p>Argumentarea: Aceste materiale au doar scop informativ, nu pot fi valorificate de clienți în nici un alt mod și ar trebui să aibă același tratament TVA ca și celelalte forme de publicitate.</p>	<p>Notă. De rând cu evoluțiile inflaționiste din economia Moldovei, în special marcate de criza energetică mondială, au consumat spațiul fiscal suplimentar estimat pentru perioada 2023-2025. Aceste menționate, precum și luând în calcul aft deficitul bugetului de stat care este în creștere, propunerea de extindere a facilităților fiscale nu poate fi acceptată. Concomitent, Ministerul Finanțelor rămâne deschis pentru examinarea propunerii în cadrul procesului de rescriere a Titlului III al Codului fiscal, prin prisma angajamentelor de armonizare a legislației și a impactului bugetar.</p>

proces de insolabilitate, cu excepția celor în procedură de restructurare și realizare a planului, în conformitate cu prevederile Legii insolabilității nr.149/2012.

f) procurarea proprietății gajate, proprietății ipotecate, proprietății sechestrate de la subiecții impozabili.

2. Modificarea art 95 (2) punct (c) în vederea excluderii limitate de 0,5% din venitul din vânzări obținut pe parcursul anului precedent anului, în vederea aplicării TVA la livrarea de mărfuri și servicii efectuată cu titlu gratuit în scopuri de publicitate și/sau de promovare a vânzărilor:

- Materialele publicitare au doar scop informativ, nu pot fi valorificate de clienți în nici un alt mod și ar trebui să aibă același tratament TVA ca și celelalte forme de publicitate;
- Conform prevederilor legislației UE (Directiva TVA 2006/112/CE), operațiunile întreprinse de entitate care presupun oferirea gratuită de materiale publicitare către clienți/potentiali clienți, pot fi considerate ca fiind efectuate în scop de publicitate sau de promovare a vânzării și, prin urmare, nu ar trebui să fie considerate livrări de bunuri.

Eliberarea gratuită a bunurilor este reglementată de art. 16 din Directiva TVA, care face o distincție între tratamentul TVA aplicabil bunurilor cedate cu titlu gratuit de subiectul impozabil în scop comercial și tratamentul aplicabil în cazul bunurilor cedate de subiectul impozabil în scopuri care nu au legătura cu activitatea sa de afaceri.

Astfel, în cazul livrării cu titlu gratuit care nu au legătura cu activitatea de afaceri a persoanei impozabile, operațiunile vor fi considerate a fi o livrare de bunuri impozabile, iar, în acest caz, persoana impozabilă va fi obligată să colecteze TVA aferent acestei operațiuni.

Pe de altă parte, livrările gratuite efectuate de o persoană impozabilă în interes comercial (inclusiv publicitate) nu vor fi considerate livrări de bunuri cu titlu gratuit și, prin urmare, persoana impozabilă nu va fi obligată să colecteze

<p>Articolul 95. Obiectele impozabile (2) Nu constituie obiecte impozabile:</p> <p>c) livrarea de mărfuri și servicii efectuată cu titlu gratuit în scopuri de publicitate și/sau de promovare a vânzărilor în mărime anuală de 0,5% din venitul din vânzări obținut pe parcursul anului precedent anului în care se efectuează această livrare, iar pentru întreprinderile nou-create pe parcursul anului, în mărime lunară.</p>		<p>FIA Asociația Investitorilor din România – Kaufland CCI al RM</p>	<p>TVA. Astfel, accentul se pune pe obiectivul persoanei impozabile în efectuarea unei anumite operațiuni.</p> <p>Argumente aditionale:</p> <ul style="list-style-type: none"> Scopul materialor publicitate imprimate este sa informeze consumatorii despre promotiile curente. Distribuirea acestor materiale (flyere, pliante) este o forma de publicitate, la fel ca publicitatea radio, TV si panourile exterioare. Natura si scopul tranzactiei sunt identice pentru aceste forme de publicitate si respectiv tratamentul fiscal ar trebui sa fie identic Contractarea unei companii tert, ce presteaza servicii de publicitate ce includ imprimarea si distribuirea materialelor publicitare, nu cade sub incidenta art 95 (2) punct (c). In acest caz natura tranzactiei este identica, consumatorul final primeste pliante si flyere, insa tratamentul fiscal este diferit in dependenta de cum este documentata tranzactia. La aplicarea prevederilor Codului Fiscal este esential sa se acorde prioritate naturei si continutului tranzactiei Distribuirea de ziare nu este o livrare cu titlu gratuit. Flyerele sunt bunuri care nu au destinatia sa fie comercializate. Ele nu au nici un folos pentru consumatori. Unicul lor scop este de informare si cresterea vanzarilor. 	
<p>Articolul 95. Obiectele impozabile (2) Nu constituie obiecte impozabile:</p> <p>c) livrarea de mărfuri și servicii efectuată cu titlu gratuit în scopuri de publicitate și/sau de promovare a vânzărilor în mărime anuală de 0,5% din venitul din vânzări obținut pe parcursul anului precedent anului în care se efectuează această livrare, iar pentru întreprinderile nou-create pe parcursul anului, în mărime lunară.</p>		<p>FIA Asociația Investitorilor din România – Kaufland CCI al RM</p>	<p><i>Se propune modificarea art 95 alin.(2) punctului (c) in vederea excluderii limitate de 0,5% din venitul din vânzări obținut pe parcursul anului precedent anului, in vederea aplicării TVA la livrarea de mărfuri și servicii efectuată cu titlu gratuit în scopuri de publicitate și/sau de promovare a vânzărilor.</i></p> <p>Argumentarea: Materialele publicitare au doar scop informativ, nu pot fi valorificate de clienti in nici un alt mod</p>	<p>Notă. De rînd cu evoluțiile inflaționiste din economia Moldovei, în special marcate de criza energetică mondială, au consumat spațiul fiscal suplimentar estimat pentru perioada 2023-2025. Aceste menționate, precum și luînd în calcul aîft deficitul bugetului de stat care este în creștere, propunerea de extindere a facilităților fiscale nu poate fi accețată.</p>

<p>de 0,5% din venitul din vânzări obținut în luna precedentă, cu ajustarea la sfârșit de an a sumei respective;</p> <p>Articolul 96. Cotele T.V.A. Se stabilesc următoarele cote ale T.V.A.:</p> <p>a) cota-standard – în mărime de 20% din valoarea impozabilă a mărfurilor și serviciilor importate și a livrărilor efectuate pe teritoriul Republicii Moldova;</p> <p>b) cote reduse în mărime de:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 8% – la pîinea și produsele de panificație (19012000, 190540, 190590300, 190590700, 190590800), la laptele și produsele lactate (0401, 0402, 0403, 0405, 			<p>si ar trebui sa aiba acelasi tratament TVA ca si celelalte forme de publicitate</p> <ul style="list-style-type: none"> - Scopul materialor publicitare imprimate este sa informeze consumatorii despre promotiile curente. Distribuirea acestor materiale (flyere, pliante) este o forma de publicitate, la fel ca publicitatea radio, TV si panourile exterioare. Natura si scopul tranzactiei sunt identice pentru aceste forme de publicitate si respectiv tratamentul fiscal ar trebui sa fie identic - Contractarea unei companii terțe, ce presteaza servicii de publicitate ce includ imprimarea si distribuirea materialelor publicitare, nu cade sub incidenta art 95 (2) punct (c). In acest caz natura tranzactiei este identica, consumatorul final primește pliante si flyere, inasa tratamentul fiscal este diferit in dependenta de cum este documentata tranzactia. La aplicarea prevederilor Codului Fiscal este esential sa se acorde prioritate naturei si continutului tranzactiei - Distribuirea de ziare nu este o livrare cu titlu gratuit. Flyerele sunt bunuri care nu au destinatia sa fie comercializate. Ele nu au nici un folos pentru consumatori. Unicul lor scop este de informare si cresterea vanzarilor. 	<p>Asociatia Businessului European</p>	<p>De a include in lista produselor impozitate cu cota TVA redusă (8%) pe miere naturală ambalată, dat fiind faptul că miere este un produs agricol și în țări vecine, de exemplu, România, cota stabilită pentru acest tip de produse este în mărime de 5-9%.</p> <p><i>Uniformizarea categoriilor de produse pentru care se aplica cota redusa de TVA 8%</i></p>	<p>Concomitent, Ministerul Finanțelor rămâne deschis pentru examinarea propunerii în cadrul procesului de rescriere a Titlului III al Codului fiscal, prin prisma angajamentelor de armonizare a legislației și a impactului bugetar.</p> <p>Notă. Propunerea dată urmează a fi analizată în contextul exercițiului de rescriere a Titlului III al Codului fiscal, în cadrul politicii fiscale și vamale pentru anul 2025, prin prisma angajamentelor de armonizare a legislației naționale la aquis-ul comunitar, luând în calcul impactul bugetar al propunerii respective.</p>
--	--	--	---	---	--	---

<p>040610300 și 040610500 – cu un conținut de grăsimi de maximum 40% din greutate), livrate pe teritoriul Republicii Moldova, cu excepția produselor alimentare pentru copii care sînt scuite de T.V.A. în conformitate cu art.103 alin.(1) pct.2);</p> <p>- 8% – la medicamentele de la pozițiile tarifare 3001–3004, afit indicate în Nomenclatorul de stat de medicamente, cît și autorizate de Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale, la alcoolul etilic nedendurat de la pozițiile tarifare 220710000 și 220890910, destinat producerii farmaceutice și utilizării în medicină, în limita volumului contingentului anual stabilit de Guvern, importate și/sau livrate pe teritoriul Republicii Moldova, precum și medicamentele preparate în farmacii conform prescripțiilor magistrale, cu conținut de ingrediente (substanțe medicamentoase) autorizate;</p> <p>- 8% – la mărfurile, importate și/sau livrate pe teritoriul Republicii Moldova, de la pozițiile tarifare 300215000, 3005, 300610, 300630000, 300640000, 300660000, 300670000, 370790, 380894, 382100000, 3822, 4014, 401512000, 481890100, 900110900, 900130000, 900140, 900150, 901831, 901832, 901839000;</p> <p>- 8% – la gazele naturale și gazele lichefiate de la poziția tarifară 2711, afit la cele importate, cît și la cele livrate pe teritoriul Republicii Moldova, precum și la serviciile de transport și de distribuție a gazelor naturale;</p>		<p>Argumentarea: Cota actuală în mărime de 20% reprezintă o povară suplimentară și are un impact negativ asupra vânzării oficiale a acestui produs.</p> <p>La import în mărime de 20%.</p> <p>Recomandăm revederea cotelor TVA la import a cerealelor, a ărodușelor lactate de la 20% la 8%, similar linteii, fasolei, și năutului (TVA import 8%, vînzare 8%).</p> <p>Formula actuală reprezintă o tratare neechitabilă de a achita TVA la import a cerealelor și lactatelor în mărime de 20% iar TVA la vînzare, fiind de 8%, înregistrînd o trecere în cont a TVA de la o lună la alta, bani ne utilizați în circuitul economic.</p> <p>Uniformizarea categoriilor de produse pentru care se aplica cota redusă de TVA 8%</p> <p>Pentru o evidența simplă, clară și transparentă, propunem sa fie aplicată cota redusă pentru categorii mari de produse, de exemplu: produse lactate, de panificație, fructe și legume.</p> <p>La moment se aplica 8% la anumite coduri de incadrare tarifară și este dificil din punct de vedere tehnic identificarea și urmărirea codurilor tarifară pentru fiecare articol separat.</p> <p>De exemplu aplicăm cota TVA 8% – la pîinea și produsele de panificație (190120000, 190540, 190590300, 190590700, 190590800).</p> <p>Ar fi mult mai simplu dacă am aplica cota TVA redusă la toate produsele de panificație, conform nomenclaturii combinate a mărfurilor:</p> <p>Situația similară de neuniformizare este și pentru următoarele produse:</p> <ul style="list-style-type: none"> • laptele și produsele lactate (0401, 0402, 0403, 0405, 040610300 și
---	--	--

<p>- 8% – la producția din zootehnie în formă naturală, masă vie, fitotehnie și horticultură în formă naturală, produsă, importată și/sau livrată pe teritoriul Republicii Moldova, de la pozițiile tarifare: 010221, 010231000, 010290200, 010310000, 010410100, 010420100, ex.0105 – pui vii de reproducție, 060220, 0701, 07020000, 0703, 0704, 0705, 0706, 070700, 0708, 070920000, 070930000, 070940000, 070951000, 070953000, 070952000, 070960, 070970000, 070993100, 070999100, 070999400, 070999500, 070999600, ex. 070999900 – măr și pătrunjel, 0713, 071420100, 080231000, 080610, 080711000, 080719000, 080810, 080830, 080840000, 0809, 08101000, 081020, 081030, 1001, 1002, 1003, 1004, 1005, 120600, 1209, ex. 121291800 – sfeclă de zahăr proaspătă sau refrigerată, 121300000, 1214;</p> <p>- 8% – la zahărul din sfeclă de zahăr, produs, importat și/sau livrat pe teritoriul Republicii Moldova;</p> <p>- 8% – la biocombustibilul solid destinat producerii energiei electrice, energiei termice și apei calde livrat pe teritoriul Republicii Moldova, inclusiv la materia primă livrată în scopul producerii biocombustibilului solid, sub formă de produse din activitatea agricolă și silvică, reziduuri vegetale agricole și forestiere, reziduuri vegetale provenite din industria alimentară, reziduuri de lemn, precum și la energia termică produsă din biocombustibil solid, livrată instituțiilor publice;</p>		<p>040610500 – cu un conținut de grăsimi de maximum 40% din greutate);</p> <ul style="list-style-type: none"> la producția din zootehnie în formă naturală, masă vie, fitotehnie și horticultură în formă naturală, produsă, importată și/sau livrată pe teritoriul Republicii Moldova, de la pozițiile tarifare: 010221, 010231000, 010290200, 010310000, 010410100, 010420100, ex.0105 – pui vii de reproducție, 060220, 060220, 0701, 07020000, 0703, 0704, 0705, 0706, 070700, 0708, 070920000, 070930000, 070940000, 070951000, 070953000, 070952000, 070960000, 070970000, 070993100, 070999100, 070999400, 070999500, 070999600, ex. 070999900 – măr și pătrunjel, 0713, 071420100, 080231000, 080610, 080711000, 080719000, 080810, 080830, 080840000, 0809, 08101000, 081020, 081030, 1001, 1002, 1003, 1004, 1005, 1007, 1201, 1205, 120600, 1209, ex. 121291800 – sfeclă de zahăr proaspătă sau refrigerată, 121300000, 1214. <p>In practica altor tari, exista multe exemple in care se aplica TVA la categorii mari de produse alimentare. De exemplu:</p> <ul style="list-style-type: none"> Romania – TVA redus la 9% la comercializarea de alimente și băuturi destinate consumului animal și uman, inclusiv ingredientele folosite pentru prepararea alimentelor; Austria - TVA redus la 10% la produse alimentare, carti, produse farmaceutice, transport de pasageri, ziare, evenimente culturale si divertisment, hoteluri; Belgia - TVA redus la 6% la produse alimentare, carti, apa, produse farmaceutice, servicii medicale, ziare, evenimente culturale si de divertisment, hoteluri; 	
--	--	--	--

<p>- 12% – la serviciile de cazare, indiferent de categoria de confort, în hotel, hotel-apartament, motel, vilă turistică, bungalow, pensiune turistică, pensiune agroturistică, camping, sat de vacanță sau tabără de vacanță, care se atribuie la secțiunea I a Clasificatorului activităților din economia Moldovei;</p> <p>- 12% – la produsele alimentare și/sau băuturi, cu excepția producției alcoolice, preparate sau nepreparate, pentru consumul uman, însoțite de servicii conexe care să permită consumul imediat al acestora, realizate în cadrul activităților care se atribuie la secțiunea I a Clasificatorului activităților din economia Moldovei.</p>		<p>- <u>Cipru</u> - TVA redus la 5% pentru produse alimentare, carti, produse farmaceutice, servicii medicale, transport de pasageri, ziare, evenimente culturale, de divertisment si sportive;</p> <p>- <u>Republica Ceha</u> - TVA redus la 15% la produse alimentare, servicii medicale si farmaceutice, transport de pasageri, ziare, evenimente culturale si de divertisment, hoteluri; si TVA redus la 10% la medicamente, carti si produse alimentare pentru bebelusi;</p> <p>- <u>Germania</u> - TVA redus la 7% pentru produse alimentare, carti, servicii medicale, transport de pasageri, ziare, evenimente culturale si de divertisment, hoteluri;</p> <p>- <u>Grecia</u> - TVA redus la 13% la produse alimentare, produse farmaceutice, servicii medicale, evenimente culturale, de divertisment si sportive;</p> <p>- <u>Polonia</u> - TVA redus la 8% pentru produse farmaceutice, servicii medicale, transport de pasageri, ziare, hoteluri, restaurante, evenimente culturale, sportive si de divertisment; si TVA redus la 5% la produse alimentare; si <u>Slovacia</u> - TVA redus la 10% pentru carti, produse alimentare si farmaceutice, servicii medicale, evenimente culturale</p>	
<p>Articolul 96. Cotele T.V.A.</p>	<p>Confederația a Națională a Sindicatelor din RM</p>	<p>Articolul 96. Propunem la liniuța a patra de la litera b), substituirea cifrei „8%” cu „0%”. Propunerea dată vine în contextul majorării tarifului la gaze naturale, prin care se propune stabilirea cotei TVA zero la gazele naturale și gazele lichefiate, atât la cele importate, cât și la cele livrate pe teritoriul Republicii Moldova, precum și la serviciile de transport și de distribuție a gazelor naturale, fapt care ar reduce cu tocmai 8% impactul majorării tarifului asupra consumatorilor casnici și vor limita impactul scumpirii gazelor naturale asupra prețurilor la produse.</p>	<p>Notă în contextul angajamentelor asumate prin Acordul de Asociere dintre Uniunea Europeană și Republica Moldova, măsurile de politică fiscală, în partea ce ține de cotele TVA urmează a fi examinate în procesul armonizării legislației fiscale naționale la Directiva 2006/112/CE a Consiliului din 28 noiembrie 2006 privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată. Totodată, propunerea privind aplicarea cotei 0% a TVA pentru</p>

<p>gazele naturale contravine normelor Directivei 2006/112/CE, care prevede aplicarea unei cote reduse a TVA la <i>livrării</i> de gaze naturale, electricitate sau încălzire urbană, cu condiția să nu determine nici un risc de denaturare a concurenței.</p> <p>Suplimentar, menționăm că, susținerea populației ca urmare a crizei energetice și respectiv creșterea semnificativă a prețului la gazele naturale urmează a fi realizată prin alte mecanisme decât cele de natură fiscală</p>			
<p>Notă. A se vedea argumentele expuse supra</p>	<p>Se propune revizuirea regimului TVA în agricultură în vederea echilibrării acesteia <i>pe întreg lanțul valoric</i>: la import și procurări și vânzări interne (8% achiziție 8% vânzare sau alternativ o valoare medie de 12 % pe întregul lanț).</p> <p>Argumentarea: Este necesară revizuirea regimului TVA în agricultură, în contextul în care aplicarea cotei reduse a TVA în mărimile de 8% are loc atât pentru livrările interne, cât și pentru importul de produse agricole, aceasta își atinge doar obiectivul de accesibilitate a produselor agricole pentru populație, nu și creșterea competitivității producției naționale.</p> <p>Urmare introducerii cotei reduse a TVA, diferențele de cote a TVA pentru input-urile și output-urile (8% și respectiv 20%) în agricultură au determinat acumulări în cont a sumei acesteia de către producătorii agricoli.</p> <p>Astfel, producătorii de cereale au acumulat în contul TVA, sume substanțiale pe care nu le pot restitui de la bugetul de stat. Majorarea cotei TVA de la 8 la 20% pentru cereale, respectiv dreptul producătorilor de a obține restituirea diferenței de 12 % din bugetul de stat, pune guvernul în dificultate de a rambursa această diferență, iar întârzierea</p>	<p>CCI al RM</p>	<p>Articolul 96. Cotele T.V.A.</p> <p>b) - 8% – la producția din zootehnie în formă naturală, masă vie, fitotehnie și horticultură în formă naturală, produsă, importată și/sau livrată pe teritoriul Republicii Moldova, de la pozițiile tarifare...;</p> <p>- 8% – la zahărul din sfeclă de zahăr, produs, importat și/sau livrat pe teritoriul Republicii Moldova;</p> <p>- 8% – la biocombustibilul solid destinat producerii energiei electrice, energiei termice și apei calde livrat pe teritoriul Republicii Moldova, inclusiv la materia primă livrată în scopul producerii biocombustibilului solid, sub formă de produse din activitatea agricolă și silvică, reziduuri vegetale agricole și forestiere, reziduuri vegetale provenite din industria alimentară, reziduuri de lemn, precum și la energia termică produsă din biocombustibil solid, livrată instituțiilor publice;.</p>

			<p>generează, de la an la an, acumulări tot mai împovărătoare.</p> <p>Aplicarea cotei TVA reduce în zootehnie a fost abordată de mai multe ori de către sectorul asociativ și reprezentativ, însă nu a fost soluționată. Vorbim aici de cotele TVA, aplicabile livrărilor efectuate și anume, cele generate de modificările operate la art. 96 din Codul Fiscal prin Legea nr. 50 din 03.04.2015, începând cu 07.04.2015, urmare a cărora, sectorul zootehnic (producătorii de carne și ouă pentru consum) este obligat să achite TVA la cota standard în mărime de 20% din valoarea impozabilă a livrărilor efectuate.</p> <p>Modificările menționate mai sus, precum și excluderea ouălor și a cărnii din lista bunurilor impozitate cu cota TVA în mărime de 8%, defavorizează dezvoltarea acestui sector, deoarece cerealele, livrările cărora se impozitează cu TVA 8%, reprezintă peste 70% din toate consumurile întreprinderilor zootehnice - ouă, carne, tineret avicol, și altele.</p> <p>CCI a RM solicită să fie inclusă în grupul de lucru, care urmează a fi creat pentru examinarea acestui subiect.</p>	
<p>Articolul 96. Cotele T.V.A.</p>		<p>CCI al RM</p>	<p><i>Se propune completarea lit. b) al art. 96 cu următorul alineat / " - 8% - la energia termică livrată instituțiilor publice".</i></p> <p>Argumentarea: Reducerea cotei TVA ar diminua cheltuielile instituțiilor publice și respectiv ar reduce alocarea mijloacelor financiare din bugetul de stat către acestea. Spre exemplu, 25% din consumatorii S.A. „CET-Nord”, sunt instituțiile publice. Suplimentar reducerea costurilor de achiziție a energiei termice va reprezenta un stimul de reconectare a instituțiilor publice la sistemul centralizat de alimentare cu energie termică ceea ce corespunde</p>	<p>Notă în contextul în care de rînd cu evoluțiile inflaționiste din economia Moldovei, în special marcate de criza energetică mondială, au consumat spațiul fiscal suplimentar estimat pentru perioada 2023-2025. În acest sens, obiectivele de politică fiscală au drept scop restrîngerea aplicării facilităților fiscale și vamale. Subsidiar, reducerea costurilor la achiziția energiei de către instituțiile publice urmează a fi efectuată prin alte instrumente de cît cele de ordin fiscal. Or, că practica de stabilire a multiplelor înlesniri, facilități,</p>

<p>Articolul 96. Cotele T.V.A.</p>		<p>FIA Asociația Investitorilor din România - Kaufland</p>	<p>programului Guvernului cu privire la implementarea obligației privind renovarea clădirilor autorităților administrației publice centrale de specialitate.</p>	<p>compensări, care implică resurse de la buget fără argumentare prin calcule, mai mult, fără evaluarea rezultatelor, performanței obținute este inoportună, întrucât dezvoltarea oricărui sector trebuie să implice nu doar alocații permanente de mijloace bănești din partea statului, dar și investiții din partea agenților economici din sector.</p>
			<p><i>Se propune uniformizarea categoriilor de produse pentru care se aplica cota redusă de TVA 8%</i></p> <p>Pentru o evidență simplă, clară și transparentă, propunem să fie aplicată cota redusă pentru categorii mari de produse și anume: produse lactate (0401, 0402, 0403, 0404, 0405, 0406), de panificație (1901, 1905), fructe și legume (0701-0714, 0801-0810, 1001-1008, 1201-1214).</p> <p>La moment se aplica TVA 8% la anumite coduri de încadrare tarifara și este dificil din punct de vedere tehnic identificarea și urmărirea codurilor tarifare pentru fiecare articol separat.</p> <p>De exemplu aplicăm cota TVA 8% – la pâinea și produsele de panificație (190120000, 190540, 190590300, 190590700, 190590800); <u>laptele și produsele lactate</u> (0401, 0402, 0403, 0405, 040610300 și 040610500 – cu un conținut de grăsimi de maximum 40% din greutate). Ar fi mult mai simplu dacă am aplica cota TVA redusă la toate produsele de panificație și produse lactate, conform nomenclaturii combinate a marfurilor.</p> <p>În practica altor țări, există multe exemple în care se aplica TVA la categorii mari de produse alimentare. De exemplu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • România – TVA redus la 9% la comercializarea de alimente și bauturi destinate consumului animal și uman, 	<p>Notă. A se vedea argumentele expuse supra.</p>

<p>Articolul 96. Cotele T.V.A. b) cote reduse în mărime de:</p>			<p>inclusiv ingredientele folosite pentru prepararea alimentelor;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Austria - TVA redus la 10% la produse alimentare, carti, produse farmaceutice, transport de pasageri, ziare, evenimente culturale si divertisment, hoteluri; • Belgia - TVA redus la 6% la produse alimentare, carti, apa, produse farmaceutice, servicii medicale, ziare, evenimente culturale si de divertisment, hoteluri; • Cipru - TVA redus la 5% pentru produse alimentare, carti, produse farmaceutice, servicii medicale, transport de pasageri, ziare, evenimente culturale, de divertisment si sportive; • Republica Ceha - TVA redus la 15% la produse alimentare, servicii medicale si farmaceutice, transport de pasageri, ziare, evenimente culturale si de divertisment, hoteluri; si TVA redus la 10% la medicamente, carti si produse alimentare pentru bebelusi; • Germania - TVA redus la 7% pentru produse alimentare, carti, servicii medicale, transport de pasageri, ziare, evenimente culturale si de divertisment, hoteluri; • Grecia - TVA redus la 13% la produse alimentare, produse farmaceutice, servicii medicale, evenimente culturale, de divertisment si sportive; • Polonia - TVA redus la 8% pentru produse farmaceutice, servicii medicale, transport de pasageri, ziare, hoteluri, restaurante, evenimente culturale, sportive si de divertisment; si TVA redus la 5% la produse alimentare; • Slovacia - TVA redus la 10% pentru carti, produse alimentare si farmaceutice, servicii medicale, evenimente culturale <p><i>Se propune ca liniuțele opt și nouă cifrele „12%” în „6%”</i></p>	<p>Notă Propunerea urmează a fi examinată suplimentar urmare procesului de</p>
--	--	--	--	---

<p>- 12% – la serviciile de cazare, indiferent de categoria de confort, în hotel, hotel-apartament, motel, vilă turistică, bungalow, pensiune turistică, pensiune agroturistică, camping, sat de vacanță sau tabără de vacanță, care se atribuie la secțiunea I a Clasificatorului activităților din economia Moldovei; - 12% – la produsele alimentare</p>		<p>Argumentare: Sectorul HoReCa a fost filiera antreprenorială care a fost puternic afectată de restricțiile pandemice și de criza economică care continuă în regiune și la nivel mondial. În acest context, a fost stabilită temporar cota redusă de 6% la livrările de produse și servicii aferent entităților din acest sector. În condițiile în care sectorul hotelier și turistic este unul destul de fragil și în dezvoltare este necesar de a diminua șarja fiscală aferent TVA pentru consumatorul final, cu scopul de a majora cererea la serviciile și produsele din acest sector, iar aceasta ar crea o majorare a încasărilor la buget pe cale extensivă și chiar din surse directe de impozitare (impozit pe venit, contribuții de asigurări sociale de stat etc.). De asemenea aceste modificări ar menține entitățile autohtone în domeniu în condiții concurențiale similare cu țările megieșe și din regiune. Un argument suplimentar pentru menținerea cotei reduse de 6% din sector ar fi creșterea galopantă a costurilor, mai ales ce ține de produsele alimentare, materialele de construcții și resursele energetice, iar reducerea cotei TVA ar determina diminuarea prețurilor și respectiv ar determina și o diminuare a ratei inflației per total. În plus ar fi și luarea în considerație a experienței țărilor din regiune, de exemplu în România, un regim similar funcționează având o cotă redusă T.V.A. de 5%.</p>	<p>administrare și oportunității continuării măsurii de support stability prin Decizie CSE în acte normative.</p>
<p>Articolul 96. Cotele T.V.A.</p>	<p>Confederația Națională a Patronatelor din RM</p>	<p>Evitarea aplicării atât a accizei cât și TVA în raport cu autoturismele începând cu 2025, ceea ce e în contradicție cu Directivele Europene și creează disensiuni în cadrul completării chestionarului privind gradului de</p>	<p>Notă Norma se va aplica în contextul asigurării transparenței Directivei UE, fiind anunțate din timp pentru a permite mediului de afaceri ajustarea la noile condiții.</p>

<p>Articolul 99. Livrările efectuate la un preț mai mic decât cel de piață, fără efectuarea plății, în contul retribuirii muncii</p> <p>(4) Mărfurile, serviciile, livrate subiectului impozabil pentru desfășurarea activității sale de întreprinzător, care ulterior au fost transmise fără plată altor persoane se consideră livrare impozabilă efectuată de către acest subiect. Valoarea impozabilă a livrării menționate constituie valoarea achitată de către subiect pentru livrarea destinată desfășurării activității sale de întreprinzător.</p>		<p>Confederația Națională a Patronatelor din RM</p>	<p>implementare a acordului de asociere. Mai mult ca atât, în redacția actuală a Codului fiscal, există scutiri/reduceri a mărimii accizei percepute în dependența de tipul autoturismului comercializat (electric/hybrid/plug-in), care prin redacția propusă vor fi excluse. Prin redacția propusă nu se conturează o abordarea similară în raport cu mecanismul propus de taxare a autoturismelor cu TVA, ceea ce va avea efecte nefaste asupra mediului.</p> <p>Revizuirea pragului de înregistrare a TVA</p> <p>Considerăm util <u>majorarea pragului pentru înregistrarea ca plătitori de TVA – măcar la 2 mln. lei</u>, dar și pentru aplicarea impozității simplificată (4%). Cauza principal – inflația din ultimul timp</p> <p><i>Se propune excluderea normei</i></p> <p>Argumentarea: Prevederea contravine principiului de bază de deducere a TVA – se permite deducerea sumei T.V.A., achitată sau care urmează a fi achitată furnizorilor plătitori ai T.V.A., pe valorile materiale, serviciile procurate (inclusiv transmise în cadrul realizării contractului de comision) pentru efectuarea livrărilor impozabile în procesul desfășurării activității de întreprinzător. Or, costul de producție, afară de costurile cu resurse procurate cu deducerea TVA, mai include și costuri pentru care TVA nu a fost dedus (în particular, manopera, impozitele și contribuțiile obligatorii ș.a.).</p> <p>De asemenea, costul de producție este un indicator extrem de individual, specific, estimarea căruia depinde de metoda de determinare a costurilor aleasă de contribuabil, iar perioada de calculație nu numai decât este luna calendaristică ș deci</p>	<p>Notă în cadrul procesului de examinare s-a constat că plafonul de înregistrare aplicat în Republica Moldova este comparabil cu cel aplicat în alte state ale Uniunii Europene, de exemplu în Romania 1,7 mil lei, în Estonia 800 mii lei.</p> <p>Notă Norma are caracter de precizare a obligației TVA pentru mărfurile de producție proprie.</p>
--	--	--	---	--

<p>Articolul 99. Livrările efectuate la un preț mai mic decât cel de piață, fără efectuarea plății, în contul retribuirii muncii</p>	<p>Articolul 99 alineatul (4) se completează cu textul „, iar pentru mărfurile, serviciile de producție proprie – costul de producție.”.</p>	<p>Confederația Națională Patronatelor din RM</p>	<p>nu este echivalentă cu perioada fiscală pentru TVA. Cu privire la transmiterile gratuite în cadrul livrărilor impozabile – modificarea de la art. 99 (4) al CF, prin care se propune calcularea TVA de la transmiterea gratuită de la costul de producție este problematic de aplicat. În mare parte din considerentul ca costurile de producție pot fi determinate nu doar lunar, dar și trimestrial/ anual, pe când TVA se calculează doar lunar. În plus este un mecanism, destul de complicat. Se propune aplicarea mecanismului existent Totuși, în acest context, propune sa se excludă limita de la art. 99 (5) legat de transmiterea gratuită în scop promoțional, deoarece pe de o parte se limitează agentul economic în promovarea produselor/serviciilor sale, pe de alta parte în cazul în care se vor acorda discount-uri limitarea data se poate ușor de evitat.</p>	<p>Notă Norma are caracter de precizare a obligației TVA pentru mărfurile de producție proprie.</p>
<p>Articolul 101¹. Restituirea T.V.A. la investiții (cheltuieli) capitale (1¹) Prin derogare de la prevederile alin.(1), agenții economici care sînt înregistrați în calitate de plătitori de T.V.A. și care, începînd cu 1 mai 2015, efectuează investiții (cheltuieli) capitale în clădiri utilizate în procesul de producție, prestare de servicii sau executare de lucrări au dreptul la restituirea sumei T.V.A. Restituirea TVA nu se efectuează pentru clădiri cu destinație de producție, prestare de servicii sau executare de lucrări care se află în curs de execuție sau conservare, ci doar pentru clădirile cu destinație de producție, prestare de servicii sau executare de lucrări care sînt date în exploatare și</p>		<p>FIA Asociația Investitorilor d in România - Kaufland</p>	<p><i>Se propune extinderea domeniului de aplicare a art.101¹ Restituirea TVA la investitiile capitale</i> Propunem modificarea aliniatului (1¹) al art.101¹ prin inlocuirea sintagmei „investitii capitale in cladiri utilizate in procesul de productie, prestare de servicii sau executare de lucrari” cu urmatoarea sintagma „investitii capitale in cladiri utilizate in cadrul activitatii de intreprinzator”.</p> <p>Argumentarea: Confom legislatiei in vigoare, numai echipamentele destinate activitatii de productie beneficiaza de restituirea TVA, nu si echipamentele destinate altor activitati, cum ar fi comerțul. Astfel investitorii straini care nu intentioneaza sa efectueze activitati de productie sunt discriminati in favoarea</p>	<p>Se acceptă parțial în redacția Ministerului Finanțelor</p>

<p>utilizate conform destinației lor finale.</p>	<p>Articolul 101¹. Restituirea T.V.A. la investiții (cheltuieli) capitale (1¹) Prin derogare de la prevederile alin.(1), agenții economici care sînt înregistrați în calitate de plătitori de T.V.A. și care, începînd cu 1 mai 2015, efectuează investiții (cheltuieli) capitale în clădiri utilizate în procesul de producție, prestare de servicii sau executare de lucrări au dreptul la restituirea sumei T.V.A. Restituirea TVA nu se efectuează pentru clădiri cu destinație de producție, prestare de servicii sau executare de lucrări care se află în curs de execuție sau conservare, ci doar pentru clădirile cu destinație de producție, prestare de servicii sau executare de lucrări care sînt date în exploatare și utilizate conform destinației lor finale.</p>	<p>Asociația Businessului European</p>	<p>celor care efectuează activități de producție, desi ar putea fi in egala masura generatori de locuri de munca si contribuabili la bugetul de stat si local. Se propune modificarea art. 101¹ alin. (1¹) din Codul fiscal, prin înlocuirea sintagmei „investiții capitale în clădiri utilizate în procesul de producție, prestare de servicii sau executare de lucrări” cu următoarea sintagmă „investiții capitale în clădiri utilizate in cadrul activității de întreprinzător”.</p> <p>Argumentarea: Conform legislației in vigoare, numai echipamentele destinate activității de producție beneficiaza de restituirea TVA, nu si echipamentele destinate altor activitati, cum ar fi comerțul. Astfel investitorii straini care nu intentioneaza sa efectueze activitati de producție sunt discriminati in favoarea celor care efectueaza activitati de producție, desi ar putea fi in egala masura generatori de locuri de munca si contribuabili la bugetul de stat si local.</p>	<p>Se acceptă parțial în redacția Ministerului Finanțelor</p>
<p>Articolul 102. Deducerea sumei T.V.A. pentru mărfurile, serviciile procurate (7) Sumele T.V.A. raportate la costuri sau la cheltuieli pe mărfurile, serviciile procurate se deduc în cazul modificării regimului fiscal pentru livrarea mărfurilor, serviciilor în procesul desfășurării activității de întreprinzător din scutit de T.V.A. fără drept de deducere în impozabil sau în cazul schimbării destinației utilizării mărfurilor pentru efectuarea livrărilor impozabile în locul livrărilor scutite de T.V.A. fără drept de deducere. Se deduc sumele T.V.A. în mărimea atribuită anterior la costuri sau la cheltuieli pentru stocurile de mărfuri</p>	<p>Asociația Businessului European</p>	<p>Propunem expunerea aliniatului in urmatoarea redactie: <i>Sumele T.V.A. raportate la costuri sau la cheltuieli pe mărfurile, serviciile procurate se deduc în cazul modificării regimului fiscal pentru livrarea mărfurilor, serviciilor, imobilizărilor corporale și necorporale în procesul desfășurării activității de întreprinzător din scutit de T.V.A. fără drept de deducere în impozabil sau în cazul schimbării destinației utilizării mărfurilor pentru efectuarea livrărilor impozabile în locul livrărilor scutite de T.V.A. fără drept de deducere.</i> Se deduc sumele T.V.A. în mărimea atribuită anterior la costuri sau la cheltuieli pentru stocurile de mărfuri rămase, iar pentru imobilizările</p>	<p>Notă Propunerea urmează a fi examinată suplimentar în procesul armonizării legislației fiscale naționale la Directiva 2006/112/CE a Consiliului din 28 noiembrie 2006 privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată, în contextul angajamentelor asumate prin Acordul de Asociere dintre Uniunea Europeană și Republica Moldova.</p>	

<p>rămase, iar pentru mijloacele fixe și imobilizările necorporale supuse amortizării – în mărirea sumei T.V.A. aferente valorii contabile, fără a lua în considerare valoarea reevaluată.</p> <p>Deducerea sumelor T.V.A. în cazul modificării regimului fiscal se efectuează în perioada fiscală în care a avut loc modificarea regimului fiscal din livrare scutită de T.V.A. fără drept de deducere în livrare impozabilă.</p> <p>Deducerea sumelor T.V.A. în cazul schimbării destinației utilizării mărfurilor se efectuează la momentul utilizării mărfurilor în calitate de materie primă, materiale sau mijloc fix pentru efectuarea livrărilor impozabile în locul livrărilor scutite de T.V.A. fără drept de deducere.</p>		<p><i>corporale (inclusiv în curs de execuție) și imobilizările necorporale – în mărirea sumei T.V.A. aferente valorii contabile, fără a lua în considerare valoarea reevaluată.</i></p> <p><i>Deducerea sumelor T.V.A. în cazul modificării regimului fiscal se efectuează în perioada fiscală în care a avut loc modificarea regimului fiscal din livrare scutită de T.V.A. fără drept de deducere în livrare impozabilă.</i></p> <p><i>Deducerea sumelor T.V.A. în cazul schimbării destinației utilizării mărfurilor se efectuează la momentul utilizării mărfurilor în calitate de materie primă, materiale sau imobilizările corporale și imobilizări necorporale pentru efectuarea livrărilor impozabile în locul livrărilor scutite de T.V.A. fără drept de deducere.</i></p> <p>Argumentarea: Modificarea destinației a mijloacelor fixe în cele mai multe cazuri necesită careva ajustări atât din punct de vedere documentar cât și din punct de vedere tehnic, respectiv bunurile trec în categoria de imobilizări corporale în curs de execuție. Astfel pentru a evita mai multe interpretări necesită de a fi utilizați termenii care se operează în SNC și IFRS precum “<i>imobilizări corporale</i>” și “<i>imobilizări necorporale</i>”.</p> <p>Se propune completarea art. 102 alin. 4¹ – 4³ cu următorul conținut.</p> <p><i>“Prevederile din prezentul alineat se aplică de către entitățile de construcții care au contracte de construcții încheiate cu entitățile de stat”.</i></p> <p><i>Se propune un nou alineat 4⁴ cu următorul conținut:</i></p> <p><i>“Entitățile de construcții, cu excepția celor menționate în alin. 4¹-4³, în cazul achizițiilor destinate construcției clădirilor care includ spații ce constituie</i></p>	
<p>Articolul 102. Deducerea sumei T.V.A. pentru mărfurile, serviciile procurate</p> <p>(4¹) În cazul achizițiilor destinate construcției clădirilor care includ spații ce constituie atât obiecte impozabile, cât și scutite de T.V.A. fără drept de deducere, suma T.V.A. achitată sau care urmează a fi achitată, pe valorile materiale, serviciile procurate care sunt folosite pentru efectuarea livrărilor impozabile și scutite de T.V.A. fără</p>	<p>ACAP</p>	<p>Notă</p> <p>Propunerea urmează a fi examinată suplimentar în procesul armonizării legislației fiscale naționale la Directiva 2006/112/CE a Consiliului din 28 noiembrie 2006 privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată, în contextul angajamentelor asumate prin Acordul de Asociere dintre Uniunea Europeană și Republica Moldova.</p>	

<p>drept de deducere se deduce proporțional costului de deviz al spațiilor comerciale ce constituie livrări impozabile în raport cu costul de deviz total al construcției, conform documentației de proiect. Coeficientul privind raportul dintre costul de deviz al spațiilor ce constituie livrări impozabile și costul de deviz total (K) se aproximează, conform regulilor matematice, până la două semne după virgulă.</p> <p>Determinarea sumei T.V.A. spre deducere în conformitate cu prezentul alineat se efectuează distinct pentru fiecare obiect sau complex de obiecte în construcție.</p> <p>(4²) În cazul modificării costului de deviz al construcției, sumele T.V.A. deduse se ajustează prin aplicarea coeficientului (K) recalcultat în baza devizului modificat la sumele respective ale T.V.A., deduse conform prevederilor alin. (4¹).</p> <p>Ajustarea sumelor T.V.A. (deducerea sau raportarea la costuri ori la cheltuieli) în cazul modificării costului de deviz al construcției se efectuează trimestrial, în prima perioadă fiscală după trimestrul în care a avut loc modificarea costului de deviz al construcției.</p> <p>(4³) În cazul schimbării destinației mărfurilor utilizate la construcția clădirilor care includ spații ce constituie doar obiecte impozabile sau doar obiecte scutite fără drept de deducere în destinație pentru efectuarea livrărilor atât impozabile, cât și scutite de T.V.A. fără drept de deducere, ajustarea sumei T.V.A. deduse sau raportate la costuri ori la cheltuieli se efectuează prin aplicarea coeficientului (K) la sumele respective ale T.V.A.,</p>	<p>atât obiecte impozabile, cât și scutite de T.V.A. fără drept de deducere, suma T.V.A. achitată sau care urmează a fi achitată, pe valorile materiale, serviciile procurate care sunt folosite pentru efectuarea livrărilor impozabile și scutite de T.V.A. fără drept de deducere vor deduce integral suma TVA până la stabilirea destinației acestora.</p> <p>Ajustarea ulterioară a sumei TVA prin excluderea de la deduceri se va efectua pe măsura utilizării efective a procurărilor destinate pentru livrările scutite de TVA fără drept de deducere, iar pentru suprafețele cu destinație mixtă excluderea TVA se va determina proporțional suprafețelor locale în suprafața totală a clădirii.</p> <p>Sumele TVA deduse aferente mijloacelor fixe se vor ajusta pe perioada de funcționare utilă proporțional sumei de amortizare calculate.</p> <p>Coeficientul privind raportul dintre baza de repartizare ce constituie livrări impozabile și baza de repartizare totală (K) se aproximează, conform regulilor matematice, până la două semne după virgulă.</p> <p>Determinarea sumei T.V.A. spre deducere în conformitate cu prezentul alineat se efectuează distinct pentru fiecare obiect sau complex de obiecte în construcție.”</p> <p>Argumentarea: Metoda inclusă în alin. 4^{1-4³} art. 102 din Codul fiscal al RM nu poate fi aplicată de către entitățile din sectorul real în domeniul construcțiilor care înrutesc calitatea de antreprenor, beneficiar și vânzător în cazul construcțiilor de lungă durată, pentru următoarele motive.</p> <p>Conform Legii privind calitatea în construcții nr. 721-XIII din 02.02.1996, lucrările de construcție se execută</p>	
--	--	--

conform prevederilor alin. (4¹) din prezentul articol.
Ajustarea sumelor T.V.A. conform prezentului alineat se efectuează în perioada fiscală în care mărfurile sunt utilizate în calitate de materie primă, materiale sau mijloc fix pentru efectuarea livrărilor impozabile și scutite de T.V.A. fără drept de deducere.

conform proiectului pentru construcția clădirilor, care este elaborat de către proiectanții autorizați și verificat de verificatorii atestați.
Proiectul pentru construcția clădirilor, conform NCM A.07.02-2012 conține următoarele compartimente :
1. Memoriul explicativ general;
2. Soluții arhitectural-constructive;
3. Soluții tehnologice;
4. Instalații tehnice, relele și sisteme;
5. Eficiența energetică a soluțiilor de proiect;
6. Protecția mediului înconjurător;
7. Măsuri de asigurare a siguranței de incendiu;
8. Cerințele de bază privind exploatarea;
g. Documentația de deviz (dacă compartimentul este prevăzut de tema tehnică de proiect).
Documentația de deviz se elaborează în baza proiectului executat și verificat.
Elaborarea proiectului pentru construcția unui obiectiv se execută cel puțin timp un an de zile. Elaborarea documentației de deviz - de la 6 luni până la un an.
Demararea lucrărilor de construcție are loc aproximativ după șase luni din momentul obținerii autorizației.
Astfel, se constată că la momentul începerii executării lucrărilor de construcție, prețurile la materiale deja nu sunt actuale. Nu este corect să te conduci după documentația de deviz când prețurile la materialele de construcție se modifică în permanență.
De asemenea, menționăm că *cheltuielile pentru elaborarea documentației de deviz sunt destul de costisitoare, inutile și nejustificate, care duc la majorarea costului final al construcției și termenului de executare a lucrărilor.*
Elaborarea documentației de deviz din cadrul documentației de proiect nu este prevăzută în caietul de sarcini sau așa-

numita „temă de proiectare”, deoarece o mare parte a companiilor de construcție sunt totodată Beneficiari și Antreprenori. Documentația de deviz este necesară companiilor pentru a negocia costul obiectului de construcție, care urmează a fi construit și pentru care se vor utiliza investiții străine sau vor fi finanțate din bugetul de stat.

Entitățile din domeniul construcțiilor care înțunesc calitatea de antreprenor general, beneficiar și vânzător a obiectelor care sunt construite într-o perioadă mai îndelungată de 2-3 ani, la aplicarea prorataei se bazează pe livrările obiectelor construite în perioadele fiscale precedente și a livrărilor legate de alte activități practicate de entitate (servicii, comerț, etc.). Considerăm că nu este corect deoarece lipsește legătura dintre baza de determinare a prorataei și calculul sumei TVA.

În scopul implementării unor norme care ar soluționa problemele identificate și mecanismul de determinare a sumei TVA spre deducere, se propune de a utiliza una din cele mai corecte și mai potrivite *metoda bazată pe utilizarea efectivă a materialelor și serviciilor*, deoarece la momentul procurării în cantități mari și depozitarii nu se cunoaște concret destinația acestora și obiectul, în cazul mai multor șantiere de construcție cu diferite etape de finalizare.

Pentru materialele și serviciile procurate cu destinație mixtă suma TVA va fi dedusă sau trecută la costuri *proporțional cu producerea suprafețelor cu destinație comercială în suprafața totală a obiectului construite*.

Cu toate că această metodă necesită un calcul minuțios, practica demonstrează că ea este una dintre cele mai potrivite și mai corecte.

În plus este de menționat și faptul că

<p>Articolul 103. Scutirea de T.V.A.</p>		<p>Ministerul Muncii Protecției Sociale</p>	<p>potrivit art. 12 din Legea nr. 163 din 07.09.2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție costul de deviz nu se regăsește în lista actelor obligatorii pentru obținerea autorizației de construire, fiind obligatorie doar în cazul proiectelor elaborate în cadrul întreprinderilor de stat.</p> <p><i>Se propune completarea art. 103 pct. 10 cu un punct nou 10¹ cu următorul cuprins:</i></p> <p>”10¹) Mărfurile și materialele importate și procurate de către/și pentru I.P. „Centrul Experimental Protezare, Ortopedie și Reabilitare” destinate:</p> <ul style="list-style-type: none"> - confecționării articolelor protetico-ortopedice, fără drept de comercializarea acestora; - asigurării persoanelor cu dispozitive de mers în condițiile stabilite de lege, fără drept de comercializarea acestora; - asigurării persoanelor cu dispozitive asistive de corecție optică și ajutor vizual pentru slabvăzători în condițiile stipulate de lege, fără drept de comercializarea lor; - asigurării persoanelor cu dispozitive asistive pentru slabvăzători și nevăzători, altele decât cele pentru corecția optică și ajutor vizual în condițiile stipulate de lege, fără drept de comercializarea lor.” <p>Argumentare: Redacția modificărilor înaintate, rezidă din faptul că sectorul de confecționarea articolelor protetico-ortopedice este într-un proces continuu de modernizare și schimbare a materialelor, semifabricatelor folosite, astfel încât denumirea produselor procurate și importate de către/și pentru I.P. „Centrul Republican Experimental Protezare, Ortopedie și Reabilitare” se schimbă de la an la an, respectiv indicarea concretă a</p>	<p>Notă în contextul angajamentelor asumate prin Acordul de Asociere dintre Uniunea Europeană și Republica Moldova, măsurile de politică fiscală, în partea ce ține de cotele TVA urmează a fi examinate în procesul armonizării legislației fiscale naționale la Directiva 2006/112/CE a Consiliului din 28 noiembrie 2006 privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată.</p>
--	--	---	--	--

<p>Articolul 103. Scutirea de T.V.A. (1) Se scutesc de T.V.A. fără drept de deducere: 12) serviciile financiare: b) operațiile legate de evidența conturilor de depozit, inclusiv a conturilor de depunere, de decontare și bugetare, transferurile de credit (plăți și/sau încasări), inclusiv prin intermediul prestatorilor serviciilor de plată, titlurile de creanță, cecurile și alte instrumente financiare, cu excepția veniturilor de pe vânzarea mărfurilor în cazul nerambursării creditului, din acordarea serviciilor informaționale, de consultanță și de expertiză, din procurarea și arendarea locurilor de broker la bursă, din darea în arendă, din serviciile de încasare și livrare a banilor în numerar clienților, din serviciile de primire la păstrare și transferare a valorilor de preț, a banilor în numerar, a valorilor mobiliare și a documentelor, a veniturilor de la operațiile fiduciare de gestionare a bunurilor clienților, de la lichidarea bunurilor întreprinderilor care au dat faliment, din aprovizionarea contra plată a clienților cu documentația normativă;</p>		<p>Asociația Businessului European</p>	<p>unei sau altei denumiri ar crea impedimente majore în implementarea normelor legale. Propunem expunerea pct.12 lit.b) în următoarea redacție: "b) operațiile legate de evidența conturilor de depozit, inclusiv a conturilor de depunere, de decontare și bugetare, transferurile de credit (plăți și/sau încasări), inclusiv prin intermediul prestatorilor serviciilor de plată, titlurile de creanță, cecurile și alte instrumente financiare, cu excepția veniturilor de pe vânzarea mărfurilor în cazul nerambursării creditului, în afara mărfurilor ale întreprinderilor declarate în proces de insolabilitate, din acordarea serviciilor informaționale, de consultanță și de expertiză, din procurarea și arendarea locurilor de broker la bursă, din darea în arendă, din serviciile de încasare și livrare a banilor în numerar clienților, din serviciile de primire la păstrare și transferare a valorilor de preț, a banilor în numerar, a valorilor mobiliare și a documentelor, a veniturilor de la operațiile fiduciare de gestionare a bunurilor clienților, din aprovizionarea contra plată a clienților cu documentația normativă."</p> <p>Argumentarea: Propunerea presupune modificarea articolului dat în mod uniform conform introducerii art.94 lit.(e).</p>	<p>Notă Conform prevederilor art.94 lit.e) din Codul fiscal, subiecți impozabili cu TVA sunt persoanele juridice și fizice care practică activitate de întreprinzător, inclusiv persoanele care desfășoară activitate profesională potrivit legislației, și procură pe teritoriul Republicii Moldova proprietatea întreprinderilor înregistrate în calitate de plătitori de TVA, declarate în proces de insolabilitate, cu excepția celor în procedură de restructurare și realizare a planului, în conformitate cu prevederile Legii insolabilității nr.149/2012.</p>
<p>Articol 103. Scutirea de T.V.A., alin (1): punctul 13) serviciile poștale, inclusiv distribuția pensilor, subvențiilor, indemnizațiilor;</p>		<p>CCI al RM</p>	<p>Se propune expunerea pct. 13) din alin. (1) al art 103 în următoarea redacție: "13) serviciile poștale din sfera serviciului poștal universal; serviciile de tipărire a mărcilor poștale; serviciile de distribuire a pensilor, subvențiilor și indemnizațiilor".</p> <p>Argumentarea: Propunerea în cauză de scutire de TVA a Serviciilor poștale din</p>	<p>Notă În contextul angajamentelor asumate prin Acordul de Asociere dintre Uniunea Europeană și Republica Moldova, măsurile de politică fiscală, în partea ce ține de cotele TVA urmează a fi examinate în procesul armonizării legislației fiscale naționale la Directiva 2006/112/CE a Consiliului din 28 noiembrie 2006</p>

	<p>sfera serviciului poștal universal, reiese din angajamentele Republicii Moldova din Acordul de asociere RM-UE de a transpune în legislația națională prevederile Directivei poștale a UE nr 97/67/CE din 15 decembrie 1997, prin care Statele membre adoptă măsuri pentru a asigura că tarifele pentru fiecare dintre serviciile care fac parte din prestarea serviciului universal sunt conforme cu principiul: prețurile din prestarea serviciului poștal universal trebuie să fie accesibile și trebuie să fie la un nivel la care toți utilizatorii au acces la serviciile furnizate. Astfel, conform art.21 din Legea comunicațiilor poștale nr.36/2016 în care au fost transpuse prevederile Directivei poștale, dreptul de acces la serviciul poștal universal reprezintă dreptul de a beneficia de furnizarea permanentă a serviciilor incluse în sfera serviciului poștal universal, de un anumit nivel de calitate, în orice punct de pe teritoriul Republicii Moldova, la tarife accesibile tuturor utilizatorilor, în condiții nediscriminatorii. Aceste servicii sunt servicii de interes economic general și sunt îndreptate către toți cetățenii Republicii Moldova.</p> <p>Prin această propunere, scutirea de TVA va fi aplicabilă doar pentru serviciile poștale din sfera serviciului poștal universal: serviciile de scrisori, pachete mici și colete poștale până la 10 kg. Celelalte servicii poștale: colete poștale mai mari de 10 kg, trimiteri EMS și altele nu vor cădea sub incidența scutirilor de TVA.</p> <p>Mai menționăm și faptul că țările membre ale Uniunii Europene la fel stabilesc scutire de TVA pentru serviciile poștale din sfera serviciului poștal universal. De exemplu, în România scrisorile și coletele poștale până la 10 kg sunt scutite</p>
--	---

privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată.

<p>Articolul 103 Scutirea de T.V.A. (1) Se scutesc de T.V.A. fără drept de deducere: 24) autoturismele și alte autovehicule (pozițiile tarifare 870321, 870322, 870323, 870324, 870331, 870332, 870333, 870340, 870350000, 870360, 870370000, 870380, 9705);</p>	<p>La articolul 103 alineatul (1): punctul 24) se abrogă;</p>	<p>AmCham</p>	<p>de TVA, pentru celelalte servicii poștale se aplică TVA. Mărcile poștale, fiind însemne ale statului utilizate pentru plata serviciilor poștale, constituie imprimare de valoare emise exclusiv sub autoritatea statului. Serviciile de tipărire a mărcilor poștale urmează a fi scutite de T.V.A., în caz contrar, tarifele de furnizare a serviciilor poștale vor fi majorate cu 20% din suma serviciilor de tipărire. Aceasta majorare va fi în discordanță cu angajamentele asumate de RM prin Acordului de asociere, dar și cu prevederile Legii comunicațiilor poștale nr.36/2016. Cât privește serviciile de distribuire a pensurilor, subvențiilor și indemnizațiilor, acestea sunt servicii de plată, care nu fac parte din serviciile poștale și urmează a fi descrise ca servicii aparte. <i>Se preconizează o defalcare la buget de la serviciile poștale neincluse în sfera serviciului poștal universal furnizate de Î.S. „Poșta Moldovei” în valoarea de 480 mii lei (0,2 T.V.A. x 24 mln. lei), conform datelor pentru anul 2022. Suma serviciilor de tipărire a mărcilor poștale în timp de un an calendaristic este aproximativ de 480 mii lei fără T.V.A.</i></p>	<p>Notă Norma se va aplica în contextul asigurării transparenței Directivei UE, fiind anunțate din timp pentru a permite mediului de afaceri ajustarea la noile condiții.</p> <p>Acciza colectată în prezent este un „venit net la buget” iar în cazul aplicării TVA, agenții economici care o vor achita, vor avea dreptul de a lua în cont plățile făcute</p>
---	--	----------------------	--	---

			<p>și în consecință Bugetul va avea doar de pierdut.</p> <p>Sub alt aspect, modificările propuse creează premise pentru migrarea afacerilor din domeniul automobilistic dintr-o zonă de transparență maximă, spre zona „tenebră”.</p>	
	<p>La articolul 103 alineatul (1): punctul 24) se abrogă;</p>	<p>FIA Asociația Investitorilor d in România - Kaufland</p>	<p><i>Se propune pastrarea scutirii TVA pentru autoturismele importate pina pe 01.01.2025 pentru care au fost achitate accizele la import.</i></p> <p>In proiect se propune excluderea autoturismelor si altor autovehicule (pozitiile tarifare 870321, 870322, 870323, 870324, 870331, 870332, 870333, 870340, 870350000, 870360, 870370000, 870380, 9705) de la livrarile scuite de TVA incepind cu 01.01.2025.</p> <p>Autoturismele importate in RM pina la 01.01.2025 au incluse in valoarea lor accizele majorate in vigoare de pina la 01.01.2025. Aplicarea aditioanala TVA la valoarea auturismelor importate pina la 01.01.2025 va creste considerabil si nejustificat valoarea lor de vanzare.</p> <p>Autoturismele uzate sunt achizitionate de cele mai multe ori de catre persoane fizice care nu vor putea deduce TVA aplicat.</p> <p><i>Se propune excluderea normei</i></p>	<p>Notă Norma se va aplica în contextul asigurării transparenței Directivei UE, fiind anunțate din timp pentru a permite mediului de afaceri ajustarea la noile condiții.</p>
	<p>La articolul 103 alineatul (1): punctul 24) se abrogă;</p>	<p>ACAP</p>	<p>Argumentarea: Aplicarea TVA la autoturisme și alte autovehicule va majora extrem de semnificativ povara fiscală asupra cetățenilor. Totodată, în cazul în care se insistă, este categoric necesar de a include prevederi tranzitorii pentru agenții economici care la data intrării în vigoare a normei dețin în stoc autoturisme și alte autovehicule, procurate cu scutire de TVA fără drept de deducere.</p>	<p>Notă Norma se va aplica în contextul asigurării transparenței Directivei UE, fiind anunțate din timp pentru a permite mediului de afaceri ajustarea la noile condiții.</p>
	<p>Art II punct 23 din proiect, modificările operate la articolul 103</p>	<p>Expert Grup</p>	<p>Nu este explicat de ce aplicarea TVA la importul autoturismelor este amânată.</p>	<p>Notă</p>

	<p>al (1) Cod fiscal - abrogarea punctului 24)</p> <p>Art II punctele 31, 32, 33 din proiect, Anexa nr.2, la titlul IV ce se propune a fi aprobată pentru anii 2025, 2026, 2027</p>		<p>toctmai pentru 2025. Proiectul nu detaliază modul în care va fi stabilită valoarea în vamă a autovehiculelor importate, în mod special pentru autovehiculele avariate și pentru cele procurate la mână a doua, inclusiv de la persoane fizice. În lipsa elaborării unui nomenclator și în cazul stabilirii valorii în funcție de contractul de vânzare-cumpărare există riscul diminuării valorii în vamă prin indicarea în contractul de vânzare-cumpărarea a unei valori net inferioare celei reale. În contextul introducerii TVA la importul autoturismelor, considerăm oportună substituirea accizului la devamare cu o eventuală taxă ecologică care să țină cont de vechimea sau starea tehnică a unității de transport importate. Stabilirea cotei accizului în funcție de cilindree nu neapărat ține cont de impactul de mediu al autovehiculului. Mai curând, vârsta și starea tehnică a autovehiculului și nu cilndreea este cea care generează un impact de mediu mai mare. Suplimentar, este necesar a fi menționat că se impune o evidență mult mai riguroasă a calității vehiculelor importate (cu o eventuală mențiune făcută de serviciul vamal și/sau certificatul de înmatriculare a unității de transport a mențiunii: importat avariat/mașină reparată) și cu un control mult mai riguros al parcursului unității de transport la intrarea în țară (la moment, serviciul vamal nu documentează parcursul unității de transport importate). Îmbunătățirea acestor aspecte ar crea premisele necesare pentru introducerea unui mecanism obiectiv și rafinat de taxă de mediu aplicată la importul autovehiculelor care ar putea substitui accizul.</p>	<p>Norma se va aplica în contextul asigurării transparenței Directivei UE, fiind anunțate din timp pentru a permite mediului de afaceri ajustarea la noile condiții.</p>
<p>La articolul 103 alineatul (1): punctul 24) se abrogă;</p>	<p>CCI al RM</p>	<p>Se propune păstrarea scutirii TVA pentru autoturismele importate până la 01.01.2025 pentru care au fost achitate</p>	<p>Notă Norma se va aplica în contextul asigurării transparenței Directivei UE,</p>	

<p>Articolul 103. Scutirea de T.V.A. (1) Se scutesc de T.V.A. fără drept de deducere: 30) lucrările de construcție și montaj al parcurilor eoliene și al parcurilor fotovoltaice;</p> <p>Articolul 103. Scutirea de T.V.A. (2) Se scutesc de T.V.A. fără drept de deducere:</p> <p>a) mărfurile introduse pe teritoriul vamal și plasate sub regimurile vamale de tranzit, transformare sub control vamal, antrepozit vamal și sub destinațiile vamale de distrugere și abandon în folosul statului;</p> <p>b) mărfurile autohtone anterior exportate și reintroduse, în termen de 3 ani, în aceeași stare. Dacă la realizarea exportului suma T.V.A. pentru marfa respectivă a fost restituită, scutirea de T.V.A. nu se acordă. Nereschimbarea T.V.A. se confirmă printr-un certificat emis de Serviciul Fiscal de Stat;</p> <p>c) mărfurile plasate sub regimul vamal de admitere temporară și produselor compensatoare după perfecționarea pasivă, conform reglementărilor vamale</p>	<p>La articolul 103 alineatul (1) punctul 30) cuvintele „parcurilor eoliene și al parcurilor fotovoltaice” se substituie cu cuvintele „centralelor electrice eligibile care produc din surse regenerabile energie”.</p>	<p>Ministerul Energiei</p>	<p>accizele la import. Autoturismele importate în RM până la 01.01.2025 au incluse în valoarea lor accizele majorate în vigoare de până la 01.01.2025. Aplicarea adițională a TVA la valoarea autoturismelor importate până la 01.01.2025 va crește considerabil și nejustificat valoarea lor de vânzare. Autoturismele uzate sunt achiziționate de cele mai multe ori de către persoane fizice care nu vor putea deduce TVA aplicat.</p> <p>Se propune expunerea art.103 alin (1) pct. 30) în următoarea redacție: „30) lucrările de construcție și montaj al centralelor ce produc energie electrică din surse regenerabile de energie”.</p>	<p>fiind anunțate din timp pentru a permite mediului de afaceri ajustarea la noile condiții.</p>
<p>Notă Propunerea urmează a fi examinată suplimentar pe termen mediu concomitent cu asigurarea procesului de interconectare informațională dintre Serviciului Fiscal de Stat și Serviciului Vamal.</p>	<p>Se acceptă</p>	<p>Se propune la litera b) după cuvântul "stare" se introduce sintagma ", cu excepția celor prevăzute la lit. b')".</p> <p>Se completează cu o nouă litera b') cu următorul conținut:</p> <p>"b') mărfurile autohtone anterior exportate cu utilizarea serviciilor poștale și reintroduse în termen de 3 luni de la data exportului, în aceeași stare. Dacă, la realizarea exportului, suma T.V.A. pentru marfa respectivă a fost restituită, contribuabilul este obligat să calculeze și să declare suma T.V.A. restituită anterior, indicând valoarea dată pentru luna în care a avut loc reintroducerea mărfii;"</p> <p>Argumentare: Ajustări date sunt necesare reieșind din următoarele considerente:</p> <ul style="list-style-type: none"> • restituirea bunurilor, inclusiv pentru schimb, care conform datelor internaționale, ajung la valoarea de 20-30 % din vânzări; • 99,9% reprezintă plata pentru utilizarea sistemelor internaționale de plată de tip 	<p>Se acceptă</p>	<p>Se acceptă</p>

			<p>VISA, Mastercard, Paypal etc. În această ordine prevederile prezentate mai sus: a) va da posibilitatea aplicării scutirei de TVA fără prezentarea certificatului emis de SFS care confirmă nerambursarea TVA pentru coletul rambursat (reimportat).</p> <p>Se propune completarea art. 103, alin. (2) cu lit. b¹):</p> <p>„b¹) Prin derogarea la litera b) mărfurile autohtone anterior exportate cu utilizarea serviciilor poștale și reintroduse în termen de 9 luni de la data exportului, în aceeași stare. Dacă la realizarea exportului, suma T.V.A. pentru marfa respectivă a fost restituită, contribuabil este obligat să calculeze și să declare suma T.V.A. pentru luna în care a avut loc reintroducerea mărfii”.</p> <p>Argumentare:</p> <p>În condițiile de pandemie globală și criză regională de securitate, s-a modificat mult comportamentul consumatorului care a dat preferință comerțului online, a avut loc o limitare a pieței interne și a cererii pentru mărfurile producătorilor locali, precum și au fost puternic afectate lanțurile de aprovizionare în mai multe domenii tradiționale ale economiei noastre orientate spre export. În aceste condiții, companiile locale din mai multe domenii depun efort sporit în promovarea brandurilor proprii pe plan internațional, fidelizarea clienților de peste hotare prin servicii de livrare rapidă, cât și opțiunea de retur, precum este prevăzut de dreptul european a consumatorului. Totuși, legislația internă nu este pe deplin adaptată și tratează cu consecințele de rigoare, returul mărfii ca import, fără o simplificare a procedurilor vamale și aplicarea TVA.</p>	<p>Notă</p> <p>Propunerea se regăsește conceptual în art.103 alin.(2) lit.b)</p>
--	--	--	---	---

<p>Articolul 103. Scutirea de T.V.A. (3) Mărfurile plasate în regimul vamal de perfecționare activă, exceptând mărfurile supuse accizelor, carnea de bovine, proaspătă sau refrigerată (poziția tarifară 0201), carnea de bovine congelată (poziția tarifară 0202), carnea de porcine, proaspătă, refrigerată sau congelată (poziția tarifară 0203), carnea de ovine sau caprine, proaspătă, refrigerată sau congelată (poziția tarifară 0204), organele comestibile de bovine, porcine, ovine, caprine, cai, măgari, cafiri, asini, proaspete, refrigerate sau congelate (poziția tarifară 0206), carnea și organele comestibile ale păsărilor de la poziția tarifară 0105, proaspete, refrigerate sau congelate (poziția tarifară 0207), slănină fără carne slabă, grăsimea de porc și de pasăre, netopită, nici altfel extrasă, proaspătă, refrigerată, congelată, sărată sau în saramură, uscată sau afumată (poziția tarifară 0209), laptele și smântâna din lapte, concentrate sau cu adaos de zahăr sau alți îndulcitori (edulcoranți) (poziția tarifară 0402), feculele de cartofi (poziția tarifară 1108 13 000), grăsimile de animale din specia bovină, ovină sau caprină, altele decât cele de la poziția tarifară 150300 (poziția tarifară 1502) și zahărul brut (poziția tarifară ex.1701), se scutesc de T.V.A. fără drept de deducere.</p> <p>T.V.A. achitată pentru mărfurile plasate în regimul vamal de perfecționare activă, la care se aplică T.V.A., se restituie, în conformitate cu modul stabilit de Serviciul Vamal, într-un termen ce nu va depăși 30 de zile.</p>	<p>TUTUN-CTC</p>	<p><i>Se propune la art.103 (3) excluderea frazei "exceptând mărfurile supuse accizelor"</i></p> <p>Argumentare: În contextul situației economice din Republica Moldova și al stării industriei autohtone de prelucrare a tutunului, o direcție de îmbunătățire ar fi producerea produselor din tutun "la comanda", în regim de perfecționare active, ceea ce ar atrage investiții suplimentare în economia țării și ar spori veniturile bugetare. Cu toate acestea, conform legislației în vigoare, toată materia prima necesară producerii țigaretelor la comanda, introdusă pe teritoriul Republicii Moldova în regim de perfecționare active, este supusă impozitării cu accize și TVA, cu posibilitatea restituirii acestora conform prevederilor legate. Astfel, producătorul autohton imobilizează în mod semnificativ resursele financiare pentru achitarea accizelor și TVA pe o perioadă de timp, recuperând aceste sume doar după exportul produselor finite (într-un interval de 30-90 de zile de la momentul exportului produselor finite). Aceasta situație face ca activitatea sa devină nerentabilă din cauza costurilor financiare ridicate, a ciclului operational îndelungat, de la introducerea materiei prime până la exportul produsului finit și a necesității de a menține un pret competitiv pentru serviciile de producere a țigaretelor la comanda.</p>	<p>Notă În contextul angajamentelor asumate prin Acordul de Asociere dintre Uniunea Europeană și Republica Moldova, măsurile de politică fiscală, în partea ce ține de TVA urmează a fi examinate în procesul armonizării legislației fiscale naționale la Directiva 2006/112/CE a Consiliului din 28 noiembrie 2006 privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată.</p>
	<p>Confederația Națională a Patronatelor din RM</p>	<p>Revizuirea cadrului legal aferent perfecționării active a produselor din tutun Propunere excluderea din excluderea art.124 (6), și modificarea art.103 (3) prin</p>	<p>Notă Obiectivele pe termen mediu ale Ministerului Finanțelor în partea ce ține de TVA sunt condiționate de angajamentele asumate de Republica Moldova privind armonizarea</p>

<p>Articolul. 103 Scutirea de T.V.A. (9²) Se scutesc de T.V.A. fără drept de deducere mărfurile și serviciile importate sau procurate pe teritoriul Republicii Moldova de către organizațiile necomerciale care corespund cerințelor art.52, în scop de construire a instituțiilor de asistență socială, precum și mărfurile și serviciile importate sau procurate</p>			<p>excluderea frazei "exceptând mărfurile supuse accizelor" în contextul situației economice din Republica Moldova și al stării industriei autohtone de prelucrare a tutunului, o direcție de îmbunătățire ar fi producerea produselor din tutun "la comandă", în regim de perfecționare activă, ceea ce ar atrage investiții suplimentare în economia țării și ar spori veniturile bugetare.</p> <p>Cu toate acestea, conform legislației în vigoare, toată materia primă necesară producerii țigaretelor la comandă, introdusă pe teritoriul Republicii Moldova în regim de perfecționare activă, este supusă impozitării cu accize și TVA, cu posibilitatea restituirii acestora conform prevederilor legale.</p> <p>Astfel, producătorul autohton imobilizează în mod semnificativ resursele financiare pentru achitarea accizelor și TVA pe o perioadă de timp, recuperând aceste sume doar după exportul produselor finite (într-un interval de 30-90 de zile de la momentul exportului produselor finite). Această situație face ca activitatea să devină nerentabilă din cauza costurilor financiare ridicate, a ciclului operațional îndelungat, de la introducerea materiei prime până la exportul produsului finit și a necesității de a menține un preț competitiv pentru serviciile de producere a țigaretelor la comandă.</p>	<p>legislației naționale la Aquis-ul comunitar. în acest sens, revizuirea și modificarea (completarea) facilităților fiscale existente urmează a fi efectuată în cadrul procesului de rescriere a Titlului III al Codului fiscal.</p>
<p>Articolul. 103 Scutirea de T.V.A. (9²) Se scutesc de T.V.A. fără drept de deducere mărfurile și serviciile importate sau procurate pe teritoriul Republicii Moldova de către organizațiile necomerciale care corespund cerințelor art.52, în scop de construire a instituțiilor de asistență socială, precum și mărfurile și serviciile importate sau procurate</p>		<p>CCI al RM</p>	<p>Se <i>propune completarea alin. (9²) după cuvintele „în scop de construire a instituțiilor de asistență socială” cu cuvintele „sportului, educației fizice și turismului social, protecției mediului”.</i></p> <p>Argumentare: În acest fel va fi stimulat dezvoltarea protecției mediului încuajurător în Republica Moldova, prin intermediul organizațiilor necomerciale.</p>	<p>Notă Obiectivele pe termen mediu ale Ministerului Finanțelor în partea ce ține de TVA sunt condiționate de angajamentele asumate de Republica Moldova privind armonizarea legislației naționale la Aquis-ul comunitar. în acest sens, revizuirea și modificarea (completarea)</p>

<p>pe teritoriul Republicii Moldova de către aceste organizații necomerciale pentru necesitățile instituțiilor menționate.</p> <p>Articolul. 103 Scutirea de T.V.A.</p>		<p>Ministerul Apărării</p>	<p>Se propune completarea articolului 103 cu un alineat nou:</p> <p><i>„(9³) Se scutesc de T.V.A. fără drept de deducere importul armamentului, munițiilor, sistemelor de armament, tehnicii cu destinație militară, pieselor de schimb și accesoriilor aferente acestora, achiziționate de către Ministerul Apărării, precum și cele acordate în calitate de asistență de către parteneri externi pentru necesitățile ce țin de asigurarea apărării naționale.”</i></p> <p>Argumentare:</p> <p>Scopul propunerilor menționate constă în implementarea justă a Legii 345/2003 cu privire la apărarea națională, și anume a prevederilor art.28 ce reglementează atribuțiile Ministerului Apărării privind realizarea măsurilor pentru înzestrarea cu armament, tehnică și resurse tehnico-materiale în volumul necesar, Ministerul Apărării fiind principalul beneficiar de stat în ce privește achiziționarea, crearea, fabricarea, repararea și testarea armamentului, a tehnicii militare și a altor bunuri tehnico-militare.</p> <p>Introducerea acestor modificări, va scuti de plata T.V.A. fără drept de deducere importul armamentului, munițiilor, sistemelor de armament, tehnicii cu destinație militară, pieselor de schimb și accesoriilor aferente acestora, achiziționate de către Ministerul Apărării pentru necesitățile ce țin de asigurarea apărării naționale, precum și serviciile de reparație, reutilare, testare, calibrare și reprogramare a acestora, exportate temporar de către Ministerul Apărării în acest scop.</p> <p>Propunerile menționate vor avea impact</p>	<p>facilităților fiscale existente urmează a fi efectuată în cadrul procesului de rescriere a Titlului III al Codului fiscal.</p> <p>Notă</p> <p>Politicile fiscale și vemale promovate de către Ministerul Finanțelor sunt bazate pe aplicarea unui sistem general de impozitare. Această abordare include revizuirea sistemului de facilități fiscale și, respectiv, consolidarea veniturilor bugetare necesare finanțării cheltuielilor bugetare.</p> <p>În acest sens, este de menționat că Ministerul Finanțelor urmează să inițieze procedura de rescriere a Titlului III al Codului fiscal, inclusiv prin revizuirea facilităților fiscale prin prisma angajamentelor de armonizare a legislației privind TVA la aquis-ul comunitar.</p>
--	--	-----------------------------------	--	--

<p>Articolul 104. Livrările scutite de T.V.A. cu drept de deducere Se scutesc de T.V.A. cu drept de deducere: b) energia electrică, energia termică, apa caldă, alimentarea cu apă și canalizarea pentru bunurile cu destinație locativă, inclusiv casele de vacanță, indiferent de subiectul în a cărui gestiune se află acestea;</p>			<p>bugetar însă reieșind din caracterul specific, acesta va fi evaluat ulterior și remis în modul stabilit. Taxele achitate de Ministerul Apărării din bugetul de stat sunt vărsate la fel în bugetul de stat, respectiv balanța bugetului de stat pe aceste operațiuni este zero.</p>	
<p>Articolul 104. Livrările scutite de T.V.A. cu drept de deducere Se scutesc de T.V.A. cu drept de deducere: b) energia electrică, energia termică, apa caldă, alimentarea cu apă și canalizare utilizată în scopul necesităților casnice, indiferent de destinația bunului imobil”.</p>		<p>Ministerul Energiei</p>	<p>Se propune modificarea art.104 lit.b) cu expunerea în următoarea redacție: „b) energia electrică, energia termică, apa caldă, alimentarea cu apă și canalizare utilizată în scopul necesităților casnice, indiferent de destinația bunului imobil”.</p>	<p>Notă Propunerea va îngreuna proces de administrare, precum și pentru beneficiari de confirmare a utilizării. Totodată, subiectul rămâne deschis pentru examinarea în proces de rescriere a Titlului III din Codul Fiscal.</p>
<p>Articolul 104. Livrările scutite de T.V.A. cu drept de deducere Se scutesc de T.V.A. cu drept de deducere:</p>		<p>CCI al RM</p>	<p>Se propune completarea art. 104 cu litera b) cu următorul conținut: <i>”b) energia electrică de echilibrare pentru participanții la piața energiei electrice”</i> Argumentare: Începând cu 01/06/2022 au intrat în vigoare Regulile pieței energiei electrice aprobate prin Hotărârea ANRE nr. 283 din 07.08.2020, conform căreia piața centralizată și obligatorie pentru toți titularii de licență (producere, distribuție, transport, furnizare), care este una de echilibrare. Totodată, Titlul III al Codului Fiscal nu acoperă întregul proces și participanții ai pieței de echilibrare, ceea ce generează dificultăți în aplicarea cotei T.V.A., dat fiind faptul, ca până la moment nu există un precedent în vederea aplicării cotelor T.V.A. pentru energia electrică de echilibrare. Aplicarea pentru energia electrică de echilibrare a cotei scutit de T.V.A. cu drept de deducere va aduce în</p>	<p>Notă Se consideră oportun menținerea redacției propuse de Ministerul Finanțelor reieșind din parametrii bugetari actuali.</p>

<p>Articolul 104. Livrările scutite de T.V.A. cu drept de deducere</p> <p>Se scutesc de T.V.A. cu drept de deducere:</p> <p>c') importul și/sau livrarea pe teritoriul țării a mărfurilor, serviciilor destinate:</p> <ul style="list-style-type: none"> – proiectelor de asistență tehnică, realizate pe teritoriul Republicii Moldova de către organizațiile internaționale și țările donatoare în limita tratatelor la care aceasta este parte; – proiectelor de asistență investițională, finanțate din contul granturilor acordate Guvernului, precum și din contul granturilor acordate instituțiilor finanțate de la buget. <p>Lista tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, lista proiectelor de asistență tehnică, lista granturilor acordate Guvernului și instituțiilor finanțate de la buget, precum și modul de aplicare a scutirii de T.V.A. cu drept de deducere la livrarea pe teritoriul țării a mărfurilor, serviciilor destinate proiectelor respective se stabilesc de Guvern;</p>		<p>Ministerul Energiei</p>	<p>concordanță legislația fiscală cu modificările Regulilor pieței energiei electrice.</p> <p>Se recomandă expunerea art.104, lit.c') după cum urmează:</p> <p>„c') importul și/sau livrarea pe teritoriul țării a mărfurilor, serviciilor destinate:</p> <ul style="list-style-type: none"> – proiectelor de asistență tehnică, realizate pe teritoriul Republicii Moldova de către organizațiile internaționale și țările donatoare în limita tratatelor la care aceasta este parte; – proiectelor de asistență investițională, finanțate din contul împrumuturilor și granturilor acordate Guvernului sau acordate cu garanție de stat, din contul împrumuturilor acordate de organismele financiare internaționale (inclusiv din cota-parte a Guvernului), precum și din contul granturilor acordate instituțiilor finanțate de la buget. <p>Lista tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, lista proiectelor de asistență tehnică, lista împrumuturilor și granturilor acordate Guvernului sau acordate cu garanție de stat, din contul împrumuturilor acordate de organismele financiare internaționale (inclusiv din cota-parte a Guvernului), din contul granturilor acordate instituțiilor finanțate de la buget, precum și modul de aplicare a scutirii de T.V.A. cu drept de deducere la livrarea pe teritoriul țării a mărfurilor, serviciilor destinate proiectelor respective se stabilesc de Guvern”.</p> <p>Se propune completarea art.104 cu un alineat nou cu următorul conținut:</p> <p><i>j) Transporturile naționale de calatori pe rute regulate</i></p> <p>Argumentare: Propunerea data a avut ca scop sustinerea transportatorilor care activeaza la</p>	<p>Notă Tratatul fiscal și vama nu trebuie să fie diferit (să discrimineze) proiectele investitoriale în dependență de sursa de finanțare. Norma actuală asigură un regim de impozitare neutru, neinfluențată de sursă de finanțare a acestora. Totodată, în cazul unor proiecte de importanță națională, facilitatea fiscală poate fi acordată prin includerea în Legea de ratificare a acordurilor internaționale.</p>
		<p>Uniunea transportatorilor și Drumarilor din RM</p>	<p>Se propune completarea art.104 cu un alineat nou cu următorul conținut:</p> <p><i>j) Transporturile naționale de calatori pe rute regulate</i></p> <p>Argumentare: Propunerea data a avut ca scop sustinerea transportatorilor care activeaza la</p>	<p>Notă În contextul angajamentelor asumate prin Acordul de Asociere dintre Uniunea Europeană și Republica Moldova, măsurile de politică fiscală, în partea ce ține de TVA urmează a fi examinate în procesul armonizării legislației fiscale naționale la Directiva 2006/112/CE a Consiliului</p>

<p>Articolul 112. Înregistrarea subiectului impozabil</p>			<p>transporturile date pe de o parte și susținerea populației de la sate prin diminuarea costurilor la transporturile interne de calatori pe rutele raionale și interraionale. Propunerea data are o importanță socială:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pastrarea rețelei de rute regulate între sate și centrele raionale și asigurarea accesului populației de la sate, la serviciile regulate de transport. - Diminuarea costului unui pas/km care de asemenea asigură accesul populației la serviciile de transport. - Propunerea prevede și ce beneficii, inclusiv financiare urma să le primească Bugetul de Stat. <p>Cu parere de rău problema data și caile de rezolvare nu interesează Ministerul Finanțelor.</p>	<p>din 28 noiembrie 2006 privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată.</p>
<p>Articolul 112. Înregistrarea subiectului impozabil</p>	<p>Confederația Națională a Sindicatelor din RM</p>	<p>Articolul 112, alin. (1), propunem substituirea sintagmei „1,2 milioane de lei” cu sintagma „1,6 milioane lei” în vederea ajustării valorii la rata inflației.</p>	<p>Notă În cadrul procesului de examinare s-a constatat că plafonul de înregistrare aplicat în Republica Moldova este comparabil cu cel aplicat în alte state ale Uniunii Europene, de exemplu în România 1,7 mil lei, în Estonia 800 mii lei.</p>	<p>Notă Propunerea urmează a fi examinată în contextul rescrierii Titlului III al Codului fiscal, prin prisma angajamentelor asumate de armonizare a legislației fiscale la aquis-ul comunitar, inclusiv prin prisma impactului bugetar.</p>
<p>Articolul 117. Factura fiscală</p>	<p>Asociația Businessului European</p>	<p><i>Permitea emiterea autofacturii de către beneficiar în numele furnizorului. Propunem introducerea posibilității de autofacturare pentru beneficiar în numele furnizorului în cazul ajustării bazei impozabile a livrării ca urmare a diferențelor de preț, în cazul acordării reducerilor după livrarea bunurilor/prestarea serviciilor, în cazul refuzurilor totale sau parțiale privind cantitatea, calitatea sau prețurile bunurilor livrate/serviciilor prestate și în cazul returnării ambalajelor. Dreptul de autofacturare urmează să fie prevăzut în contractul de livrare semnat între furnizor și beneficiar.</i></p>	<p>Notă Propunerea urmează a fi examinată în contextul rescrierii Titlului III al Codului fiscal, prin prisma angajamentelor asumate de armonizare a legislației fiscale la aquis-ul comunitar, inclusiv prin prisma impactului bugetar.</p>	<p>Notă Propunerea urmează a fi examinată în contextul rescrierii Titlului III al Codului fiscal, prin prisma angajamentelor asumate de armonizare a legislației fiscale la aquis-ul comunitar, inclusiv prin prisma impactului bugetar.</p>

			<p>Argumentarea: Această practică este des întâlnită în țările europene și este utilă în cazul necesității ajustării valorii impozabile ca urmare a diferențelor de preț și cantitate depistate în urma recepției marfurilor precum și în cazul emiterii facturilor de reducere comercială. În prezent, clarificările între furnizori și beneficiari cu emiteria facturilor de ajustare din partea furnizorilor durează mult timp, uneori luni întregi.</p>	
		<p>Asociația Businessului European</p>	<p><i>Propunem eliminarea obligatiei de semnare si stampilare a facturilor fiscale emise in baza avizului de insotire a marfii.</i></p> <p>Argumentarea: Conformarea fiscală este asigurată prin documentarea livrarilor efectuate cu avizul de însoțire a marfii / actul de primire predare, care este semnat și confirmat de ambele părți. Pretul aplicat este agreat contractual. În acest caz, semnarea facturii fiscale de ambele părți este o dublare a documentării, care îngreunează procesul economic.</p> <p>Modificarea va eficientiza procedura de înregistrare a facturilor fiscale, va reduce costurile aferente serviciilor de curierat pentru furnizori.</p> <p>Această practică este utilizată eficient în România și alte țări europene.</p>	<p>Notă Propunerea urmează a fi examinată prin intermediul cadrului normative secundar și nu necesită intervenții în Codul Fiscal.</p>
<p>Articolul 117¹ . Cazuri speciale de eliberare a facturilor fiscale</p>		<p>AIM</p>	<p>Se propune completarea articolului cu punctul 15) în următoarea redacție: <i>„15) La efectuarea livrărilor de mărfuri, achitate prin intermediul cardului de plată de afaceri (business) în cazul utilizării e-facturi, furnizorul eliber ează factura fiscală în termen ce nu poate depăși 10 zile calendaristice ale luni următoare e celei în care a avut loc livrar ea documentată prin factura fiscală respectivă.”</i></p> <p>Argumentarea:</p>	<p>Se acceptă</p>

			<p>Ajustarea art.117¹ este efectuată pentru confirmarea deducerilor și sumelor TVA prevăzute pentru plățile cu carduri de business, art. 24 cu alin (10¹). Astfel, prin intermediul acestei ajustări, agenții economici, își vor putea deduce suma TVA, cât și cheltuiala ordinară aferentă activității de întreprinzător pentru procurările care au fost achitate prin intermediul cardului de plată de afaceri (business), nu doar pentru servicii, dar și pentru mărfuri. Cu alte cuvinte, apariția obligației fiscale, adică dovada predării dreptului asupra mărfurilor, va fi justificată de către cec/extras de card business, până la eliberarea e-facturii, care se va efectua în termen de 10 zile calendaristice după finalizarea luni. În concluzie, apreciem eforturile Ministerului Finanțelor și suntem convinși că implementarea propunerilor noastre vor contribui la stimularea creșterii economice și la consolidarea sectorului IMM-urilor din Republica Moldova.</p>	
<p>Articolul 118². Modul și termenele de eliberare a formularelor de facturi fiscale, a seriei și diapazonului de numere</p> <p>(1) Formularele de facturi fiscale se eliberează contra plată, în baza unei cereri scrise, în care se indică numărul de formulare solicitat, depusă de către plătitorul de T.V.A. la subdiviziunea Serviciului Fiscal de Stat în a cărei rază de deservire acesta este înregistrat, iar în cazul marilor contribuabili plătitori de T.V.A. – la Serviciul Fiscal de Stat. Prevederile prezentului alineat nu se aplică contribuabililor obligați să utilizeze facturi fiscale electronice.</p> <p>(2) În termen de 5 zile lucrătoare, Serviciul Fiscal de Stat examinează cererea depusă și asigură eliberarea</p>	<p>La articolul 118² alineatele (1) – (3) se abrogă</p>	<p>Centrul Național Anticorupție</p>	<p>Obiectiv:</p> <p>Intervenția legislativă propusă, va determina abrogarea normelor procedurale ce reglementează <i>Modul și termenele de eliberare a formularelor de facturi fiscale</i>, a seriei și diapazonului de numere, fapt care denotă neîntrunirea exigențelor de reglementare comprehensibilă și transparentă a acțiunilor autorităților publice stabilite inclusiv de prevederile art.32 al Codului administrativ nr.116 din 19 iulie 2018.</p> <p>Întru justificarea inițiativei, autorul a invocat în nota informativă a proiectului faptul că <i>actualmente, asigurarea cu formulare de facturi fiscale se realizează prin procedura de comandare, în mod gratuit, a seriei și diapazonului.</i></p> <p>Se remarcă faptul că potrivit exigențelor</p>	<p>Notă</p> <p>Procedura de asigurare cu documente primare cu regim special este reglementată de pct.3 din HG.294/1998. În sensul dat, entitățile care corespund cerințelor art.187 alin.(2¹) din Codul fiscal nr.1163/1997 vor tipări formularele tipizate de documente primare cu regim special pe hârtie fără însemne de protecție, iar facturile fiscale vor fi tipărite în modul stabilit de Ministerul Finanțelor.</p> <p>Entitățile care dispun de un sistem de imprimare automatizat îi se permite: să utilizeze formulare tipizate de documente primare cu regim special specificate în Nomenclatorul formularelor tipizate de documente primare cu regim special (anexa nr.1)</p>

<p>numărului solicitat al formularelor de facturi fiscale sau informează contribuabilul despre respingerea cererii dacă, în cadrul termenului stabilit în prezentul alineat, a fost inițiată procedura de anulare a înregistrării contribuabilului în calitate de plătitor de TVA.</p> <p>(3) Prima zi a termenului stabilit la alin.(2) se consideră următoarea zi lucrătoare ce urmează după ziua în care a fost depusă cererea de eliberare a formularelor de facturi fiscale.</p>		<p>prenotate, procedura administrativă se structurează în mod indispensabil în cadrul unui act normativ, astfel încât participanții să poată înțelege fiecare etapă a procedurii desfășurate, spectrul de drepturi exercitate și obligațiile asumate.</p> <p>Reglementarea lacunară a procedurilor administrative pe care le gestionează entitățile publice determină discreția periculoasă a agentului public, de a dezvolta reguli procedurale convenabile propriilor sale interese, contrare interesului public.</p> <p>Omissionea reglementării aspectelor ale relațiilor sociale, existența cărora rezultă din realitatea obiectivă/prevederi ale proiectului determină un grad sporit de incertitudine în cadrul relațiilor sociale reglementate (îndeosebi cele referitoare la mecanismele de realizare a drepturilor, de îndeplinire a obligațiilor, ambiguitatea atribuțiilor agenților publici și a procedurilor administrative de care ei sunt responsabili etc.), situații în care entitățile publice responsabile de executarea legii respective se pot prevala de această deficiență pentru a comite abuzuri.</p> <p>Recomandări:</p> <p>Reglementare unor norme procedurale ce vizează procedura de comandare, în mod gratuit, a seriei și diapazonului.</p>	<p>imprimare de sine stătător, iar pentru facturile fiscale și avizele de însoțire a mărfii, inclusiv prin intermediul unei entități terțe, conform condițiilor stabilite, în instrucțiunile privind completarea documentelor primare cu regim special, de Ministerul Finanțelor, Comisia Națională a Pieței Financiare și alte autorități centrale de specialitate care elaborează și promovează formulare de documente primare cu regim special. Seria și diapazonul de numere vor fi atribuite de întreprinderea de Stat "Editura de Imprimare "Statistica", fiind confirmate prin certificatul de atribuire a seriei și diapazonului de numere ale documentelor primare cu regim special (anexa nr.5), cu condiția corespunderii acestora prevederilor Instrucțiunii privind evidența, eliberarea, păstrarea și utilizarea formularelor tipizate de documente primare cu regim special. Pentru documentele primare cu regim special prevăzute la alineatul trei al prezentei punct, seria și diapazonul de numere vor fi atribuite de Serviciul Fiscal de Stat, în mod electronic, conform procedurii stabilite de acesta.</p> <p>Entitățile care utilizează facturi fiscale electronice au dreptul imprimării independente a facturilor fiscale generate în formă electronică, conform instrucțiunilor aprobate de Serviciul Fiscal de Stat.</p>
		<p>Relevăm că, dacă se face referință la trei elemente structurale consecutive, enumerarea se redă după următorul exemplu: alineatele (1), (2) și (3), dar nu alineatele (1) - (3).</p>	<p>Se acceptă</p>
<p>Articolul 118². Modul și termenele de eliberare a formularelor de facturi fiscale, a seriei și diapazonului de numere</p> <p>(1) Formularele de facturi fiscale se eliberează contra plată, în baza unei cereri scrise, în care se indică</p>	<p>La articolul 118² alineatele (1) – (3) se abrogă</p>	<p>Ministerul Justiției</p>	<p>Se acceptă</p>

<p>numărul de formulare solicitat, depusă de către plătitorul de T.V.A. la subdiviziunea Serviciului Fiscal de Stat în a cărei rază de deservire acesta este înregistrat, iar în cazul marilor contribuabili plătitori de T.V.A. – la Serviciul Fiscal de Stat. Prevederile prezentului alineat nu se aplică contribuabililor obligați să utilizeze facturi fiscale electronice.</p> <p>(2) În termen de 5 zile lucrătoare, Serviciul Fiscal de Stat examinează cererea depusă și asigură eliberarea numărului solicitat al formularelor de facturi fiscale sau informează contribuabilul despre respingerea cererii dacă, în cadrul termenului stabilit în prezentul alineat, a fost inițiată procedura de anulare a înregistrării contribuabilului în calitate de plătitor de TVA.</p> <p>(3) Prima zi a termenului stabilit la alin.(2) se consideră următoarea zi lucrătoare ce urmează după ziua în care a fost depusă cererea de eliberare a formularelor de facturi fiscale.</p>				
<p>Articolul 120. Subiecții impunerii Subiecți ai impunerii sînt:</p> <p>a) antrepozitarul autorizat care produce și/sau prelucrează mărfuri supuse accizelor pe teritoriul Republicii Moldova;</p> <p>b) persoanele juridice și persoanele fizice care importă mărfuri supuse accizelor.</p>	<p>Articolul 120 se completează cu litera c) cu următorul cuprins:</p> <p>„c) persoanele juridice și fizice ce desfășoară activitate de întreprinzător, care utilizează alcoolul etilic nededenaturat de la poziția tarifară 220710000 contrar destinației prevăzute la art.124 alin.(15) sau (16)”.</p>	<p>Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare</p>	<p>Intenția de modificare al articolului 120 litera c), propunem substituirea conjuncției „și” inserată între noțiunile „persoanele juridice”, „fizice” cu disjuncția „sau”.</p>	<p>Se acceptă</p>
<p>Articolul 124. Înlesniri la plata accizelor</p> <p>(6) La introducerea mărfurilor străine supuse accizelor pe teritoriul vamal și plasarea acestora în regimul vamal perfecționare activă, accizul se achită la introducerea acestor mărfuri, cu restituirea ulterioară a sumelor achitate ale accizului la</p>		<p>TUTUN-CTC</p>	<p><i>Se propune excluderea art.124 alin.(6)</i></p> <p>Argumentare: În contextul situației economice din Republica Moldova și al stării industriei autohtone de prelucrare a tutunului, o directie de îmbunătățire ar fi producerea produselor din tutun "la</p>	<p>Notă În contextul în care propunerea urmează a fi examinată prin prisma impactului bugetar cît și a angajamentelor de transpunere a legislației conform directivei UE.</p>

<p>scoaterea de pe teritoriul vamal a produselor rezultate din prelucrare, în modul stabilit de Guvern.</p>		<p>comanda", în regim de perfecționare active, ceea ce ar atrage investiții suplimentare în economia țării și ar spori veniturile bugetare.</p> <p>Cu toate acestea, conform legislației în vigoare, toată materia prima necesară producerii țigaretelor la comanda, introdusă pe teritoriul Republicii Moldova în regim de perfecționare active, este supusă impozitării cu accize și TVA, cu posibilitatea restituirii acestora conform prevederilor legate.</p> <p>Astfel, producătorul autohton imobilizează în mod semnificativ resursele financiare pentru achitarea accizelor și TVA pe o perioadă de timp, recuperând aceste sume doar după exportul produselor finite (într-un interval de 30-90 de zile de la momentul exportului produselor finite). Aceasta situație face ca activitatea să devină nerentabilă din cauza costurilor financiare ridicate, a ciclului operational îndelungat, de la introducerea materiei prime până la exportul produsului finit și a necesității de a menține un pret competitiv pentru serviciile de producere a țigaretelor la comanda.</p>	
<p>Articolul 124. Înlesniri la plata accizelor (14) Se scutesc de accize mijloacele de transport, indiferent de termenul lor de exploatare: 2) importate și livrate cu titlu gratuit (donație), destinate pentru: a) scopuri medicale, clasificate la pozițiile tarifare 8702 și 8703; b) stingerea incendiilor, clasificate la poziția tarifară 870530000; c) curățarea străzilor, împrăștiat materiale, colectarea deșeurilor, clasificate la poziția tarifară 8705. Pot beneficia de facilitatea fiscală respectivă atât beneficiarii, cu</p>	<p>La articolul 124 alineatul (14) punctul 2) după al patrulea enunț se introduce un enunț cu următorul cuprins: "în cazul în care persoana cu dizabilități locomotorii care a beneficiat de facilitățile fiscale și vamale a decedat, moștenitorul mijlocului de transport cu destinație specială destinat transportării persoanei cu dizabilități ale aparatului locomotor este obligat în termen de 30 de zile de la data acceptării moștenirii fie să achite drepturile de import, conform art.1275 din Codul vamal, fie să</p>	<p>MAI</p>	<p>Notă În vederea asigurării procesului de administrare vamală concomitent cu asigurarea supravegherii vamle, se consideră oportun menținerea redacției.</p>

<p>condiția utilizării mijloacelor de transport menționate exclusiv în conformitate cu destinația lor finală, cât și persoanele terțe care au importat aceste mijloace de transport către beneficiari.</p> <p>Beneficiarii și persoanele terțe nu pot comercializa, dona, transmite prin moștenire sau orice altă formă de dare în posesie ori folosință, transmite în arendă, locațiune, uzufruct, leasing operațional sau financiar mijloacele de transport menționate. În cazul în care aceste prevederi nu se respectă, sumele TVA, accizele, taxa vamală și taxa pentru efectuarea procedurilor vamale se calculează și se achită de către beneficiar sau de către persoana terță, în funcție de cine a plasat aceste mijloace de transport sub regimul vamal de import, de valoarea în vamă a mijloacelor de transport și/sau de capacitatea cilindrică a motorului la data importului.</p> <p>Prin derogare de la aceste prevederi, după expirarea termenului de 5 ani de la data beneficierii de scutire respectivă, beneficiarilor din rândul persoanelor cu dizabilități ale aparatului locomotor li se permite comercializarea mijloacelor de transport.</p> <p>Modul de introducere, plasare sub regim vamal de import a mijloacelor de transport menționate și de beneficiere de facilitățile fiscale respectivă se stabilește de către Guvern.</p>	<p>abandoneze în favoarea statului mijlocul de transport destinat transportării persoanei cu dizabilități ale aparatului locomotor.</p> <p>După expirarea acestui termen, în cazul în care moștenitorul nu întreprinde acțiunile menționate, Serviciul Vamal va emite decizie de regularizare pe moștenitor cu încasarea drepturilor de import, conform art.1275 din Codul vamal.”.</p>	<p>Ministerul Muncii și Protecției Sociale</p>	<p>imposibila achitarea sumei date in termenul de 30 de zile stabilit. Tot la art. 124, la alin. (14) penultimul enunț, consideram judicioasa revizuirea termenului de 5 ani prin micșorarea acestuia la 3 ani, având in vedere ca majoritatea persoanelor care beneficiaza de facilitatile fiscal-vamale procura mijloace de transport mai vechi, a caror stare tehnica lass de dorit, fapt care le-ar permite inlocuirea mijlocului de transport cu unul relativ mai nou.</p>	<p>Se acceptă</p>
<p>abandoneze în favoarea statului mijlocul de transport destinat transportării persoanei cu dizabilități ale aparatului locomotor.</p> <p>După expirarea acestui termen, în cazul în care moștenitorul nu întreprinde acțiunile menționate, Serviciul Vamal va emite decizie de regularizare pe moștenitor cu încasarea drepturilor de import, conform art.1275 din Codul vamal.”.</p>	<p>Ministerul Muncii și Protecției Sociale</p>	<p>Ministerul Muncii și Protecției Sociale</p>	<p>imposibila achitarea sumei date in termenul de 30 de zile stabilit. Tot la art. 124, la alin. (14) penultimul enunț, consideram judicioasa revizuirea termenului de 5 ani prin micșorarea acestuia la 3 ani, având in vedere ca majoritatea persoanelor care beneficiaza de facilitatile fiscal-vamale procura mijloace de transport mai vechi, a caror stare tehnica lass de dorit, fapt care le-ar permite inlocuirea mijlocului de transport cu unul relativ mai nou.</p>	<p>Se acceptă</p>
<p>abandoneze în favoarea statului mijlocul de transport destinat transportării persoanei cu dizabilități ale aparatului locomotor.</p> <p>După expirarea acestui termen, în cazul în care moștenitorul nu întreprinde acțiunile menționate, Serviciul Vamal va emite decizie de regularizare pe moștenitor cu încasarea drepturilor de import, conform art.1275 din Codul vamal.”.</p>	<p>Ministerul Muncii și Protecției Sociale</p>	<p>Ministerul Muncii și Protecției Sociale</p>	<p>imposibila achitarea sumei date in termenul de 30 de zile stabilit. Tot la art. 124, la alin. (14) penultimul enunț, consideram judicioasa revizuirea termenului de 5 ani prin micșorarea acestuia la 3 ani, având in vedere ca majoritatea persoanelor care beneficiaza de facilitatile fiscal-vamale procura mijloace de transport mai vechi, a caror stare tehnica lass de dorit, fapt care le-ar permite inlocuirea mijlocului de transport cu unul relativ mai nou.</p>	<p>Se acceptă</p>
<p>abandoneze în favoarea statului mijlocul de transport destinat transportării persoanei cu dizabilități ale aparatului locomotor.</p> <p>După expirarea acestui termen, în cazul în care moștenitorul nu întreprinde acțiunile menționate, Serviciul Vamal va emite decizie de regularizare pe moștenitor cu încasarea drepturilor de import, conform art.1275 din Codul vamal.”.</p>	<p>Ministerul Muncii și Protecției Sociale</p>	<p>Ministerul Justiției</p>	<p>imposibila achitarea sumei date in termenul de 30 de zile stabilit. Tot la art. 124, la alin. (14) penultimul enunț, consideram judicioasa revizuirea termenului de 5 ani prin micșorarea acestuia la 3 ani, având in vedere ca majoritatea persoanelor care beneficiaza de facilitatile fiscal-vamale procura mijloace de transport mai vechi, a caror stare tehnica lass de dorit, fapt care le-ar permite inlocuirea mijlocului de transport cu unul relativ mai nou.</p>	<p>Se acceptă</p>

			<p>„29. La articolul 124 alineatul (14) punctul 2) după penultimul enunț se completează cu textul cu următorul cuprins:”</p> <p>Suplimentar, trimiterea în ambele cazuri la art. 1275 din Codul vamaal nr. 1149/2000 nu este relevantă în contextul în care prevederile art. 1275 nu reglementează achitarea/incasarea drepturilor de import, ci stipulează temeiurile de apariție a obligației vamale.</p>	
	<p>Centrul Național Anticorupție</p>		<p>Obiecții:</p> <p>În virtutea prevederilor art.509 Cod Civil, succesiunea constituită temei pentru dobândirea dreptului de proprietate asupra bunului. Conform prevederilor art.46 alin.(2) al Constituției RM: (2) Nimeni nu poate fi expropriat decât pentru o cauză de utilitate publică, stabilită potrivit legii, cu dreptă și prealabilă despăgubire.</p> <p>În virtutea prevederilor art.501 Cod Civil al RM:</p> <p>(1) Proprietatea este, în condițiile legii, inviolabilă.</p> <p>(2) Dreptul de proprietate este garantat. Nimeni nu poate fi silit a ceda proprietatea sa, afară numai pentru cauză de utilitate publică pentru o dreptă și prealabilă despăgubire. Exproprierea se efectuează în condițiile legii.</p> <p>Condescendent, conform prevederilor art.536 Cod Civil al RM: Articolul 536. Temeiurile pierderii dreptului de proprietate</p> <p>(1) Dreptul de proprietate se pierde, în condițiile legii, în urma consumării, pierii fortuite sau distrugerii bunului, înstrăinării lui în temeiul unui act juridic, renunțării la dreptul de proprietate, precum și în alte cazuri prevăzute de lege.</p> <p>(2) Nimeni nu poate fi forțat să cedeze proprietatea sa, cu excepția cazurilor când, conform legii, se efectuează:</p>	<p>Notă</p> <p><u>Redacția propunerii a fost revizuită</u></p>

			<p>a) urmărirea bunurilor în legătură cu obligațiile proprietarului;</p> <p>b) înstrăinarea bunurilor pe care, conform legii, persoana nu le poate avea în proprietate;</p> <p>c) răscumpărarea animalelor domestice în cazul încălcării regulilor de comportare cu acestea; d) privatizarea proprietății de stat;</p> <p>e) exproprierea pentru cauză de utilitate publică; f) rechiziția;</p> <p>g) confiscarea;</p> <p>h) alte acțiuni prevăzute de lege.</p> <p>În temeiul celor expuse supra, se remarcă riscul constituirii unor ingerințe asupra dreptului de proprietate privată a succesorului și se enunță raționamentul revizuirii conceptuale a obligației de abandon a mijlocului de transport în favoarea statului în cazul neonorării obligației de achitare a drepturilor de import.</p> <p>Recomandări: Substituirea sintagmei "fie să abandoneze în favoarea statului" cu expresia "să înstrăineze".</p>	<p>Notă Eliminarea accizei pentru alcoolului etilic de la poziția tarifară 2207 destinat producerii dezinfecanților ar avea ca efect diminuarea veniturilor bugetare și respectiv ar impune necesitatea replanificării veniturilor și cheltuielilor bugetare, în contextul în care art.131 alin.(6) din Constituția Republicii Moldova prevede că nici o cheltuială bugetară nu poate fi aprobată fără stabilirea sursei financiare.</p> <p>Totodată, propunerea stabilește derogări de la regula generală și favorizează o anumită categorie de subiecți de drept, în raport cu alți subiecți aflați într-o situație juridică similară și care se conformează</p>
<p>Articolul 124. Înlesniri la plata accizelor</p>	<p>CCI</p>	<p>Se solicită în articolul 124 să fie introdus un alineat nou 16' care să prevadă scutirea de la plata accizelor a alcoolului etilic nomenclurat de la poziția tarifară 220710000 utilizat la fabricarea dezinfecanților pentru igiena umană de la poziția tarifară 3808, Grupa principală I a anexei nr.1 a HG nr. 344/2020 di 10.06.2022 "pentru aprobarea Regulamentului sanitar privind punerea la dispoziție pe piață și utilizarea produselor biocide".</p> <p>O altă problemă care a început din anul 2021 sunt accizele la alcoolul etilic nomenclurat de la poziția tarifară 2207100000 utilizat ca materie primă pentru fabricarea dezinfecanților pentru igiena umană de la poziția tarifară 3808,</p>		

<p>Articolul 124. Înlesniri la plata accizelor</p>			<p>Grupa principală I a anexei nr. 1 a HG nr. 344/2020 di 10.06.2022 "pentru aprobarea Regulamentului sanitar privind punerea la dispoziție pe piață și utilizarea produselor biocide". Ca urmare producătorii autohtoni suportă costuri de 4-5 ori mi mari decât producătorii din afara țării care importă soluțiile dezinfectante și nu mai pot fi competitivi nici pe piața locală nici la export</p>	<p>legislației naționale prin prisma achitării drepturilor de import. Or, susținerea propunerii va crea un precedent periculos pentru ordinea juridică a Republicii Moldova, și prin urmare, oricare persoană juridică ar putea solicita facilități de aceeași natură în funcție a domeniului de activitate, iar în caz de refuz se va considera un tratament discriminatoriu.</p> <p>În acest context, subliniem că exceptarea frecventă de la normele legislației în vigoare nu reprezintă un remediu oportun pentru susținerea anumitor subiecți, aceasta având în același timp și un efect negativ asupra bugetului public național.</p>
		<p>Ministerul Apărării</p>	<p>Se propune completarea articolului 124 cu un alineat nou: <i>„(22) Se scutește de accize importul mijloacelor de transport cu destinație militară, pieselor de schimb și accesoriilor aferente acestora, achiziționate de către Ministerul Apărării, precum și cele acordate în calitate de asistență de către partenerii externi pentru necesitățile ce țin de asigurarea apărării naționale.”</i></p> <p>Argumentare: Aceste completări vor permite scutirea de accize la importul armamentului, munițiilor, sistemelor de armament, tehnicii cu destinație militară, pieselor de schimb și accesoriilor aferente acestora, achiziționate de către Ministerul Apărării, pentru necesitățile ce țin de asigurarea apărării naționale, precum și serviciile de reparație, reutilizare a armamentului și tehnicii cu destinație militară, testare și calibrare a munițiilor, reprogramare a sistemelor de armament, exportate temporar de către Ministerul Apărării pentru acest scop.</p>	<p>Notă Obiectul propunerii nu se încadrează în spectrul de mărfuri supuse accizei</p>

<p>Articolul 125¹. Impozitarea stocului de mărfuri supuse accizelor</p> <p>(1) Subiecții care importă, produc sau comercializează cu ridicata mărfuri supuse accizelor efectuează inventarierea stocului de mărfuri supuse accizelor (pozițiile tarifare 220300, 2205, 220600, 2207, 2208, 240210000, 240220, 240290000, 2403) în termen de 30 de zile de la data ultimei modificări de majorare a cotei accizelor.</p>	<p>Articolul 125¹: la alineatul (1) după textul „2403” se completează cu textul „și 2404”.</p>	<p>Ministerul Jusțiției</p>	<p>Totodată, scopul completării acestor norme rezultă în implementarea calitativă a Legii nr.345/2003 cu privire la apărarea națională și anume a prevederilor art. 28 ce reglementează atribuțiile Ministerului Apărării privind realizarea măsurilor pentru înregistrarea cu armament, tehnică și resurse tehnico-materiale în volumul necesar, Ministerul Apărării fiind principalul beneficiar de stat în ce privește achiziționarea, crearea, fabricarea, repararea și testarea armamentului, a tehnicii militare și a altor bunuri tehnico-militare.</p> <p>În prezent, achizițiile de armament, muniții, sistemele de armament, tehnică cu destinație militară, piesele de schimb și accesoriile aferente acestora, pentru necesitățile ce țin de asigurarea apărării naționale, în mare parte pot fi efectuate doar prin negocieri directe cu operatorii economici licențiați în domeniu de peste hotarele Republicii Moldova, la rândul său aceștia asumându-și cheltuielile pentru livrarea bunurilor până la frontiera de stat. În acest sens, Ministerul Apărării suportă cheltuieli suplimentare considerabile pentru importul acestora.</p> <p>Propunerile menționate vor avea impact bugetar, însă reieșind din caracterul specific, acesta va fi evaluat ulterior și remis în modul stabilit.</p>	
			<p>Potrivit regulilor tehnicii legislative, dacă un număr este format din două sau mai multe cifre, pentru identificarea acestuia, se folosește cuvântul „numărul” sau „cifrele” și nu „textul”. În acest sens, la pct. 30, în dispoziția de modificare a art. 125¹ alin. (1), cuvântul „textul” în primul caz se va substitui cu cuvântul „cifrele”.</p>	<p>Se acceptă</p>

Se acceptă	Se va ține cont că, cuvântul „textul” se folosește pentru individualizarea unor cuvinte și cifre, cuvinte și semne de punctuație, cifre și semne de punctuație, iar în celelalte cazuri, pentru formularea dispozițiilor de modificare, se utilizează termenii „cifra”/„cifrele”, după caz, termenii „cuvântul”/„cuvintele”. Observație valabilă și pentru alte situații similare incidente textului proiectului.	MIDR	TUTUN-CTC	Se acceptă																									
<p>Notă În contextul în care propunerea urmează a fi examinată prin prisma impactului bugetar cât și a angajamentelor de transpunere a legislației conform directivei UE.</p>	<p>Se propune majorarea componentei ad-valorem (% din pre, maximal de vanzare) a accizei și micșorarea componentei specifice (MDL pentru 1000 bucăți, ajustarea Anexa nr. 1 (cap. 5, Codul Fiscal):</p>		<p>Capitolul 5 ADMINISTRAREA ACCIZELOR Anexa 1</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Poziția tarifara</th> <th>Denumirea marfii</th> <th>Unitatea de măsură</th> <th>Codul Fiscal 2023</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>24020</td> <td>Tigarete ore conțin tutun • Tigari cu filtru .fără filtru</td> <td>10 00 buc titi/ val oar ea in lei</td> <td>89 3,75 lei+1 3%, dar nu mai puțin de 1198,75 lei</td> </tr> </tbody> </table>	Poziția tarifara	Denumirea marfii	Unitatea de măsură	Codul Fiscal 2023	24020	Tigarete ore conțin tutun • Tigari cu filtru .fără filtru	10 00 buc titi/ val oar ea in lei	89 3,75 lei+1 3%, dar nu mai puțin de 1198,75 lei	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Poziția tarifara</th> <th>Tigarete care conțin tutun:</th> <th>Un lit de mă sur ă</th> <th>Anul 2024</th> <th>Anul 2025</th> <th>Anul 2026</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>24020</td> <td>- cu filtru - fără filtru:</td> <td>10 00 bu căț i/ val oar în lei</td> <td>956, 32 lei +13 %</td> <td>102 3,27 lei +13 %</td> <td>109 4,90 lei +13 %</td> </tr> </tbody> </table>	Poziția tarifara	Tigarete care conțin tutun:	Un lit de mă sur ă	Anul 2024	Anul 2025	Anul 2026	24020	- cu filtru - fără filtru:	10 00 bu căț i/ val oar în lei	956, 32 lei +13 %	102 3,27 lei +13 %	109 4,90 lei +13 %	<p>Se va ține cont că, cuvântul „textul” se folosește pentru individualizarea unor cuvinte și cifre, cuvinte și semne de punctuație, cifre și semne de punctuație, iar în celelalte cazuri, pentru formularea dispozițiilor de modificare, se utilizează termenii „cifra”/„cifrele”, după caz, termenii „cuvântul”/„cuvintele”. Observație valabilă și pentru alte situații similare incidente textului proiectului.</p>	<p>Se propune majorarea componentei ad-valorem (% din pre, maximal de vanzare) a accizei și micșorarea componentei specifice (MDL pentru 1000 bucăți, ajustarea Anexa nr. 1 (cap. 5, Codul Fiscal):</p>	MIDR	TUTUN-CTC	<p>Se va ține cont că, cuvântul „textul” se folosește pentru individualizarea unor cuvinte și cifre, cuvinte și semne de punctuație, cifre și semne de punctuație, iar în celelalte cazuri, pentru formularea dispozițiilor de modificare, se utilizează termenii „cifra”/„cifrele”, după caz, termenii „cuvântul”/„cuvintele”. Observație valabilă și pentru alte situații similare incidente textului proiectului.</p>
Poziția tarifara	Denumirea marfii	Unitatea de măsură	Codul Fiscal 2023																										
24020	Tigarete ore conțin tutun • Tigari cu filtru .fără filtru	10 00 buc titi/ val oar ea in lei	89 3,75 lei+1 3%, dar nu mai puțin de 1198,75 lei																										
Poziția tarifara	Tigarete care conțin tutun:	Un lit de mă sur ă	Anul 2024	Anul 2025	Anul 2026																								
24020	- cu filtru - fără filtru:	10 00 bu căț i/ val oar în lei	956, 32 lei +13 %	102 3,27 lei +13 %	109 4,90 lei +13 %																								
<p>Argumentare: Prin implementarea acestor propuneri, vom putea asigura echitatea fiscală în impozitarea produselor din tutun, sprijini dezvoltarea industriei autohtona a tutunului,</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Poziția tarifara</th> <th>Tigarete care conțin tutun:</th> <th>Un lit de mă sur ă</th> <th>Anul 2024</th> <th>Anul 2025</th> <th>Anul 2026</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>24020</td> <td>- cu filtru - fără filtru:</td> <td>10 00 bu căț i/ val oar în lei</td> <td>956, 32 lei +13 %</td> <td>102 3,27 lei +13 %</td> <td>109 4,90 lei +13 %</td> </tr> </tbody> </table>	Poziția tarifara	Tigarete care conțin tutun:	Un lit de mă sur ă	Anul 2024	Anul 2025	Anul 2026	24020	- cu filtru - fără filtru:	10 00 bu căț i/ val oar în lei	956, 32 lei +13 %	102 3,27 lei +13 %	109 4,90 lei +13 %	MIDR	TUTUN-CTC	<p>Se va ține cont că, cuvântul „textul” se folosește pentru individualizarea unor cuvinte și cifre, cuvinte și semne de punctuație, cifre și semne de punctuație, iar în celelalte cazuri, pentru formularea dispozițiilor de modificare, se utilizează termenii „cifra”/„cifrele”, după caz, termenii „cuvântul”/„cuvintele”. Observație valabilă și pentru alte situații similare incidente textului proiectului.</p>													
Poziția tarifara	Tigarete care conțin tutun:	Un lit de mă sur ă	Anul 2024	Anul 2025	Anul 2026																								
24020	- cu filtru - fără filtru:	10 00 bu căț i/ val oar în lei	956, 32 lei +13 %	102 3,27 lei +13 %	109 4,90 lei +13 %																								

	creand un mediu favorabil pentru investitii inovative in acest sector. De asemenea, aceste masuri vor contribui la imbunatatirea competitivitatii produselor autohtone și vor consolida pozitia Republicii Moldova pe piata internationala.			<table border="1"> <tr> <td rowspan="2">Pozitia tarifara</td> <td rowspan="2">Denumirea mărfii</td> <td rowspan="2">Unitatea de măsură</td> <td rowspan="2">Codul Fiscal</td> <td rowspan="2">Proiect</td> <td colspan="2">Confecționarea</td> </tr> <tr> <td>Napostirea</td> <td>2024</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td>2023</td> <td>2024</td> <td>2023</td> <td>2024</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td>3</td> <td>24</td> <td>25</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>0</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>2</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>5</td> </tr> </table>	Pozitia tarifara	Denumirea mărfii	Unitatea de măsură	Codul Fiscal	Proiect	Confecționarea		Napostirea	2024				2023	2024	2023	2024				3	24	25	2							0							2							5	<p>Notă în contextul în care propunerea urmează a fi examinată prin prisma impactului bugetar cât și a angajamentelor de transpunere a legislației conform directivei UE.</p>
Pozitia tarifara	Denumirea mărfii	Unitatea de măsură	Codul Fiscal	Proiect						Confecționarea																																							
					Napostirea	2024																																											
			2023	2024	2023	2024																																											
			3	24	25	2																																											
						0																																											
						2																																											
						5																																											
	Rationalizarea modului de calcul a cotelor de accize prin modificarea componentelor specifice și ad-valorem pentru pozițiile tarifare 240220.	Impactul: asigurarea echității fiscale prin impozitarea progresivă a produselor din tutun, sporirea încasărilor sub formă de accize (+105 mln MDL anual)	Majorarea componentei ad-valorem (%) din preț maximal de vânzare) a accizei și micșorarea componentei specifice (MDL pentru 1000 bucăți, ajustarea Anexa nr. 1 (cap. 5, Codul Fiscal):	572 lei +37%																																													
	500 lei +35%	dar nu mai puțin de	dar nu mai puțin de	dar nu mai puțin de																																													
	893,75 lei +13%	dar nu mai puțin de	dar nu mai puțin de	dar nu mai puțin de																																													
	1000 bucăți/valoarea în lei																																																
	Țigarete care conțin tutun																																																
	240220																																																

	1 1 9 8, 7 5 le i	12 82 ,6 7 le i	1 3 7 2, 4 6 le i	1 4 6 8 , 5 4 4 1 e i	1282,67 lei	1372,46 lei	1468,54 lei	<p>Titlul IV ACCIZELE Anexa nr.1 Mărfurile supuse accizelor</p>	<p>Asociația Businessului European</p> <p>Propunem revizuirea prevederilor legislative ce țin de impunerea cu acciza a alcoolului prin excluderea lui din pozițiile tarifare 2207 și 2208.</p> <p>Argumentare: Propunerea ține de alinierea cu standardele europene care prevăd neimpozitarea alcoolului denaturat cu acciza, și va provoca eliminarea economiei tenebre în domeniul dat.</p> <p>Propunem revizuirea cotei accizei pentru bioetanol prin aplicarea reglementării și controlului în ceea ce privește implementarea "Strategiei Energetice a Republicii Moldova până în 2030" aprobate prin HG 102/2013, conform căreia a fost prognozat, ca până în 2020 combustibilul de origine biologică să reprezinte 10% din cantitatea totală de combustibil.</p> <p>Argumentare: Practica actuală în reglementarea circulației bioetanolului presupune prezența unei accize de aceeași mărime ca și pentru alcool și nu permite dezvoltarea acestei piețe. Țările UE au adoptat programul RED II, care prevede că până în 2030, 14% din totalul benzinei utilizate în transport va fi de origine biologică.</p> <p>În contextul în care propunerea urmează a fi examinată prin prisma impactului bugetar cft și a angajamentelor de transpunere a legislației conform directivei UE, propunerea urmează a fi examinată pe parcursul anului 2024.</p> <p>Notă În măsura în care propunerea necesită a fi analizată în complex, inclusiv sub aspectul impactului bugetar și economic, aceasta va fi examinată în cadrul următorului exercițiu de elaborare a politicii fiscale și vamale pentru anul 2025.</p>
--	--	--------------------------------	--	---	----------------	----------------	----------------	--	--

<p>Proiectul de lege prevede calendarul de ajustare a cotelor accizelor pentru perioada 2024-2026, cu indexarea anuală a acestora cu 7 %.</p>	
<p><i>Aprobarea unui calendar de majorare a accizei pe termen mediu pentru următorii 3 ani pentru pozițiile tarifare aferente tutunului. Formarea unui grup de lucru care să includă reprezentanți ai Ministerului Finanțelor și ai operatorilor pieței pentru agrearea principiilor de creștere a accizei pe termen mediu (3 ani) și pe termen lung (până în 2030).</i></p>	
<p>Argumentare: În anul 2023 se finalizează Calendarul Fiscal de creștere graduală a ratelor la toate categoriile de produse din tutun, inclus în Codul Fiscal pentru anii 2021-2023. Acest lucru a asigurat venituri bugetare stabile și sustenabile pentru Guvern (+9% în medie în 2021-2022), predictibilitate pentru operatorii pieței și menținerea comerțului ilegal din țară (din contrabandă și contrafacere) la cote relativ reduse. Comerțul ilegal în Moldova a atins un nivel de 7.4% în 2022, potrivit Ipsos Illegal Trade Research.</p>	
<p>Totodată, în anul 2022, pe ultima sută de metri și anume cu două săptămâni înainte de anul 2023, Parlamentul a adoptat o creștere de +25% a accizei, ceea ce a reprezentat cea mai mare creștere din ultimii 20 ani. Astfel, în anul curent acciza minimă pentru toate categoriile de produse (igarete, țigări de foi și rezerve de tutun) a ajuns la 1199 lei/1000 bucăți sau ~60 Euro (+240 MDL sau +12 € față de 2022). În consecință, taxele (acciză, TVA, taxe vamale) reprezintă în anul 2023 ~76% din prețul mediu al unui pachet vândut legal pe piață (aproximativ 40 MDL/pachet).</p>	
<p>Amintim că acciza crește mai moderat în Ucraina, stat candidat la UE, ca și Republica Moldova, dar care nu are un</p>	

<p>termen limită pentru atingerea nivelului minim de 90 €/1000 bucăți. A se vedea mai jos Calendarul Fiscal ucrainean.</p> <table border="1"> <tr> <td>Acciza Calendar Fiscal Ucraina</td> <td>2022</td> <td>2023</td> <td>2024</td> <td>2025</td> </tr> <tr> <td>Specific, UAH/1000 bucăți</td> <td>1641</td> <td>1970</td> <td>2363</td> <td>2836</td> </tr> <tr> <td>Ad-valorem, %</td> <td>12%</td> <td>12%</td> <td>12%</td> <td>12%</td> </tr> </table> <p>Acciza minimă, UAH/1000 bucăți</p> <table border="1"> <tr> <td>2017</td> <td>2517</td> <td>3020</td> </tr> </table>	Acciza Calendar Fiscal Ucraina	2022	2023	2024	2025	Specific, UAH/1000 bucăți	1641	1970	2363	2836	Ad-valorem, %	12%	12%	12%	12%	2017	2517	3020	<p>transformat în MDL</p> <table border="1"> <tr> <td>2022</td> <td>2023</td> </tr> <tr> <td>2024</td> <td>2025</td> </tr> </table> <p>Specific, MDL/1000 bucăți</p> <table border="1"> <tr> <td>1010</td> <td>1212</td> <td>1454</td> </tr> </table> <p>Ad-valorem, %</p> <table border="1"> <tr> <td>12%</td> <td>12%</td> <td>12%</td> </tr> </table> <p>Acciza minimă, MDL/1000 bucăți</p> <table border="1"> <tr> <td>1075</td> <td>1290</td> <td>1549</td> </tr> </table>	2022	2023	2024	2025	1010	1212	1454	12%	12%	12%	1075	1290	1549	<p>Astfel, ținând cont de realitatea pieței:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Inflație medie anuală în 2022: 28.6%; - Venitul disponibil zilnic în medie per persoană în 2021: 117 MDL, de puterea de cumpărare redusă a populației; - ~29% din Venitul disponibil zilnic este necesar pentru achiziția unui pachet de țigarete la prețul mediu în Republica Moldova, comparativ cu ~16% în România și ~15% în Bulgaria, și de contextul regional; - Rate ale accizei mai mici în Ucraina în 2023-2025; - Comerț ilegal în Ucraina în 2022: ~23% din piață; - Război în Ucraina; - Transnistria — regiune necontrolată de autoritățile Republicii Moldova, <p>atingerea nivelului minim al accizei de 90 €/1000 bucăți până în 2025, într-un interval de timp atât de scurt nu este o</p>
Acciza Calendar Fiscal Ucraina	2022	2023	2024	2025																													
Specific, UAH/1000 bucăți	1641	1970	2363	2836																													
Ad-valorem, %	12%	12%	12%	12%																													
2017	2517	3020																															
2022	2023																																
2024	2025																																
1010	1212	1454																															
12%	12%	12%																															
1075	1290	1549																															

<p>strategie fezabilă și ar conduce, cel mai probabil, la o expansiune drastică a pieței ilegale și un impact simțitor asupra colectării de venituri la bugetul de stat. Doar veniturile din acciza la bugetul de stat au reprezentat 5.3% în 2022.</p>	<p>Prin urmare, având în vedere argumentele expuse supra, dar și faptul că Acordul de Asociere prevede posibilitatea extinderii implementării nivelului minim din UE: „Consiliul de asociere va decide cu privire la un alt calendar de punere în aplicare în cazul în care contextul regional impune acest lucru.” (Anexa VI, Cap. 8, Titlu. IV, Articolul 55), se propune creșterea graduală și moderată a accizei la pozițiile tarifare aferente tutunului cu maxim 100-140 MDL/an sau +57 €/an și APROBAREA unui calendar de majorare a accizei până în 2030.</p>	<p>Reamintim că niciun alt stat candidat sau nou membru al UE nu a trebuit să se alinieze la nivelul minim de acciză din UE înainte de aderare și că, dimpotrivă, Polonia, Cehia, Ungaria și statele Baltice au beneficiat de o derogare de cinci ani după aderare, iar România și Bulgaria de trei ani, creșterile fiind graduale și sustenabile, pentru a nu distruge piața legală și a periclita veniturile bugetare.</p>	<p>Propunerea de mai sus va asigura în continuare un cadru fiscal previzibil pentru operatorii pieței și în special pentru cel mai taxat produs din Republica Moldova și va proteja fluxul stabil și sustenabil de venituri la bugetul de stat, excluzând riscul escaladării comerțului ilegal, destabilizării pieței și pierderi semnificative pentru bugetul de stat și afacerile legale.</p>

			<p>Nota Bene: (1) Creșterea accelerată a accizei în Ucraina în 2017-2022 a condus la apariția masivă a fenomenului de comerț ilegal estimat la ~23% din piață în 2022 (Kantar Study) . Ratele accizei din Ucraina pentru 2023 ating valori mult mai scăzute decât cele din Republica Moldova. Orice majorare peste acest nivel poate conduce la contrabanda produselor de tutun din Ucraina în Republica Moldova.</p> <p>(2) Amintim și experiența statelor membre UE, care au fost nevoite să armonizeze acciza la țigărete la nivelul minim din UE într-un ritm accelerat, după aderarea la UE. În anii 2007-2010, România, Bulgaria, Lituania, Letonia etc. au majorat acciza cu 9-10 €/1000 bucăți/an. În consecință, în 2010, comerțul ilegal a atins 54% în Letonia, 47% în Lituania, 40% în Bulgaria și 37% în România. Bugetul de stat în România a pierdut peste 1 Miliard Euro în 2010.</p> <p>După aceste fenomene adverse, toate noile state membre UE au aplicat o politică fiscală echilibrată, cu creșteri de maxim 5 €/1000 bucăți/an. Același fenomen poate fi observat și în statele asociate cu UE, care, de asemenea, realizează aproximarea accizei cu nivelul minim din UE. În Muntenegru creșterea accelerată a accizei în 2017-2018 (+39%) a condus la dublarea contrabandei și comerțului ilegal și scăderea veniturilor bugetare cu 29%. Ulterior, Guvernul din Muntenegru a scăzut acciza în 2019, și veniturile bugetare și-au revenit. Impact +320 Milioane MDL per an pentru BPN</p>
<p>Anexa nr. 1 la titlul IV</p>	<p>Consiliul național de coordonare a Programului național de prevenire și</p>	<p>Consiliul național de coordonare a Programului național de prevenire și</p>	<p>Notă în contextul în care propunerea urmează a fi examinată prin prisma impactului bugetar cât și a angajamentelor de transpunere a legislației conform directivei UE.</p>

		<p>control al bolilor ne transmisibile prioritare</p> <p>obligatia minimă de plată a accizelor pentru plata accizelor la produsele din tutun stabilită pentru anul 2025 în Ucraina. Conform Codului Fiscal al Ucrainei Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI (rada.gov.ua) obligatia minimă de plată a accizelor pentru plata accizelor la produsele din tutun pentru anul 2025 este de 3019,85 UAH, ceea ce constituie 1.455,87 MDL. Prin urmare, în Moldova, obligatia minimă de plată a accizelor pentru plata accizelor la produsele din tutun, propusă pentru anul 2025, este cu 83,41 MDL mai mică decât cea stabilită în Ucraina. De menționat că în Ucraina, suplimentar la obligatia minimă de plată a accizelor pentru plata accizelor la produsele din tutun, mai există și acciza de 5% pentru comerțul cu amănuntul a produselor din tutun ceea ce crește și mai mult prețul la produsele din tutun.</p> <p>Prin urmare, la Anexa nr.1 propunem modificarea obligatiei minime de plată a accizelor pentru plata accizelor la produsele din tutun, pentru pozițiile 240210000, 240220, 240290000 și ex. 2404 (Rezerve din tutun pentru dispozitive de încălzire a tutunului), după cum urmează: pentru anul 2025 - „dar nu mai puțin de 1455,87 lei” și pentru anul 2026 – „dar nu mai puțin de 1641,20 lei”.</p> <p>Poziția „ex.2404” denumirea mărfii ”Cartușe și rezerve pentru țigărete electronice, inclusiv țigărete electronice de unică folosință” și la poziția „2404 12 000” denumirea mărfii „Flacoane de reumplere destinate cartușelor și țigărețelor electronice”, din Anexa nr.1, de substituit, în ambele cazuri, cu următoarea denumire: „<i>lichid pentru produs conex (lichid pentru țigareță</i></p>	<p>Notă A fost asigurată armonizarea la practica Directivelor UE.</p>
--	--	--	--

			<p><i>electronică</i>)”. Menționăm că Organizația Mondială a Sănătății recomandă accizarea tuturilor lichidelor pentru produs conexe (lichidelor pentru țigaretă electronică), indiferent dacă acestea conțin sau nu nicotină. În Republica Moldova, conform Studiului Global al Adolescenților despre Fumat (GYTS, 2019) 16,3% din adolescenții de 13 – 15 ani sunt fumători activi, și acest indicator este în creștere, comparativ cu studiul trecut (GYTS, 2013). Totodată, circa 10% din adolescenți consumă alte tipuri de produse din tutun, decât țigaretetele obișnuite: 3,9% dintre ei consumă produse din tutun care nu arde (IQOS) și 17,7% – țigaretete electronice. Prin urmare, accizarea tuturilor lichidelor pentru țigaretete electronice, fie că acestea conțin sau nu nicotină, reprezintă o modalitate eficientă și importantă de reducere a consumului, în special în grupurile vulnerabile din care fac parte și adolescenții.</p>	<p><u>Se acceptă parțial</u> prin menținerea accizei la parfum și caviar</p>
<p>Anexa nr. 1 la titlul IV</p>	<p>Pct. 31. Anexa nr. 1 la titlul IV va avea următorul cuprins:</p>	<p>CCI</p>	<p>Se propune păstrarea cotei de acciz la parfumurilor și apelor de toaletă de la poziția tarifară 330300 sau ca la articolul 124 alineatul 16 să fie adăugată și scutirea de la plata accizelor a alcoolului etilic nedenaturat de la poziția tarifară 220710000 utilizat la fabricarea produselor de parfumerie.</p> <p>Argumentare: În noile modificări Anexa nr. 1 la titlul IV a fost exclusă poziția tarifară 330300 (parfumuri și ape de toaletă). Totodată în anul 2023 a fost exclus din articolul 124 alineatul 16 scutirea de la plata accizelor a alcoolului etilic nedenaturat de la poziția tarifară 220710000 utilizat la fabricarea produselor de parfumerie. În rezultat producătorii autohtoni iarăși sunt defavorizați în raport cu importatorii:</p>	

<p>Titlul IV ACCIZELE Anexa nr.2 Cota accizei pentru mijloacele de transport</p>			<p>- odată cu excluderea parfumurilor și apelor de toaletă de la poziția tarifară 330300 din lista mărfurilor supuse accizelor importatorii nu vor mai calcula și plăti accize nici la importul acestor mărfuri nici la livrările pe teritoriul Republicii Moldova.</p> <p>- producătorul autohton însă va fi nevoit să calculeze și să achite accize pentru alcoolul etilic nededat de la poziția tarifară 2207100000, iar accizele vor fi raportate direct la costurile de producere.</p> <p>Luând în considerație nivelul accizelor stabilite de alcoolul etilic nededat costul produselor autohtone va fi de 4-5 ori mai mare decât a celor de import.</p> <p>- Exporturile de parfumuri și ape de toaletă de la poziția tarifară 330300 la fel vor deveni necompetitive deoarece la articolul 125 nu este prevăzută restituirea accizelor pentru mărfurile supuse accizelor care au fost utilizate la producerea mărfurilor nesupuse accizelor și ulterior exportate.</p>	<p>Notă Se condideră oportun menținerea redacției propuse de Ministerul Finanțelor</p> <p>Norma se va aplica în contextual asigurării transpunerii Directivei UE, fiind anunțate din timp pentru a permite mediului de afaceri ajustarea la noile condiții.</p>
	<p>Tabelul nr.1 din anexa nr.2 la Titlul IV</p>	<p>Asociația Businessului European</p>	<p>Propunem <i>excluderea Anexei 2, împreună cu excluderea scutirii TVA pentru autoturisme (art. 103)</i></p> <p>Argumentarea: In vederea alinierii politicilor fiscale in conformitate cu prevederile directivelor europene, prin introducerea impozitării cu TVA la importul de autoturisme cu eliminarea accizelor care sunt aplicate la momentul actual.</p> <p>Măsurile de politică fiscală vizate de Art.II pct.35 al proiectului, implică revizuirea categoriilor de mărfuri supuse accizării/cotei de acciz pentru unele mărfuri de consum (îmbrăcăminte din blană, parfumuri și apă de toaletă), fapt care avansează interesele persoanelor juridice/fizice care prelucrează și/sau fabrică pe teritoriul RM/importă mărfurile prenotate și va determina</p>	<p>Notă Propunerea are drept bază necesitatea ajustării legislației naționale la aqul comunitar, Totodată, în vederea asigurării tranziției uniforme la noile reguli de impozitare cu acciz, s-a constatat necesitatea revizuirii cetei accizei la parfumuri și apă de toaletă.</p>

			<p>neîncașarea la buget a unor venituri. Motivația expusă întru justificarea amendamentelor prenotate este insuficientă, or simpla invocare a acquisului comunitar nu justifică soluția legislativă abordată, proiectul suferind modificări la acest capitol inclusiv în cadrul etapei de avizare și consultare publică.</p> <p>Implementarea măsurilor în speță, urmează a fi reconsiderată prin prisma prevederilor art.14-15 al Legii finanțelor publice și responsabilități bugetar-fiscale nr.181 din 25 iulie 2014, or avansarea prin lege a intereselor individuale sau de grup, în lipsa unei motivații corespunzătoare, denotă promovarea unor politici economice fragmentare, în esență vizînd legalizarea realizării prioritare a unor interese individuale sau de grup, în pofida și în detrimentul intereselor altor subiecți de drept, fapt care corespunde interesului public general (în sensul prevăzut de prevederile Legii integrității nr. 82 din 25 mai 2017).</p>	
	<p>Anexa nr.2 tabelul nr.1 va avea următorul cuprins:</p>	<p>Ministerul Justiției</p>	<p>Dispoziția de modificare se va reda după cum urmează: „32. Tabelul nr. 1 din anexa nr. 2 la Titlul IV va avea următorul cuprins:”(obiecție valabilă și pentru pct. 33, 34 și 35).</p>	<p>Se acceptă</p>
<p>Articolul 131. Organele cu atribuții de administrare fiscală</p>	<p>Articolul 131 se completează cu alineatul (12) cu următorul cuprins: “(12) Prin derogare de la prevederile Legii nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor prezintă Serviciului Fiscal de Stat informațiile care au fost furnizate de entitățile raportoare despre activitățile sau tranzacțiile realizate în numerar, printr-o operațiune cu o valoare de cel puțin 200000 de lei</p>	<p>Ministerul Justiției</p>	<p>Relevăm că pentru instituirea unei norme derogatorii se va folosi formula „prin derogare de la...”, urmată de menționarea reglementării de la care se derogă (articol, alineat, literă) și nu de la actul normativ în întregime.</p> <p>În conformitate cu art. 18 din <i>Legea nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului</i>, Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor (în continuare – Serviciu) este o autoritate publică independentă în raport cu celelalte persoane juridice și fizice,</p>	<p>Notă Modificarea a fost exclusă din proiect</p>

ori prin mai multe operațiuni în
numerar.”.

indiferent de tipul de proprietate și de forma juridică de organizare, și funcționează ca organ central de specialitate autonom și independent. Serviciul își exercită atribuțiile funcționale liber, fără imixțiuni externe, politice sau guvernamentale ce pot compromite independența și autonomia acestuia.

Potrivit art. 17 alin. (1) din *Legea nr. 98/2012 privind administrația publică centrală de specialitate*, pentru realizarea politicii statului într-un anumit domeniu sau sferă de activitate, care nu intră în competența nemijlocită a ministerelor, precum și pentru soluționarea unor probleme în care competențele mai multor ministere se intersectează sau se complectează, în condițiile prezentei legi și în conformitate cu *Legea cu privire la Guvern, în subordinea Guvernului* pot fi create și alte autorități administrative centrale.

Structura-tip a regulamentului privind organizarea și funcționarea ministerului, a altei autorități administrative centrale, precum și a autorităților administrative din subordinea acestora, se aprobă de Guvern.

În aceeași ordine de idei, *Legea nr. 136/2017 cu privire la Guvern* dispune că în vederea realizării funcțiilor și atribuțiilor sale, Guvernul stabilește modul de organizare și funcționare, domeniile de activitate, structura și efectivul-limită ale ministerelor, ale altor autorități administrative centrale subordonate Guvernului și ale structurilor organizaționale din sfera lor de competență, coordonează și controlează activitatea acestora.

În acest mod se constată faptul că Ministerul Finanțelor nu are împuternicirea legală de a stabili modul de funcționare a Serviciului Prevenirea și

			<p>Combaterea Spălării Banilor, prin instituirea obligației de informare prevăzută la pct. 36 din proiect. Obligația Serviciului de a furniza Serviciului Fiscal informații oferite de entitățile raportoare despre activitățile sau tranzacțiile realizate în numerar, printr-o operațiune cu o valoare de cel puțin 200000 de lei ori prin mai multe operațiuni în numerar, poate fi realizată prin elaborarea unui proiect de lege pentru modificarea <i>Legii nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului.</i></p>	
<p>Articolul 161. Dispoziții generale (8) La adoptarea deciziei despre schimbarea sediului și/sau despre constituirea subdiviziunii, contribuabilul, în termen de 60 de zile de la data dobândirii dreptului de proprietate (posesie, locațiune), informează Serviciul Fiscal de Stat despre schimbarea sediului său și/sau prezintă informațiile inițiale, iar ulterior informează despre modificările cu privire la sediul subdiviziunii sale, precum și despre sistarea temporară a activității subdiviziunii.</p>		<p>Serviciul și prevenirea și combaterea spălării banilor</p>	<p>Se propune excluderea normei, întrucât art.226¹ din Codul fiscal conține prevederi care permit Serviciului fiscal de Stat să acceseze aceeași informația direct de la sursă: banci, sucursale, societăți de plată, societăți emitente de monedă electronică.</p>	<p>Notă Modificarea a fost exclusă din proiect</p>
	<p>La articolul 161 alineatul (8) textul „60 de zile” se substituie cu textul „30 de zile”.</p>	<p>FIA Asociația Investitorilor din România - Kaufland AmCham</p>	<p>Se propune păstrarea termenului de 60 zile pentru notificarea deciziilor privind schimbarea sediului și/sau despre constituirea subdiviziunii.</p>	<p>Se acceptă</p>
		<p>ABM</p>	<p>Considerăm necesar păstrarea redacției actuale a art. 161 alin. (8) din Codul fiscal, privind termenul de 60 zile de notificare a deciziilor privind schimbarea sediului și/sau despre constituirea subdiviziunii.</p>	<p>Se acceptă</p>

	Modificarea pe un termen mai mic nu este justificată.		
<p>Articolul 191. Avizul de plată a obligației fiscale</p> <p>(1) Avizul de plată a obligației fiscale reprezintă o înștiințare scrisă prin care Serviciul Fiscal de Stat sau o altă autoritate cu atribuții de administrare fiscală cere contribuabilului să stingă obligațiile fiscale indicate în el.</p>	<p>La articolul 191 alineatul (1) se completează cu un enunț cu următorul cuprins:</p> <p>“Avizul de plată a obligației fiscale se înmânează sau se transmite prin poșta de asemenea fiind disponibil în cabinetul electronic personal al contribuabilului de pe portalul Serviciului Fiscal de Stat.”.</p>	<p>Ministerul Justiției</p>	<p>Notă</p> <p>Propunerea respectivă implică efectuarea a 2 acțiuni distincte</p>
	<p>Pentru a asigura o legătură terminologică cu prevederile Codul administrativ, propunem substituirea cuvântului „înștiințare” prin cuvântul „notificare”, care prin definiție reprezintă o comunicare dispusă de autoritatea publică a unui înscris.</p>	<p>Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare</p>	<p>Se acceptă</p>
<p>Articolul 196. Regulile generale de executare silită a obligației fiscale</p> <p>(5) Serviciul Fiscal de Stat este în drept să aplice una sau mai multe modalități de executare silită a obligației fiscale. Executarea silită a obligației fiscale în modul prevăzut la art.194 alin.(1) lit.b), c) și d) se face în temeiul unei hotărâri emise de conducerea Serviciului Fiscal de Stat pe un formular tipizat aprobat de Serviciul Fiscal de Stat, care are valoare de document executoriu.</p>	<p>Articolul 196 alineatul (5) se completează cu cuvintele „din momentul emiterii”.</p>	<p>Ministerul Justiției</p>	<p>Se acceptă</p>
<p>Articolul 198. Ridicarea de la contribuabil a mijloacelor bănești în numerar</p>	<p>Articolul 198 se completează cu alineatul (3¹) cu următorul cuprins:</p> <p>„(3¹) Contribuabilul este obligat, la solicitarea funcționarului fiscal, să predea pentru ridicare mijloacele bănești în numerar inclusiv în valută străină, încasate zilnic (în locurile și localurile în care contribuabilul păstrează numerarul, precum și rețeaua lui comercială)”.</p>	<p>Ministerul Justiției</p>	<p>Se acceptă</p> <p>În vederea conferirii unui caracter dispozitiv (normativ) normei juridice, fără explicații sau justificări, parantezele se vor exclude.</p>
<p>Articolul 226¹. Surse indirecte de informații</p> <p>(2) În vederea executării prezentului capitol, persoanele fizice și/sau</p>	<p>Articolul 226¹: la alineatul (2): punctul 12) se completează cu textul „precum și informația privind</p>	<p>ACAP</p>	<p>Notă</p> <p>Se consideră oportun menținerea redacției modificate propuse de Ministerul Finanțelor</p>

<p>juridice enumerate mai jos vor prezenta Serviciului Fiscal de Stat următoarele informații:</p> <p>12) persoanele care desfășoară activitate de întreprinzător, cu excepția deținătorilor de patente de întreprinzător și a persoanelor fizice care practică activitate independentă – informația privind împrumuturile contractate de la persoane fizice în perioada anului fiscal și cele rambursate persoanelor fizice;</p> <p>(5) Informațiile vor conține date despre:</p> <p>i) contractarea/rambursarea împrumuturilor pe parcursul unui an fiscal, reflectate în contabilitatea întreprinderii, ce depășesc cumulativ suma de 200 mii de lei;</p>	<p>datoriile față de personal, cu excepția datoriilor privind retribuirea muncii” la alineatul (5):</p> <p>litera i) se completează cu textul „ precum și informații privind înregistrarea /stingerea datoriilor față de personal, soldul cărora la finele anului depășește 200 mii de lei”.</p>	<p>Argumentarea: Datoriile față de personal, cu excepția datoriilor privind retribuirea muncii, includ: datorii față de titulari de avans, indemnizații privind incapacitatea de muncă, indemnizații de concediere, alte tipuri de indemnizații, compensarea daunelor materiale/morale, dobânda de întârziere pentru neachitarea în termen a salariilor și multe alte tipuri de plăți.</p> <p>Considerăm că importanța normei propuse este exagerată, iar efortul depus pentru administrarea acesteia depășește semnificativ rezultatul așteptat de la implementarea acesteia.</p>	
<p>Articolul 226¹⁵. Controlul fiscal (10) Termenul-limită pentru prezentarea, de către subiectul supus controlului, a documentelor confirmative privind mijloacele bănești împrumutate este de 45 de zile calendaristice din data înmânării sau comunicării deciziei privind inițierea controlului. La cererea subiectului, acest termen poate fi prelungit cu cel mult 45 de zile calendaristice, la decizia Serviciului Fiscal de Stat. Documentele prezentate după expirarea termenului stabilit nu se iau în considerare la examinarea cazului și în cadrul procedurii de contestare.</p>	<p>Articolul 226¹⁵ la alineatul (10) ultimul enunț va avea următorul cuprins:</p> <p>„Documentele prezentate după expirarea termenului stabilit, precum și documentele aferente datelor/informațiilor care nu au fost indicate în declarația cu privire la proprietate sau declarația respectivă nu a fost prezentată nu se iau în considerare la examinarea cazului și în cadrul procedurii de contestare.</p>	<p>Obiecții:</p> <p>Implementarea prevederilor propuse, va determina insuficiența procedurilor de contestare a deciziilor și acțiunilor entităților publice/agențiilor publice, precum și a exponenților acestor autorități, or în condițiile în care subiectul vizat, din motive întemeiate/neîmputabile acestuia, nu a reușit să prezinte documentele intenționate, acestuia îi este îngăduit dreptul de a-și prezenta și justifica poziția.</p> <p>Pericolul acestui element rezidă în discreția absolută și incontestabilă a entității publice de a trata o anumită problemă de interes privat/public, fără ca persoanele interesate să poată supune acțiunile autorității unui control.</p> <p>Recomandări:</p> <p>Reglementarea unui mecanism potrivit căruia, sunt acceptate documentele prezentate după expirarea termenului stabilit în condițiile în care subiectul vizat, nu a reușit să prezinte documentele</p>	<p>Norma propusă la art.226 15 alin.(10) din Codul fiscal are drept scop de a disciplina contribuabilul supus controlului fiscal și a evita situațiile când se prezintă documente în termen nelimitat și care distorsionează efectuarea controlului, inclusiv prin prelungirea îndelungată a acestuia, având în vedere posibilitatea de suspendare a controlului ca urmare a prezentării de documente noi. Din această perspectivă, norma este în avantajul inclusiv a contribuabilului, care este ținut de un anumit termen pentru a prezenta toate documentele și informațiile pentru determinarea corectă și deplină a situației sale fiscale și finalizarea controlului fiscal în privința sa.</p>

<p>Articolul 250. Pronunțarea deciziei asupra cazului de încălcare fiscală și înmînarea unui exemplar al deciziei</p> <p>(2) În decursul a 3 zile după emiterea deciziei asupra cazului de încălcare fiscală, un exemplar al deciziei se înmînează sau se expediază recomandat persoanei vizate în ea.</p>	<p>La articolul 250 alineatul (2) textul „înmînează sau se expediază recomandat” se substituie cu cuvîntul „comunică”.</p>	<p>Ministerul Justiției</p>	<p>intenționate din motive întemeiate/neîmputabile acestuia.</p> <p>Din analiza art. 250 alin. (2) din Codul fiscal, se deduc următoarele idei:</p> <p>a) se emit două exemplare a deciziei asupra cazului de încălcare fiscală;</p> <p>b) modalitatea de aducere la cunoștință a persoanei cu decizia Serviciului Fiscal de Stat se realizează prin înmînare sau expediere recomandat.</p> <p>Autorul proiectului propune la pct. 57 substituirea textului „înmînează sau expediază recomandat” cu cuvîntul „comunică”. În sensul Codului civil, comunicarea unui act juridic sau a unei informații într-un scop juridic se consideră notificare.</p> <p>Notificarea produce efecte din momentul cînd ajunge la destinatar, cu excepția cazului în care aceasta prevede un efect înfriziat.</p> <p>Notificarea se consideră ajunsă la destinatar:</p> <p>a) cînd este predată destinatarului – (prin analogie - la înmînarea deciziei asupra cazului de încălcare fiscală);</p> <p>b) cînd este predată la adresa poștală indicată de destinatar în acest scop ori, în lipsa acesteia, la sediul destinatarului persoană juridică sau la domiciliul destinatarului persoană fizică (prin analogie – cînd este expedită recomandat persoanei vizate în decizie asupra cazului de încălcare fiscală);</p> <p>c) în cazul unei notificări transmise prin poștă electronică sau prin alt mijloc de comunicare individuală, cînd poate fi accesată de către destinatar; sau</p> <p>d) cînd este pusă în orice alt fel la dispoziția destinatarului într-un loc și într-un mod care fac posibil în mod rezonabil accesul destinatarului, fără înfriziere.</p> <p>Priin urmare, la pct. 57 se recomandă revizuirea propunerii de modificare a art.</p>	<p>Notă</p> <p>Modificarea a fost exclusă din proiect</p>
---	--	------------------------------------	---	--

		Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	250 alin. (2) din Codul fiscal prin prisma celor menționate anterior. Aceeași recomandare se înaintează și pentru pct. 58.	
<p>Articolul 253. Împiedicarea activității Serviciului Fiscal de Stat (6) Prezentarea tardivă a informației prevăzute la art.226¹¹ alin. (5) de către persoanele indicate la art.226¹¹ alin. (2) se sancționează cu amendă de la 1,5% la 2,5% din suma indicată în informația prezentată tardiv, dar nu mai mult de 25 mii de lei.</p>	<p>Articolul 253: la alineatul (6) după textul „dar nu mai mult de 25 mii de lei” se introduc cuvintele „pentru fiecare perioadă fiscală în parte”;</p> <p>la alineatul (7) după textul „dar nu mai mult de 50 mii de lei” se introduc cuvintele „pentru fiecare perioadă fiscală în parte”;</p>	ACAP	<p>Intenția de modificare al articolului 250, prin prisma articolului 126 alineatul (1) din Codul administrativ potrivit căruia „Un act administrativ individual se comunică persoanei căreia îi este destinat sau ale cărei drepturi sînt atinse de acesta. Această prevedere se aplică și atunci cînd persoana ale cărei drepturi sînt atinse de actul administrativ nu a participat la procedura administrativă.”, considerăm necesar abrogarea alineatului (2) din articolul 250 din Codul fiscal. Ținem să observăm că potrivit articolului 2 alineatul (2) din Codul administrativ prevede posibilitatea ca „Anumite aspecte ce țin de activitatea administrativă privind domeniul specifice de activitate pot fi reglementate prin norme legislative speciale derogatorii de la prevederile prezentului cod numai dacă această reglementare este absolut necesară și nu contravine principiilor prezentului cod”. Deci, în concluzie Codul fiscal pot conține norme derogatorii de la Codul administrativ, doar dacă acestea sunt absolut necesare și nu contravin principiilor Codului administrativ.</p> <p>Obiectii valabile și pentru propunerile de modificare și completare a articolelor 267 - 267¹.</p>	<p>Notă Modificarea a fost exclusă din proiect</p>
			<p>Se propune excluderea modificărilor</p> <p>Argumentarea: Considerăm amenda exagerat de mare pentru o încălcare care nu generează obligații fiscale și nu prejudiciază în alt mod bugetul de stat</p>	<p>Notă Scopul amendei are caracter punitiv și urmărește responsabilizarea persoanelor.</p>

<p>(7) Prezentarea informației prevăzute la art.226¹¹ alin.(5) neautentice de către persoanele indicate la art.226¹¹ alin. (2) se sancționează cu amendă de la 5% la 10% din diferența dintre suma care urma să fie indicată și cea indicată în informație, dar nu mai mult de 50 mii de lei.</p> <p>(8) Ne prezentarea informației prevăzute la art.226¹¹ alin.(5) de către persoanele indicate la art.226¹¹ alin.(2) se sancționează cu amendă de la 10% la 20% din suma care urma să fie indicată în informație, dar nu mai mult de 150 mii de lei.</p>	<p>la alineatul (8) după textul „dar nu mai mult de 150 mii de lei” se introduc cuvintele „pentru fiecare perioadă fiscală în parte”.</p>	<p>AmCham</p>	<p>Articolul 253. Împiedicarea activității Serviciului Fiscal de Stat</p> <p>(6) Prezentarea tardivă a informației prevăzute la art.226¹¹ alin. (5) de către persoanele indicate la art.226¹¹ alin. (2) se sancționează cu amendă de la 1,5% la 2,5% din suma indicată în informația prezentată tardiv, dar nu mai mult de 25 mii de lei.</p> <p>(7) Prezentarea informației prevăzute la art.226¹¹ alin.(5) neautentice de către persoanele indicate la art.226¹¹ alin. (2) se sancționează cu amendă de la 5% la 10% din diferența dintre suma care urma să fie indicată și cea indicată în informație, dar nu mai mult de 50 mii de lei.</p> <p>(8) Ne prezentarea informației prevăzute la art.226¹¹ alin.(5) de către persoanele indicate la art.226¹¹ alin.(2) se sancționează cu amendă de la 10% la 20% din suma care urma să fie indicată în informație, dar nu mai mult de 150 mii de lei.</p>
<p>Notă Scopul amendei are caracter punitiv și urmărește responsabilizarea persoanelor.</p>	<p>La art. 253 – Se propune ca nivelul amenziilor prevăzute la alin. (6) și alin. (7) din articol să fie similar sumelor amenziilor maxime prevăzute la art. 260, alin. (1).</p>	<p>AmCham</p>	<p>Articolul 253: la alineatul (6) după textul „dar nu mai mult de 25 mii de lei” se introduc cuvintele „pentru fiecare perioadă fiscală în parte”; la alineatul (7) după textul „dar nu mai mult de 50 mii de lei” se introduc cuvintele „pentru fiecare perioadă fiscală în parte”; la alineatul (8) după textul „dar nu mai mult de 150 mii de lei” se introduc cuvintele „pentru fiecare perioadă fiscală în parte”.</p>

<p>Articolul 257. Încălcarea regulilor de ținare a contabilității și a evidenței în scopuri fiscale</p>	<p>La articolul 257 alineatul (2) după textul „prin act normativ în vigoare,” se introduce textul „efectuarea livrării impozabile pe teritoriul țării cu eliberarea facturii fiscale alta decât e-factura, de către agentul economic inclus în lista privind utilizarea obligatorie a facturii fiscale electronice (e-factura), conform art.117 alin.(1)”,.</p>	<p>Confederația Națională a Patronatelor din RM</p>	<p>O sancțiune foarte dura legata de neutilizarea facturilor fiscale electronice – 30-40% din valoarea acestora – daca se emite factura pe hârtie, dar nu electronic. Abordarea nu este una proporțională abaterii/încălțării comise.</p>	<p>Notă Scopul amendei are caracter punitiv și urmărește responsabilizarea persoanelor.</p>
<p>Articolul 264. Termenul de prescripție pentru determinarea obligațiilor fiscale (2) Termenul de prescripție nu se extinde asupra impozitului, taxei, majorării de întârziere (penalității) sau sancțiunilor fiscale aferente unui impozit, unei taxe concrete dacă darea de seamă fiscală care stabilește obligația fiscală conține informații ce induc în eroare sau reflectă fapte ce constituie infracțiuni ori nu a fost prezentată.</p>	<p>AmCham</p>	<p>La art. 264, alin. (2) se propune modificarea sintagmei „conține informații ce induc în eroare sau reflectă fapte ce constituie infracțiuni fiscale ori nu a fost prezentată” cu sintagma „reflectă fapte ce constituie infracțiuni fiscale”.</p> <p>În contextul art. 16 alin. (3) și art. 60 alin. (1) lit b) din Codul penal al Republicii Moldova, evaziunea fiscală (stabilită la art. 244 din Codul penal) este clasificată drept infracțiune mai puțin gravă, cu termenul de prescripție de 5 ani.</p> <p>Concomitent, legislația fiscală (art. 264 alin. (1) din Codul fiscal) stabilește un termen de prescripție de 4 ani, însă potrivit alin. (2) al art. 264 din Codul fiscal, acest termen poate fi omis, în 3 situații:</p> <ul style="list-style-type: none"> - darea de seamă fiscală care stabilește obligația fiscală conține informații ce induc în eroare; - darea de seamă fiscală reflectă fapte ce constituie infracțiuni fiscale; - darea de seamă fiscală nu a fost prezentată. <p>Considerăm că termenul de prescripție al încălțării legislației fiscale nu poate fi mai mare decât cel al comiterii infracțiunilor (evaziunea fiscală), în plus omiterea termenului de prescripție în</p>	<p>Nota Propunerea urmează a fi examinată suplimentar prin prisma conceptului și la etapa rescrierii Codului fiscal.</p>	

			<p>cadrul controalelor fiscale poate fi interpretată ca un abuz al Serviciului fiscal (prin prelungirea nelimitată în timp a perioadei de control). Astfel, în temeiul celor menționate, este necesară ajustarea prevederilor Codului fiscal la normele Codului penal, astfel termenul de prescripție pentru încălcările fiscale să fie de 4 ani cum stabilește art. 264 alin. (1) din Codul fiscal, termenul de control fiind prelungit doar în cazul infracțiunilor.</p>	
<p>1. Se completează cu articolele 267¹-267³ cu următorul cuprins: “Articolul 267¹. Termenul de depunere a contestației (1) Contestația împotriva deciziei Serviciului Fiscal de Stat sau acțiunii funcționarului fiscal poate fi depusă, dacă prezentul cod nu prevede altfel, în decursul a 30 de zile de la data comunicării deciziei sau a întreprinderii acțiunii contestate. În cazul omiterii acestui termen din motive întemeiate, el poate fi restabilit, la cererea persoanei vizate în decizie sau împotriva căreia a fost întreprinsă acțiunea, de Serviciul Fiscal de Stat. (2) Contestația depusă după expirarea termenului indicat la alin.(1), nerestabilit în modul prevăzut la același alineat, va rămâne neexaminată. Articolul 267². Depunerea contestației (1) Contestația împotriva deciziei Serviciului Fiscal de Stat sau acțiunii funcționarului fiscal se depune la Serviciul Fiscal de Stat și se examinează de către acesta. (2) În cazul unui dezacord cu decizia pe care Serviciul Fiscal de Stat a emis-o pe marginea contestației, contribuabilul este în</p>	<p>Ministerul Justiției</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Dacă se face referință la trei elemente structurale consecutive, enumerarea se redă după următorul exemplu: art. 267¹, 267² și 267³, dar nu art. 267¹-267³. Prin urmare, la pct. 63 dispoziția de completare se va expune după următoarea formulă: „63. Se completează cu articolele 267¹, 267² și 267³ cu următorul cuprins:”.</p> <p>Prin prisma modificărilor indicate la pct. 64 și 65, textul „, dacă prezentul cod nu prevede altfel,” la pct. 63, referitor art. 267¹ se va exclude.</p> <p>Totodată se propune completarea la art. 267¹ alin. (1) după cuvântul „comunicării” cu cuvintele „sau notificării a”.</p> <p>Enunțul al doilea se propune a se reda după cum urmează: „Dacă persoana indicată la art. 267 alin. (1), din motive independente de voința ei, nu a putut respecta termenul legal de depunere a contestației, atunci, la cerere, ea poate fi repusă în termen de Serviciul Fiscal de Stat. Culpă reprezentantului legal se atribuie reprezentatului.”.</p> <p>Art. 267¹ alin. (2) nu respectă cerințele de claritate și previzibilitate a normei juridice, este formulată într-o manieră ambiguă și lasă loc multiplelor</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p>	

	<p>drept să se adreseze în instanța de judecată competentă. Examinarea Articolul 267³. Examinarea contestației</p> <p>(1) Serviciul Fiscal de Stat examinează contestația în termen de 30 de zile calendaristice din data primirii, cu excepția cazurilor în care conducerea acestuia emite o decizie cu privire la prelungirea acestui termen, fapt despre care este înștiințat contribuabilul. Timpul cu care se prelungeste termenul nu va depăși 30 de zile calendaristice.</p> <p>(2) La examinarea contestației este invitat contribuabilul pentru a da explicații, având dreptul să depună documente confirmative. Contribuabilul este citat în conformitate cu art.226 alin.(1), (2) și alin.(3) lit.a)-e). Cazul poate fi examinat în absența contribuabilului dacă acesta a fost citat în modul stabilit și, din motive neîntemeiate, nu s-a prezentat sau dacă a solicitat examinarea contestației în absența sa.</p> <p>(3) După examinare, conducerea Serviciului Fiscal de Stat emite o decizie pe marginea contestației, un exemplar al căreia se comunică contribuabilului în decurs de 3 zile lucrătoare după emiterea deciziei.”.</p>		<p>interpretări. Se va examina oportunitatea reglementării termenului în care se va depune cererea pentru repunerea în termen corespunzător art. 65 alin. (2), (3) și (4) din <i>Codul administrativ nr. 116/2018</i>.</p> <p>La art. 267³ alin. (1) cuvântul „calendaristice” în ambele cazuri se va evita la determinarea curgerii și calculării termenilor. Or, aceasta este regula generală de curgere a termenului. În caz contrar, se poate interpreta <i>per a contrario</i> că, în celelalte cazuri în care nu s-a specificat că, zilele sunt calendaristice, de fapt se au în vedere zile lucrătoare. La alin. (3) în formula înaintată de autor, se desprinde ideea că termenul de comunicare a deciziei se realizează în orice zi decât ziua în care a fost emisă decizia pe marginea contestației depuse. Pentru a conferi o exactitate și previzibilitate normei se propune substituirea cuvintelor „după emiterea deciziei ” cu cuvintele „de la data emiterii deciziei”.</p>	<p>Nota Norma are scop de concretizare pentru perceperea clară de către contribuabil</p>
	<p>Centrul Național Anticorupție</p>		<p>Obiecții</p> <p>Conform prevederilor art.267 Cod Fiscal (redacția în vigoare) Decizia Serviciului Fiscal de Stat sau acțiunea funcționarului fiscal poate fi contestată în conformitate cu prevederile Codului administrativ.</p> <p>Conform prevederilor art.5 al Convenției Organizației Națiunilor Unite împotriva corupției, ratificată prin Legea nr. 158-XVI din 06 iulie 2007:</p>	<p>Norma prevăzută la art.267 alin.(3) din Codul fiscal, prin stabilirea sarcinii probațiunii pe seama persoanei care contestă Decizia SFS, are drept scop de a stimula contribuabilul să prezinte în procedura prealabilă toate argumentele și documentele confirmative pe care își bazează poziția, astfel încât litigiul să fie soluționat la această etapă</p>

	<p>1. Fiecare stat parte elaborează și aplică sau are în vedere, conform principiilor fundamentale ale sistemului său juridic, politici de prevenire a corupției eficiente și coordonate care favorizează participarea societății și care reflectă principiile de stat de drept, buna gestiune a problemelor politice și bunurile publice, de integritate, transparență și responsabilitate.</p> <p>2. Fiecare stat parte se străduiește să pună la punct și să promoveze practici eficiente pentru prevenirea corupției.</p> <p>Potrivit art.21 Constituția RM: Orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată pînă cînd vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale.</p> <p>Prezumpția nevinovăției este parte integrantă a dreptului la un proces echitabil, iar obligația de a respecta prezumpția nevinovăției se aplică nu doar în cazurile penale.</p> <p>Prevederile art.43 Cod administrativ reiterează echilibrat principiile constituționale după cum urmează: Examinarea judiciară a cauzelor de contencios administrativ se desfășoară în baza principiului contradictorialității și al egalității în drepturi procedurale a participanților la proces.</p> <p>În context, potrivit art.93 alin.(1)-(2) Cod administrativ: Articolul 93. Sarcina probațiunii (1) Fiecare participant probează faptele pe care își întemeiază pretenția.</p> <p>(2) Prin derogare de la prevederile alin.(1), fiecare participant probează faptele atribuite exclusiv sferei sale.</p>	
<p>premergătoare și a nu recurge la examinarea în instanța de judecată. Ideea propusă în normă are și argumentare similară stabilită de regulile procedurii de contencios administrativ (art.238 din Codul administrativ), potrivit căreia probele pot fi prezentate doar la examinarea cazului în prima instanță, iar în instanța de apel se acceptă prezentarea probelor noi, doar în cazul confirmării imposibilității de a fi prezentate anterior. Totodată, în practica de examinare a contestațiilor de către SFS, au fost atestate cazuri cînd contribuabilii nu au prezentat documentele la examinarea contestațiilor, cu rezerva de a le prezenta în instanța de judecată, inclusiv cazuri cînd deja la examinarea cazurilor în instanța de judecată se prezintă probe suplimentare decît cele prezentate în procedura administrativă.</p> <p>Suplimentar, norma art.267 alin.(3) a fost anterior abrogată din Codul fiscal prin Legea nr.155/2022 (în vigoare din 05.02.2023), iar la aplicarea acesteia pe parcursul timpului nu s-a constatat nici un caz aferent riscurilor coruptibile menționate în raportul de expertiză al CNA. Astfel, riscurile evidențiate în raport pot fi evaluate drept potențiale, dar neconfirmate.</p>		

Instituirea unor norme speciale, ce vizează examinarea contestațiilor potrivit prevederilor Codului Fiscal, periclitează coerența textelor regulatorii și a standardelor aplicate, fapt care nu corespunde principiilor activității de legiferare vizate de prevederile art.3 al Legii cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017.

În acest sens, în Hotărârea nr.26 din 27 septembrie 2016, Curtea Constituțională a reținut că la elaborarea unui act normativ legiuitorul trebuie să respecte normele de tehnică legislativă pentru ca acesta să corespundă exigențelor de calitate. De asemenea, textul legislativ trebuie să corespundă principiului unității materiei legislative sau corelației între textele regulatorii, pentru ca persoanele să-și poată adapta comportamentul la reglementările existente, ce exclud interpretările contradictorii sau concurența între normele de drept aplicabile.

Revizuirea și instituirea sarcinii probațiunii integral pe seama persoanei care contestă decizia SFS, instituie cerințe excesive pentru exercitarea dreptului la apărare a subiectului vizat de decizia Serviciului Fiscal de Stat și poate determina insuficiența responsabilizării funcționarilor fiscali pentru respectarea prevederilor legale în contextul emiterii deciziei.

Riscul coruptibil al acestui element rezultă din faptul că atunci când persoana găsește prea dificilă respectarea cerințelor înaintate, apare tentația de a recurge la metode corupte pentru a-și asigura valorificarea drepturilor și/sau îndeplinirii obligațiilor sale.

Recomandări:

				Reconsiderarea prevederilor art.267 alin.(3) Cod fiscal (în redacția proiectului) și stabilirea proporțională a sarcinii probațiunii pentru părți.		
				Cu referire la art. 273 ¹ cuvântul „atacate” se va substitui cu cuvântul „contestate”.	Ministerul Justiției	Se acceptă
			1. Se completează cu articolul 273 ¹ cu următorul cuprins: “ Articolul 273¹. Contestarea în instanță judecătorească a deciziei Serviciului Fiscal de Stat și a acțiunilor funcționarilor fiscali Decizia Serviciului Fiscal de Stat și acțiunile funcționarilor fiscali pot fi atacate, în modul stabilit de legislație, și în instanță judecătorească.”.	Ministerul Justiției	Se va vedea propunerea de substituire a textului „art. 267-273” cu textul „art. 267-273 ¹ ”, în contextul în care art. 273 ¹ dispune contestarea în instanță judecătorească a deciziei Serviciului Fiscal de Stat și a acțiunilor funcționarilor fiscali, or, art. 274 ¹ are ca obiect de reglementare examinarea contestațiilor depuse la Serviciul Fiscal de Stat.	Nota Se consideră oportun menținerea modificării în contextul în care prevederile literei b) reglementează alte cazuri de contestare decât cele effectuate în cadrul Consiliului Disputelor.
Articolul 274¹. Examinarea contestațiilor în cadrul Consiliului de soluționare a disputelor (2) Contestația se examinează: b) potrivit procedurii stabilite la art.267-273 din prezentul cod – în alte cazuri decât cele menționate la lit.a).			La articolul 274 ¹ : alineatul (2) litera b) textul “art.267-273” se substituie cu textul “art.267-273 ¹ ”;	Ministerul Justiției		
Articolul 277. Subiecții impunerii (1) Subiecți ai impunerii sînt persoanele juridice și persoanele fizice rezidenți și nerezidenți ai Republicii Moldova: a) proprietarii bunurilor imobiliare de pe teritoriul Republicii Moldova; b) arendașii care arendează un bun imobiliar agricol proprietate privată, dacă contractul de arendă nu prevede altfel; c) deținătorii drepturilor patrimoniale (drepturilor de posesie, de gestiune și/sau de folosință) asupra bunurilor imobiliare proprietate publică de pe teritoriul Republicii Moldova;				FIA	Se propune stipularea expresă în legislația fiscală că contribuabilii sunt scutiți de calcularea impozitului pe bunurile imobiliare pentru suprafețele/terenurile ce fac obiectul unui contract de acces, în vederea racordării prevederilor Codului fiscal cu Legea nr.28/2016. Astfel, se recomandă de a completa art.277 alin. (1) litera c) al Codului fiscal, după cuvintele „Republicii Moldova” să se introducă textul „cu excepția celor care dețin dreptul de acces, în conformitate cu Legea nr.28/2016 privind accesul pe proprietăți și utilizarea partajată a infrastructurii asociate rețelelor publice de comunicații electronice”.	Notă Pentru depășirea problemei au fost prezentate propuneri de ajustare a Legii nr.28/2016

<p>Articolul 278. Obiectul de impozitare și baza impozabilă a bunurilor imobile</p> <p>(1) Obiectul impozitării îl constituie bunurile imobile, inclusiv terenurile, atât în limitele așezărilor, cât și în afara acestora, clădirile, structurile, casele individuale, apartamentele și alte spații izolate, inclusiv imobilele aflate în construcție (50 la sută sau mai mult) și a acestora. construcția nu a fost finalizată în trei ani de la începerea sa.</p> <p>Schimba în:</p> <p>Articolul 282. Termenele achitării impozitului</p>		<p>Confederația Națională a Patronatelor din RM</p>	<p>La 15.04.2016 a intrat în vigoare Legea nr.28/2016 cu privire la accesul pe proprietăți și utilizarea partajată a infrastructurii asociate rețelelor publice de comunicații electronice.</p> <p>Art.9 alin. (3) și art.41 prevăd expres că furnizorul de servicii publice nu poate fi obligat să plătească impozite, taxe, tarife, chirii pentru locașii spațiilor interne și externe pentru construirea sau instalarea rețelelor. Până în prezent, furnizorii de rețele și/sau servicii publice de comunicații electronice calculează impozitul pe bunurile imobiliare pentru spațiile/terenurile asupra cărora au drept de acces.</p>	<p>Notă</p> <p>Propunerea va avea efect negativ asupra sustenabilității bugetare locale</p>
<p>Articolul 282. Termenele achitării impozitului</p>		<p>Confederația Națională a Sindicatelor din RM</p>	<p>Articolul 282. Propunem expunerea alin (1) în următoarea redacție „(1) <i>Impozitul pe bunurile imobiliare se achită de subiectul impunerii la bugetele locale unde sunt amplasate obiectele impunerii, în părți egale nu mai târziu de 15 august și 15 octombrie a anului curent.</i>”</p> <p>Articolul să fie completat cu un alineat nou (2), cu următorul conținut: <i>“(2) Contribuabilii care achită suma integrală a impozitului pentru anul fiscal în curs, până la 30 iunie a anului respectiv, beneficiază de dreptul la o</i></p>	<p>Notă</p> <p>Bonificația de 15% aplicată obligației fiscale stinse integral înainte de termenul limită, a fost anulată începând cu 1 ianuarie 2021, ca urmare a solicitării APL, în vederea fortificării autonomiei financiare a autorităților publice locale. Mai mult ca atât drept argument pentru solicitarea excluderii reducerii de 15 % din cuantumul impozitului pe bunuri imobiliare a fost diminuarea încasărilor bugetelor locale ca urmare</p>

<p>Articolul 288 Noțiuni</p> <p>6) <i>Producător de publicitate</i> – persoană care conferă informației publicitare forma necesară plasării și difuzării.</p> <p>7) <i>Difuzor de publicitate</i> – persoană care asigură plasarea și difuzarea publicității prin orice mijloc de informare.</p> <p>8) <i>Dispozitiv publicitar</i> – sistem de comunicare vizuală pentru plasarea publicității exterioare, cum ar fi afișele, panourile, standurile, instalațiile și construcțiile (situate separat sau suspendate de pereții și de acoperișurile clădirilor), firmele tridimensionale, firmele luminoase, tablourile electromecanice și electronice suspendate, alte mijloace tehnice.</p>	<p>La articolul 288 punctele 6), 7) și 9) vor avea următorul cuprins:</p> <p>„6) <i>Producător de publicitate</i> – persoană care conferă publicității, în totalitate sau în parte, forma finală necesară pentru difuzare;</p> <p>7) <i>Difuzor de publicitate</i> – orice persoană, inclusiv mass-media, care difuzează publicitate către consumatorii de publicitate;</p> <p>9) <i>Mesaj de interes public</i> – publicitatea ce are ca obiect promovarea unor valori, idei și/sau scopuri de interes public ori comunitar, difuzată în vederea creșterii gradului de conștientizare, schimbării atitudinii și a comportamentului social, prevenirii și contracarării viciilor sociale.”</p>	<p>AmCham</p>	<p><i>reducere de 15% din suma impozitului, care urmează a fi achitat.”</i></p> <p>Prin modificarea respectivă propunem restabilirea dreptului la o reducere de 15% din suma impozitului pe bunurile imobiliare pentru contribuabilii care achită suma integrală a impozitului pentru anul fiscal în curs, anterior termenului stabilit de legislație, având în vedere că această măsură motivează contribuabilii la achitarea în termen a impozitului și astfel stimulează încasarea mai rapidă a impozitului pe bunurile imobiliare, contribuind la suplimentarea bugetelor locale pentru asigurarea acoperirii la timp a cheltuielilor aferente bugetelor locale.</p>	<p>a aplicării unei scutiri bazate pe criteriile subiective legate de un anumit grup de contribuabili.</p>
<p>TITLUL VII TAXELE LOCALE Capitolul 1 DISPOZIȚII GENERALE Articolul 288. Noțiuni</p>	<p>La articolul 288 punctele 6), 7) și 9) vor avea următorul cuprins:</p> <p>„6) <i>Producător de publicitate</i> – persoană care conferă publicității, în totalitate sau în parte, forma finală necesară pentru difuzare;</p>	<p>Primăria Municipiului Clujșinău</p>	<p>La art. 288 – Se propune completarea cu o noțiune nouă: (7) „<i>Operatorul publicității exterioare – persoană, activitatea căreia constă în prestarea serviciilor de amplasare și promovare a publicității pe dispozitivele publicitare proprii către alți agenți economici – furnizori de publicitate</i>”.</p>	<p>Notă Propunerea se suprapune cu noțiunea de „difuzor de publicitate”</p>
<p>TITLUL VII TAXELE LOCALE Capitolul 1 DISPOZIȚII GENERALE Articolul 288. Noțiuni</p>	<p>La articolul 288 punctele 6), 7) și 9) vor avea următorul cuprins:</p> <p>„6) <i>Producător de publicitate</i> – persoană care conferă publicității, în totalitate sau în parte, forma finală necesară pentru difuzare;</p>	<p>Primăria Municipiului Clujșinău</p>	<p>Se propune completarea Art. 288 „Noțiuni” cu un alineat nou, care va avea următorul cuprins:</p> <p>18) <i>Post-terminal poștal – unitate, sistem integrat automatizat de auto-deservire pentru recepționarea și distribuirea trimiterilor poștale</i>”.</p>	<p>Notă Urmează a fi efectuată o analiză amplu de comun cu Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării în vederea încadrării noțiunii în obiectul Legii nr.231/2010 și în corelare cu legea serviciilor poștale.</p>

<p>Articolul 289. Relațiile reglementate de prezentul titlu</p> <p>(1) Prezentul titlu determină procedura și principiile stabilirii, modificării și anulării taxelor locale, modul lor de plată, criteriile de acordare a înlesnirilor fiscale.</p> <p>(2) Sistemul taxelor locale reglementate de prezentul titlu include:</p> <p>a) taxa pentru amenajarea teritoriului;</p> <p>b) taxa de organizare a licitațiilor și loterilor pe teritoriul unității administrativ-teritoriale;</p> <p>c) taxa de plasare (amplasare) a publicității (reclamei);</p> <p>d) taxa de aplicare a simbolicii locale;</p> <p>e) taxa pentru unitățile comerciale și/sau de prestări servicii;</p> <p>f) taxa de piață;</p> <p>g) taxa pentru cazare;</p> <p>h) taxa balneară;</p> <p>i) taxa pentru prestarea serviciilor de transport auto de călători pe teritoriul municipiilor, orașelor și satelor (comunelor);</p> <p>j) taxa pentru parcare;</p> <p>k) taxa de la posesorii de câini;</p>	<p>7) Difuzor de publicitate – orice persoană, inclusiv mass-media, care difuzează publicitate către consumatorii de publicitate;</p> <p>9) Mesaj de interes public – publicitatea ce are ca obiect promovarea unor valori, idei și/sau scopuri de interes public ori comunitar, difuzată în vederea creșterii gradului de conștientizare, schimbării atitudinii și a comportamentului social, prevenirii și contracarării viciilor sociale;”.</p>	<p>Primăria Municipiului Chișinău</p>	<p>Se propune introducerea unui punct nou la proiect care va avea următorul cuprins:</p> <p>„Art. 289 alin.(2), după prevederea expusă la lit. g) se completează cu o prevedere nouă cu următorul cuprins:</p> <p>„f) taxa pentru post-terminale poștale”.</p>	<p>Notă</p> <p>Urmează a fi efectuată o analiză amplu de comun cu Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării în vederea încadrării noțiunii în obiectul Legii nr.231/2010 și în corelare cu legea serviciilor poștale.</p>
---	--	--	--	--

TITLUL VII TAXELE LOCALE		Asociația Businessului European	Pentru taxa pentru dispozitive publicitare <i>propunem schimbarea bazei impozabile din m2 în % din rulaj</i> Argumentarea: Acest lucru va asigura dezvoltarea economică a întreprinderilor mici și mijlocii, și restabilirea mai rapidă a contribuabililor după perioada de criză. De asemenea, pentru asigurarea transparenței procesului decizional, solicităm respectuos implicarea mediului de afaceri în consultări publice în ceea ce ține revizuirea sau stabilirea cotelor taxelor locale.	Notă în contextul în care mărirea taxei trebuie să fi corelată cu obiectul impunerii, propunerea urmează a fi examinată suplimentar urmare a clarificării de comun cu Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării a modului de aplicare a Legii cu privire la publicitate nr.62/2022.
Articolul 290. Subiecții impunerii Subiecți ai impunerii sînt pentru: c) taxa de plasare (amplasare) a publicității (reclamei) – persoanele juridice sau persoanele fizice înregistrate în calitate de întreprinzător care plasează și/sau difuzează informații publicitare (cu excepția publicității exterioare) prin intermediul mijloacelor cinematografice, rețelelor telefonice, telegrafice, telex, mijloacelor de transport, altor mijloace (cu excepția TV, internetului, radioului, presei periodice, tipăriturilor);	La articolul 290 litera c) cuvintele „mijloacelor de transport,” se exclud.	Asociația Businessului European	Se propune următoarea redacție : <i>c) la taxa de plasare (amplasare) a publicității (reclamei) – serviciile de plasare și/sau difuzare a anunșurilor publicitare prin intermediul serviciilor cinematografice, video, prin rețelele telefonice, telegrafice, telex, prin mijloacele de transport, prin alte mijloace precum Dispozitive de publicitate (panouri de publicitate cu imagine interschimbabile) (cu excepția TV, internetului, radioului, presei periodice, tipăriturilor);</i> Argumentarea: Avantaje: 1. Suplinirea bugetului cu un volum de taxe de circa 4 milioane lei la bugetele locale. Această constituie 5% (taxa medie adoptată de APL la acest capitol) din volumul pieței publicității stradale în republica Moldova. 2. Promovarea justiției fiscale: Taxarea la metru pătrat a panourilor de publicitate este inechitabilă și dezavantajoasă pentru afacerile care prestează servicii de plasare a publicității prin intermediul difuzării ei pe panouri, deoarece nu ia în considerare volumul real de vânzări. Prin taxarea volumului	Notă în contextul în care mărirea taxei trebuie să fi corelată cu obiectul impunerii, propunerea urmează a fi examinată suplimentar urmare a clarificării de comun cu Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării a modului de aplicare a Legii cu privire la publicitate nr.62/2022.

de vânzări, afacerile pot fi taxate în funcție de succesul lor și, astfel, se poate promova o justiție fiscală mai mare. Iar taxarea pentru metru pătrat duce la stagnarea sau dispariția segmentului dat de afaceri odată cu creșterea neproportională a taxelor față de vânzări.

3. Prin taxarea echitabilă a panourilor publicitare (adică a volumului de vânzări) autoritatea locală instalează norme de concurență loială în raport cu concurenții alți jucători pe piață ca de exemplu internetul, taxarea lui de către Autoritatea Locală fiind imposibilă, care de fapt duce o politică de preț în scădere, iar banii achitați pentru publicitatea în internet pleacă peste hotare și nu aduc beneficiu investițional localității.

4. Atragerea investițiilor: O abordare echitabilă a taxării poate atrage investiții în modelul de business a prestării serviciilor de plasare difuzate pe panouri de publicitate. Prin modificarea abordării față de taxele care trebuie să le achite panourile publicitare, afacerile pot fi încurajate să investească mai mult în dezvoltarea tehnologiilor noi, ceea ce poate duce la creșterea investițiilor și la dezvoltarea economică.

5. Prin taxarea volumului de vânzări Autoritatea locală asigură o previzibilitate de lungă durată a afacerii iar asta influențează interesul pentru investitorii străini față de localitate.

6. Reducerea costurilor administrative: Taxarea per metru pătrat necesită o monitorizare constantă a panourilor de publicitate și a dimensiunilor lor, ceea ce este costisitor pentru autoritatea locală și din acest motiv agenții economice de rea credință

<p>Articolul 290. Subiecții impunerii</p> <p>c) taxa de plasare (amplasare) a publicității (reclamei) – persoanele juridice sau persoanele fizice înregistrate în calitate de întreprinzător care plasează și/sau difuzează informații publicitare (cu excepția publicității exterioare) prin intermediul mijloacelor cinematografice, rețelelor telefonice, telegrafice, telex, mijloacelor de transport, altor mijloace (cu excepția TV, internetului, radioului, presei periodice, tipăriturilor);</p>	<p>La articolul 290 litera c) cuvintele „mijloacelor de transport,” se exclud.</p>	<p>AmCham</p>	<p>profită de asta. Prin taxarea volumului de vânzări, face ordine și exclude orice eschivare de la neplată.</p> <p>La art. 290, lit. c) – Se propune următoarea completare: c) „taxa de plasare (amplasare) a publicității (reclamei) – persoanele juridice sau persoanele fizice înregistrate în calitate de întreprinzător care plasează și/sau difuzează informații publicitare (cu excepția publicității exterioare) prin intermediul mijloacelor cinematografice, rețelelor telefonice, telegrafice, telex, altor mijloace (cu excepția TV, internetului, radioului, presei periodice, tipăriturilor)”. Tot aici, propunem completarea lit. q) cu următoarea sintagmă: q) „taxa pentru dispozitivele publicitare – persoanele fizice înregistrate în calitate de întreprinzător și persoanele juridice, care dețin în posesie/foșsință sau sînt proprietari ai dispozitivelor publicitare pentru promovarea produselor și serviciilor proprii, inclusiv și mărcii comerciale”.</p>	<p>Notă În contextul în care mărirea taxei trebuie să fi corelată cu obiectul impunerii, propunerea urmează a fi examinată suplimentar urmare a clarificării de comun cu Ministerul Economice și Dezvoltării și Digitalizării a modului de aplicare a Legii cu privire la publicitate nr.62/2022.</p>
<p>Articolul 290. Subiecții impunerii</p> <p>Subiecți ai impunerii sînt pentru:</p> <p>c) taxa de plasare (amplasare) a publicității (reclamei) – persoanele juridice sau persoanele fizice înregistrate în calitate de întreprinzător care plasează și/sau difuzează informații publicitare (cu excepția publicității exterioare) prin intermediul mijloacelor cinematografice, rețelelor telefonice, telegrafice, telex, mijloacelor de transport, altor mijloace (cu excepția TV, internetului, radioului, presei periodice, tipăriturilor);</p>	<p>La articolul 290 litera c) cuvintele „mijloacelor de transport,” se exclud.</p>	<p>Primăria Municipiului Clujșinău</p>	<p>La articolul 290 litera c), cuvintele „mijloacelor de transport,” se exclud și după lit. q) se completează cu o prevedere nouă, care va avea următorul cuprins:</p>	<p>Notă Nu este prezentată redacția propunerii</p>
<p>Articolul 290. Subiecții impunerii</p> <p>q) taxa pentru dispozitivele publicitare – persoanele fizice înregistrate în calitate de</p>		<p>Asociația Businessului European</p>	<p>Se propune următoarea redacție : q) <i>la taxa pentru dispozitivele publicitare precum firme (dispozitive pe care nu se prestează servicii de plasare amplasare a</i></p>	<p>Notă În contextul în care mărirea taxei trebuie să fi corelată cu obiectul impunerii, propunerea urmează a fi</p>

<p>întreprinzător și persoanele juridice, care dețin în posesie/folosință sau sînt proprietari ai dispozitivelor publicitare.</p>			<p>publicității, reclamei) – suprafața feței (feșelor) dispozitivului publicitar pe care se amplasează publicitatea exterioară.</p> <p>Argumentarea:</p> <p>1. Datorită noilor prevederi a legii publicității, baza impozabilă a crescut cu circa 400% acest lucru permite fără pierderi bugetare să transferăm Panourile publicitare la taxa pentru plasarea (amplasarea) publicității (reclamei) iar dispozitivele de tip firme care nu sunt destinate pentru prestarea serviciilor de amplasare a publicității să fie taxate la metru patrat.</p> <p>2. Acest fapt reduce costurile administrative deoarece firmele se produc pentru intervale lungi de 5-10 ani și nu suferă schimbri, iar acest fapt permite și planificarea bugetului pe o durată îndelungată de timp, iar monitorizarea lor nu este necesară deoarece de obicei dimensiunile raman fixe pe perioade lungi</p> <p>3. Excluderea Panourilor destinate prestării serviciilor de plasare amplasare a publicității reclamei din taxarea per m2 va motiva creșterea investițiilor în dispozitive inovatorii (precum leduri, proiectii 3D și altele) în acest domeniu.</p> <p><i>Se propune expunerea pct. 69 din proiect în următoarea redacție:</i></p> <p>La articolul 290 litera c), va avea următorul cuprins:</p> <p>„r) taxa pentru post-terminalele poștale — persoanele juridice sau persoanele fizice înregistrate în calitate de întreprinzător care prestează servicii poștale de colectare, recepționare, predare a trimiterilor poștale prin intermediul post-terminalelor poștale”.</p>	<p>examinată suplimentar urmare a clarificării de comun cu Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării a modului de aplicare a Legii cu privire la publicitate nr.62/2022.</p>
<p>Articolul 290. Subiecții impunerii c) taxa de plasare (amplasare) a publicității (reclamei) – persoanele juridice sau persoanele fizice înregistrate în calitate de întreprinzător care plasează și/sau difuzează informații publicitare (cu excepția publicității exterioare) prin intermediul mijloacelor cinematografice, rețelelor telefonice, telegrafice, telex, mijloacelor de transport, altor mijloace (cu excepția TV, internetului, radioului, presei periodice, tipăriturilor);</p>	<p>La articolul 290 litera c) cuvintele „mijloacelor de transport,” se exclud.</p>	<p>Primăria Municipiului Chișinău</p>	<p>Notă</p> <p>Urmează a fi efectuată o analiză amplu de comun cu Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării în vederea încadrării noțiunii în obiectul Legii nr.231/2010 și în corelare cu legea serviciilor poștale.</p>	

<p>Articol 291 Obiectele impunerii și baza impozabilă</p> <p>(1) Obiectul impunerii îl constituie:</p> <p>c) la taxa de plasare (amplasare) a publicității (reclamei) – serviciile de plasare și/sau difuzare a anunțurilor publicitare prin intermediul serviciilor cinematografice, video, prin rețelele telefonice, telegrafice, telex, prin mijloacele de transport, prin alte mijloace (cu excepția TV, internetului, radioului, presei periodice, tipăriturilor);</p> <p>e) la taxa pentru unitățile comerciale și/sau de prestări servicii – unitățile care, conform Clasificatorului Activităților din Economia Moldovei, corespund activităților expuse în anexa nr.1 la Legea nr.231 din 23 septembrie 2010 cu privire la comerțul interior.</p>	<p>Articol 291 alineatul (1):</p> <p>litera c) cuvintele „mijloacelor de transport,” se exclud;</p> <p>litera e) textul „, conform Clasificatorului Activităților din Economia Moldovei, corespund activităților expuse în anexa nr.1” se substituie cu textul „corespund tipologiei unităților comerciale stabilite conform nomenclatorului prevăzut în anexa nr.5”.</p>	<p>AmCham</p>	<p>La art. 291, alin. (1), lit. c) – Se propune completarea lit. c) în următoarea redacție:</p> <p>c) „la taxa de plasare (amplasare) a publicității (reclamei) – serviciile de plasare și/sau difuzare a anunțurilor publicitare prin intermediul serviciilor cinematografice, video, prin rețelele telefonice, telegrafice, telex, prin dispozitivele operatorului publicității exterioare, prin alte mijloace (cu excepția TV, internetului, radioului, presei periodice, tipăriturilor);”.</p>	<p>Se acceptă în redacția propusă de Ministerul Finanțelor</p>
<p>Articolul 291. Obiectele impunerii și baza impozabilă</p> <p>(1) Obiectul impunerii îl constituie:</p> <p>c) la taxa de plasare (amplasare) a publicității (reclamei) – serviciile de plasare și/sau difuzare a anunțurilor publicitare prin intermediul serviciilor cinematografice, video, prin rețelele telefonice, telegrafice, telex, prin mijloacele de transport, prin alte mijloace (cu excepția TV, internetului, radioului, presei periodice, tipăriturilor);</p> <p>d) la taxa de aplicare a simbolicii locale – produsele fabricate cărora li se aplică simbolica locală;</p> <p>e) la taxa pentru unitățile comerciale și/sau de prestări servicii – unitățile care, conform Clasificatorului Activităților din Economia Moldovei, corespund activităților expuse în anexa nr.1 la Legea nr.231 din 23 septembrie 2010 cu privire la comerțul interior;</p>	<p>La articolul 291 alineatul (1):</p> <p>litera c) cuvintele „mijloacelor de transport,” se exclud;</p> <p>litera e) textul „, conform Clasificatorului Activităților din Economia Moldovei, corespund activităților expuse în anexa nr.1” se substituie cu textul „corespund tipologiei unităților comerciale stabilite conform nomenclatorului prevăzut în anexa nr.5”.</p>	<p>Primăria Municipiului Chișinău</p>	<p><i>Se propune completarea pct. 70 din proiect cu o prevedere nouă, care va avea următorul cuprins:</i></p> <p>„Art. 291 alin. 1) după lit. q) se completează cu o prevedere nouă, care va avea următorul cuprins:</p> <p>r) la taxa pentru post-terminale poștale – unitățile-furnizorii de servicii poștale, în conformitate cu prevederile Legii comunicațiilor poștale nr. 36/2016, care prestează servicii poștale de colectare, recepționare, predare a trimiterilor poștale prin intermediul post-terminalelor poștale”.</p>	<p>Notă</p> <p>Urmează a fi efectuată o analiză amplu de comun cu Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării în vederea încadrării noțiunii în obiectul Legii nr.231/2010 și în corelare cu legea serviciilor poștale.</p>

<p>Articolul 293. Modul de calculare (5) în cazul obiectelor impunerii stipulate la art.291 lit.e), i), j) și q), taxele aferente acestora se calculează din ziua indicată de către autoritatea administrației publice locale în autorizațiile/notificările/coordonările e corespuțătoare, eliberate de către aceasta, și pînă în ziua în care termenul de valabilitate a autorizațiilor/ notificărilor/coordonărilor a expirat sau acestea au fost suspendate, anulate, retrase în modul stabilit de legislația în vigoare. În scopul verificării termenelor de valabilitate a autorizațiilor/ notificărilor/coordonărilor, autoritățile administrației publice locale le asigură organelor cu funcții de control acces la resursele informaționale în domeniul respectiv.</p>		<p>Primăria Municipiului Chișinău</p>	<p><i>După pct. 70 din proiect, se include un punct nou cu următorul cuprins:</i></p> <p>„Art. 293 (Modul de calculare) alin.(5), după sintagma „În cazul obiectelor impunerii stipulate la art.291 lit. e), i), j) q)” se completează cu sintagma „r)”, mai departe după text.</p>	<p>Notă</p> <p>Urmează a fi efectuată o analiză amplu de comun cu Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării în vederea încadrării noțiunii în obiectul Legii nr.231/2010 și în corelare cu legea serviciilor poștale.</p>
<p>Articolul 295 Scutirea de taxe Se scutesc de plata: e) taxei de plasare (amplasare) a publicității (reclamei) – producătorii și difuzorii de publicitate socială și de publicitate plasată pe trimiterile poștale;</p>	<p>La articolul 295 litera e) va avea următorul cuprins: „e) taxei de plasare (amplasare) a publicității (reclamei) – difuzorii de mesaje de interes public.”.</p>	<p>AmCham</p>	<p>La art. 295, lit. e) – Se susține propunerea înaintată și tot aici se propune completarea articolului cu lit. k) în următoarea redacție: k) „taxei pentru dispozitivele publicitare - persoanele juridice, care dețin în posesie/folosință sau sunt proprietari ai dispozitivelor publicitare, producători și difuzorii de publicitate socială, pentru perioada afișării publicității sociale, mesajului de interes public”.</p>	<p>Se acceptă</p>
<p>Articolul 295. Scutirea de taxe</p>		<p>Asociația Businessului European</p>	<p>Se propune completarea art. 295 cu o literă nouă cu următorul text: k) taxei pentru dispozitivele publicitare - persoanele juridice, care dețin în posesie/folosință sau sînt proprietari ai dispozitivelor publicitare, producători și difuzorii de publicitate socială, pentru</p>	<p>Se acceptă</p>

perioada afişării publicităţii sociale, mesajului de interes public.

Argumentarea:

Având în vedere necesitatea stringentă din ultima perioadă, de promovare a mesajelor sociale necesare Statului, mai cu seamă în domeniul Sănătăţii Publice, dar şi Securităţii Publice sau Naţionale, instituţiile statului - Ministerul Sănătăţii, Ministerul de Interne, IGP, etc., semnează contracte cu mediul de afaceri în vederea producerii şi distribuirii mesajelor de interes social. Cea mai solicitată formă de publicitate în aceste campanii este Publicitatea exterioară.

De regulă, condiţiile acordurilor semnate între instituţiile de stat şi agenţii economici prevăd că firmele private îşi asumă toate cheltuielile privind: producţia şi plasarea publicităţii sociale, machetarea, tipărirea afişelor, salarii, vehicule speciale pentru montarea/demontarea imaginilor, iluminarea panourilor, costuri indirecte. Toate aceste costuri sunt achitate de agenţii economici specializaţi. Acest lucru permite statului să realizeze campanii ample de comunicare strategică socială fără a cheltui bani din bugetul de stat.

La moment, Codul Fiscal prevede o clauză de scutire de taxă locală: "taxei de plasare (amplasare) a publicităţii (reclamei) – producătorii şi difuzorii de publicitate socială şi de publicitate plasată pe trimiterile poştale", ceea ce nu acoperă publicitatea exterioară, iar agenţii economici implicaţi în această activitate gratuit sunt obligaţi să mai achite şi taxe locale pentru dispozitive de publicitate. Respectiv, trebuie de

<p>Articolul 295 Scutirea de taxe Se scutesc de plata: e) taxei de plasare (amplasare) a publicității (reclamei) – producătorii și difuzorii de publicitate socială și de publicitate plasată pe trimiterile poștale;</p>	<p>La articolul 295 litera e) va avea următorul cuprins: ,,e) taxei de plasare (amplasare) a publicității (reclamei) – difuzorii de mesaje de interes public;”.</p>	<p>AmCham</p>	<p>adus o claritate și de specificat clar că ”se scutește toată publicitatea socială” . Pe lângă aceste argumente este de remarcat și faptul că agenții economici suportă costurile pentru aceste servicii din venitul firmei, care a fost o dată impozitat de stat, așadar statul care este comandatarul campaniei de publicitate sponsorizată de agentul economic nu mai poate încasa și o taxă pentru această plasare, pentru că astfel se creează o circumstanță de impozitare dublă.</p>	<p>Notă Articolul 29 alineatul (2) din Legea nr.62/2022 stabilește interdicții pentru autorități publice de a plasa publicitate.</p>
		<p>De asemenea, se propune completarea art. 295 cu un pct. nou „lit.” cu următorul conținut: „<i>taxa pentru dispozitivele publicitare</i>” - nu se aplică instituțiilor publice, cu excepția cazurilor când acestea fac reclamă unor activități economice. Nu se datorează taxa pentru afișele, panourile sau alte mijloace de reclamă și publicitate amplasate în interiorul clădirilor. Nu se aplică pentru panourile de identificare a instalațiilor energetice, marcate de avertizare sau marcate de circulație, precum și alte informații de utilitate publică și educaționale. Nu se datorează taxa pentru afișajul efectuat pe mijloacele de transport care nu sunt destinate, prin construcția lor, realizării de reclamă și publicitate. Nu se aplică taxa pentru afișele, panourile ce conțin informația ce se impune obligatoriu prin alte acte normative.”.</p> <p>Au fost operate modificări în Legea nr. 62/2022 cu privire la publicitate care a modificat noțiunea de dispozitiv publicitar atribuind un sens exagerat de extins, fiind limitat doar la suprafața 1m², ceea ce în final cataloga orice dispozitiv publicitar/afiș, panou ce depășește 1m² ca publicitate, inclusiv afișele prevăzute obligatoriu prin Lege (ex: denumirea</p>		

<p>Articolul 297. Atribuțiile autorității administrației publice locale</p> <p>(6) Prin derogare de la prevederile alin.(5), cotele impunerii se vor stabili:</p> <p>a) în cazul taxei pentru unitățile comerciale și/sau de prestări servicii -- în funcție de genul de activitate desfășurat, tipul de obiecte ale impunerii, locul amplasării, suprafața ocupată de unitățile de comerț și/sau de prestare a serviciilor, categoria mărfurilor comercializate și a serviciilor prestate, regimul de activitate;</p> <p>b) în cazul taxei de piață -- în funcție de tipul pieței, locul amplasării și regimul de activitate;</p> <p>c) în cazul taxei pentru prestarea serviciilor de transport auto de călători pe teritoriul municipiilor, orașelor și satelor (comunelor) -- în funcție de numărul de locuri în unitățile de transport, itinerarul parcurs, periodicitatea circulației pe itinerar, fluxul de călători pe itinerar;</p> <p>d) în cazul taxei pentru dispozitivele publicitare -- în funcție de suprafața feței (fețelor) dispozitivului publicitar și locul amplasării.</p> <p>Anexa la titlul VII</p> <p>Taxele locale, termenele lor de plată și de prezentare a dărilor de seamă fiscale</p>		<p>Primăria Municipiului Chișinău</p>	<p>întreprinderii, panourile valutare, panourile cu prețurile la carburanți, etc).</p> <p><i>După pct. 71 din proiect, se include un punct nou cu următorul cuprins:</i></p> <p>„Art. 297 alin. (6) se completează cu o prevedere nouă cu următorul cuprins:</p> <p>„e) în cazul taxei pentru post-terminale poștale în funcție de suprafața post-terminalului poștal, locul amplasării.”.</p>	<p>Notă</p> <p>Urmează a fi efectuată o analiză amplu de comun cu Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării în vederea încadrării noțiunii în obiectul Legii nr.231/2010 și în corelare cu legea serviciilor poștale.</p>			
<p>La Anexa la titlul VII litera c) coloana 2, cuvintele „prin mijloacele de transport,” se exclud.</p>		<p>Primăria Municipiului Chișinău</p>	<p><i>Pct. 72 din proiectul anexei (tabelul), se completează cu o prevedere nouă în următoarea redacție:</i></p> <table border="1" data-bbox="1182 633 1426 1003"> <tr> <td>Denumirea taxei</td> <td>Unitatea de măsură a cotei impunerii</td> <td>Termenul de plată a taxei de prezentare a dărilor de seamă fiscale de către</td> </tr> </table>	Denumirea taxei	Unitatea de măsură a cotei impunerii	Termenul de plată a taxei de prezentare a dărilor de seamă fiscale de către	<p>Notă</p> <p>Urmează a fi efectuată o analiză amplu de comun cu Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării în vederea încadrării noțiunii în obiectul Legii nr.231/2010 și în corelare cu legea serviciilor poștale.</p>
Denumirea taxei	Unitatea de măsură a cotei impunerii	Termenul de plată a taxei de prezentare a dărilor de seamă fiscale de către					

<p>Anexa la titlul VII . Taxele locale, termenele lor de plată și de prezentare a dărilor de seamă fiscale:</p> <p>c) Taxă de plasare (amplasare) a publicității (reclamei) Venitul din vânzări ale serviciilor de plasare și/sau difuzare a anunțurilor publicitare prin intermediul serviciilor cinematografice, video,</p>	<p>La Anexa la titlul VII litera c) coloana 2, cuvintele „prin mijloacele de transport,” se exclud.</p>	<p>AmCham</p>	<p>Anexa la titlul VII, lit. c) – Se propune următoarea completare: c) „Taxă de plasare (amplasare) a publicității (reclamei) - Venitul din vânzări ale serviciilor de plasare și/sau difuzare a anunțurilor publicitare prin intermediul serviciilor cinematografice, video, prin rețelele telefonice, telegrafice, telex, prin alte mijloace (cu excepția TV, internetului, radioului, presei periodice,</p>	<p>Se acceptă în redacția propusă de Ministerul Finanțelor</p>	
<p>1</p>	<p>2</p>	<p>3</p>	<p>4</p>	<p>subiecții impunerii și organele împuternicite</p>	
<p>Taxa pentru post-terminale poștale</p>	<p>Post-terminale poștale, prin intermediul cărora se prestează servicii postale de colectare, recepționare, predare a trimiterilor poștale</p>	<p>Lei anual pentru fiecare post-terminale</p>	<p>Trimestrial, până la data de 25 a lunii imediat următoare</p>		

<p>prin rețelele telefonice, telegrafice, telex, prin mijloacele de transport, prin alte mijloace (cu excepția TV, internetului, radioului, presei periodice, tipăriturilor), cu excepția amplasării publicității exterioare</p>			<p>tipăriturilor), cu excepția amplasării publicității exterioare pentru autopromovare”. Tot aici, propunem completarea lit. q): q) Taxă pentru dispozitivele publicitare – „Suprafața feței (fețelor) dispozitivului publicitar pentru promovarea produselor și serviciilor proprii, inclusiv și mărcii comerciale”.</p>	
<p>Articolul 336. Noțiuni generale</p>	<p>Articolul 336 se completează cu punctul 2¹) cu următorul cuprins: „2¹) Autoturism – vehicul rutier cu cel puțin 4 roți și o viteză maximă constructivă mai mare de 25 km/h, care este construit și echipat pentru transportul de persoane și care are cel mult 9 locuri pe scaune, inclusiv locul conducătorului auto;”</p>	<p>ACAP</p>	<p><i>Se propune excluderea normei</i></p> <p>Argumentarea: Definiția se conține în Codul transporturilor rutiere</p>	<p>Normă Modificarea respectivă a fost propusă în vederea asigurării respectării clarității normei.</p>
		<p>Expert Grup</p>	<p>Se propune excluderea completării art 336 a Codului fiscal cu punctul 2¹.</p> <p>Argumentare: La punctul 31, 32, 33, din proiect, Substituirea noțiunii de autoturism cu cea de autovehicul în tot cuprinsul anexei nr. 1 la titlul IV al Codului Fiscal „Mărfuri supuse accizelor”.</p> <p>Noțiunea de „autoturism” propusă a fi inclusă la art 336 a Codului fiscal este una mult mai îngustă decât cea de „autovehicul” prevăzută și definită de lege (art. 336 al.2)). Această noțiune cuprinde și vehiculele care s-ar clasifica în definiția propusă de Autoturism. În cazul introducerii noțiunii de autoturism, există riscul ca autovehiculele cu 3 roți, dar care nu sunt motocicletate, sau cele cu numai 2 locuri să fie scutite de la plata taxei de folosire a drumurilor. Mai mult, noțiunea de „folosire a drumurilor” menționată la articolul 336 al. 8) din Cod se referă la autovehiculele înmatriculate în Republica Moldova și nu la autoturisme. Introducerea noțiunii de „autoturism” poate determina</p>	<p>Notă Modificarea respectivă a fost propusă în vederea asigurării respectării principiului echității fiscale.</p>

<p>Articolul 336. Noțiuni generale</p> <p>10) <i>Motocicletă</i> – autovehicul cu două roți, cu sau fără ataș, avînd o capacitate cilindrică a motorului mai mare de 50 cm³, precum și autovehicul cu trei roți simetrice față de axa sa longitudinală (motocar), avînd capacitatea cilindrică a motorului mai mare de 50 cm³ și masa echipată mai mică de 400 kg.</p>	<p>Articolul 336: punctele 10) și 10¹) vor avea următorul cuprins:</p> <p>“ 10) <i>Motocicletă</i> – autovehicul cu două roți, cu sau fără ataș, avînd motor electric sau o capacitate cilindrică a motorului mai mare de 50 cm³, precum și autovehicul cu trei roți simetrice față de axa sa longitudinală (motocar), avînd motor electric sau capacitatea cilindrică a motorului mai mare de 50 cm³ și masa echipată mai mică de 400 kg.</p> <p>10¹) <i>Moped, scuter, motoretă</i> – autovehicul cu două sau trei roți a cărui viteză maximă prin construcție este mai mare de 25 km/h, dar nu depășește 45 km/h, care este echipat cu un motor electric sau motor cu ardere internă, cu aprindere prin scînteie, cu o capacitate cilindrică ce nu depășește 50 cm³, și a cărui masă nu depășește 350 kg.”.</p> <p>1. Articolul 350 alineatul (2) litera c) se completează cu cuvintele „ și Ministerul Energiei”.</p> <p>2. Anexa nr.1 la titlul IX se completează cu punctele (1¹), (2¹) și (8) cu următorul cuprins:</p>	<table border="1"> <tr> <td>1</td> <td>a) Moped, scuter, motoretă, cu motor electric</td> <td>unit ate</td> <td>300</td> </tr> <tr> <td>1</td> <td>b) Motocicletă cu motor electric</td> <td>unit ate</td> <td>600</td> </tr> </table>	1	a) Moped, scuter, motoretă, cu motor electric	unit ate	300	1	b) Motocicletă cu motor electric	unit ate	600
1	a) Moped, scuter, motoretă, cu motor electric	unit ate	300							
1	b) Motocicletă cu motor electric	unit ate	600							
<p>Oleg Artene</p>	<p>Definiția pentru motocicletă electrică este prea vagă - doar motor electric și două roți. Reiese că trotinetă electrică tot se socoate motocicletă?</p> <p>Motocicletă—autovehicul cu două roți, cu sau fără ataș, avînd motor electric sau o capacitate cilindrică a motorului mai mare de 50 cm³, precum și autovehicul cu trei roți simetrice față de axa sa longitudinală (motocar), avînd motor electric sau capacitatea cilindrică a motorului mai mare de 50 cm³ și masa echipată mai mică de 400 kg.</p> <p>De ce automobilele electrice sunt scutite de TVA și accize dar bicicletele, trotinetele, monociclurile electrice se taxează în total cu 27% ? Rugăm să eliminăm TVA pentru toate tipurile de transport full electric.</p>									
<p>excepția de la necesitatea plății vîinietei de către proprietarii de autoturisme definite conform noțiunii propuse dar și proprietarii autovehiculelor cu 3 roți sau 2 locuri inclusiv șoferul.</p>										
		<p>Normă Modificarea respectivă a fost propusă în vederea asigurării respectării clarității normei.</p>								

<p>Articolul 350. Obiectul impunerii (2) Nu constituie obiect al impunerii:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) autovehiculele deținute de unitățile Ministerului Apărării; b) autovehiculele deținute de unitățile subordonate Ministerului Afacerilor Interne; 		<p>Expert grup</p>	<p>În conformitate punctul 2. din Regulamentul cu privire la permisul de conducere HG 1452/2007 un autovehicul poate fi condus pe drumurile publice doar dacă conducătorul acestuia posedă permis de conducere corespunzător categoriei/subcategoriei din care face parte vehiculul condus.</p> <p>Punctul 4 al Regulamentului grupează vehiculele în subcategoriile A1, A2, A, B1, B2, BE, C1, C1E, C, CE, D1, D1E, D, DE, F, H, I. Categoria de vehicule care se încearcă a fi reglementată prin modificările operate la art 336 Cod fiscal, nu corespunde categoriilor determinate conform HG 1452/2007.</p> <p>Astfel, subcategoria AM, HG 1452/2007 nu prevede limitări de masă a vehiculului, iar pentru cele electrice există limitări de putere maximă a motorului electric, limitare care nu este prevăzută în definiția propusă a fi introdusă la al 10').</p> <p>Astfel, noțiunea de motocicletă propusă pentru al. 10 art 336 Cod fiscal nu corespunde cu subcategoria A1, A2, A din HG 1452/2007.</p> <p>În aceste circumstanțe, este posibilă materializarea riscului ca o motocicletă cu ataș cu masa mai mare de 400 kg să nu achite taxa de folosire a drumurilor pentru că depășește masa prevăzută în Codul fiscal. Cu toate acestea, o astfel de unitate de transport va putea fi înmatriculată și condusă pe drumurile publice din Republica Moldova.</p>	<p>Normă</p> <p>Modificarea respectivă a fost propusă în vederea asigurării respectării clarității normei.</p>
<p>Articolul 350. alineatul (2) litera c) se completează cu cuvintele „ și Ministerul Energiei”.</p>		<p>MIDR</p>	<p>Expunerea art.350 alin.(2) lit.c) în următoarea redacție: <i>„c) autovehiculele deținute de unitățile subordonate Ministerului Energiei, în cazul înlăturării consecințelor unor calamități sau dezastre naturale”.</i></p> <p>Propunerea de lege ferenda va permite Agenției Naționale Transport Auto eliberarea gratuită a autorizațiilor de</p>	<p>Notă</p> <p>Propunerea respectivă aduce la imposibilitatea asigurării administrării</p>

<p>c) autovehiculele deținute de unitățile subordonate Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale;</p>			<p>transport a unor elemente de infrastructură a căror masă totală, sarcină masică pe axă sau ale căror dimensiuni depășesc limitele admise, în cazul înlăturării consecințelor unor calamități sau dezastre naturale. Atunci când lucrările sunt planificate și au ca scop extinderea sau deservirea curentă a obiectelor de infrastructură, la eliberarea autorizației urmează a fi încasate taxe conform normelor generale.</p>															
<p>Articolul 352. Modul de calculare și de achitare a taxei, de prezentare a dărilor de seamă (3) Subiecții impunerii achită taxa, în mărime deplină, până la obținerea actelor ce permit transportul rutier cu autovehicule a căror masă totală, sarcină masică pe axă sau ale căror dimensiuni depășesc limitele admise.</p>		<p>MIDR</p>	<p>Se propune modificarea art.352 alin.(3) din Codul fiscal nr.1163/1997 cu următorul cuprins: "Subiecții impunerii achită taxa pentru eliberarea avizului preliminar la depunerea cererii, taxa pentru autorizatie în mărime deplină se achită până la obținerea actelor ce permit transportul rutier cu autovehicule a căror masă totală, sarcină masică pe axă sau ale căror dimensiuni depășesc limitele admise."</p>	<p>Se acceptă</p>														
			<p>Analizând numărul de cereri pentru eliberarea AST, s-a constatat următoarele:</p> <table border="1" data-bbox="906 571 1173 996"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Perioada</th> <th colspan="2">Nr. Cereri Autorizații Speciale de Transport (AST)</th> </tr> <tr> <th>solicitate</th> <th>eliberate</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2021</td> <td>2534</td> <td>2215</td> </tr> <tr> <td>2022</td> <td>2479</td> <td>2130</td> </tr> <tr> <td>Total</td> <td>5013</td> <td>4345</td> </tr> </tbody> </table> <p>În perioada 2021-2022 prin Ghișeul Unic al ANTA au fost depuse 5013 cereri privind eliberarea AST, pentru care specialiștii ANTA au întreprins un șir de acțiuni, conform procesului operațional privind eliberarea AST: examinarea dosarului, coordonarea itinerarului solicitat cu instituțiile prevăzute de HG nr.326/2022, efectuarea calculului</p>	Perioada	Nr. Cereri Autorizații Speciale de Transport (AST)		solicitate	eliberate	2021	2534	2215	2022	2479	2130	Total	5013	4345	
Perioada	Nr. Cereri Autorizații Speciale de Transport (AST)																	
	solicitate	eliberate																
2021	2534	2215																
2022	2479	2130																
Total	5013	4345																

<p>(6¹) În cazul în care, pe teritoriul țării, se depistează autovehicule a căror masă totală, sarcină masică pe axă sau ale căror dimensiuni depășesc limitele admise, care circulă fără autorizație specială, ori se constată că masa totală, sarcina masică pe axă sau dimensiunile acestor autovehicule nu coincid cu cele indicate în autorizație, Agenția Națională Transport Auto întocmește un proces-verbal privind calculul taxei pentru folosirea drumurilor în cadrul controlului masei totale, al sarcinii masice pe osii și al dimensiunilor și calculează taxa conform art.351 alin.(4).</p>		<p>MIDR</p>	<p>prevăzute de Codului Fiscal, întocmirea avizului preliminar, însă taxele au fost achitate doar pentru 4345 AST. Astfel, în 668 cazuri solicitanții nu au achitat taxa calculată, inclusiv costul avizului preliminar, renunțând la ridicarea AST. Taxa pentru avizul preliminar constituie 100 lei, Venitul ratat se estimează la nivel de 66,8 mii lei (100 lei*668 avize). Mai mult, activitățile întreprinse de specialiștii ANTA presupun consumuri de resurse (umane, timp, materiale, ș.a.). Totodată, se majorează timpul de eliberare a AST. <i>Se va înregistra anual creșterea venitului la bugetul de stat cu 33,4 mii lei.</i></p>	
			<p>Se propune completarea art.352 alin.(6¹) din Codul fiscal nr.1163/1997 cu textul: <i>„inclusiv, taxa pentru cântărirea autovehiculului sau măsurarea dimensiunilor prevăzută în Anexa nr.3.”</i></p> <p>Modificarea este necesară, deoarece în redacția actuală prevederea legală nu poate fi aplicată. Totodată, în anul 2022 de către inspectori ANTA au fost depistate 3305 autovehicule, a căror masă totală, sarcină masică pe axă sau ale căror dimensiuni depășesc limitele admise și care circulă fără autorizație specială, ori se constată că masa totală, sarcina masică pe axă sau dimensiunile acestor autovehicule nu coincid cu cele indicate în autorizație, în cazul autovehiculelor care au fost cântărite.</p> <p>În cazul aplicării taxei pentru cântărire în mărime de 140 lei, veniturile la buget urmau a fi majorate cu 462,7 mii lei, mijloace necesare pentru dotarea logistică a echipelor de control trafic ANTA cu unități de transport, cântare mobile, mentenanța cântrelor, ș.a. <i>Se va înregistra anual creșterea venitului la bugetul de stat cu 462,7 mii lei.</i></p>	<p><u>Se acceptă</u></p>

<p>TITLUL IX TAXELE RUTIERE Anexa nr.1 Taxa pentru folosirea drumurilor de către autovehiculele înmatriculate în Republica Moldova</p>	<p>La Art. II, Punct 75 din proiect, anexa nr. 1 la titlul IX al Codului Fiscal Taxa pentru folosirea drumurilor</p>	<p>Expert Grup</p> <p>Este salutară intenția autorilor proiectului de a introduce taxa de folosire a drumurilor inclusiv pentru autovehiculele electrice, cu toate acestea taxele de folosire a drumurilor de către autovehiculele înmatriculate în Republica Moldova nu țin cont de modul în care diferite unități de transport exercită influență diferită asupra infrastructurii rutiere.</p> <p>Taxa pentru folosirea drumurilor trebuie să fie corelată și cu impactul pe care o unitate de transport o are asupra infrastructurii rutiere. La zi, proprietarul unui autoturism cu o cilindree de 2500 cm³ achită o taxă de folosire a drumurilor în quantum de 2250 lei (2500*0.9lei/cm³). O sumă identică o achită proprietarul unei semiremorci cu capacitatea de ridicare înscrisă în certificatul de înmatriculare de 10 tone (taxa de folosire a drumurilor este stabilită în mărime de 225 lei/tonă). Proprietarul unui autoturism cu o cilindree de 3500 cm³ achită o taxă de folosire a drumurilor similară unui proprietar de autocamion (tir), în condițiile în care impactul acestor autovehicule asupra infrastructurii rutiere este total diferită. Un astfel de statu-quo este unul inechitabil. La fel de frustrant este și tratamentul autovehiculelor pentru utilizări speciale care achită o taxă de folosire a drumurilor echivalentă celei aplicabile posesorilor de autoturisme de promenadă.</p> <p>În context, este de menționat că până la apariția motoarelor hibride și a celor cu propulsie electrică, cilindreea era un proxy satisfăcător pentru a discrimina între autoturisme de diferită masă. Pentru un vehicul cu o masă mai mare era nevoie de un motor mai puternic, or, anume masa vehiculului este generatoarea forțelor dinamice care afectează</p>	<p>Notă Modificarea respectivă a fost propusă în vederea asigurării respectării principiului echității fiscale.</p>
--	--	--	---

	<p>infrastructura rutieră. La zi, taxarea pe cilindree, în mod particular, pentru autovehiculele pentru utilizări speciale pe șasiu de autoturism este depășită. Taxarea pe kg de masă similară celei propuse pentru autoturismele și autovehiculele pentru utilizări speciale pe șasiu de autoturism complet electrice, este mult mai potrivită. În context, anexa nr. 1 la titlul IX trebuie să elimine aceste neajunsuri și să coreleze taxa de folosire a drumurilor cu impactul pe care-l au unitățile de transport asupra infrastructurii rutiere.</p>		<p>Se va revizui propunerea de completare a Anexei nr.1 la titlul IX cu punctul 8 deoarece redacția propusă este similară definiției de autoturism care deja urmează a fi taxat conform pct.2¹. Astfel, pentru a exclude contradicția dintre norme propunerea urmează a fi revizuită sau exclusă. Suplimentar, sub aspect tehnico-redacțional, se va lua în considerare că, potrivit art.52 alin.(2) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative: „punctele, de regulă, nu au denumire, sunt expuse fără utilizarea cuvântului „punct” și se însemnează consecutiv cu numere ordinare, exprimate prin cifre arabe, urmate de punct, începând cu primul și terminând cu ultimul, de la începutul și până la sfârșitul actului normativ”. În speță, având în vedere că se propune inserarea unor date în cadrul unui tabel (Anexa nr.1) se va utiliza cuvântul „poziție”. În același timp, se observă că în redacția în vigoare a Anexei nr.1 la Codul fiscal nr.1163/1997 se operează în colonița „nr. crt.” cu cifre urmate de punct.</p>				
	<p>Se <u>acceptă</u> prin excluderea modificării propuse din proiect</p>	<p>MIDR</p>					
	<table border="1"> <tr> <td data-bbox="853 571 957 728">8</td> <td data-bbox="853 728 957 996">Autovehicule al cărui număr de locuri pe scaune, în afara locului conducătorului, nu este mai mare de 8 locuri și a cărui masă maximă autorizată nu depășește 3 500 kg cu motor electric ca motoare pentru propulsie.</td> <td data-bbox="853 996 957 1198">unit ate</td> <td data-bbox="853 1198 957 1422">500</td> </tr> </table>	8	Autovehicule al cărui număr de locuri pe scaune, în afara locului conducătorului, nu este mai mare de 8 locuri și a cărui masă maximă autorizată nu depășește 3 500 kg cu motor electric ca motoare pentru propulsie.	unit ate	500	<p>MIDR</p>	<p>MIDR</p>
8	Autovehicule al cărui număr de locuri pe scaune, în afara locului conducătorului, nu este mai mare de 8 locuri și a cărui masă maximă autorizată nu depășește 3 500 kg cu motor electric ca motoare pentru propulsie.	unit ate	500				
<p>Anexa nr.3 (TITLUL IX TAXELE RUTIERE)</p> <p>Taxa pentru folosirea drumurilor de către autovehiculele înmatriculate și</p>	<p>Se acceptă</p>	<p>La crt.1 din Anexa nr.3, colonița „Obiectul impunerii” va avea următorul cuprins:</p> <p>„Eliberarea avizului preliminar a autorizației speciale la cerere”</p>					

nemmatriculate în Republica Moldova a căror masă totală, sarcină masică pe axă sau ale căror dimensiuni depășesc limitele admise.

Eliberarea avizului preliminar și a autorizației speciale la cerere

Analizând numărul de cereri pentru eliberarea AST, s-a constatat următoarele:

Perioada	Nr. Cereri Autorizații Speciale de Transport (AST)		dife renț a
	solicitate	eliberate	
2021	2534	2215	319
2022	2479	2130	349
Total	5013	4345	668

În perioada 2021-2022 prin Ghișeul Unic al ANTA au fost depuse 5013 cereri privind eliberarea AST, pentru care specialiștii ANTA au întreprins un șir de acțiuni, conform procesului operațional privind eliberarea AST: examinarea dosarului, coordonarea itinerarului solicitat cu instituțiile prevăzute de HG nr.326/2022, efectuarea calculelor prevăzute de Codului Fiscal, întocmirea avizului preliminar, însă taxele au fost achitate doar pentru 4345 AST. Astfel, în 668 cazuri solicitanții nu au achitat taxa calculată, inclusiv costul avizului preliminar, renunțând la ridicarea AST. Taxa pentru avizul preliminar constituie 100 lei, Venitul ratat se estimează la nivel de 66,8 mii lei (100 lei*668 avize). Mai mult, activitățile întreprinse de specialiștii ANTA presupun consumuri de resurse (umane, timp, materiale, ș.a.). Totodată, se majorează timpul de eliberare a AST. *Venit ratat la buget de stat în sumă de 66,8 mii lei (100 lei*668 avize).*

Taxa pentru folosirea drumurilor de către autovehiculele înmatriculate și nemmatriculate în Republica Moldova a căror masă totală, sarcină masică pe axă sau ale căror

MIDR

La crt.5 din Anexa nr.3, colonița „Obiectul impunerii” va avea următorul cuprins:
 „Cântărirea autovehiculului sau măsurarea dimensiunilor”

Se acceptă

dimensiuni depășesc limitele admise.			<p>Modificarea este necesară, deoarece în redacția actuală prevederea legală nu poate fi aplicată. Totodată, în anul 2022 de către inspectorii ANTA au fost depistate 3305 autovehicule, a căror masă totală, sarcină masică pe axă sau ale căror dimensiuni depășesc limitele admise și care circula fără autorizație specială, ori se constată că masa totală, sarcina masică pe axă sau dimensiunile acestor autovehicule nu coincid cu cele indicate în autorizație, în cazul autovehiculelor care au fost cântărite.</p> <p>În cazul aplicării taxei pentru cântărire în mărime de 140 lei, veniturile la buget urmau a fi majorate cu 462,7 mii lei, mijloace necesare pentru dotarea logistică a echipelor de control trafic ANTA cu unități de transport, cântare mobile, mentenanța cântrelor, ș.a.</p> <p><i>Venit ratat la buget de stat în sumă de 462,7 mii lei (140 lei*3305 cântăriri).</i></p>	
Legea nr. 1417/1997 pentru punerea în aplicare a Titlului III al Codului fiscal	<p>Articolul 4 din Legea pentru punerea în aplicare a Titlului III al Codului fiscal nr. 1417/1997 (replicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție specială din 08.02.2007), cu modificările ulterioare, se completează cu alineatele (6¹) și (6²) cu următorul cuprins:</p>	Ministerul Justiției	<p>În sursa de publicare a actului normativ textul ce se referă la luna februarie „02.” se va reda cu litere (obiecție valabilă și pentru Art. VII).</p>	Se acceptă
Articolul 4. Dispoziții finale și tranzitorii	<p>Articolul 4 din Legea pentru punerea în aplicare a Titlului III al Codului fiscal nr. 1417/1997 (replicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție specială din 08.02.2007), cu modificările ulterioare, se completează cu alineatele (6¹) și (6²) cu următorul cuprins:</p> <p>„(6¹) Se supune TVA conform art.96 lit. a) al Codului fiscal.</p>	PREMIER ENERGY	<p>În contextul propunerilor de modificare a politicii fiscale intervenim cu unele precizări și sugestii la modificările propuse la Art. III. – Articolul 4 din Legea pentru punerea în aplicare a Titlului III al Codului fiscal nr. 1417/1997 (replicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție specială din 08.02.2007), cu modificările ulterioare, care se completează cu alineatele (6¹) și (6²) după cum urmează:</p>	Se acceptă în redacția Ministerului Finantelor

	<p>energia electrică de echilibrare, cu excepția celei livrate agenților economici care nu au relații fiscale cu sistemul bugetar al Republicii Moldova.</p> <p>(6²) Se scutește de TVA cu drept de deducere, energia electrică de echilibrare livrată agenților economici care nu au relații fiscale cu sistemul bugetar al Republicii Moldova.”.</p>	<p>Odată cu intrarea în vigoare a noilor reguli pe piața energiei electrice angro, a apărut noul concept de energie electrică de echilibrare, care reprezintă o pârghie de funcționare în siguranță a sistemului energetic, însă care a creat mai multe incertitudini în recunoașterea contabilă cât și în tratamentul fiscal privind impozitarea cu T.V.A. la facturarea dezechilibrelor atât pozitive, cât și negative generate de participanții pieței. Dat fiind faptul, că ponderea fluxurilor dezechilibrelor cu participanții din partea stângă a Nistrului, cât și din import este semnificativă în totalul pieței angro, iar conform prevederilor Codului fiscal în redacția actuală, aceste livrări spre operatorul de sistem, furnizori și operatorii sistemului de distribuție sunt scutite de TVA fără drept de deducere, putem constata că facturile dezechilibrelor nu au un impact sesizabil la formarea bugetului de Stat. Pornind de la aceste premise, ÎCS Premier Energy Distribution SA vine cu propunerea de a scuti cu drept de deducere energia electrică de echilibrare pentru participanții pieței angro de energie electrică, suplinind cu litera b) art. 104 al Codului fiscal cu această sintagmă. Modificarea respectivă va permite uniformizarea, nediscriminarea și aplicarea unui tratament unic pentru toate fluxurile de energie electrică în procesul de echilibrare: OST, OSD, furnizori, producători, fluxuri de energie cu elemente de extraneitate și fluxuri cu agenți economici de pe teritoriul Republicii Moldova care nu au relații fiscale cu sistemul ei bugetar și cel mai important, va permite deblocarea procesului de calcul, repartizare și facturare între participanții pieței a dezechilibrelor formate începând cu a doua jumătate a anului 2022 până în prezent, și eliminarea</p>
--	---	--

dificultăților din sectorului energetic odată cu punerea în aplicare a noilor reguli a pieței, care au fost comunicate pe parcursul perioadei menționate.

În același timp înținem să menționăm, că redacția propusă de autorul modificărilor la Articolul 4 din Legea pentru punerea în aplicare a Titlului III al Codului fiscal nr. 1417/1997 prin completarea cu alineatele (6¹) și (6²) se limitează doar la livrările de energie electrică de echilibrare, și nu stipulează expres aplicarea TVA la procurările de energie electrică de echilibrare provenite din import și/sau de la agenți economici care nu au relații fiscale cu sistemul bugetar al Republicii Moldova, ceea ce prin introducerea conceptului de dezechilibre de energie electrică în Codul Fiscal, poate genera interpretări confuze prin prisma aplicării prevederilor art. 103 al.1 pct.18 care stipulează: „(1) Se scutesc de T.V.A. fără drept de deducere... 18) energia electrică importată și livrată către operatorul rețelei de transport și de sistem, operatorii rețelelor de distribuție și furnizorii energiei electrice și energia electrică importată de operatorul rețelei de transport și de sistem, de operatorii rețelelor de distribuție și furnizorii energiei electrice, cu excepția serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice” și prevederilor art.4 alin.(6) din Legea nr.1417/1997 pentru punerea în aplicare a Titlului III al Codului Fiscal “se scutesc de TVA fără drept de deducere livrările de energie electrică achiziționată și furnizată operatorului rețelei de transport furnizorilor energiei electrice sau achiziționată de acestea..... efectuate de către persoane ...care se află pe teritoriul R.Moldova și un au relații fiscale cu sistemul ei bugetar, către persoanele juridice și fizice care se află pe

			<p>teritoriul R.Moldova și care au relații fiscale cu sistemul ei bugetar”.</p> <p>în cazul în care, propunerea noastră privind scutirea de TVA cu drept de deducere a energiei electrice de echilibrare între participanții pieței nu va fi acceptată, sugerăm, pentru evitarea ulterioarelor interpretări dublitate, de a suplini modificările propuse de autor la Art. III cu alineatul (6³) în următoarea redacție:</p> <p>(6³) Energia electrică de echilibrare importată și de la agenții economici de pe teritoriul Republicii Moldova și care nu au relații fiscale cu sistemul ei bugetar se va taxa în conformitate cu prevederile art.103 al.(1) pct.18) al Codului Fiscal și art. 4 alin. (6) al Legii 1417/1997 pentru punerea în aplicare a Titlului III al Codului Fiscal”. În speranța că propunerile noastre prezintă interes, suntem la dispoziția Dvs. pentru a clarifica orice aspecte relaționate cu subiectul descris mai sus.</p>	
<p>Legea nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale Articolul 17. Plătorii contribuțiilor la bugetul asigurărilor sociale de stat și cotele de contribuții de asigurări sociale.</p>		<p>CNAS</p>	<p>În cazul în care, organele centrale de specialitate ale administrației publice care asigură politica în domeniu vor promova propunerea de asigurare a persoanelor care achită taxa fixă de toate prestațiile de asigurări sociale ar fi oportun să modifice anexa nr. 1 la Legea nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale, la punctele aferente și să se prezinte 2 opțiuni de asigurare în baza taxei fixe, care dă dreptul să se asigure de pensie pentru limită de vârstă și ajutor de deces și altă opțiune prin achitarea taxei fixe în mărime stabilită pentru liber profesioniștii care practică activitate în sectorul justiției care dă dreptul să se asigure de toate prestațiile de asigurări sociale. Opțiunea se stabilește minim pentru un an de gestiune, fără posibilitatea modificării opțiunii pe</p>	<p>Propunerea în cauză vizează necesitatea cointerării asiguraților cu contract de asigurare cu Casa Națională de Asigurări Sociale și creșterii numărului de persoane care să dorească să se asigure în sistemul de asigurări sociale, beneficiind de toate tipurile de prestații sociale.</p>

<p>Articolul 17. Plătitorii contribuțiilor la bugetul asigurărilor sociale de stat și cotele de contribuții de asigurări sociale</p> <p>...</p> <p>(4) Contribuția de asigurări sociale de stat obligatorie în sumă fixă anuală (taxa fixă anuală) se aprobă anual prin legea bugetului asigurărilor sociale de stat.</p>		<p>Confederația Națională a Sindicatelor din RM</p>	<p>parcursul anului de gestiune. Pentru a stabili modalitatea de informare privind opțiunea aleasă este oportună consultarea suplimentară cu reprezentanții mediului de afaceri.</p> <p>Concomitent, propunerea Casei Naționale de Asigurări Sociale este de a minimiza numărul persoanelor care achită taxa fixă și de a ajusta cadrul normativ, ca pentru unele categorii de asigurați contribuțiile de asigurări sociale de stat să se achite din salarii și alte recompense, spre exemplu, fondatorii de întreprinderi individuale, inclusiv de gospodării țărănești, persoanele angajate prin contract individual de muncă care efectuează transport rutier de persoane în regim de taxi.</p> <p><i>La art. 17 propunem un alineat nou, cu următorul conținut:</i></p> <p>„(5) <i>Asigurații care achită contribuția de asigurări sociale de stat obligatorie în sumă fixă anuală (taxa fixă anuală) și beneficiază de toate tipurile de prestații sociale.</i>”</p> <p>Argumentarea:</p> <p>Propunerea în cauză vizează necesitatea cointeresării asiguraților cu contract de asigurare cu Casa Națională de Asigurări Sociale și creșterii numărului de persoane care să dorească să se asigure în sistemul de asigurări sociale, beneficiind de toate tipurile de prestații sociale.</p>	<p>Notă Propunerea urmează a fi promovată pe platforma Ministerului de resort cu consultarea tuturor părților interesate.</p>
<p>Anexa 1</p> <p>Categoriile de plătitori și de asigurați, tarifele și termenele de virare a contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii</p> <p>Categoriile de plătitori și de asigurați, tarifele contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii, baza de calcul al acestora și termenele de virare la bugetul asigurărilor sociale de stat, precum și</p>		<p>Asociația Businessului European</p>	<p>Propunem ca contribuțiile fixe de asigurare socială și medicală urmează să fie legate de salariul mediu pe economie.</p> <p>Asigurarea socială:</p> <p>Nivelul 1 – Obligatoriu/de bază:</p> <p>asigurarea socială în sumă fixă să se plătească în sumă de 24% (sau alt procent aplicabil tuturor) de la venitul lunar asigurat de 50% de la salariul mediu pe economie</p> <p>Nivelul 2 – Opțional: asigurarea socială în sumă fixă să se plătească în sumă de</p>	<p>Notă Propunerea urmează a fi promovată pe platforma Ministerului de resort cu consultarea tuturor părților interesate.</p>

<p>tipurile prestațiilor sociale asigurate se stabilesc după cum urmează:</p>		<p>24% (sau alt procent aplicabil tuturor) de la venitul lunar asigurat de 100% de la salariul mediu pe economie. Prestațiile sociale acordate -Toate tipurile de prestații de asigurări sociale de stat din venitul lunar asigurat de Nivelul 1 sau Nivelul 2. Asigurarea medicală: - asigurarea medicală în sumă fixă să se plătească în sumă de 9% de la salariul mediu pe economie. Contribuabilii cu venituri sub 100.000 lei/an Pentru asemenea contribuabili (din toate domeniile, inclusiv pentru profesțiile juridice) trebuie să existe un sistem unic de reduceri: - 50% de la taxa fixă de asigurare socială de Nivelul 1 - 50% de la taxa fixă de asigurare medicală - Plata sumelor reduse să se facă lunar, dar nu până la 31 martie a anului curent Asigurarea medicală să fie activă de la 1 ianuarie, dar nu de la momentul plății</p> <p>Argumentarea: Sistemul de asigurare socială și medicală pentru plătorii de contribuții fixe trebuie să fie identic pentru toți plătorii de contribuții fixe. Dacă se reformează sistemul, atunci reforma trebuie să vizeze pe toți, dar nu numai profesiiile juridice. Dacă se face o modificare, atunci modificarea trebuie să afecteze nu doar pe avocat, dar și pe întreprinzătorul individual, care suportă aceleași riscuri ale unei activități economice sau profesionale.</p>	
<p>Anexa nr.1</p>	<p>CNAS</p>	<p>Modificarea vizează și Legea 301/2018 Se propune majorarea etapizată a tarifelor contribuțiilor de asigurări sociale stabilite în Anexa nr. 1 la Legea nr. 489/1999, după cum urmează:</p>	<p>Notă Propunerea urmează a fi promovată pe platforma Ministerului de resort cu consultarea tuturor părților interesate.</p>

1. În Anexa nr.1, la punctul 1.1., pentru sectorul privat, instituțiile de învățământ superior și a instituțiilor medico-sanitare ajustarea etapizată a tarifului de 24% la fondul de salarizare și alte recompense până la tariful de 29%, corespunzător angajatorilor autorităților / instituțiilor bugetare și autorităților / instituțiilor publice la autogestiuine.

2.În Anexa nr.1, la punctul 1.3., pentru persoanele care exercită independent profesiunea de medic în una dintre formele de organizare a activității profesionale prevăzute de Legea ocrotirii sănătății nr.411/1995 - majorarea treptată a tarifului de la 24% la 29% la venitul medicului de familie titular al practicii medicului de familie, determinat în conformitate cu prevederile legislației.

3.În Anexa nr.1, la punctul 1.5., majorarea treptată a tarifului stabilit de 24% până la 29% la salariu și alte recompense cu restituirea din bugetul de stat a sumei de 6%.

Argumentare:

Sustenabilitatea sistemului public de asigurări sociale poate fi asigurată doar în condiții de acoperire a cheltuielilor pentru prestațiile de asigurări sociale cu veniturile proprii, încasate la bugetul asigurărilor sociale de stat. Ponderea esențială în veniturile proprii o constituie contribuțiile de asigurări sociale, virate de plătitorii de contribuții, persoane juridice și fizice. Reteșind din principiile de constituire a unui sistem de asigurări viabil, CNAS permanent a optat și pentru respectarea principiului egalității participanților la sistem.

Cu părere de rău, pe parcursul anilor prin decizii politice neargumentate din punct de vedere a echității și egalității participanților la sistemul public de asigurări, s-au stabilit tarife preferențiale,

		<p>diminuate, subvenționate pentru diferite categorii de plători: unele categorii de angajați din domeniul agriculturii, angajați la rezidenții parcurilor pentru tehnologia informației, angajați din domeniul transportului rutier de persoane în regim de taxi, persoanele care exercită independent profesia de medic în una dintre formele de organizare a activității profesionale prevăzute de Legea nr. 411/1995 ocrotirii sănătății, scopul urmărit fiind stimularea dezvoltării anumitor sectoare economice.</p> <p>CNAS la fiecare inițiativă de acest gen și-a expus îngrijorarea privind asigurarea sustenabilității bugetului asigurărilor sociale de stat și dezacordul utilizării asigurărilor sociale ca instrument de susținere economică a anumitului sector.</p> <p>Supportul pentru dezvoltarea, impulsionarea unor ramuri nu pot fi efectuate din contul contribuțiilor de asigurări sociale.</p> <p>Practica anilor precedenți a demonstrat, că micșorarea tarifului contribuției în scopul lărgirii bazei de calcul din contul scoaterii fondului de remunerare a muncii din tenebritate nu s-au soldat cu rezultate palpabile.</p> <p><i>Se propune:</i></p> <p>4. <i>În Anexa nr. 1, la punctele 1.6 și 1.7. cuvintele " , persoanele cu dizabilități" se substituie cu cuvintele "pentru limită de vârstă" .</i></p> <p>5. <i>În Anexa nr. 1, la punctul 1.61 textul "pensionarilor, persoanelor cu dizabilități, precum și a" se exclude.</i></p> <p>Argumentare: Modificările operate vor permite fondatorilor întreprinderilor individuale inclusiv fondatorilor Gospodăriilor țărănești, cât și persoanelor fizice care desfășoară activități independente și titularilor patentei de întreprinzător, care sunt persoane cu</p>	<p>Notă Propunerea urmează a fi promovată pe platforma Ministerului de resort cu consultarea tuturor părților interesate.</p>
	<p>CNAS</p>		

<p>Anexa nr.3 Tipuri de drepturi și de venituri afărent cărora nu se calculează contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii 12) sumele ce constituie valoarea cadourilor (premiilor în obiecte) primite de către angajați sau de către foștii angajați la locul de muncă de bază, precum și sumele ce constituie valoarea premiilor în obiecte și sumele recompenselor bănești primite la concursuri și competiții;</p>			<p>dizabilități, să se asigure pentru pensie pentru limită de vârstă. Excluderea textului propus va aduce liber – profesioniștii în domeniul justiției în aceleași criterii de asigurare cu persoanele angajate prin contract individual de muncă, deoarece ei sunt asigurați de toate tipurile de prestații de asigurări sociale de stat. Or, modificarea propusă va acorda dreptul și la reexaminarea pensiei pentru limită de vârstă după stabilire.</p>	
		<p>CNAS</p>	<p><i>Se propune în Anexa nr.1, la punctul 1.8., pentru persoanele care efectuează transport rutier de persoane în regim de taxi se propune stabilirea tarifului contribuțiilor de asigurări sociale de stat reieșind din fondul de salarizare și alte recompense în măsurile stabilite la pct. 1.1 pentru sectorul privat.</i> Argumentare: Modificarea respectivă va asigura dreptul persoanelor menționate la toate prestațiile de asigurări sociale, ca și pentru alte categorii de persoane asigurate care activează în baza contractelor individuale de muncă.</p>	<p>Notă Propunerea urmează a fi promovată pe platforma Ministerului de resort cu consultarea tuturor părților interesate.</p>
<p>Anexa nr.3 Tipuri de drepturi și de venituri afărent cărora nu se calculează contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii 12) sumele ce constituie valoarea cadourilor (premiilor în obiecte) primite de către angajați sau de către foștii angajați la locul de muncă de bază, precum și sumele ce constituie valoarea premiilor în obiecte și sumele recompenselor bănești primite la concursuri și competiții;</p>	<p>Art. IV. – Anexa nr.3 din Legea nr.489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2000, nr.1-4, art.2), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează: la punctul 12) după cuvintele la “concursuri și competiții” se introduce cuvintele “, alte sume primite conform art.24 alin.(19³) și (20) din Codul fiscal nr.1163/1997” se completează cu punctul 42) cu următorul cuprins: “42) plățile efectuate de angajator în folosul angajatului cu scopul compensării costurilor serviciilor alternative de îngrijire a copiilor în vârstă de 0-3 ani în mărimea ce nu</p>	<p>CNAS</p>	<p>Referitor la propunerile de completare și ajustare a unor puncte din anexa nr. 3 la Legea nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale. În conformitate cu prevederile Codului Muncii, în contractul colectiv de muncă pot fi prevăzute, în funcție de situația economico-financiară a angajatorului, înlesniri și avantaje pentru salariați, precum și condiții de muncă mai favorabile în raport cu cele prevăzute de legislația în vigoare și de convențiile colective. În acest context, angajatorii în funcție de situația economico-financiară sunt în drept să acorde avantaje salariaților, inclusiv sub formă de plăți s kk....3au drepturi în natură. Evident, că acestea se efectuează în cadrul raporturilor de</p>	<p>Notă ținând cont că majoritatea facilităților planificate pentru a fi acordate în formă materială sau în formă „indirectă” acestea nu serăgădesc în noțiunea de recompense în sensul Legii nr.489/1999.</p>

	depășește valoarea 2500 lei lunar per copil.”		<p>muncă și fac parte din costul forței de muncă, respectiv, din remunerarea salariaților. În scopul calculării contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii aceste plăți sau drepturi în natură sunt considerate alte recompense în cazul în care nu se regăsesc în anexa nr.3 la Legea nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale. Avantajele pentru salariați reglementate în convențiile colective acordate de angajatori diferă, unii angajatori pot să acorde unele tipuri de avantaje alții alte tipuri.</p> <p>Astfel, pentru a nu influența avantajele acordate de angajatori și pentru a nu crea precedente întru includerea în tipurile de venituri din care nu se calculează contribuții de asigurări sociale, Casa Națională de Asigurări Sociale nu susține propunerile de completare a Tipurilor de drepturi și de venituri din care nu se calculează contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii cu tipurile de venituri specificate în sinteza propunerilor.</p>	
<p>Anexa nr.3 Tipuri de drepturi și de venituri aferent cărora nu se calculează contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii</p> <p>.....</p> <p>28) ajutorul material acordat din mijloacele sindicatelor și patronatelor, în limita unui salariu mediu lunar pe economie, prognozat și aprobat anual de către Guvern, per angajat anual, cu excepția ajutorului acordat în caz de deces și/sau boală a angajatului sau a rudelor și/sau afiniilor de gradul I ai acestuia;</p> <p>....</p>		<p>Confederația Națională a Sindicatelor din RM</p>	<p>Propunem completarea Anexei nr. 3 „Tipuri de drepturi și de venituri din care nu se calculează contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii” cu două puncte noi, în următoarea redacție:</p> <p>„2) Valoarea nominală a tichetelor de masă, stabilită în conformitate cu art. 4 alin. (1) din Legea nr.166/2017 cu privire la tichetele de masă”;</p> <p>„ 42) plățile făcute în favoarea angajatului pentru recuperarea cheltuielilor suportate de acesta în desfășurarea muncii la domiciliu și muncii la distanță.”</p> <p>Excluderea la pct. 28) a sintagmei „în limita unui salariu mediu lunar pe economie, prognozat și aprobat anual de către Guvern, per angajat anual, cu excepția ajutorului acordat în caz de</p>	<p>Notă Propunerea urmează a fi promovată pe platforma Ministerului de resort cu consultarea tuturor părților interesate.</p>

			<p><i>deces și/sau boală a angajatului sau a rudelor și/sau așfinilor de gradul I ai acestuia;</i></p> <p>Argumentarea: Scopul propunerii date este de a scuti de contribuții de asigurări sociale valoarea nominală a tichetelor de masă, precum și de a scuti de plata impozitului pe venit, contribuțiilor de asigurări sociale de stat și primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală, a plăților efectuate de angajator în favoarea salariatului pentru acoperirea cheltuielilor suportate de ultimul în desfășurarea muncii la domiciliu și muncii la distanță (energie electrică, internet, rechizite de birou, uzura echipamentelor angajaților, altor cheltuieli suportate în scopul desfășurării muncii la domiciliu și la distanță), precum și a permite deducerea acestora. Concomitent, propunem scutirea integrală a ajutorului material, acordat din mijloacele sindicatelor, de calcularea contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii.</p>	<p>Notă Propunerea urmează a fi promovată pe platforma Ministerului de resort cu consultarea tuturor părților interesate.</p>
<p>Anexa nr.3 Tipuri de drepturi și de venituri aferent cărora nu se calculează contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii</p>	<p>AmCham</p>		<p>Se propune modificare pct. 39 din Anexa 3 a Legii nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale în următoarea redacție: „(39) cheltuielile suportate de către angajator pentru acordarea tichetelor de masă în mărimea prevăzută la art. 4 alin.(1) din Legea nr. 166/2017 cu privire la tichetele de masă;”. Această normă se propune pentru excluderea impozitării cu contribuții sociale la utilizarea tichetelor de masă. Norma dată împreună cu limitarea la salariu minim va duce la micșorarea fenomenului achitărilor salariilor în plic. Studiul efectuat la comanda AmCham a confirmat faptul că utilizarea tichetelor de masă a favorizat creșterea veniturilor bugetului public național din TVA, reieșind din considerentul că utilizarea</p>	

tichetelor de masă se face numai în cadrul rețelei de comerțanți – plătitori de TVA – ca rezultat un leu cheltuit cu utilizarea tichetului de masă aduce cel puțin 23 bani din care TVA reprezintă 14,65% și diferența reprezintă taxele și impozite salariale.

Estimările declarate de către autorități cu privire la colectările adiționale în bugetul de stat din contul anulării facilităților fiscale pentru tichetele de masă se bazează pe raționamentul că angajatorii vor continua să ofere tichetele de masă, asumându-și costurile adiacente impozitării, sau vor prefera să majoreze salariile în cuantumul corespunzător valorii tichetelor de masă acordate anterior.

În contextul studiilor realizate, s-a constatat cu certitudine că așteptările Guvernului privind majorarea încasărilor la Bugetul asigurărilor sociale de stat sunt nefondate, or impozitarea tichetelor de masă nu va genera creșterea încasărilor la buget. Studiile date totodată au confirmat că anume tichetele de masă au fost primul și unicul instrument pe parcursul anilor 2018-2019 implementat de stat care a dus la combaterea fenomenului „piețelor centrale” cu utilizarea la scară largă a deținătorilor de patente în comerț. În orașe și centre raionale foarte des implementarea tichetelor de masă de către angajator a creat condiția când salariați au început să viziteze rețelele de magazine.

Mai mult, în condițiile în care există opțiunea de a beneficia de alocațiile de hrană (alternativa tichetelor de masă) care și în continuare vor fi scutite de taxe atât la angajatori cât și la salariați, îndubitabil marea parte a angajatorilor, în special cei mari și medii, care dispun de cantine sau posibilități de a contracta firme de catering, vor prefera să revină

			<p>sau să beneficieze de această opțiune; pe când micii angajatori cu siguranță vor renunța la acest beneficiu din motiv simplu - lipsa de buget.</p> <p>Mai mult, în contextul pandemiei, tichetele de masă au constituit un suport important pentru persoanele aflate în dificultate financiară în virtutea stagnării activității economice.</p>	
Legea pentru punerea în aplicare a titlului V al Codului fiscal nr.408/2001				
	<p>Articolul 4 alineatul (10) din Legea pentru punerea în aplicare a titlului V al Codului fiscal nr.408/2001 (republicat în Monitorul Oficial al R.Moldova, ediție specială din 08.02.2007) va avea următorul cuprins:</p> <p>“(10) Serviciul Fiscal de Stat este în drept să suspende operațiunile la conturile bancare și/sau de plăți ale contribuabililor, în modul stabilit de legislația fiscală, în cazurile neachitării sau nerambursării sumelor enumerate la alin.(9) lit.c) din prezentul articol. Pentru neexecutarea dispoziției de suspendare a operațiunilor la conturile bancare și/sau de plăți sau pentru efectuarea operațiunilor la conturile bancare și/sau de plăți fără luarea lor la evidență de Serviciul Fiscal de Stat, acesta va aplica băncii (sucursalei), societății de plată, societății emitente de monedă electronică și/sau furnizorului de servicii poștale amenzi în mărimea și în modul stabilite de legislația fiscală.”</p>	<p>Ministerul Justiției</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Se va ține cont de art. 55 alin. (4) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, potrivit căruia în cazul în care se face trimitere la o normă juridică care este stabilită în același act normativ, pentru evitarea reproducerii acesteia, se face trimitere la elementul structural sau constitutiv respectiv, fără a se indica că elementul respectiv face parte din același act normativ. <i>Asfel, cuvintele „din prezentul articol” se vor exclude.</i></p>	
	<p>Centrul Național Anticorupție</p>		<p>Obiectii</p> <p>Determinarea competenței după formulă „este în drept”, „poate” este o modalitate coruptibilă de determinare a competențelor doar când formulează ca drepturi, obligațiile/îndatoririle autorităților și funcționarilor publici.</p>	<p>Se acceptă</p>

			<p>Coruptibilitatea acestui element rezidă în discreția funcționarilor care apare în cazul utilizării unor asemenea determinări permise ale competențelor lor, care urmau a fi stabilite de o manieră imperativă.</p> <p>Această discreție poate fi folosită în mod abuziv de către funcționar pentru a nu-și executa obligațiile sale legale tocmai în virtutea caracterului permisiv al formulării competențelor sale.</p> <p>Recomandări Substituirea expresiei "este în drept să suspende" cu cuvântul "suspendă". Substituirea expresiei "are dreptul să emită" cu cuvântul "emite". Substituirea expresiei "are dreptul să notifice" cu cuvântul "notifică".</p>	
<p>Legea finanțelor publice locale nr.397/2003 (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr.384-395, art.612)</p>				
<p>Articolul 12. Transferuri cu destinație specială</p>		<p>Primăria Municipiului Chișinău</p>	<p>Se propune modificarea art.12 „Transferuri cu destinație specială” din Legea nr. 397/2003 privind finanțele publice locale prin introducerea prevederilor privind compensarea veniturilor rulate în cazul adoptării actelor legislative în urma cărora se afectează veniturile bugetelor UAT (compensarea pierderilor prin mecanismul relațiilor interbugetare între bugetul de stat și bugetele UAT).</p>	<p>Notă Propunerea urmează a fi examinată suplimentar pe termen mediu</p>
<p>Articolul 15. Împrumuturi contractate pentru investiții capitale (1) Autoritățile executive, în baza deciziilor autorităților reprezentative și deliberative respective, au dreptul: a) să contracteze, pentru investiții capitale, împrumuturi interne pe termen lung de la instituțiile financiare și de la alți creditori din țară și împrumuturi externe pe termen lung de la instituțiile financiare internaționale;</p>	<p>Art. IX. – La Articolul 15: la alineatul (1) litera a) după cuvintele "pentru investiții capitale" se completează cu textul "prevăzute în programele de dezvoltare anuale și multianuale ale unităților administrativ-teritoriale", la alineatul (3) cuvintele "pentru investiții capitale" se substituie cu textul "în scopurile prevăzute la alin.(1) litera a) și c)".</p>	<p>Primăria Municipiului Chișinău</p>	<p>Se propune după cuvintele „pentru investiții capitale” de introdus în paranteze cuvintele „(construirea, renovarea, reconstruirea sau extinderea mijloacelor fixe existente)”, în conformitate cu specificările investițiilor capitale din ordinul ministrului finanțelor nr. 216/2015 cu privire la aprobarea Planului de conturi contabile în sistemul bugetar a Normelor metodologice privind evidența contabilă și raportarea financiară în sistemul bugetar, și</p>	<p>Notă Propunerea urmează a fi examinată suplimentar pe termen mediu</p>

<p>b) să acorde, în limita veniturilor proprii, întreprinderilor comerciale cu capital integral sau majoritar municipal, pentru investiții capitale, garanții pentru împrumuturi interne de la instituțiile financiare și de la alți creditori din țară și pentru împrumuturi externe de la instituțiile financiare internaționale;</p> <p>c) să contracteze datorie pe termen lung pentru refinanțarea datoriei pe termen lung contractate anterior, în conformitate cu art.45 alin.(1) lit.b) din Legea nr.419-XVI din 22 decembrie 2006 cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat.</p> <p>(3) Autoritățile executive, la decizia autorităților reprezentative și deliberative respective și conform prevederilor Legii nr.171/2012 privind piața de capital, pot contracta, prin emitere de obligațiuni, împrumuturi pe termen lung pentru investiții capitale. Pe teritoriul Republicii Moldova, plățile și transferurile ce țin de cumpărarea și răscumpărarea obligațiunilor emise de autoritățile menționate se efectuează în monedă națională.</p>		<p>totodată, HG nr.684/2022 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la proiectele de investiții capitale publice.</p>	
<p>Legea nr. 419/2006 cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat (Republicat: Monitorul Oficial al R.Moldova nr.397-399 art.704 din 31.12.2014)</p>			
<p>Articolul 45. Scopul contractării datoriei/acordării garanțiilor pentru împrumuturi de către unitățile administrativ-teritoriale</p> <p>(1) Autoritățile executive ale unităților administrativ-teritoriale pot contracta datorie pe termen lung în următoarele scopuri:</p> <p>a) finanțarea proiectelor de investiții capitale/a programelor de dezvoltare;</p>	<p>Primăria Municipiului Chișinău</p>	<p>Se propune că după cuvintele „investiții capitale” de adăugat în paranteze cuvintele „(construirea, renovarea, reconstruirea sau extinderea mijloacelor fixe existente)”.</p>	<p>Notă Propunerea urmează a fi examinată suplimentar pe termen mediu</p>
<p>Legea nr.278/2007 privind controlul tututului</p>			

<p>Articolul 2. Noțiuni principale în sensul prezentei legi, următoarele noțiuni principale semnifică:</p> <p>flacon de reumplere – recipient cu un lichid care conține nicotină și/sau alte substanțe nocive și care poate fi folosit pentru reumplerea unei țigaretă electronice.</p>	<p>La articolul 2 din noțiunea „flacon de reumplere” textul “și/sau alte substanțe nocive” se exclude.</p>	<p>Consiliul național de coordonare a Programului național de prevenire și control al bolilor ne transmisibile prioritare</p>	<p>Pct. 1. va avea următorul cuprins:</p> <p>„1. La articolul 2:</p> <p>din noțiunea „flacon de reumplere,” cuvintele și/sau alte substanțe nocive” se exclude;</p> <p>se completează cu o noțiune nouă cu următorul cuprins:</p> <p>„<i>lichid pentru produs conex (lichid pentru țigaretă electronică) - amestecuri lichide de substanțe chimice care conțin sau nu nicotină, utilizate pentru a crea vapori în țigările electronice și conținute, în special, în cartușe, flacoane de reumplere ori rezervoare pentru țigaretă electronice, țigaretă electronice de unică folosință sau al rezervoarelor sau al cartușelor de unică folosință, și alte echipamente de reîncărcare a țigaretelor electronice.</i>”</p>	<p>Notă</p> <p>Noțiunea corespunde Directivei UE</p>
<p>Articolul 24</p> <p>Se interzice plasarea pe piață a următoarelor produse din tutun care nu ard: tutun pentru uz oral, tutun pentru mestecat și tutun pentru uz nazal.</p>	<p>Articolul 24 se completează cu alineatele (1¹), (1²) și (1³) cu următorul cuprins:</p> <p>“(1¹) Se interzice plasarea pe piață a produselor din tutun, produselor conexe, cartușelor pentru țigaretă electronice, care conțin lichid cu sau fără nicotină, inclusiv țigaretă electronică de unică folosință, flacoanele de reumplere destinate cartușelor și țigaretelor electronice fără aplicarea, prin lipire, a timbrelor de acciz de către producător sau cu timbre de acciz pentru care nu corespunde corespunzător timbrului cu anul fabricării produselor.</p> <p>(1²) Pe fiecare pachet unitar și ambalaj ale produselor din tutun și celor conexe se va insera data fabricării acestuia, fiind aplicate timbrele de accize eliberate</p>	<p>AmCham</p>	<p>La art. 24, alin. (1¹), (1²) și (1³) – Considerăm cerința de aplicare a timbrelor de acciz eliberate în anul în care sunt fabricate produsele ca fiind una inoportună, reieșind din următoarele argumente. Ținând cont de practica existentă, de la plasarea comenzii de timbre și până la punerea la dispoziția producătorului a timbrelor sunt necesare circa 2 luni, reieșind din pașii care necesită a fi parcurși (plasarea comenzii, executarea comenzii de către CTIF, obținerea autorizației pentru export temporar a timbrelor, livrarea fizică a timbrelor). Astfel, în mod practic, la începutul fiecărui an, producătorii de produse din tutun vor fi în imposibilitate de a fabrica mărfuri pentru piața din Republica Moldova, dat fiind faptul că timbrele care vor fi solicitate în ianuarie vor fi disponibile pentru aplicare în fabrici abia în luna martie și respectiv mărfurile vor putea fi livrate către luna</p>	<p>Se acceptă în redacția propusă de Ministerul Finanțelor</p>

în anul fabricării produselor. Timbrele de acciz neutilizate se restituie gratuit Instituției Publice "Centrul Tehnologii Informaționale în Finanțe" până la 30 aprilie al anului următor în cazul în care nu au fost aplicate/utilizate pentru anul destinat.

(1³) Numărul necesar de timbre de acciz este determinat de necesitățile agentului economic în corespundere cu volumele de producere, planificate pentru anul de gestiune. Plasarea produselor din tutun și a celor conexe pe piață mai târziu de 24 luni de la data producerii acestora este interzisă."

aprilie, ceea ce ar putea crea un deficit de produse pe piață, distorsiona logica companiilor din industria tutunului, genera costuri administrative exorbitante pentru companiile care vor fi puse în situația de a crea stocuri foarte mari. În această situație și bugetul de stat va avea de suferit, or importurile în primul trimestru al anului vor fi blocate și respectiv nu vor fi încasări la buget din acciză.

Totodată, riscurile enumerate mai sus, în ceea ce ține de blocarea importurilor, sunt accentuate și mai mult de lipsa unor posibilități tehnice de a elibera timbre de acciz marcate cu data unui trimestru ulterior (confirmat în cadrul discuțiilor cu reprezentanții CTIF-ului), precum și de formularea propusă care stabilește că timbrele urmează a fi eliberate în anul fabricării produselor. Chiar dacă ar fi prevăzută o asemenea posibilitate, aceasta nu ar face decât să reducă neesențial termenul de livrare a mărfurilor, dat fiind faptul că fabricarea produselor nu poate fi efectuată din timp, dar numai în cursul anului de gestiune.

Mai mult ca atât, implementarea unui astfel de mecanism începând cu 1 ianuarie 2024 va crea și pierderi companiilor care au plasat comenzi pentru a acoperi necesitatea cu timbre de acciz inclusiv pentru începutul anului 2024.

Suplimentar, considerăm că restricția privind plasarea produselor din tutun pe piață mai târziu de 24 luni de la data producerii este una abuzivă și neargumentată atât timp cât aceste produse au termen de valabilitate nelimitat. De asemenea, această restricție este și una inechitabilă, având în vedere că acciza pentru produsele care nu vor putea fi plasate pe piață nu va putea fi

			<p>restituită. Această obiecție este valabilă și pentru Art. II pct. 28 din proiectul Legii politicii fiscale, unde se propune completarea art. 123 din Codul Fiscal nr.1163/1997 cu alineatul (5²).</p> <p>De asemenea, este de remarcat și faptul că deși în Nota informativă modificarea se argumentează prin racordarea la Directiva 2014/40/UE, în textul Directivei menționate nu se regășesc asemenea cerințe. Respectiv, nici scopul urmărit de către stat prin această modificare nu este unul clar.</p> <p>În contextul celor expuse, modificarea propusă urmează a fi reconsiderată prin prisma celor menționate mai sus.</p>	<p>Notă Propunerea urmează a fi examinată suplimentar în vederea coordonării principiilor de comercializare la practica internațională.</p>
		<p>Consiliul național de coordonare a Programului național de prevenire și control al bolilor ne transmisibile prioritare</p>	<p>Se completează cu următorul alineat: „(1⁴) Se interzice comercializarea lichidului pentru produs conex pe care utilizatorul îl poate modifica - fie caracteristicile lichidului, fie ingredientele acestuia.”.</p>	
<p>Legea nr. 93/2017 cu privire la statistica oficială</p>				
<p>Articolul 19. Protecția datelor utilizate în scopuri statistice</p>	<p>Art. XIII. – Articolul 19 se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins:</p> <p>„(1¹) Prin derogare de la alin. (1) producătorii de statistici oficiale prezintă informația deținută Serviciului Fiscal de Stat aferent persoanelor care practică activitate de întreprinzător și/sau profesională, cu excepția informațiilor despre persoane fizice cetățeni, care nu desfășoară activitate de întreprinzător.”.</p>	<p>Expert Grup</p>	<p>Se propune excluderea normei</p> <p>Argumentare: Propunerea vine în contradicție cu prevederile Codului de bune practici al statisticilor europene, principiul 5, în conformitate cu care confidențialitatea furnizorilor de date, confidențialitatea informațiilor pe care aceștia le furnizează, utilizarea datelor respective numai în scopuri statistice și securitatea datelor trebuie să fie garantate prin lege. În contextul aspirațiilor Republicii Moldova de aderare la UE, trebuie să se țină cont de faptul că în țările-membre nu producătorii de statistici oficiale sunt</p>	<p>Se acceptă Modificarea a fost exclusă din proiect</p>

<p>Articolul 19. Protecția datelor utilizate în scopuri statistice</p>		<p>Ministerul Justiției</p>	<p>surse de informare pentru autoritățile fiscale, ci datele fiscale sunt o importanță sursă administrativă pentru producerea indicatorilor statistici. Neglijarea acestui principiu va constitui o piedică în calea aderării. De asemenea, accesul SFS la micro-datele individuale colectate în scopuri statistice, fără anonimizarea lor, va submina încrederea respondenților în producătorii de statistici oficiale și va compromite calitatea datelor colectate, ceea ce se va răsfrânge negativ și asupra calității politicilor publice. Aceasta capătă o importanță deosebită în contextul recensământului populației și locuințelor care va fi realizat în 2024.</p>	<p>Se acceptă Modificarea a fost exclusă din proiect</p>
<p>Articolul 19 se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins: „(1¹) Prin derogare de la alin. (1) producătorii de statistici oficiale prezintă informația deținută Serviciului Fiscal de Stat aferent persoanelor care practică activitate de întreprinzător și/sau profesională, cu excepția informațiilor despre persoane fizice cetățeni, care nu desfișoară activitate de întreprinzător.”.</p>	<p>Articolul 19 se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins: „(1¹) Prin derogare de la alin. (1) din același articol, potrivit căruia producătorii de statistici oficiale prezintă informația deținută Serviciului Fiscal de Stat aferent persoanelor care practică activitate de întreprinzător și/sau profesională, cu excepția informațiilor despre persoane fizice cetățeni, care nu desfișoară activitate de întreprinzător.</p> <p>Vis-à-vis de modificarea propusă se înaintează obiecții similare formulate pentru Art. II pct. 36 din proiect, or, producător de statistici oficiale poate fi și o autoritate administrativă centrală subordonată Guvernului.</p> <p>Guvernul este autoritatea publică împuternicită prin lege cu prerogativa ce ține de stabilirea modului de funcționare (prin stabilirea unor drepturi și obligații) ale autorităților administrative centrale subordonate acestuia.</p> <p>Mai mult, conform ar. 19 alin. (5) din <i>Legea nr. 93/2017</i>, autoritatea centrală în domeniul statisticii și alți producători de statistici oficiale reglementează și decid de sine stătător asupra modului de</p>	<p>Se acceptă Modificarea a fost exclusă din proiect</p>		

		colectare, prelucrare, <u>transmitere</u> , stocare și arhivare a <u>datelor</u> în scopuri statistice, pentru asigurarea confidențialității informației statistice.	
Lege nr.166/2017 cu privire la tichetele de masă			
<p>Articolul 2. Noțiunile de bază</p> <p>În sensul prezentei legi, următoarele noțiuni de bază semnifică:</p> <p>tichet de masă – card de plată prevăzut la art.5 pct.40¹ din Codul fiscal, emis de către operator în condițiile prezentei legi, acordat de către angajator salariaților, pentru a fi folosit ca instrument de plată în scopul procurării de produse alimentare în unitățile comerciale/de alimentație publică care au încheiat un contract de prestare a serviciilor cu operatorul;</p>	<p>Asociația Businessului European</p>	<p>La art. 2 noțiunea de tichet de masa se expune în următoarea redacție:</p> <p><i>tichet de masă – înscriere de mijloace bănești într-un cont special, emiterea și evidența căruia se asigură de către operatorul de tichete de masă, conform prevederilor art. 5 pct. 40¹ din Codul fiscal, în condițiile prezentei legi, acordat de către angajator salariaților, care pot fi folosite ca instrument de plată prin intermediul cardurilor bancare sau altor dispozitive electronice prin intermediul cărora pot fi efectuate plăți, în scopul procurării de produse alimentare în unitățile comerciale/de alimentație publică care au încheiat un contract de prestare a serviciilor cu operatorul;</i></p> <p>Argumentarea:</p> <p>Propunerea dată intervine ca urmare a necesității de delimitare clară ce reprezintă tichetul de masă de fapt și în scop de a exclude o eventuală interpretare a normei, și anume interpretarea greșită și considerare ca cardul de plată utilizat aferent tichetului de masă.</p>	<p>Se acceptă în redacția propusă de Ministerul Finanțelor</p>
	<p>ABM</p>	<p>Se propune următoarea redacție: Articolul 2. Noțiunile de bază În sensul prezentei legi, următoarele noțiuni de bază semnifică <i>tichet de masă electronic-- înscrierea valorii nominalei într-un cont special</i> acordat de către angajator salariaților, emiterea și evidența căruia se asigură de către operatorul de tichete de masă. Accesul la tichet fiind realizat de deținător prin intermediul</p>	<p>Notă Propunerile de ajustare a Legii nr.166/2017 urmează a fi examinate în complex prin prisma procesului separat.</p>

	<p>cardului de plată sau altor dispozitive electronice definit, conform prevederilor art.5 pct.40¹ din Codul fiscal, emis în condițiile prezentei legi, prin intermediul căroră pot fi efectuate plăți, inclusiv online, în scopul procurării de produse alimentare în unitățile comerciale/de alimentație publică care au încheiat un contract de prestare a serviciilor cu operatorul;</p> <p>Argumentarea: Tichetul de masa este un stimulente sub forma de mijloace bănești care se oferă de către angajator salariaților, cu scopul asigurării alimentației acestuia. Cardul de plata sau dispozitivul electronic (Garmin, Google pay, Apple Pay etc.) servesc doar ca instrument de acces la mijloacele bănești alocate sub forma de tichete de masa, si, este parte componenta a serviciului de decontare a mijloacelor bănești oferit de către operatorul de tichete de masa.</p>			
	<p>La art. 3 alin. (1), cuvintele "pentru imprimare" se substituie cu cuvintele "pentru emiterea și gestionarea".</p> <p>(1) Angajatorul este în drept să acorde salariaților o alocație individuală de hrană, sub forma tichetelor de masă, achitând integral operatorului valoarea nominală a acestora, plata pentru emiterea și gestionarea tichetelor de masă și alte servicii prevăzute de contractele încheiate între operator și angajator. Este interzis angajatorilor, la oferirea tichetelor de masă, să reducă salariul angajaților beneficiari de tichete de masă.</p> <p>Argumentarea: Propunerea dată are scop de racordare a cadrului normativ, în partea ce ține de faptul că a fost abrogat tipul de tichet de masă pe suport de hârtie.</p>	<p>Asociația Businessului European</p>		<p>Articolul 3. Acordarea tichetelor de masă</p> <p>(1) Angajatorul este în drept să acorde salariaților o alocație individuală de hrană, sub forma tichetelor de masă, achitând integral operatorului valoarea nominală a acestora, plata pentru imprimare a tichetelor de masă și alte servicii prevăzute de contractele încheiate între operator și angajator. Este interzis angajatorilor, la oferirea tichetelor de masă, să reducă salariul angajaților beneficiari de tichete de masă.</p>
	<p>Se acceptă</p>			

		<p>ABM</p>	<p>Se propune următoarea redacție: „Articolul 3. Acordarea tichetelor de masă (1) Angajatorul este în drept să acorde salariaților o alocație individuală de hrană, sub forma tichetelor de masă, achitând integral operatorului valoarea nominală a acestora, plata pentru emițerea și gestionarea tichetelor de masă și alte servicii prevăzute de contractele încheiate între operator și angajator. Este interzis angajatorilor, la oferirea tichetelor de masă, să reducă salariul angajaților beneficiari de tichete de masă.”</p> <p>Argumentarea: Propunerea are drept scop ajustarea tehnică având în vedere că tichete sub formă de hârtie nu se mai emit. <i>Abrogarea art. 3 alin. (2);</i></p> <p>Argumentarea:</p> <p>Propunerea data are ca scop de a echivala în drepturi salariații care activează prin cumul și prin contract de muncă, astfel propunem excluderea normei date și oferirii posibilității de acordare a tichetelor de masa la locul de muncă prin cumul proporțional timpului de muncă efectuat.</p>	<p>Se acceptă</p>
<p>Articolul 3. Acordarea tichetelor de masă (2) În cazul cumulului de funcții, tichetele de masă pot fi acordate numai de către angajatorii unde salariații în cauză își au locul de muncă de bază.</p>		<p>Asociația Businessului European</p>	<p>Notă Propunerile de ajustare a Legii nr.166/2017 urmează a fi examinate în complex prin prisma procesului separat.</p>	
		<p>ABM</p>	<p>Cu referire la reglementarea de la art. 3 alin.(2), propunem de analizat posibilitatea de a acorda tichete de masa la locul de munca prin cumul proporțional timpului de munca efectuat. Or, în opinia noastră, nu există motive de ce prevederile legale privind tichetele de masa s-ar răsfrânge doar asupra angajatorilor unde salariații își au locul de muncă de bază, atât timp cât la locul de muncă de bază salariatul poate să nu beneficieze de tichete de masă.</p>	<p>Notă Propunerile de ajustare a Legii nr.166/2017 urmează a fi examinate în complex prin prisma procesului separat.</p>

<p>Articolul 3. Acordarea tichetelor de masă</p> <p>(3) Acordarea tichetelor de masă este facultativă. Angajatorul este în drept să suporte cheltuieli pentru hrană pentru un angajat, care vor fi deduse în scopuri fiscale conform art.24 alin.(19) din Codul fiscal, ori să acorde tichete de masă, fiind permisă doar o singură opțiune.</p>		<p>Asociația Businessului European</p>	<p>Articolul 3 alin. (3) se expune în redacție nouă, cu următorul text:</p> <p><i>(3) Acordarea tichetelor de masă este facultativă. Angajatorul este în drept să suporte cheltuieli pentru hrană pentru un angajat, care vor fi deduse în scopuri fiscale conform art.24 alin.(19) din Codul fiscal, ori să acorde tichete de masă care la fel sunt deductibile în scopuri fiscale împreună cu contribuțiile de asigurări sociale conform art.24 alin.(19) din Codul fiscal, fiind permisă doar o singură opțiune.</i></p> <p>Argumentarea: Propunerea dată are scop de clarificare a situației fiscale aferente procedurii de acordare a tichetelor de masă și excluderii interpretării duale.</p>	<p>Notă Propunerile de ajustare a Legii nr.166/2017 urmează a fi examinate în complex prin prisma procesului separat.</p>
	<p>ABM</p>		<p>Se propune următoarea redacție:</p> <p>„(3) Acordarea tichetelor de masă este facultativă. Angajatorul este în drept să suporte cheltuieli pentru hrană pentru un angajat, care vor fi deduse în scopuri fiscale conform art.24 alin.(19) din Codul fiscal, ori să acorde tichete de masă masa care sunt deductibile în scopuri fiscale împreună cu contribuțiile de asigurări sociale conform art.24 alin.(19) din Codul fiscal, fiind permisă doar o singură opțiune.”</p> <p>Argumentarea: Modificarea redacțională</p>	<p>Notă Propunerile de ajustare a Legii nr.166/2017 urmează a fi examinate în complex prin prisma procesului separat.</p>
<p>Articolul 3. Acordarea tichetelor de masă</p> <p>(4) Angajatorul este obligat să țină evidența tichetelor de masă acordate salariaților.</p>		<p>ABM</p>	<p>Se propune excluderea alin. (4)</p> <p>Argumentarea: Angajatorul nu necesita sa țina evidenta tichetelor de masa după serie si număr decât evidenta contabila a valorii acestora si impozitarea respectiva</p>	<p>Notă Propunerile de ajustare a Legii nr.166/2017 urmează a fi examinate în complex prin prisma procesului separat.</p>
<p>Articolul 3. Acordarea tichetelor de masă</p>		<p>Asociația Businessului European</p>	<p>Articolul 3 alin. (5) se expune în redacție nouă, cu următorul text:</p>	<p>Notă Propunerile de ajustare a Legii nr.166/2017 urmează a fi examinate</p>

<p>(5) Condițiile de acordare a tichetelor de masă de către angajatorii unități private se stabilesc de aceștia în contractele colective de muncă, actele normative la nivel de unitate, contractele individuale de muncă.</p>		<p>(5) Condițiile de acordare a tichetelor de masă de către angajatorii unități private se stabilesc de aceștia în contractele colective de muncă, actele normative la nivel de entitate, contractele individuale de muncă sau alte acte normative interne ale angajatorului.</p> <p>Argumentarea: Propunerea are drept scop de excludere a abuzului prin care se impune o procedură dificilă de aprobare a posibilității de acordare a tichetelor de masă de către angajatori, fapt ce va permite entităților de a acorda tichete de masă și prin ordin sau regulament intern al entității.</p>	<p>în complex prin prisma procesului separat.</p>
<p>Articolul 4. Valoarea nominală a tichetelor de masă</p> <p>(1) Valoarea nominală deductibilă în scopuri fiscale a unui tichet de masă pentru o zi lucrătoare trebuie să fie cuprinsă între 35 și 70 de lei. Valoarea tichetelor de masă nu include contribuția individuală de asigurări sociale de stat obligatorii.</p>	<p>ABM</p>	<p>Se propune următoarea redacție: (5) Condițiile de acordare a tichetelor de masă de către angajatorii unități private se stabilesc de aceștia în contractele colective de muncă, actele normative la nivel de entitate, contractele individuale de muncă sau alte acte normative interne ale angajatorului.</p> <p>Argumentarea: Tichetele de masă pot fi acordate și în baza unor acte interne ale entității.</p> <p>Articolul 4 alin. (1), textul „între 35 și 70 de lei” se substituie cu textul „între 55 și 100 de lei”;</p> <p>(1) Valoarea nominală deductibilă în scopuri fiscale a unui tichet de masă pentru o zi lucrătoare trebuie să fie cuprinsă între 55 și 100 de lei. Valoarea tichetelor de masă nu include contribuția individuală de asigurări sociale de stat obligatorii.</p> <p>Argumentarea:</p>	<p>Notă Propunerile de ajustare a Legii nr.166/2017 urmează a fi examinate în complex prin prisma procesului separat.</p>
	<p>Asociația Businessului European</p>	<p>Notă Propunerile de ajustare a Legii nr.166/2017 urmează a fi examinate în complex prin prisma procesului separat.</p>	

<p>Propunerea are drept scop de racordare a valorii nominale deductibile la situația actuală a prețurilor.</p>	<p>Propunerile de ajustare a Legii nr.166/2017 urmează a fi examinate în complex prin prisma procesului separat.</p>
<p>Propunerea are drept scop de racordare a valorii nominale deductibile la situația actuală a prețurilor.</p>	<p>Notă Propunerile de ajustare a Legii nr.166/2017 urmează a fi examinate în complex prin prisma procesului separat.</p>
<p>Articolul 4. Valoarea nominală a tichetelor de masă</p> <p>(3) Valoarea nominală a unui tichet de masă, prevăzută la alin.(1), se indexează anual, după caz, la 1 aprilie. Coeficientul de indexare constituie creșterea anuală a indicelui prețurilor de consum pentru anul precedent, determinată în modul stabilit de către Guvern.</p>	<p>La art. 4 alin. (3), după cuvintele "indexează anual," se completează cu cuvintele "de către Guvern";</p> <p>(3) Valoarea nominală a unui tichet de masă, prevăzută la alin.(1), se indexează anual de către Guvern, după caz, la 1 aprilie. Coeficientul de indexare constituie creșterea anuală a indicelui prețurilor de consum pentru anul precedent, determinată în modul stabilit de către Guvern.</p> <p>Argumentarea: În scopul excluderii interpretării duale a normei, se impune necesitatea specificării exprese a organului abilitat în indexarea valorii nominale a tichetelor de masă.</p>
<p>Asociația Businessului European</p>	<p>ABM</p>
<p>Articolul 4. Valoarea nominală a tichetelor de masă</p>	<p>La alin. (3) este menționat despre indexarea valorii nominale a tichetului, dar nu este clar de unde obține angajatorul noua valoare.</p>
<p>Articolul 4. Valoarea nominală a tichetelor de masă</p>	<p>Notă Propunerile de ajustare a Legii nr.166/2017 urmează a fi examinate în complex prin prisma procesului separat.</p>
<p>Articolul 4. Valoarea nominală a tichetelor de masă</p>	<p>Notă Propunerile de ajustare a Legii nr.166/2017 urmează a fi examinate în complex prin prisma procesului separat.</p>
<p>Asociația Businessului European</p>	<p>FIA</p>
<p>Articolul 4. Valoarea nominală a tichetelor de masă</p>	<p>FIA</p>
<p>Articolul 4. Valoarea nominală a tichetelor de masă</p>	<p>Se propune excluderea impozitării tichetelor de masa cu contribuții sociale</p> <p>În condițiile în care există opțiunea de a beneficia de alocațiile de hrană prevăzute de HG.693/2018 (alternativa tichetelor de masă) care și în continuare vor fi scutite de taxe atât la angajatori cât și la salariați, indubitabil marea parte a angajatorilor, în special cei mari și medii, care dispun de cantine sau posibilități de a contracta firme de catering, vor prefera să revină sau să beneficieze de această opțiune. Pe când micii angajatori cu siguranță vor renunța la acest beneficiu din simplu motiv, lipsa de buget. Mai mult, în contextul pandemiei, tichetele de masă au constituit un suport important pentru persoanele aflate în dificultate</p>

<p>Articolul 4. Valoarea nominală a tichetelor de masă</p> <p>(1) Valoarea nominală deductibilă în scopuri fiscale a unui tichet de masă pentru o zi lucrătoare trebuie să fie cuprinsă între 35 și 70 de lei. Valoarea tichetelor de masă nu include contribuția individuală de asigurări sociale de stat obligatorii.</p> <p>(2) Angajatorii pot acorda tichete de masă cu valoarea nominală mai mare, diferența dintre aceasta și valoarea nominală prevăzută la alin. (1) fiind nedeductibilă în scopuri fiscale.</p> <p>(3) Valoarea nominală a unui tichet de masă, prevăzută la alin. (1), se indexează anual, după caz, la 1 aprilie. Coeficientul de indexare constituie creșterea anuală a indicelui prețurilor de consum pentru anul precedent, determinată în modul stabilit de către Guvern.</p>		<p>Confederația a Națională a Sindicatelor din RM</p>	<p>financiară în virtutea stagnării activității economice.</p> <p><i>Propunem la art. 4, alin. (1):</i></p> <p>- cifra „70” să fie modificată cu cifra „100”;</p> <p>- excluderea textului „Valoarea tichetelor de masă nu include contribuția individuală de asigurări sociale de stat obligatorii.”</p> <p>Propunerea respectivă rețese din rata medie a inflației prognozate pentru anul 2023 și creșterea galopantă a prețurilor la produsele alimentare.</p>	<p>Notă</p> <p>Propunerile de ajustare a Legii nr.166/2017 urmează a fi examinate în complex prin prisma procesului separat.</p>
<p>Articolul 5. Numărul și valoarea tichetelor de masă</p> <p>(2) Valoarea totală a tichetelor de masă transferată pe cardul de plată al salariatului trebuie să fie egală cu numărul zilelor lucrate efectiv de acesta pe parcursul lunii precedente înmulțit cu valoarea nominală a tichetului acordat salariatului.</p>		<p>Asociația Businessului European</p>	<p>Articolul 5 alin. (2) se expune în redacție nouă, cu următorul text:</p> <p><i>(2) Valoarea totală a tichetelor de masă transferată pe contul special, la care salariatul are acces în baza cardului de plata sau altui dispozitiv electronic, utilizat pentru efectuarea platilor cu tichete de masa trebuie să fie egală cu numărul zilelor lucrate efectiv de acesta pe parcursul lunii precedente înmulțit cu valoarea nominală a tichetului acordat salariatului.</i></p> <p>Argumentarea:</p> <p>Propunerea are scop de clarificare a normei.</p>	<p>Notă</p> <p>Propunerile de ajustare a Legii nr.166/2017 urmează a fi examinate în complex prin prisma procesului separat.</p>

		<p>ABM</p>	<p>Articolul 5. Numărul și valoarea tichetelor de masă</p> <p>(2) Valoarea totală a tichetelor de masă transferată pe contul special, la care salariatul are acces în baza cardului de plata sau altui dispozitiv electronic, utilizat pentru efectuarea plăților cu tichete de masă trebuie să fie egală cu numărul zilelor lucrate efectiv de acesta pe parcursul lunii curente înmulțit cu valoarea nominală a tichetului acordat salariatului.</p> <p>Argumentarea:</p> <p>Luând în considerare că s-au anulat tichetele de masă pe hârtie, propunem să fie acordate tichetele de masă la finele lunii sau în zilele prevăzute de achitarea salariului conform politicii interne a întreprinderii.</p> <p>Mai mult, conform experienței României, plata se efectuează pentru luna următoare: "(1) Tichetele de masă pe suport hârtie se distribuie de către angajator, lunar, în ultima decadă a fiecărei luni, pentru luna următoare."</p> <p>Articolul 5 alin. (4), textul „transferată pe cardul de plată” se substituie cu textul „transferată pe cardul de plată, dispozitivul electronic”;</p> <p>(4) Valoarea totală a tichetelor de masă, transferată pe cardul de plată, dispozitivul electronic al salariatului, care desfășoară munca în schimburi, trebuie să fie egală cu numărul total de ore lucrate pe parcursul lunii precedente împărțit la opt, înmulțit cu valoarea nominală a tichetului acordat salariatului. Rezultatul se aproximează, conform regulilor matematice, până la un număr întreg.</p>	<p>Notă</p> <p>Propunerile de ajustare a Legii nr.166/2017 urmează a fi examinate în complex prin prisma procesului separat.</p>
<p>Articolul 5. Numărul și valoarea tichetelor de masă</p> <p>(4) Valoarea totală a tichetelor de masă, transferată pe cardul de plată al salariatului care desfășoară munca în schimburi, trebuie să fie egală cu numărul total de ore lucrate pe parcursul lunii precedente împărțit la opt, înmulțit cu valoarea nominală a tichetului acordat salariatului. Rezultatul se aproximează, conform regulilor matematice, până la un număr întreg.</p>	<p>Asociația Businessului European</p>	<p>Articolul 5 alin. (4), textul „transferată pe cardul de plată” se substituie cu textul „transferată pe cardul de plată, dispozitivul electronic”;</p> <p>(4) Valoarea totală a tichetelor de masă, transferată pe cardul de plată, dispozitivul electronic al salariatului, care desfășoară munca în schimburi, trebuie să fie egală cu numărul total de ore lucrate pe parcursul lunii precedente împărțit la opt, înmulțit cu valoarea nominală a tichetului acordat salariatului. Rezultatul se aproximează, conform regulilor matematice, până la un număr întreg.</p>	<p>Notă</p> <p>Propunerile de ajustare a Legii nr.166/2017 urmează a fi examinate în complex prin prisma procesului separat.</p>	

		ABM	<p>Argumentarea: Propunerea are scop de clarificare a normei.</p> <p>Se propune următoarea redacție: (4) Valoarea totală a tichetelor de masă, transferată pe cardul de plată, dispozitivul electronic al salariatului, care desfășoară munca în schimburi, trebuie să fie egală cu numărul total de ore lucrate pe parcursul lunii precedente împărțit la opt, înmulțit cu valoarea nominală a tichetului acordat salariatului. Rezultatul se aproximează, conform regulilor matematice, până la un număr întreg.</p> <p>Argumentarea: Luând în considerare că s-au anulat tichetele de masă pe hârtie, propunem să fie acordate tichetele de masă la finele lunii sau în zilele prevăzute de achitarea salariului conform politicii interne a întreprinderii.</p> <p>Mai mult, conform experienței României, plata se efectuează pentru luna următoare: "(1) Tichetele de masă pe suport hârtie se distribuie de către angajator, lunar, în ultima decadă a fiecărei luni, pentru luna următoare."</p> <p>La art. 6 alin. (2) se exclude textul " , la prezentarea actului de identitate " ; (2) Tichetele de masă pot fi utilizate doar de salariat, la prezentarea actului de identitate.</p>	<p>Notă Propunerile de ajustare a Legii nr.166/2017 urmează a fi examinate în complex prin prisma procesului separat.</p>
<p>Articolul 6. Utilizarea tichetelor de masă (2) Tichetele de masă pot fi utilizate doar de salariat, la prezentarea actului de identitate.</p>		<p>Asociația Businessului European</p>	<p>Argumentarea: Propunerea are scop de clarificare și excludere a obligativității de prezentare a actului de identitate la achitarea cu cardul de plată aferent tichetelor de masă. Prezentarea actului de identitate nu mai este relevant, deoarece condiția dată era obligatorie și necesară la utilizarea tichetelor de masă pe suport de hârtie.</p>	<p>Notă Propunerile de ajustare a Legii nr.166/2017 urmează a fi examinate în complex prin prisma procesului separat.</p>

		ABM	<p>Sintagma "la prezentarea actului de identitate." nu mai este relevantă, deoarece cardul de plată îl define doar titularul tichetelor de masa, respectiv urmează să fie abrogată.</p> <p>Această prevedere avea sens doar în cazul tichetelor de masa pe suport de hârtie</p>	<p>Notă Propunerile de ajustare a Legii nr.166/2017 urmează a fi examinate în complex prin prisma procesului separat.</p>
<p>Articolul 7. Regimul fiscal și cel aferent altor plăți obligatorii la bugetul public național în cadrul raporturilor dintre operatori, angajatori și unități comerciale/de alimentație publică</p> <p>(1) În cadrul procesului de emiter, acordare, acceptare și rambursare a valorii tichetelor de masă, potrivit prezentei legi, controlul asupra respectării legislației fiscale, precum și a legislației cu privire la contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii și primele de asigurare obligatorie de asistență medicală, este exercitat de către Serviciul Fiscal de Stat.</p>	Asociația Businessului European		<p>La art. 7 alin. (1):</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>cuvintele "și rambursare" se exclude;</i> - <i>după cuvintele "sociale de stat obligatorii" se completează cu textul "și în cazul depășirii limitei și";</i> <p>(1) <i>În cadrul procesului de emiter, acordare, acceptare a valorii tichetelor de masă, potrivit prezentei legi, controlul asupra respectării legislației fiscale, precum și a legislației cu privire la contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii și în cazul depășirii limitei și primele de asigurare obligatorie de asistență medicală, este exercitat de către Serviciul Fiscal de Stat.</i></p> <p>Argumentarea:</p> <p>Propunerea are scop de clarificare și excludere a situațiilor de interpretare a normei;</p>	<p>Notă Propunerile de ajustare a Legii nr.166/2017 urmează a fi examinate în complex prin prisma procesului separat.</p>
		ABM	<p>Se propune următoarea redacție: (1) În cadrul procesului de emiter, acordare, acceptare a valorii tichetelor de masă, potrivit prezentei legi, controlul asupra respectării legislației fiscale, precum și a legislației cu privire la contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii este exercitat de către</p>	<p>Notă Propunerile de ajustare a Legii nr.166/2017 urmează a fi examinate în complex prin prisma procesului separat.</p>

		<p>Asociația Businessului European</p>	<p>Serviciul Fiscal de Stat.</p>	
<p>Articolul 7. Regimul fiscal și cel aferent altor plăți obligatorii la bugetul public național în cadrul raporturilor dintre operatori, angajatori și unități comerciale/de alimentație publică</p> <p>(2) Valoarea nominală deductibilă a tichetelor de masă acordate de către angajator salariaților, potrivit prezentei legi, reprezintă un venit din care nu se calculează prime de asigurare obligatorie de asistență medicală și impozit pe venit din salariu. În cazul în care valoarea nominală a tichetelor este mai mare decât limita stabilită la art.4 alin.(1), pentru suma care depășește limita respectivă se calculează contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii, prime de asigurare obligatorie de asistență medicală și impozit pe venit din salariu.</p>		<p>Argumentarea: Propunerea are scop de clarificare a tratamentului fiscal aplicabil sumelor de mijloace bănești depășite de valoarea nominală deductibilă a tichetului de masă.</p>	<p><i>La art. 7 alin. (2) la final se completează cu textul " , fiindnd cont de prevederile art. 24 alin. (19²) din Codul fiscal. " ;</i></p> <p><i>(2) Valoarea nominală deductibilă a tichetelor de masă acordate de către angajator salariaților, potrivit prezentei legi, reprezintă un venit din care nu se calculează prime de asigurare obligatorie de asistență medicală (datorate de angajator și angajat) și impozit pe venit din salariu. În cazul în care valoarea nominală a tichetelor este mai mare decât limita stabilită la art.4 alin.(1), pentru suma care depășește limita respectivă se calculează contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii, prime de asigurare obligatorie de asistență medicală și impozit pe venit din salariu, fiindnd cont de prevederile art. 24 alin. (19²) din Codul fiscal.</i></p>	<p>Notă Propunerile de ajustare a Legii nr.166/2017 urmează a fi examinate în complex prin prisma procesului separat.</p>
<p>Articolul 7. Regimul fiscal și cel aferent altor plăți obligatorii la bugetul public național în cadrul</p>		<p>Asociația Businessului European</p>	<p>Alin. 2, Contravine cu prevederea de la art. 4 alin (2) din prezenta lege si de la art. 24 alin (19/2) din Codul Fiscal:</p> <p>"Suma care depășește valoarea nominală a tichetelor de masa aprobate ca fiind deductibile in scopuri fiscale sau se impozitează la salariat ca facilitate acordata de patron sau nu este deductibila in scopuri fiscale pentru angajator."</p>	<p>Notă Propunerile de ajustare a Legii nr.166/2017 urmează a fi examinate în complex prin prisma procesului separat.</p>
				<p>Notă Propunerile de ajustare a Legii nr.166/2017 urmează a fi examinate în complex prin prisma procesului separat.</p>

<p>raporturilor dintre operatori, angajatori și unități comerciale/de alimentație publică</p> <p>(2) Valoarea nominală deductibilă a tichetelor de masă acordate de către angajator salariaților, potrivit prezentei legi, reprezintă un venit din care nu se calculează prime de asigurare obligatorie de asistență medicală și impozit pe venit din salariu. În cazul în care valoarea nominală a tichetelor este mai mare decât limita stabilită la art. 4 alin. (1), pentru suma care depășește limita respectivă se calculează contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii, prime de asigurare obligatorie de asistență medicală și impozit pe venit din salariu.”</p>		<p>24 alin.(19²) și art. 88 din Codul fiscal.”;</p> <p>„(2) Valoarea nominală deductibilă a tichetelor de masă acordate de către angajator salariaților, potrivit prezentei legi, reprezintă un venit din care nu se calculează prime de asigurare obligatorie de asistență medicală, impozit pe venit din salariu, precum și contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii. În cazul în care valoarea nominală a tichetelor este mai mare decât limita stabilită la art. 4 alin. (1), pentru suma care depășește limita respectivă se calculează contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii, prime de asigurare obligatorie de asistență medicală și impozit pe venit din salariu, în conformitate cu prevederile art. 19, art. 24 alin.(19²) și art. 88 din Codul fiscal.”</p>	<p>în complex prin prisma procesului separat.</p>
<p>Argumentarea: Diminuarea poverii fiscale a întreprinderilor prin excluderea impunerii cu contribuții de asigurări sociale de stat a unui beneficiu acordat salariaților anume pentru evitarea riscului social de boală, diminuarea fluctuației de personal, menținerea unei forțe de muncă stabile, performante și sănătoase la locurile de muncă din Republica Moldova.</p> <p>Menționăm că acordarea tichetelor de masă de către angajator are un impact social important pentru atragerea și menținerea forței de muncă, totodată, compunând amprenta responsabilității sociale a angajatorului pentru sănătatea salariaților săi, respectiv, contribuind la asigurarea unei productivități mai înalte a muncii salariaților.</p> <p>Conform prevederilor legislației actuale, și anume – art. 24 alin. (19¹) din Codul fiscal al Republicii Moldova, se permite deducerea cheltuielilor suportate</p>			

și determinate de angajator pentru acordarea tichetelor de masă în mărimea prevăzută la art. 4 alin.(1) din Legea nr.166/2017 cu privire la tichetele de masă, precum și a contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii aferente tichetelor de masă.

Potrivit art. 4 din Legea nr. 166 din 21.09.2017 cu privire la tichetele de masă, valoarea nominală deductibilă în scopuri fiscale a unui tichet de masă, pentru o zi lucrătoare, trebuie să fie cuprinsă între 35 și 70 de lei.

Valoarea tichetelor de masă nu include contribuția individuală de asigurări sociale de stat obligatorii (24%) – contribuții, care se achită de către angajator adăugător la valoarea tichetelor de masă.

Luând în considerație numărul impunător de salariați pentru care compania noastră acordă tichete de masă, respectiv, suportăm cheltuieli semnificative ce țin de contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii (24%).

Ținând cont de faptul că tichetele de masă se acordă ca beneficiu pentru menținerea sănătății salariaților și evitarea riscurilor de sănătate legate de nealimentarea sau alimentarea nu la timp a salariaților, considerăm injustă și incorectă impunerea suplimentară a acestora cu contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii, scopul căror contribuții, de fapt, este același – asigurarea riscului de sănătate al salariatului.

În plus, luând în considerare rata actuală a inflației (25,91%), fluctuațiile permanente ale prețurilor la produsele alimentare și la combustibil, migrația sporită a forței de muncă peste hotarele țării și lipsa acută de forță de muncă pe piața Republicii Moldova, această situație creează o împovărare fiscală suplimentară pentru angajatori.

<p>Articolul 7. Regimul fiscal și cel aferent altor plăți obligatorii la bugetul public național în cadrul raporturilor dintre operatori, angajatori și unități comerciale/de alimentație publică</p> <p>(2) Valoarea nominală deductibilă a tichetelor de masă acordate de către angajator salariaților, potrivit prezentei legi, reprezintă un venit din care nu se calculează prime de asigurare obligatorie de asistență medicală și impozit pe venit din salariu. În cazul în care valoarea nominală a tichetelor este mai mare decât limita stabilită la art.4 alin.(1), pentru suma care depășește limita respectivă se calculează contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii, prime de asigurare obligatorie de asistență medicală și impozit pe venit din salariu.</p>		<p>AmCham</p>	<p>Prin urmare, solicităm excluderea impunerii tichetelor de masă cu contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii achitate de angajator.</p> <p>Se propune modificarea Art. 7, alin. (2) a Legii nr. 166 din 21.09.2017 cu privire la tichetele de masă în următoarea redacție: „(2) Valoarea nominală deductibilă a tichetelor de masă acordate de către angajator salariaților, potrivit prezentei legi, reprezintă un venit din care nu se calculează prime de asigurare obligatorie de asistență medicală, impozit pe venit din salariu, precum și contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii.”.</p> <p>Diminuarea poverii fiscale a întreprinderilor prin excluderea impunerii cu contribuții de asigurări sociale de stat a unui beneficiu acordat salariaților are pentru evitarea riscului social de boală, diminuarea fluctuației de personal, menținerea unei forțe de muncă stabile, performante și sănătoase la locurile de muncă din Republica Moldova. De asemenea, se propune completarea art. 3, alin. (1) cu propoziția: „În cazul refuzului salariatului de a primi tichete de masă, valoarea neacordată a acestora nu constituie și nu se acordă ca și salariu”. Redacția actuală a Legii nu prevede cum trebuie să acționeze angajatorul dacă salariatul refuză să primească tichete de masă, deși prevede că salariatul nu poate fi obligat să primească tichete de masă. Astfel, în situația în care câțiva salariați din unitate refuză să primească tichete de masă și solicită majorarea salariului cu această sumă, angajatorul nu poate să majoreze salariul doar la câțiva salariați pentru că tichetul de masă este prevăzut ca și alocație pentru hrană.</p>	<p>Notă Propunerile de ajustare a Legii nr.166/2017 urmează a fi examinate în complex prin prisma procesului separat.</p>
<p>Articolul 7. Regimul fiscal și cel aferent altor plăți obligatorii la bugetul public național în cadrul</p>		<p>Confederația Națională a</p>	<p><i>La art. 7, alin. (2), propunem excluderea cuvintelor „(datorate de angajator și angajat)”, iar în continuare se adaugă</i></p>	<p>Notă Propunerile de ajustare a Legii nr.166/2017 urmează a fi examinate</p>

<p>raporturilor dintre operatorii, angajatori și unități comerciale /de alimentație publică</p> <p>(2) Valoarea nominală deductibilă a tichetelor de masă acordate de către angajator salariaților, potrivit prezentei legi, reprezintă un venit din care nu se calculează prime de asigurare obligatorie de asistență medicală (datorate de angajator și angajat) și impozit pe venit din salariu. În cazul în care valoarea nominală a tichetelor este mai mare decât limita stabilită la art. 4 alin. (1), pentru suma care depășește limita respectivă se calculează contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii, prime de asigurare obligatorie de asistență medicală și impozit pe venit din salariu.</p>		<p>Sindicatelor din RM</p>	<p><i>textul „, contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii”, în continuare după text.</i></p> <p>Propunerea vizează excluderea prevederii, conform căreia valoarea tichetelor de masă este supusă contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii.</p>	<p>în complex prin prisma procesului separat.</p>
<p>Articolul 7. Regimul fiscal și cel aferent altor plăți obligatorii la bugetul public național în cadrul raporturilor dintre operatorii, angajatori și unități comerciale/de alimentație publică</p> <p>(3) Valoarea nominală totală a tichetelor de masă achitată operatorului de către angajatori nu reprezintă obiect impozabil cu T.V.A. Obligația privind plata conformitate cu prevederile legislației în vigoare, pentru plata pentru imprimarea tichetelor de masă (cu excepția valorii nominale), precum și pentru plata serviciilor operator, conform contractelor încheiate cu angajatorii și unitățile comerciale/de alimentație publică.</p>		<p>Asociația Businessului European</p>	<p><i>Articolul 7 alin. (3) se abrogă.</i></p> <p>Argumentarea: Obligația privind plata TVA este calculată, în conformitate cu prevederile legislației în vigoare, pentru plata pentru imprimarea tichetelor de masă (cu excepția valorii nominale), precum și pentru plata serviciilor prestate de către operator, conform contractelor încheiate cu angajatorii și unitățile comerciale/de alimentație publică.</p> <p>Pentru utilizarea instrumentului de acces (Apple Pay, Google Pay) la suma înregistrată în contul special pentru fiecare salariat în parte nu se percep taxe.</p>	<p>Notă</p> <p>Propunerile de ajustare a Legii nr.166/2017 urmează a fi examinate în complex prin prisma procesului separat.</p>
		<p>ABM</p>	<p>Se propune următoarea redacție: (3) Valoarea nominală totală a tichetelor de masă achitată operatorului de către angajatori nu reprezintă obiect impozabil cu T.V.A.</p> <p>Argumentarea:</p>	<p>Notă</p> <p>Propunerile de ajustare a Legii nr.166/2017 urmează a fi examinate în complex prin prisma procesului separat.</p>

		<p>Emiterea tichetelor de masa si oferirea instrumentului de acces – card de plata, la mijloacele bănești alocate sub forma de tichete de masa este un serviciu financiar conform art.103 alin,12 din Codul Fiscal, la care nu se aplica TVA, serviciul prestat fiind de decontare.</p> <p>In contextul prevederii prezentei legi, cand tichetele de masa se emiteau pe suport de hartie, Serviciul de imprimare a tichetelor de masa se efectua, aceasta considerandu-se o livrare impozabila. In contextul tichetelor de masa electronice, operatorul de tichete de masa (instituita financiara) prestează servicii financiare (decontarea mijloacelor banesti), utilizandu-se card de plata, sau alt dispozitiv electronic de acces la tichete de masa , acestea fiind scutite de TVA prin prisma art. 103 alin (12) din Codul fiscal</p>	
<p>Articolul 10. Tichetul de masă</p> <p>(4) Tichetul de masă emis de către operator trebuie să conțină următoarele elemente obligatorii:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) denumirea și codul fiscal al angajatorului; b) numele și prenumele salariatului beneficiar al tichetelor de masă; c) denumirea operatorului; d) numărul de identificare, unic la nivel de operator; e) perioada de valabilitate ; f) elemente de siguranță (PIN, CIP); g) cuvintele "TICHET DE MASĂ", cu litere majuscule. 	<p>Asociația Businessului European</p>	<p>Art. 10 se expune în redacție nouă, cu următorul text:</p> <p>»Articolul 10. Cardul de plată aferent tichetelor de masă</p> <p>(4) Cardul de plată aferent tichetelor de masă este emis de către operator trebuie să conțină minimum următoarele elemente obligatorii:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) numele și prenumele salariatului beneficiar al tichetelor de masă; b) denumirea operatorului; c) numărul de identificare, unic la nivel de operator; d) cuvintele "TICHET DE MASĂ", cu litere majuscule." <p>Argumentarea: Dacă vorbim despre faptul că tichetul de masă electronic este o înscriere de mijloace bănești, transferate de catre angajator, și, care pot</p> 	<p>Notă</p> <p>Propunerile de ajustare a Legii nr.166/2017 urmează a fi examinate în complex prin prisma procesului separat.</p>

			<p>fi utilizate de către salariat doar pentru produse alimentare, atunci putem concluziona că tichetul nu conține aceste date, dar este identificabil în sistemul informațional al operatorului de tichete de masă prin aceste date.</p> <p>Urmează de revizuit datele de identificare ale tichetelor de masă electronice din sistemul informațional al operatorului, nu toate sunt necesare și nu toate sunt utile.</p> <p>Considerăm că tichetele de masă sunt un stimulente pentru salariat pentru munca depusă de către acesta, deci este un beneficiu primit pentru munca depusă, și, respectiv nu trebuie anulate. Suplimentar, aceste beneficii au servit ca bază de calcul pentru contribuții obligatorii de asigurări sociale, și, ulterior, aceste valori participau în calculul la alte prestații sociale, fiind raportate de către angajator în Darea de seama fiscală IPC. Așadar, anularea tichetelor de masă în legătură cu stabilirea termenului de valabilitate a acestora nu este corectă. Și termenul de valabilitate nu este corect, necesită a fi exclus,</p>	<p>Notă Propunerile de ajustare a Legii nr.166/2017 urmează a fi examinate în complex prin prisma procesului separat.</p>
		<p>ABM</p>	<p>Se propune următoarea redacție: (4) Tichetul de masă emis de către operator trebuie să fie identificat în sisteme informatonale cu următoarele elemente obligatorii minime: a) denumirea și codul fiscal al angajatorului; b) numele și prenumele salariatului beneficiar al tichetelor de masă; c) numărul de identificare, unic la nivel de operator;</p> <p>Argumentarea: Ref la alin. 4). Dacă ne referim la faptul ca tichetul de masa electronic este o inscriere de mijloace bănești, transferate de către angajator, și, care pot fi utilizate</p>	

<p>Articolul 10. Tichetul de masă (5) Tichetele de masă pot fi utilizate în mod exclusiv pentru achitarea mesei sau pentru achiziționarea produselor alimentare și nu trebuie</p>		<p>Asociația Businessului European</p>	<p>de către salariat doar pentru produse alimentare, atunci e de menționat ca tichetul nu conține aceste date, dar este identificabil în sistemul informațional al operatorului de tichete de masa prin aceste date</p> <p>Urmează de revizuit datele de identificare ale tichetelor de masa electronice din sistemul informațional al operatorului, nu toate sunt necesare, nu toate sunt utile.</p> <p>Cu referire la lit. e) Considerăm ca Tichetele de masa sunt un stimulent pentru salariat pentru munca depusa de catre salariat, deci este un beneficiu primit pentru munca depusa, si , respective nu trebuie anulate.</p> <p>Suplimentar , aceste beneficii au servit ca baza de calcul pentru contribuții obligatorii de asigurări sociale, si , ulterior, aceste valori participa în calculul la alte prestații sociale, fiind raportate de către angajator în darea de seama fiscală IPC.</p> <p>Asadar, anularea tichetelor de masa în legetura cu stabilirea termenului de valabilitate a acestora nu este corectă. Si termenul de valabilitate în acest sens, urmează a fi exclus.</p> <p>Cu referire la lit. f) Acest element tine de criteriile de Securitate aplicate de catre banca in dependenta de cerintele ISO in acest sens si cerintele sistemelor de plata.</p> <p>Respectiv urmează a fi exclus de aici</p> <p>Prevederea de la lit. g) Este un criteriu învechit , deoarece tichet de masa este o înscrisere de Mijloace bănești si nu este instrumental de plata. Deci, urmează a fi exclus.</p>	<p>Notă Propunerile de ajustare a Legii nr.166/2017 urmează a fi examinate în complex prin prisma procesului separat.</p>
--	--	---	--	--

<p>să permită efectuarea operațiunilor de depunere sau de retragere de numerar în sau de pe cardul de plată (altfel decât cele cu valoarea nominală a tichetelor de masă) ori de transfer de mijloace către alte conturi ale salariaților și/sau ale angajatorului, și/sau ale terților.</p>			<p>(5) Cardul de plată și dispozitivele electronice aferente tichetelor de masă pot fi utilizate în mod exclusiv pentru achitarea mesei sau pentru achiziționarea produselor alimentare și nu trebuie să permită efectuarea operațiunilor de depunere sau de retragere de numerar în sau de pe cardul de plată (altfel decât cele cu valoarea nominală a tichetelor de masă) ori de transfer de mijloace către alte conturi ale salariaților și/sau ale angajatorului, și/sau ale terților.</p> <p>Argumentarea: Propunerea dată este prezentată cu scop de a delimita clar cardul de plată și tichetul de masă;</p>	
<p>Articolul 11. Procurarea tichetelor de masă</p> <p>(1) Angajatorii procură tichete de masă de la operator, selectat de comun acord cu organizația sindicală sau, în lipsa acesteia, cu reprezentanții salariaților, în baza contractului încheiat cu acesta.</p> <p>(2) Operatorii sînt obligați să transmită angajatorilor lista unităților comerciale/de alimentație publică la care pot fi utilizate tichetele de masă.</p> <p>(3) Operatorul este în drept să nu livreze tichete de masă pînă la achitarea deplină de către angajator a valorii nominale a tichetelor de masă, a plății pentru imprimare,</p>		<p>ABM</p> <p>Se propune excluderea sintagmei „pe cardul de plată”</p> <p>Argumentarea: Instrumentul de plată (card, NFC, ApplePay...) potențial ar putea fi utilizat și prin e-commerce la procurarea produselor alimentare</p>	<p>Notă</p> <p>Propunerile de ajustare a Legii nr.166/2017 urmează a fi examinate în complex prin prisma procesului separat.</p>	<p>Notă</p> <p>Propunerile de ajustare a Legii nr.166/2017 urmează a fi examinate în complex prin prisma procesului separat.</p>
		<p>Asociația Businessului European</p>	<p>Articolul 11 se expune în redacție nouă cu următorul cuprins:</p> <p>“Articolul 11. Emiterea tichetelor de masă</p> <p>(1) Angajatorii transferă operatorilor de tichete de masă suma de mijloace bănești destinată emiterii tichetelor de masă în favoarea salariaților săi.</p> <p>(2) Operatorii sînt obligați să informeze angajatorii despre lista unităților comerciale/de alimentație publică la care pot fi utilizate tichetele de masă.</p> <p>(3) Operatorul este în drept să nu livreze tichete de masă pînă la achitarea deplină de către angajator a valorii nominale a tichetelor de masă, a plății</p>	

<p>precum și pentru serviciile aferente achitate de către angajator, conform contractului încheiat între operator și angajator.</p> <p>(4) Achitarea de către angajatori a valorii nominale a tichetelor de masă, a plății pentru imprimare, precum și pentru serviciile aferente achitate de către angajator, conform contractului încheiat între operator și angajator, se efectuează numai prin transfer bancar.</p> <p>(5) În termen de 30 de zile calendaristice de la data expirării termenului de valabilitate a tichetelor de masă, angajatorul este în drept să solicite operatorului schimbarea tichetelor neutilizate sau deteriorate cu altele noi, în limita valorii nominale, sau restituirea valorii nominale a acestora. La emiterea tichetelor noi, în caz de schimbare a celor deteriorate, angajatorul achită operatorului plata pentru imprimare.</p>		<p>pentru emiterea, precum și pentru serviciile aferente achitate de către angajator, conform contractului încheiat între operator și angajator.</p> <p>(4) Achitarea de către angajatori a valorii nominale a tichetelor de masă, a plății pentru emiterea, precum și pentru serviciile aferente achitate de către angajator, conform contractului încheiat între operator și angajator, se efectuează numai prin transfer bancar.”</p> <p>Argumentarea: Propunerea are drept scop clarificarea procedurii de emitere a tichetelor de masă, iar norma specificată la alin. (5) este o prevedere învechită, fiind valabila doar în cazul tichetelor pe suport de hârtie, care au fost abrogate și nu se emit deja.</p>	
	<p>ABM</p>	<p>Se expune în următoarea redacție: Capitolul III PROCURAREA, ACCEPTAREA VALORII TICHETELOR DE MASĂ Articolul 11. Emiterea tichetelor de masă (1) Angajatorii încheie contracte privind emiterea tichete de masă de către operator, selectat de comun acord cu organizația sindicală sau, în lipsa acesteia, cu reprezentanții salariaților, în baza contractului încheiat cu acesta. (2) Operatorii sînt obligați să informeze angajatorii despre lista unităților comerciale/de alimentație publică la care pot fi utilizate tichetele de masă. (3) Achitarea de către angajatori a valorii nominale a tichetelor de masă, a plății pentru serviciul de decontare, precum și pentru serviciile aferente achitate de către angajator, conform contractului încheiat între operator și</p>	<p>Notă Propunerile de ajustare a Legii nr.166/2017 urmează a fi examinate în complex prin prisma procesului separat.</p>

			<p>angajator, se efectuează numai prin transfer bancar.</p> <p>Argumentarea: La art. 11 alin. 1) expresia "procură tichete" nu mai este relevantă și actuală și urmează a fi modificată corespunzător. Angajatorii nu procura, ci transfera Mijloace bănești operatorului de tichete de masa pentru ca operatorul să emită și să aloce tichetele de masa salariaților angajatorului, în baza listelor</p> <p>Totodată propunem să fie examinată posibilitatea excluderii integrale a alin 1 sau expunerii într-o redacție nouă care ar corespunde următoarelor argumente.</p> <p>Alin.(1) nu are relevanță din următoarele considerente: 1. persoanele responsabile din cadrul companiei sunt angajați și oricum reprezentă angajații, 2. nu toate companiile dispun de sindicate 3. Nu sunt multe companii pe teritoriul RM operatori pentru selecție.</p> <p>La alin. 2) propunem substituirea expresiei "să transmită" cu "să informeze". Ca regula lista unităților comerciale/de alimentație publică la care pot fi utilizate tichetele de masă se comunică prin afișarea informațiilor pe site-ul oficial al operatorului de tichete de masa.</p> <p>Prevederile alin. 3 și 5 sînt învechite, aplicabile doar în cazul tichetelor pe suport de hârtie</p> <p><i>Articolul 15 urmează a fi abrogat.</i></p>	
<p>Articolul 15. Rambursarea valorii tichetelor de masă</p> <p>(1) Unitățile comerciale/de alimentație publică prezintă operatorului tichetele de masă acceptate în vederea rambursării valorii acestora, nu mai tîrziu de 2 luni de la expirarea perioadei de valabilitate a tichetelor de masă.</p>		<p>Asociația Businessului European</p>	<p>Notă Propunerile de ajustare a Legii nr.166/2017 urmează a fi examinate în complex prin prisma procesului separat.</p> <p>Argumentarea: Tot articolul și-a pierdut actualitatea concomitent cu refuzul de la utilizarea tichetelor de masa pe suport de hartie</p> <p>Acum, modalitatea de decontare a mijloacelor banesti aferente tichetelor de masa utilizate de catre salariați în</p>	

<p>(2) Operatorul este obligat să ramburseze valoarea nominală a tichetelor de masă, în conformitate cu prevederile contractuale, în termen de cel mult 30 de zile de la data recepționării tichetelor de masă prezentate de către unitățile comerciale/de alimentație publică spre rambursare. Operatorul rambursează unităților comerciale/de alimentație publică valoarea nominală totală a tichetelor de masă acceptate de operator, reținând din aceasta valoarea serviciilor prestate unităților comerciale/de alimentație publică, potrivit contractului încheiat între aceștia.</p> <p>(3) Operatorul este obligat să ramburseze unităților comerciale/de alimentație publică valoarea nominală a tuturor tichetelor de masă emise de către acesta, valabile la data acceptării acestora de către unitățile comerciale/de alimentație publică. Operatorul nu este obligat să ramburseze valoarea nominală a tichetelor recepționate de la unitățile comerciale/de alimentație publică după expirarea a 2 luni de la data expirării perioadei lor de valabilitate și nici a tichetelor de masă deteriorate. Criteriile conform cărora tichetele de masă se consideră deteriorate sînt reglementate de contractul încheiat între operator și unitățile comerciale/de alimentație publică.</p> <p>(4) Rambursarea de către operatorii a valorii nominale a tichetelor de masă, cu reținerea valorii serviciilor prestate unităților comerciale/de alimentație publică, se efectuează numai prin transfer bancar.</p>		<p>unitatile comerciale/de alimentație publică are loc conform modalității standard de decontare între emitentii de carduri de plata si comercianti, conform contractelor încheiate între operator de tichete de masa si unitate comerciala/ de alimentatie publica</p>	<p>Notă Propunerile de ajustare a Legii nr.166/2017 urmează a fi examinate în complex prin prisma procesului separat.</p>
	<p>ABM</p>	<p>Articolul 15 urmează a fi abrogat</p> <p>Argumentarea: Conform articolului 3 al Legii 166, Tichetul de masa este o alocație individuala de hrana care poate fi acordata de către angajator angajatului. Conform art. 5 al Legii 166, Valoarea totală a tichetelor de masă transferată pe cardul de plată al salariatului trebuie să fie egală cu numărul zilelor lucrate efectiv de acesta pe parcursul lunii precedente înmulțit cu valoarea nominală a tichetului acordat salariatului. Aici concluzionăm, ca în cazul în care angajatorul decide sa acorde o alocație pentru hrana salariaților săi sub forma de tichete de masa, această alocație este acordata pentru perioada deja lucrata de catre angajat si, respectiv, dreptul angajatului la aceasta alocație ar trebui sa fie ireversibila. Deci, valoarea tichetelor de masa nu trebuie anulata.</p> <p>Suplimentar, tichetele de masă acordate au servit ca temel pentru calcularea primelor obligatorii de asistenta sociala si au fost raportate prin dările de seama fiscale, astfel au participat ca baza de calcul pentru diferite alocații sociale efectuate de catre stat. In aceasta ordine de idei, tichetele de masa nu pot fi anulate.</p> <p>Anularea tichetelor avea un sens in cazul emiterii pe suport de hârtie a</p>	

			<p>acestora, ceea ce s-a anulat de mult, însă anumite prevederi nu au fost adaptate la noile realități.</p>	
<p>Articolul 16. Evidența și păstrarea tichetelor de masă</p> <p>(1) Operatorii sînt obligați să țină evidența tichetelor de masă emise, cu înregistrarea numerelor de serie ale acestora.</p> <p>(2) Din motive de siguranță, tichetele de masă acceptate de unitățile comerciale/de alimentație publică și a căror valoare a fost rambursată de către operator vor fi înregistrate ca fiind primite de către operator și vor fi distruse după expirarea a 6 luni de la primirea acestora de la unitățile comerciale/de alimentație publică.</p>		<p>Asociația Businessului European</p>	<p><i>Art. 16 alin. (1) cuvântul „înregistrarea” se substituie cu cuvântul „atribuirea”;</i></p> <p><i>(1) Operatorii sînt obligați să țină evidența tichetelor de masă emise, cu atribuirea numerelor de serie acestora.</i></p> <p><i>Alin. (2) urmează a fi abrogat;</i></p> <p>Argumentarea: Propunerea are drept scop de racordare a prevederilor Legii ca urmare a abrogării conceptului de tichet de masă pe suport de hârtie, și eliminarea cerințelor irelevante tichetelor de masă la etapa actuală.</p>	<p>Notă</p> <p>Propunerile de ajustare a Legii nr.166/2017 urmează a fi examinate în complex prin prisma procesului separat.</p>
		<p>ABM</p>	<p>La art. 16 alin. 2) Urmează sa fie exclus. Acesta a avut sens in contextul când existau tichete de masa pe suport de hârtie</p>	<p>Notă</p> <p>Propunerile de ajustare a Legii nr.166/2017 urmează a fi examinate în complex prin prisma procesului separat.</p>
Legea contabilității și raportării financiare nr. 287/2017				
<p>Articolul 32. Auditul situațiilor financiare</p> <p>(1) Auditului obligatoriu sînt supuse:</p> <p>a) situațiile financiare individuale ale entităților financiare individuale mari, ale entităților de interes public și ale altor entități, conform legislației în vigoare</p>		<p>Uniunea transportatorilor și Drumarilor din RM</p>	<p>Se propune excluderea sintagmei „entităților mijlocii”</p> <p>Argumentare:</p> <p>Propunerea data a avut ca tel excluderea de la obligativitatea de a prezenta auditul obligatoriu la darea de seamy financiara.</p> <p>Propunerea data nu aduce pierderi Bugetului de stat. Conform prevederilor legii date companiile mici, care la darea de seama depasesc doi indici de pilda: Marimea activelor a depasit cifra de 63,6mil.lei</p> <p>Numarul de angajati mediu pe an</p>	<p>Notă</p> <p>Propunerea urmează a fi examinată suplimentar pe termen mediu</p>

			<p>constituie 5 persoane. Intreprinderea data automat se transforma in medie si la darea de seamy este obligate sa prezinte auditul financiar. Costul acestuia depaseste profitul anual al agentului economic. Problema data se discuta ani la rand. Parlamentul a abrogat pentru un an aplicarea prevederii date cq Ministerul Finantelor sa inainteze propuneri, Consideram ca ne luarea in considerare a propunerilor si altor membrii al CNPM ne oblige de a selecta propunerile care le consideram importante pentru economia tarii si sa insistam la disculia for in cadrul unor grupe de specialisti.</p>	
Legea cu privire la fabricarea și circulația alcoolului etilic și a producției alcoolice nr. 1100/2000				
<p>Articolul 4. Obligațiile agenților economici (1) Agenții economici care desfășoară activități în domeniul fabricării și circulației alcoolului etilic și a producției alcoolice sînt obligați: a) să fabrice alcool etilic și producție alcoolică în limita sortimentului pentru care s-a eliberat licența; b) să comercializeze alcool etilic pentru fabricarea producției alcoolice și a producției farmaceutice agenților economici care dețin licența respectivă c) să țină, utilizînd sistemul de evidență computerizată, evidența zilnică, potrivit unei forme stabilite, a stocurilor de materie primă pe fiecare furnizor aparte, a materiei prime prelucrate și rămase în stoc; a cantităților de alcool etilic și de producție alcoolică fabricate și puse în circulație; a alcoolului etilic și a producției alcoolice rămase în stoc pe fiecare denumire și categorie;</p>		Asociația Businessului European	<p>Propunem <i>păstrarea interdicției menționate doar pentru comercializarea alcoolului etilic în vrac și completarea art. 4, alin. (2), cu lit. j), care să prevadă limitări analogice restricțiilor stabilite la art.4, alin. (2), cu lit. i), și anume plafonarea prețului minim de comercializare. Pe lângă această, considerăm, că urmează a fi introdusă interdicția generată privind capacitatea maximă admisibilă a recipientelor pentru alcoolul etilic comercializat cu amănuntul în mărime de 500 ml.</i></p> <p>Argumentarea: În conformitate cu art. 4, alin. (2), lit. a), Legea cu privire la fabricarea și circulația alcoolului etilic și a producției alcoolice nr. 1100 din 30.06.2000, se interzice livrarea în rețeaua de comerț și comercializarea cu amănuntul a alcoolului etilic și/sau a alcoolului etilic potabil în vrac și/sau îmbutețiat. Propunem păstrarea interdicției menționate doar pentru comercializarea alcoolului etilic în vrac și completarea art.</p>	<p>Notă În măsura în care propunerea necesită a fi analizată în complex, inclusiv sub aspectul impactului bugetar și economic, aceasta va fi examinată în cadrul următorului exercițiu de elaborare a politicii fiscale și vamale pentru anul 2025.</p>

<p>e) să marcheze producția alcoolică supusă accizării cu timbru de acciz, cu excepția berii și a băuturilor pe bază de bere;</p> <p>f) să nu transmită, direct sau indirect, licența altor agenți economici;</p> <p>g) să asigure etanșeitatea instalațiilor de fabricare a alcoolului etilic și a producției alcoolice, circulația întregii producții fabricate prin mijloace de măsurare și de control, cu excepția berii și a băuturilor pe bază de bere;</p> <p>h) să asigure integritatea sigiliilor aplicate, integritatea și funcționarea mijloacelor de măsurat și de control, precum și condiții de depozitare în siguranță a alcoolului etilic și a producției alcoolice fabricate, cu excepția berii și a băuturilor pe bază de bere;</p> <p>i) să comercializeze producția alcoolică cu ridicata ori să o livreze în alt mod numai agenților economici care dispun de depozite specializate și dețin licență respectivă;</p> <p>j) să asigure verificarea metrologică a mijloacelor de măsurare utilizate în scopul supravegherii fiscale și controlului circulației alcoolului etilic, cu excepția berii și a băuturilor pe bază de bere.</p>		<p>4, alin. (2), cu lit. j), care să prevadă limitări analogice restricțiilor stabilite la art. 4, alin. (2), cu lit. i), și anume plafonarea prețului minim de comercializare. Pe lângă această, considerăm, că urmează a fi introdusă interdicția generală privind capacitatea maximă admisibilă a recipientelor pentru alcoolul etilic comercializat cu amănuntul în mărimi de 500 ml.</p> <p>Considerăm, că măsura restrictivă stabilită la 4, alin. (2), lit. a) Legea 1100/2000, privind interzicerea comercializării cu amănuntul este excesivă și reprezintă o limitare nejustificată a principiului libertății pieței.</p> <p>Suplimentar, considerăm, că odată cu modificarea interdicției în sensul menționat, decade necesitatea păstrării interdicției stabilite la art. 5, alin. (2), lit. d), care reglementează interdicția de livrare și comercializare în rețeaua de farmacie a alcoolului etilic în vrac și/sau îmbuteliat în recipiente cu o capacitate mai mare de 100 ml.</p>	
<p>Legea nr.172/2014 privind aprobarea Nomenclaturii Combinate a Mărfurilor</p>			
<p>Capitolul 24. Tutun și înlocuitori de tutun prelucrați Poziția tarifară 2402</p>	<p>Asociația Businessului European</p>	<p><i>Eliminarea tarifului vamal de 3 Euro la importul de produse din tutun importate din țările membre UE, din țările membre CEFTA și din Turcia.</i></p> <p>Argumentarea: De-a lungul timpului, activitatea economică desfășurată de operatorii pieței produselor din tutun s-a bazat pe relațiile economice de colaborare cu</p>	<p>Nu face obiectul politicii fiscale și vamale. În acest sens, propunerea a fost remisă pentru examinare Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării prin scrisoarea 15-06/196 din 15.05.2023.</p>

furnizori din Ucraina și Rusia, în special în partea ce vizează producerea și importul de produse plasate pe piață. În legătură cu declanșarea războiului în Ucraina, fabricile producătoare din Ucraina au suspendat activitatea care asigura producerea pentru Republica Moldova, iar cele din Rusia întâmpină dificultăți majore în asigurarea transportării produselor către țara noastră. Astfel, în acest moment, reieșind din circumstanțele create în legătură cu situația din Ucraina, companiile din acest sector asigură transferul producerii către alte țări, fapt care implică costuri semnificativ mai mari pentru operatorii pieței, prin investițiile necesare în dezvoltarea producerii, prin majorarea costului de producere, prin costuri de transport mai mari etc. În același timp, pe lângă toate acestea, o dată cu stabilirea a noi surse de import, produsele din tutun devin obiectul taxării suplimentare de 3 euro per mie de țigarete, în conformitate cu

Nomenclatura Combinată a mărfurilor a Republicii Moldova (Legea nr. 172/2014, cap. 24).

Această taxă reprezintă un impozit suplimentar pentru un produs deja extrem de taxat și este stabilită unilateral doar de Republica Moldova. Amintim că produsele din tutun sunt cel mai taxat produs din Republica Moldova, prin acciză și TVA, acestea reprezentând în 2022 circa 70% la nivelul prețului mediu ponderat.

Menționăm că membrii EBA Moldova din acest sector respectă cu strictețe legislația națională și sunt unii din principalii contribuabili la bugetul de stat, contribuind stabil cu peste 6% din bugetul de stat doar în anul 2021 (sau cel puțin 2.7 miliarde lei) prin acciză, TVA și alte taxe,

			<p>cea ce reprezintă 90% din totalul taxelor aferente acestui domeniu.</p> <p>Ținând cont de faptul că modificarea surselor de import din Ucraina și Rusia, cu altele din Uniunea Europeană, țările CEFTA sau Turcia cresc esențial cuantumul cheltuielilor operate pentru producere și transport, solicităm respectuos eliminarea totală a taxei vamale de 3 euro per 1000 de țigarete, prin modificarea Legii nr.1338/20.11.1997 cu privire la tariful vamal și Legii nr.172/25.04.2014 privind aprobarea Nomenclaturii combinate a mărfurilor.</p>	
Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181 din 25.07.2014				
<p>Articolul angajamentelor</p> <p>...</p> <p>(5) Se interzice încheierea de către autoritățile/instituțiile bugetare a contractelor cu efectuarea plăților anticipate (avans) pentru achiziționarea mărfurilor, serviciilor și lucrărilor, cu excepția:</p> <p>a) lucrărilor de construcții și reparații capitale, a căror valoare nu depășește 10 la sută din limita anuală stabilită pe obiectiv în scopul organizării proceselor tehnologice și procurării de materiale și utilaj, în cazul în care contractele de antrepriză încheiate între beneficiari și antreprenori prevăd astfel, cu confirmarea ulterioară a sumelor plătite prin volume de lucrări executate efectiv pe parcursul anului de gestiune;</p> <p>b) mărfurilor, serviciilor și lucrărilor care nu cad sub incidența Legii privind achizițiile publice.</p> <p>....</p>		<p>Confederația Națională a Sindicatelor din RM</p>	<p><i>Art. 66, alin.(5), să fie completat cu litera c), cu următorul conținut:</i></p> <p><i>„c) serviciile de organizare a tratamentului balneosanatorial al asiguraților și organizarea odihnei de vară a copiilor și adolescenților în sezonul estival.”</i></p> <p>Propunem completarea cu prevederea privind acordarea, ca excepție, a plăților anticipate (avans) în mărime de cel puțin 75% pentru contractele care au ca obiect servicii de organizare a tratamentului balneosanatorial al asiguraților și a odihnei și întremării sănătății copiilor și adolescenților în sezonul estival întru asigurarea organizării conforme a odihnei/tratamentului categoriilor de populație-menționate. Cu regret, norma juridică actuală interzice încheierea de către autoritățile/instituțiile bugetare a contractelor cu efectuarea plăților anticipate (avans) pentru achiziționarea mărfurilor, serviciilor și lucrărilor de organizare a tratamentului balneosanatorial și odihna de vară a copiilor în sezonul estival, ceea ce pune în pericol activitatea acestor instituții din lipsa surselor financiare respective. Este imposibilă organizarea odihnei de vară a</p>	<p>Notă Propunerea urmează a fi promovată pe termen mediu</p>

			<p>copiilor și adolescenților fără efectuarea plăților anticipate (avans) către entitățile care activează sezonier (în perioada de vară), precum și stațiunile balneoclimaterice, care nu efectuează alte genuri de activitate și nu dispun de capital de rezervă pentru a organiza tratamentul balneosanatorial și odihna de vară a copiilor și adolescenților din familiile defavorizate, familiile cu mulți copii.</p>	
<p>Legea nr. 397 din 16.10. 2003 privind finanțele publice locale</p>				
<p>Articolul 5. Repartizarea veniturilor între bugetele locale</p>		<p>Asociația Businessului European</p>	<p><i>art. 5 alin (1) lit. (b):</i></p> <p><i>„b) defalcări de la impozitul pe venit al persoanelor fizice, excepție făcând bugetele satelor (comunelor) și ale orașelor (municipiilor) din componența unității teritoriale autonome cu statut juridic special:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <i>– pentru bugetele satelor (comunelor) și ale orașelor (municipiilor), cu excepția orașelor-reședință de raion (municipiilor-reședință de raion) – 100% din impozitul pe venit al persoanei fizice cu domiciliul/reședința pe teritoriul unității administrativ-teritoriale respective;</i> <i>– pentru bugetele orașelor-reședință de raion – 50% din impozitul pe venit al persoanei fizice cu domiciliul/reședința pe teritoriul unității administrativ-teritoriale respective;</i> <i>– pentru bugetele municipiilor-reședință de raion – 50% din impozitul pe venit al persoanei fizice cu domiciliul/reședința pe teritoriul unității administrativ-teritoriale respective;”</i> <p>Argumentarea: Considerăm justă și echitabilă direcționarea fondurilor achitate de către salariați, sub formă de</p>	<p>Notă Propunerea urmează a fi promovată pe termen mediu</p>

				impozit pe venit la bugetul de stat, către bugetele localităților pe teritoriul cărora salariații respectivi își au domiciliul/reședința. Această prevedere legală va contribui semnificativ la dezvoltarea localităților de domiciliu/reședință ale salariaților, crearea de infrastructură modernă și dezvoltată, crearea de beneficii adiționale pentru localitățile respective și dezvoltarea simțului de responsabilitate civică.				
Codul Vamal nr.95 din 24.08.2021								
Articolul 5. Noțiuni principale			Asociația Businessului European	<i>La art. 5 se completează cu un alineat nou 74) cu următorul cuprins: "Certificatul constatator reprezintă documentul oficial în baza căruia se probează locul și faptul solicitării unei Decizii emise și care indică data de la care încep să curgă termenele aferente procedurii de emitere a actului în cauză. Autoritatea emitență este obligată să remită certificatul constatator în același mod în care a fost depusă cererea.";</i>	Notă Propunerea urmează a fi examinată suplimentar prin prisma promovării unui act normativ separat.			
Articolul 5. Noțiuni principale			Asociația Businessului European	<i>La art. 5 se completează cu un alineat nou 74) cu următorul cuprins: "Certificatul constatator reprezintă documentul oficial în baza căruia se probează locul și faptul solicitării unei Decizii emise și care indică data de la care încep să curgă termenele aferente procedurii de emitere a actului în cauză. Autoritatea emitență este obligată să remită certificatul constatator în același mod în care a fost depusă cererea.";</i> Argumentarea: Prin prezentul amendament, se propune îmbunătățirea proiectului de lege în scopul asigurării unui climat prielnic mediului de afaceri, astfel se propune ca Deciziile vamale eliberate la cererea agenților economici să fie examinate atât în termen cât și în	Notă Propunerea urmează a fi examinată suplimentar prin prisma promovării unui act normativ separat.			

			<p>cazul în care autoritatea vamală nu oferă în termen un răspuns să fie implementat un mecanism de aprobare tacită a acestei Decizii. Astfel, proiectul urmărește excluderea factorului uman în tergiversarea examinării unei cereri înafara termenului limită legal. Mai mult ca atât, proiectul vine să armonizeze cadrul normativ autohton la prevederile articolului 13 Proceduri de autorizare a Directivei 2006/123/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 decembrie 2006 privind serviciile în cadrul pieței interne (Jurnalul Oficial al Uniunii Europene din 27.12.2006 L376/36). Alin. (4) al articolului 13 al acesteia stabilește expres că "în lipsa unui răspuns în termenul stabilit autorizația se consideră acordată".</p>	
		<p>Asociația Businessului European</p>	<p><i>Se completează cu un articol nou cu următorul conținut:</i> Articolul 15¹. Procedura aprobării tacite <i>(1) După expirarea termenului prevăzut de lege pentru emiterea deciziei și în lipsa unui refuz scris privind eliberarea acestuia din partea autorității emitente, decizia solicitată se consideră acordată prin aprobare tacită.</i> <i>(2) După expirarea termenului prevăzut de lege pentru eliberarea deciziei, solicitantul poate aplica procedura aprobării tacite și poate desfășura activitatea pentru care a solicitat decizia. În acest scop, solicitantul expediază, prin poșta recomandată, în adresa Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne copia de pe certificatul constatator, în care declară pe propria răspundere faptul că nu a primit de la autoritatea emitentă refuz oficial de eliberare a deciziei în termen legal și că termenul nu a fost suspendat sau suspendarea este sau a devenit nulă sau prelungirea termenului examinării cererii a expirat. Data</i></p>	<p>Notă Propunerea urmează a fi examinată suplimentar prin prisma promovării unui act normativ separat.</p>

aprobării tacite a deciziei și, respectiv, data din care solicitantul poate desfășura activitatea pentru care a solicitat decizia se consideră data confirmării recepționării de către Inspectoratul General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne a scrisorii recomandate, prin care solicitantul i-a expediat copia de pe certificatul constatator completat în modul stabilit.

(4) Inspectoratul General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne:

a) verifică veridicitatea informației din declarația pe propria răspundere depusă de solicitant, introduce informația privind certificatul constatator recepționat într-un registru electronic accesibil și gratuit, pe pagina sa web oficială, cu indicarea autorității care nu a emis decizia și a măsurilor contravenționale aplicate;

b) în termen de 3 zile lucrătoare de la recepționarea certificatului constatator, îl expediază prin poșta electronică subdiviziunii sale abilitate cu inițierea procedurilor contravenționale și aplicarea, după caz, a sancțiunilor prevăzute de Codul contravențional față de funcționarii autorităților emitente care au încălcat procedurile și termenele de eliberare a deciziei;

c) analizează informația din certificatele constatatoare recepționate și datele furnizate de subdiviziunile sale teritoriale cu privire la aplicarea sancțiunilor contravenționale și informează trimestrial despre rezultatele analizei Cancelaria de Stat, în scopul elaborării măsurilor și propunerilor de optimizare a activității autorităților emitente.

(5) Autoritățile administrației publice și instituțiile abilitate prin lege cu funcții de reglementare și de control, instanțele de judecată sînt obligate să accepte

			<p><i>certificatul constatator în calitate de decizie dacă acesta este completat și expediat în modul prevăzut la alin. (2).</i></p> <p><i>(6) Aplicarea procedurii aprobării tacite nu privează solicitantul de dreptul de a se adresa direct către agentul constatator în cazurile expres prevăzute de Codul contravențional.</i></p> <p><i>(7) Certificatul constatator înlocuiește Decizia solicitată în cazul în care este aplicată procedura aprobării tacite fără necesitatea eliberării unor acte suplimentare sau confirmării repetate a acesteia de către Serviciul Vamal.</i></p>	<p>Articolul 12. Reprezentantul vamal</p> <p>CCI al RM</p> <p>Redacția nouă inversează noțiuni de reprezentare directă și indirectă, și transpune în mod incoerent legislația EU în acest domeniu.</p> <p>Cod vamal actual prevede că reprezentant poate fi doar broker vamal. Totodată, în afară de reprezentant vamal, declarațiile vamale pot fi întocmite și de ag.ec. în nume propriu – fără reprezentant.</p> <p>Prin norme noi se creează o nouă situație pe piața de servicii respective. Astfel, art.12 în redacție nouă exclude licențierea activității de broker vamal, necesitate de a constitui garanția financiară și în general liberalizează acces la activitate de reprezentant în vamă (indirect), dat fiind orice persoană va putea fi reprezentant indirect.</p> <p>Dacă această este scopul urmărit, atunci propoziție Reprezentarea indirectă în vamă poate fi efectuată de către brokerul vamal sau orice persoană desemnată în calitate de reprezentant vamal, este lipsită de sens, ori reprezentantul poate fi orice persoană (care nu are nevoie de licența și nici de specialiști în vămuire).</p> <p>Legislația EU prevede în art. 18 Cod vamal (3) Statele membre pot stabili, în conformitate cu legislația Uniunii, condițiile în care un reprezentant vamal poate furniza servicii în statul</p>	<p>Notă</p> <p>Propunerea urmează a fi examinată suplimentar prin prisma promovării unui act normativ separat.</p>
--	--	--	--	---	---

membru în care este stabilit. Acest punct se referă la condiții pentru reprezentant dar nu pentru broker. Astfel, legislația națională trebuie fie să liberalizeze total acces la servicii de reprezentant fie să limiteze pentru ag.ec. care corespund anumitor criterii. Aplicarea ambelor situații concomitent, ceea ce se propune acum, nu este coerentă.

Cât privește referința la condițiile din art. 39-42 care se referă la criteriile pentru AEOC. Legislația UE nu prevede astfel de drept al AEO de a activa în calitate de reprezentant (direct sau indirect) în țara unde este înregistrat AEO. Punctul respectiv din art. 18 din cod vamal EU se referă exclusiv la acordarea dreptului AEOC să acționeze că reprezentant în alt stat membru EU, dar nu în același stat în care este înregistrat. Respectiv punctul dat este transpus cu denaturarea sensului textului din Cod EU.

Dacă să ne referim la legislația statelor-membre, precum România, ORDIN ANAF Nr. 2460 prevede că reprezentare directă a unei persoane pe teritoriul vamal al României poate fi realizată de către orice persoană stabilită în România care este în măsură să furnizeze toate informațiile care sunt solicitate pentru aplicarea dispozițiilor care reglementează regimul vamal pentru mărfurile care fac obiectul declarației vamale. Această persoană trebuie să fie, de asemenea, în măsură să prezinte mărfurile în cauză sau să asigure prezentarea acestora în vamă, precum și documentele justificative.

În aceste condiții redacția nouă inversează noțiuni de reprezentare directă și indirectă, și transpune în mod incoerent legislația EU. Considerăm că trebuie să fie menținută practica existentă, când reprezentare poate fi realizată de brokerii vamali.

Condiția ce ține de specialiști în domeniul

vămuirii respectivă, este una nouă, (fiind aplicată mai mulți ani în urmă).
De menționat că condițiile de licențiere a activității de broker vamal este un domeniu nearmonizat la nivel EU, nu se regăsește în Codul Vamal al uniunii și ține de competența statelor membre.
Propunerea respectivă a fost susținută de asociația brokerilor fiind cont că în UE a fost elaborat un standard EN 16992:2017: Competențe ale reprezentanților vamali.
Însă, până prezent nu a fost elaborat /dezvoltat procesul și criteriile de evaluare a specialiștilor.
Cursuri de instruire a specialiștilor urmează a fi acreditate, iar procedura de evaluare reglementată prin act normativ, ori la moment, nici-o instituție nu are cursul acreditat pentru specialiști și procesul de evaluare dezvoltat și funcțional.
În aceste condiții, se propune că perfecționarea profesională să continue a fi organizată de companii de broker benevol.

Redacția propusă:

Art. 12 (3) Reprezentarea în vamă poate fi efectuată de către brokerul vamal.
(5) Broker vamal este persoana juridică, înregistrată în conformitate cu legislația, care deține licență pentru activitatea de broker vamal eliberată de Agenția Servicii Publice și care declară mărfurile, le prezintă pentru vămuire, efectuează și alte operațiuni vamale.
(6) Licența pentru activitatea de broker vamal se eliberează dacă persoana îndeplinește cumulativ următoarele condiții:
a) respectă condițiile generale de eliberare a actelor permissive, stabilite de Legea nr. 160/2011 privind

<p>Articolul 12. Reprezentantul vamal</p> <p>(1) Reprezentantul vamal poate fi desemnat de către orice persoană.</p> <p>(2) Această reprezentare poate fi directă, caz în care reprezentantul vamal acționează în numele și pe seama altei persoane, sau indirectă, caz în care reprezentantul vamal acționează în nume propriu, dar pe seama altei persoane.</p> <p>(3) Reprezentarea indirectă în vamă poate fi efectuată de către brokerul vamal sau orice persoană desemnată în calitate de reprezentant vamal. Reprezentarea directă poate fi efectuată de către brokerul vamal sau orice operator economic care îndeplinește cumulativ criteriile prevăzute la art.39-42.</p> <p>(4) Broker vamal este persoana juridică, înregistrată în conformitate cu legislația, care deține licență pentru activitatea de broker vamal eliberată de Agenția Servicii Publice și care declară mărfurile, le prezintă pentru</p>	<p>Articolul 12 va avea următorul cuprins:</p> <p>“Articolul 12. Reprezentantul vamal</p> <p>(1) Reprezentantul vamal poate fi desemnat de către orice persoană.</p> <p>(2) Această reprezentare poate fi directă, caz în care reprezentantul vamal acționează în numele și pe seama altei persoane, sau indirectă, caz în care reprezentantul vamal acționează în nume propriu, dar pe seama altei persoane.</p> <p>(3) Reprezentarea indirectă în vamă poate fi efectuată de către brokerul vamal sau orice persoană desemnată în calitate de reprezentant vamal. Reprezentarea directă poate fi efectuată de către brokerul vamal sau orice operator economic care îndeplinește cumulativ criteriile prevăzute la art. 39-42.</p> <p>(4) Broker vamal este persoana juridică, înregistrată în conformitate cu legislația, care declară mărfurile, le prezintă pentru</p>	<p>Ministerul Justiției</p>	<p>reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător;</p> <p>b) dispune de o bază tehnico-materială care să permită desfășurarea activității de broker vamal;</p> <p>c) dispune de echipamente informaționale și de comunicație necesare utilizării sistemului informațional vamal;</p> <p>d) nu a comis încălcări sistematice ale legislației vamale și/sau fiscale care aduc prejudiciu bugetului de stat în temeiul hotărârii judecătorești definitive;</p> <p>e) dispune de o garanție pentru asigurarea responsabilității pentru datoria vamală calculată, în mărime de cel puțin 2000000 de lei;</p> <p>f) are angajată cel puțin o persoană care va efectua operațiuni vamale.</p>	<p>Notă</p> <p>Propunerea urmează a fi examinată suplimentar prin prisma promovării unui act normativ separat.</p>
<p>Se constată că la alin. (1), (2) și (3) al art. 12 nu sunt operate modificări.</p> <p>Totodată, conform regulilor de tehnică legislativă, în cazul în care se exclude integral textul unei părți (cărți), unui titlu, capitol, unei secțiuni, unui articol/punct, alineat/subpunct sau al subdiviziunii acestuia, numerotarea lor nu se transmite altor elemente structurale.</p> <p>În acest sens, dispoziția de modificare se recomandă a avea următorul cuprins:</p> <p>„2. La articolul 12:</p> <p>alineatele (4) și (5) vor avea următorul cuprins: urmat de textul propriu-zis al alineatelor propus în proiect;</p> <p>alineatele (6)-(11) se abrogă;</p> <p>alineatele (12) și (13) vor avea următorul cuprins: urmat de textul propriu-zis al alineatelor propus în proiect”.</p>	<p>Articolul 12 va avea următorul cuprins:</p> <p>“Articolul 12. Reprezentantul vamal</p> <p>(1) Reprezentantul vamal poate fi desemnat de către orice persoană.</p> <p>(2) Această reprezentare poate fi directă, caz în care reprezentantul vamal acționează în numele și pe seama altei persoane, sau indirectă, caz în care reprezentantul vamal acționează în nume propriu, dar pe seama altei persoane.</p> <p>(3) Reprezentarea indirectă în vamă poate fi efectuată de către brokerul vamal sau orice persoană desemnată în calitate de reprezentant vamal. Reprezentarea directă poate fi efectuată de către brokerul vamal sau orice operator economic care îndeplinește cumulativ criteriile prevăzute la art. 39-42.</p> <p>(4) Broker vamal este persoana juridică, înregistrată în conformitate cu legislația, care declară mărfurile, le prezintă pentru</p>	<p>Ministerul Justiției</p>	<p>Se constată că la alin. (1), (2) și (3) al art. 12 nu sunt operate modificări.</p> <p>Totodată, conform regulilor de tehnică legislativă, în cazul în care se exclude integral textul unei părți (cărți), unui titlu, capitol, unei secțiuni, unui articol/punct, alineat/subpunct sau al subdiviziunii acestuia, numerotarea lor nu se transmite altor elemente structurale.</p> <p>În acest sens, dispoziția de modificare se recomandă a avea următorul cuprins:</p> <p>„2. La articolul 12:</p> <p>alineatele (4) și (5) vor avea următorul cuprins: urmat de textul propriu-zis al alineatelor propus în proiect;</p> <p>alineatele (6)-(11) se abrogă;</p> <p>alineatele (12) și (13) vor avea următorul cuprins: urmat de textul propriu-zis al alineatelor propus în proiect”.</p>	<p>Notă</p> <p>Propunerea urmează a fi examinată suplimentar prin prisma promovării unui act normativ separat.</p>

<p>vămuire, efectuează și alte operațiuni vamale. Brokerul vamal răspunde solidar cu debitorul pentru datoria vamală apărută în cazul reprezentării indirecte, precum și răspunde pentru încălcarea legislației vamale și/sau fiscale.</p> <p>(5) Licența pentru activitatea de broker vamal se eliberează dacă persoana întrunește următoarele condiții:</p> <p>a) respectă condițiile generale de eliberare a actelor permise, stabilite de Legea nr.160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător;</p> <p>b) dispune de o bază tehnico-materială care să permită desfășurarea activității de broker vamal;</p> <p>c) dispune de echipamente informaționale și de comunicație necesare utilizării sistemului informațional vamal;</p> <p>d) nu a comis încălcări sistematice ale legislației vamale și/sau fiscale care aduc prejudiciu bugetului de stat;</p> <p>e) dispune de o garanție pentru asigurarea responsabilității pentru datoria vamală calculată, în mărime de cel puțin 2000000 de lei;</p> <p>f) are angajată cel puțin o persoană care a promovat examenul de finalizare a cursului de instruire în domeniul vamal.</p> <p>(6) Licența pentru activitatea de broker vamal se suspendă în următoarele cazuri:</p> <p>a) brokerul nu își îndeplinește obligațiile prevăzute în prezentul articol;</p>	<p>vămuire, efectuează și alte formalități vamale.</p> <p>(5) Brokerul vamal în activitatea sa trebuie să îndeplinească cumulativ următoarele condiții:</p> <p>a) dispune de o bază tehnico-materială care să permită desfășurarea activității de broker vamal;</p> <p>b) dispune de echipamente informaționale și de comunicație necesare utilizării sistemului informațional vamal;</p> <p>c) nu a comis încălcări sistematice ale legislației vamale și/sau fiscale care aduc prejudiciu bugetului de stat;</p> <p>d) are angajată cel puțin o persoană care deține certificat vamal eliberat de Serviciul Vamal;</p> <p>e) să corespundă altor cerințe prevăzute de legislație.</p> <p>(6) De dreptul de a declara în numele brokerului vamal beneficiază doar persoana care a promovat examenul de finalizare a cursului de instruire în domeniul vamal și deține certificat vamal eliberat de Serviciul Vamal, denumit specialist în domeniul vămuirii;</p> <p>(7) În exercitarea activității, reprezentantul vamal are următoarele obligații:</p> <p>a) să se conformeze, în termenele stabilite, la noile cerințe de activitate stabilite de legislație;</p> <p>b) să asigure completarea corectă a documentelor vamale cu datele cerute de legislația vamală în baza documentelor însoțitoare ale mărfurilor și să efectueze calculul cuantumului drepturilor de import sau de export;</p>	<p>vămuire, efectuează și alte formalități vamale.</p> <p>(5) Brokerul vamal în activitatea sa trebuie să îndeplinească cumulativ următoarele condiții:</p> <p>a) dispune de o bază tehnico-materială care să permită desfășurarea activității de broker vamal;</p> <p>b) dispune de echipamente informaționale și de comunicație necesare utilizării sistemului informațional vamal;</p> <p>c) nu a comis încălcări sistematice ale legislației vamale și/sau fiscale care aduc prejudiciu bugetului de stat;</p> <p>d) are angajată cel puțin o persoană care deține certificat vamal eliberat de Serviciul Vamal;</p> <p>e) să corespundă altor cerințe prevăzute de legislație.</p> <p>(6) De dreptul de a declara în numele brokerului vamal beneficiază doar persoana care a promovat examenul de finalizare a cursului de instruire în domeniul vamal și deține certificat vamal eliberat de Serviciul Vamal, denumit specialist în domeniul vămuirii;</p> <p>(7) În exercitarea activității, reprezentantul vamal are următoarele obligații:</p> <p>a) să se conformeze, în termenele stabilite, la noile cerințe de activitate stabilite de legislație;</p> <p>b) să asigure completarea corectă a documentelor vamale cu datele cerute de legislația vamală în baza documentelor însoțitoare ale mărfurilor și să efectueze calculul cuantumului drepturilor de import sau de export;</p>
---	---	---

<p>b) brokerul nu mai corespunde condițiilor de eliberare a licenței;</p> <p>c) brokerul depune cererea de suspendare a licenței.</p> <p>Termenul de suspendare a licenței nu poate depăși 6 luni.</p> <p>(7) Licența pentru activitatea de broker vamal se retrage în următoarele cazuri:</p> <p>a) în cazurile prevăzute de Legea nr.160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător;</p> <p>b) neconformarea, în termenele stabilite, la noile cerințe de activitate stabilite de legislație;</p> <p>c) comiterea a două sau mai multor contravenții vamale ce atrag răspunderea materială, care aduce prejudiciu bugetului de stat în mărimea minimă de 50000 de lei cumulativ pe perioada unui an;</p> <p>d) divulgarea datelor ce constituie secret de stat, secret comercial, bancar sau alt secret protejat de lege, constatată prin decizia organelor competente;</p> <p>e) recunoașterea, printr-o hotărâre judecătorească definitivă, a insolvabilității brokerului vamal.</p> <p>(8) Suspendarea și/sau retragerea licenței pentru activitatea de broker vamal se efectuează cu respectarea prevederilor Legii nr.235/2006 privind principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător.</p> <p>(9) Datele privind licențele eliberate se introduc în Registrul de stat al brokerilor vamali, care se publică pe pagina web oficială a Agenției Servicii Publice.</p> <p>(10) Licența pentru activitatea brokerului vamal se eliberează gratuit pe un termen de 5 ani.</p>		
<p>c) să determine, conform legislației, valoarea în vamă a mărfurilor declarate, precum și pozițiile tarifare conform Nomenclaturii combinate a mărfurilor, în funcție de tipul de reprezentare;</p> <p>d) să asigure declararea mărfurilor Serviciului Vamal, prin procedee informatice adecvate sistemului informațional vamal sau prin alte procedee stabilite de Serviciul Vamal;</p> <p>e) să prezinte, la cererea funcționarului vamal, documente sau alte date suplimentare necesare pentru vămuire, în funcție de tipul de reprezentare;</p> <p>f) să verifice, conform actelor normative, documentele și datele primite de la persoana pe care o reprezintă, în funcție de tipul de reprezentare;</p> <p>g) să constituie la Serviciul Vamal o garanție care să acopere cuantumul drepturilor de import și de export corespunzător mărfurilor supuse vămuirii și aflate în depozitele sau în gestiunea proprie, în funcție de tipul de reprezentare;</p> <p>h) să prezinte, la cererea funcționarului vamal, mărfurile supuse declarării și/sau controlului vamal, în funcție de tipul de reprezentare;</p> <p>i) să comunice Serviciului Vamal schimbarea sediului ori a spațiului de depozitare și alte modificări care țin nemijlocit de activitatea de bază ale reprezentantului vamal;</p> <p>j) să organizeze și să țină evidența operațiunilor derulate;</p> <p>k) să păstreze, pe un termen stabilit de prezentul cod, toate documentele referitoare la operațiunile efectuate;</p>		

<p>(11) În cazul pierderii sau deteriorării licenței, brokerul vamal își poate continua activitatea în baza duplicatului eliberat de Agenția Servicii Publice. Duplicatul licenței se eliberează în baza cererii scrise a brokerului vamal, în termen de 3 zile lucrătoare de la data depunerii cererii de eliberare a duplicatului. În perioada de examinare a cererii de eliberare a duplicatului licenței, brokerul vamal își poate desfășura activitatea în baza declarației de proprie răspundere, depusă la Agenția Servicii Publice concomitent cu cererea de eliberare a duplicatului licenței și a certificatului constatator, eliberat în temeiul cererii.</p> <p>(12) De dreptul de a declara în numele brokerului vamal beneficiază doar persoana care a promovat examenul de finalizare a cursului de instruire în domeniul vamal.</p> <p>(13) În exercitarea activității, reprezentantul vamal are următoarele obligații:</p> <p>a) să asigure completarea corectă a documentelor vamale cu datele cerute de legislația vamală în baza documentelor însoțitoare ale mărfurilor și să efectueze calculul cuantumului drepturilor de import sau de export;</p> <p>b) să determine, conform legislației, valoarea în vamă a mărfurilor declarate, precum și pozițiile tarifare conform Nomenclaturii combinate a mărfurilor, în funcție de tipul de reprezentare;</p> <p>c) să asigure declararea mărfurilor Serviciului Vamal, prin procedee</p>		
<p>l) să păstreze secretul de stat, secretul comercial, bancar sau alt secret protejat de lege;</p> <p>m) să prezinte Serviciului Vamal, la solicitarea în scris a acestuia, orice informație privind operațiunile derulate.”.</p>		

<p>informatică adecvate sistemului informațional vamal sau prin alte procedee stabilite de Serviciul Vamal;</p> <p>d) să prezinte, la cererea funcționarului vamal, documente sau alte date suplimentare necesare pentru vămuire, în funcție de tipul de reprezentare;</p> <p>e) să verifice, conform actelor normative, documentele și datele primite de la persoana pe care o reprezintă, în funcție de tipul de reprezentare;</p> <p>f) să constituie la Serviciul Vamal o garanție care să acopere cuantumul drepturilor de import și de export corespunzător mărfurilor supuse vămuirii și aflate în depozitele sau în gestiunea proprie, în funcție de tipul de reprezentare;</p> <p>g) să prezinte, la cererea funcționarului vamal, mărfurile supuse declarării și/sau controlului vamal, în funcție de tipul de reprezentare;</p> <p>h) să comunice Serviciului Vamal schimbarea sediului ori a spațiului de depozitare și alte modificări care țin nemijlocit de activitățile de bază ale reprezentantului vamal;</p> <p>i) să organizeze și să țină evidența operațiunilor derulate;</p> <p>j) să păstreze, pe un termen stabilit de prezentul cod, toate documentele referitoare la operațiunile efectuate;</p> <p>k) să păstreze secretul de stat, secretul comercial, bancar sau alt secret protejat de lege;</p> <p>l) să prezinte Serviciului Vamal, la solicitarea în scris a acestuia, orice informație privind operațiunile derulate.</p>							
--	--	--	--	--	--	--	--

	<p>Se completează cu articolul 12¹ cu următorul cuprins:</p> <p>“Articolul 12¹. Specialistul în domeniul vămuirii</p> <p>(1) De dreptul de a efectua vămuirea în numele brokerului vamal beneficiază specialistul în domeniul vămuirii (denumit în continuare specialist), care deține certificat vamal, eliberat de Serviciul Vamal.</p> <p>(2) În cazul în care specialistul efectuează operațiuni de vămuire în numele brokerului vamal, se consideră că specialistul a fost împuternicit de brokerul vamal, dacă acesta din urmă nu demonstrează contrariul.</p> <p>(3) Brokerul vamal nu poate limita obligațiile specialistului față de organul vamal.</p> <p>(4) Procedura de eliberare a certificatului vamal, termenul lui de valabilitate, forma, precum și obligațiile specialistului sînt stabilite de Guvern.</p> <p>(5) Certificatul vamal al specialistului eliberat cu încălcarea condițiilor prevăzute sau eliberat pe bază de date false se anulează de Serviciul Vamal.</p> <p>(6) Serviciul Vamal retrage certificatul vamal al specialistului care:</p> <p>a) nu îndeplinește în repetate rînduri obligațiile față de organul vamal;</p> <p>b) încalcă în repetate rînduri cerințele actelor legislative și ale altor acte normative în domeniul vamal;</p> <p>c) este vinovat (culpabil) de falsificarea documentelor, de delapidări, de mituire și de alte contravenții în domeniul vamal;</p>	<p>Ministerul Justiției</p>	<p>Prevederile art. 12¹ alin. (1) care dublează dispozițiile art. 12 alin. (6) din proiect se vor exclude în vederea evitării paralelismului juridic.</p> <p>La alin. (6) lit. a) și b), aferent cuvintelor „în repetate rînduri”, nu este clară cum se va realiza calificarea obligațiilor ca fiind neîndeplinite în repetate rînduri, și nici nota informativă la proiect nu oferă explicațiile de rigoare, or, se aplică, în acest caz prevederile art. 5 pct. 27) din <i>Codul vamal</i> conform căruia se consideră încălcare repetată comitere a aceluiași încălcări în decursul a 12 luni consecutive, calculate din data intrării în vigoare a deciziei privind sancționarea persoanei pentru o asemenea încălcare.</p> <p>Complementar, cuvintele „actelor legislative și a altor acte normative” se vor substitui cu cuvintele „actelor normative”, deoarece noțiunea de „acte normative” este una generică, care înglobează și actele legislative.</p> <p>Lit. c) se va revizui prin prisma faptului că nimeni nu poate fi declarat vinovat de săvîrșirea unei fapte ilicite, decît în baza unei hotărîri a instanței de judecată și în strictă conformitate cu legea. Totodată textul „(culpabil)” se va exclude, or, textul alineatului trebuie să aibă un caracter dispozitiv (normativ), să prezinte norma instituită fără explicații sau justificări.</p> <p>Deși alin. (9) reglementează că cererea repetată de eliberare a certificatului vamal al specialistului poate fi examinată după expirarea a 6 luni de la data deciziei de anulare, retragere sau declarare a nevalabilității lui, cu condiția înlăturării cauzelor care au servit drept temei pentru emiterea deciziei, proiectul nu prevede motivele pentru care se emite decizia de anulare sau declarare a nevalabilității certificatului vamal al specialistului vamal.</p>	<p>Notă</p> <p>Propunerea urmează a fi examinată suplimentar prin prisma promovării unui act normativ separat.</p>
--	--	------------------------------------	--	---

<p>Articolul 118. Perceperea drepturilor de import și de export</p>	<p>d) comiterea a două sau mai multor contravenții vamale ce atrag răspunderea materială, care aduce prejudiciu bugetului de stat în mărimea minimă de 50000 de lei cumulativ pe perioada unui an; e) divulgarea datelor ce constituie secret de stat, secret comercial, bancar sau alt secret protejat de lege, constatată prin decizia organelor competente; f) încălcă legislația fiscală/vamală. (7) Retragera certificatului vamal al specialistului produce efecte din momentul adoptării deciziei de retragere. (9) Cererea repetată de eliberare a certificatului vamal al specialistului poate fi examinată după expirarea a 6 luni de la data deciziei de anulare, retragere sau declarare a nevalabilității lui, cu condiția înlăturării cauzelor care au servit drept temelie pentru emiterea deciziei. (10) Certificatul vamal al specialistului poate fi suspendat în cazul în care există motive temeinice de a considera că acesta nu-și îndeplinește conștiincios atribuțiile. (11) Certificatul vamal al specialistului poate fi suspendat de organul vamal pe un termen de până la 2 luni. (12) Decizia de anulare, retragere, declarare a nevalabilității sau de suspendare a certificatului vamal al specialistului poate fi contestată în conformitate cu prevederile prezentului cod.”</p>	<p>AmCham</p>	<p>Completarea art. 118, alin. (5) cu următorul text: „în cazul în care la apariția datoriei vamale în rezultatul unui</p>	<p>Notă</p>
--	--	----------------------	--	--------------------

<p>(5) Majorarea de întârziere se calculează separat pentru fiecare tip de impozit sau taxă.</p>		<p>control ulterior se va stabili că informațiile din actele anexate la declarația vamală pe baza căreia s-a efectuat importul au fost exacte și complete, iar Serviciul Vamal în scopul verificării corectitudinii datelor conținute în declarația vamală acceptată a întreprins acțiuni prevăzute de art. 181, nu va fi percepută majorarea de întârziere (penalitate)”.</p>	<p>Propunerea urmează a fi examinată suplimentar prin prisma promovării unui act normativ separat.</p>
<p>Articolul 160. Declararea mărfurilor în vamă și supravegherea vamală</p>	<p>Ministerul Apărării</p>	<p>Se propune completarea articolului 160 cu alineat nou: <i>”(4) Mărfurile importate de către Ministerul Apărării, care se atribuie la vamal secret stabilit de serviciul vamal.”</i></p> <p>Argumentare: În contextul situației regionale, este oportună atribuirea informației privind mărfurile importate de către Ministerul Apărării, la secretul de stat și a secretizării acesteia prin stabilirea unor restricții privind accesul și răspândirea informațiilor ce țin de asigurarea apărării naționale. Astfel propunerea rezultă din prevederile Legii 245/2008 cu privire la secretul de stat. Propunerea menționată nu va avea impact bugetar.</p>	<p>Notă Propunerea urmează a fi examinată suplimentar prin prisma promovării unui act normativ separat.</p>
<p>Articolul 277²⁵. Mărfurile și bunurile scutite de taxa vamală (s-a introdus prin Legea nr. 356/2022)</p>	<p>Ministerul Apărării</p>	<p>Se propune completarea articolului cu alineat nou: <i>„14) armamentul, munițiile, sistemele de armament, tehnica cu destinație militară, piesele de schimb și accesoriile aferente acestora, precum și echipamentul de comunicații și sisteme informatice cu destinație militară, achiziționate de către Ministerul Apărării, precum și celor acordate în calitate de asistență de către parteneri externi pentru necesitățile ce țin de asigurarea apărării naționale.”</i></p> <p>Argumentare:</p>	<p>Notă Propunerea urmează a fi examinată suplimentar prin prisma promovării unui act normativ separat.</p>

Aceste completări vor permite scutirea de taxe vamale la importul armamentului, munițiilor, sistemelor de armament, tehnicii cu destinație militară, pieselor de schimb și accesoriilor aferente acestora, achiziționate de către Ministerul Apărării, pentru necesitățile ce țin de asigurarea apărării naționale, precum și serviciile de reparație, reutilizare a armamentului și tehnicii cu destinație militară, testare și calibrare a munițiilor, programare a sistemelor de armament, exportate temporar de către Ministerul Apărării pentru acest scop.

Totodată, scopul completării acestor norme rezultă în implementarea calitativă a Legii nr.345/2003 cu privire la apărarea națională și anume a prevederilor art. 28 ce reglementează atribuțiile Ministerului Apărării privind realizarea măsurilor pentru înzestrarea cu armament, tehnică și resurse tehnico-materiale în volumul necesar, Ministerul Apărării fiind principalul beneficiar de stat în ce privește achiziționarea, crearea, fabricarea, repararea și testarea armamentului, a tehnicii militare și a altor bunuri tehnico-militare.

Subsidiar, completările în cauză au fost propuse întru implementarea Strategiei militare și Planului de acțiuni pentru implementarea Strategiei militare pentru anii 2018-2022, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.961/2018, care prevăd inițierea programelor de achiziții militare pe termen mediu și lung, privind modernizarea și/sau înlocuirea treptată a armamentului și echipamentelor militare existente.

În prezent, achizițiile de armament, muniții, sistemele de armament, tehnică cu destinație militară, piesele de schimb și accesoriile aferente acestora, pentru necesitățile ce țin de asigurarea apărării naționale, în mare parte pot fi efectuate

<p>Articolul 344. Zonele de control vamal</p>			<p>doar prin negocieri directe cu operatorii economici licențiați în domeniu de peste hotarele Republicii Moldova, la rândul său aceștia asumându-și cheltuielile pentru livrarea bunurilor până la frontiera de stat. În acest sens, Ministerul Apărării suportă cheltuieli suplimentare considerabile pentru importul acestora. Propunerile menționate vor avea impact bugetar, însă reieșind din caracterul specific, acesta va fi evaluat ulterior și remis în modul stabilit. Taxele achitate de Ministerul Apărării din bugetul de stat sunt vărsate la fel în bugetul de stat, respectiv balanța bugetului de stat pe aceste operațiuni este zero.</p>	
		<p>Asociația Businessului European</p>	<p>Propunem completarea art. 344 cu un nou alineat: „La solicitarea agentului economic, vamuirea poate fi efectuată și la alte posturi vamale interne sau de frontieră decât locul de înregistrare a sediului juridic al agentului economic, cu acordul organului vamal, pentru agentii economici cu statut AEO”.</p> <p>Argumentarea:</p> <p>Codul vamal actual la art. 132 pct. 2 prevede acesta posibilitate: „La solicitarea persoanei, vamuirea poate fi efectuată, cu acordul organului vamal, în alte locuri și în ore extra program, din contul persoanei”. De asemenea, Serviciul vamal a elaborat și Ordinul nr. 436-O din 27.10.2017 cu privire la stabilirea locurilor de vamuire a marfurilor. Reiesind din aceea ca Codul Vamal nou nu prevede posibilitatea de alegere a agentului economic a locului de vamuire Ordinul sus menționat posibil să fie abrogat.</p> <p>Alegerea locului de vamuire ar fi un beneficiu pentru agentii economici cu statut AEO, dar de asemenea reduce timpul de vamuire și costurile de</p>	<p>Notă</p> <p>Propunerea urmează a fi examinată suplimentar prin prisma promovării unui act normativ separat.</p>

			<p>transport mai ales pentru persoanele juridice care dețin mai multe filiale pe teritoriul republicii. Prin lipsa acestor prevederi ar însemna ca procedura de import se face conform adresei juridice în Chișinău de exemplu și după perfectarea importului camionul cu marfa pleacă la descarcare de exemplu la Balti. De asemenea, se mărește timpul de livrare și în cazul în care sunt mai multe locații de descarcare din republica. În momentul de față noi beneficiem de autorizație de vamă la PVFI Leuseni și după finalizare procesului de import camioanele se duc direct la descarcare conform itinerariului. Dar odată cu intrarea în vigoare a noului Cod Vamal presupunem ca SV nu va mai elibera asemenea autorizații.</p>	
<p>Articolul 344. Zonele de control vamal (1) La frontiera vamală, în locul unde se efectuează operațiunile de vamă, în locul amplasării subdiviziunii Serviciului Vamal, precum și în alte locuri stabilite de Serviciul Vamal, sunt create zone de control vamal. (2) Procedura creării și delimitării zonelor de control vamal este stabilită de Serviciul Vamal. (3) Desfășurarea activității de producție, a activității comerciale și de altă natură în perimetrul zonelor de control vamal și trecerea mărfurilor, a mijloacelor de transport, a persoanelor, inclusiv a factorilor de decizie din autoritățile publice peste frontiera lor, sunt posibile numai cu autorizația Serviciului Vamal și se vor efectua sub supraveghere vamală. Accesul în zona de control vamal este permis</p>	<p>FIA Asociația Investitorilor din România - Kaufland</p>	<p>Se propune completarea art. 344 cu un nou alineat: <i>„La solicitarea agentului economic, vamărea poate fi efectuată și la alte posturi vamale interne sau de frontieră decât locul de înregistrare a sediului juridic al agentului economic, cu acordul organului vamal, pentru agentii economici cu statut AEO”.</i></p> <p>Codul vamal actual la art. 132 pct. 2 prevede acesta posibilitate: „La solicitarea persoanei, vamărea poate fi efectuată, cu acordul organului vamal, în alte locuri și în ore extra program, din contul persoanei”. De asemenea, Serviciul vamal a elaborat și Ordinul nr. 436-O din 27.10.2017 cu privire la stabilirea locurilor de vamă a marfurilor. Reiesind din aceea ca Codul Vamal nou nu prevede posibilitatea de alege a agentului economic a locului de vamă Ordinul sus menționat posibil să fie abrogat.</p>	<p>Notă Propunerea urmează a fi examinată suplimentar prin prisma promovării unui act normativ separat.</p>	

<p>numai cu înștiințarea prealabilă a Serviciului Vamal.</p> <p>(4) În exercitarea atribuțiilor sale, Serviciul Vamal dispune de dreptul de a i se atribui, cu titlu gratuit, terenuri din domeniul public al statului în scopuri vamale și pe un termen nelimitat. Terenurile de la punctele de trecere a frontierei de stat atribuite Serviciului Vamal în scopuri vamale pot fi date în comodat altor autorități publice, iar altor subiecți terenurile respective li se vor atribui în bază de concurs, în modul stabilit.</p>			<p>Alegerea locului de vamuire ar fi un beneficiu pentru agentii economici cu statut AEO, dar de asemenea reduce timpul de vamuire și costurile de transport mai ales pentru persoanele juridice care dețin mai multe filiale pe teritoriul republicii. Prin lipsa acestor prevederi ar însemna ca procedura de import se face conform adresei juridice în Chisinau de exemplu și după perfectarea importului camionul cu marfa pleacă la descarcare de exemplu la Balti. De asemenea, se mărește timpul de livrare și în cazul în care sunt mai multe locații de descarcare din republica. În momentul de față noi beneficiem de autorizație de vamuire la PVFI Leuseni și după finisare procesului de import camioanele se duc direct la descarcare conform itinerariului. Dar odata cu intrarea în vigoare a noului Cod Vamal presupunem ca SV nu va mai elibera asemenea autorizații.</p>	
<p>Articolul 350. Echipetele mobile</p>		<p>Asociația Businessului European</p>	<p>Se completează cu alin. (5) cu următorul conținut:</p> <p>„(5) Neacceptarea sau neexecutarea certificatului constatator în cazul intervenției prezumției legale a aprobării tacite se sancționează cu amendă de la 50 la 250 de unități convenționale.”</p> <p>Argumentarea:</p> <p>Prin prezentul amendament, se propune îmbunătățirea proiectului de lege în scopul asigurării unui climat prielnic mediului de afaceri, astfel se propune ca Deciziile vamale eliberate la cererea agenților economici să fie examinate atât în termen cît și în cazul în care autoritatea vamală nu oferă în termen un răspuns să fie implementat un mecanism de aprobare tacită a acestei Decizii. Astfel, proiectul urmărește excluderea factorului uman în tergiversarea</p>	<p>Notă</p> <p>Propunerea urmează a fi examinată suplimentar prin prisma promovării unui act normativ separat.</p>

<p>Articolul 352. Controlul ulterior (8) Rezultatele controlului ulterior consemnate în actele prevăzute la alin.(6) sunt comunicate persoanei supuse controlului. Persoana supusă controlului este în drept să-și exprime dezacordul cu rezultatele controlului ulterior în termen de 10 zile de la comunicarea acestora, cu anexarea actelor justificative.</p> <p>Articolul 372. Articolul 375.</p>		<p>AmCham</p>	<p>examinării unei cereri înafara termenului limită legal. Mai mult ca atât, proiectul vine să armonizeze cadrul normativ autohton la prevederile articolului 13 Proceduri de autorizare a Directivei 2006/123/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 decembrie 2006 privind serviciile în cadrul pieței interne (Jurnalul Oficial al Uniunii Europene din 27.12.2006 L376/36). Alin. (4) al articolului 13 al acestuia stabilește expres că “în lipsa unui răspuns în termenul stabilit autorizația se consideră acordată”.</p>	
		<p>Ministerul Culturii</p>	<p>Modificarea art. 352, alin. (8) prin substituirea termenului de „10 zile” cu termenul „30 zile”.</p>	<p>Notă Propunerea urmează a fi examinată suplimentar prin prisma promovării unui act normativ separat.</p>
			<p>La Capitolul V, în denumire: după prepoziția „și” care urmează cuvântul „valutare” se va completa cu cuvântul „bunuri”, iar după cuvântul „culturale” se va completa cu cuvântul „mobile”. Astfel, denumirea Capitolului V va fi redactată, după cum urmează: ” CAPITOLUL V CONTROLUL METALELOR PREȚIOASE, AL OBIECTELOR ȘI AL BIJUTERIILOR DIN METALE ȘI PIETRE PREȚIOASE, AL VALORILOR BUNURILOR CULTURALE MOBILE”;</p> <p>La art. 372 alin. (3): referința la alin (3) se va înlocui cu referința la alin (2.) Articolul va fi expus în redacția: „ (3) Obiectele din metale și pietre prețioase care prezintă valoare culturală pot fi</p>	<p>Notă Propunerea urmează a fi examinată suplimentar prin prisma promovării unui act normativ separat.</p>

scoase în conformitate cu art. 375 alin. (2) și (4).”
La art. 375:
În denumire, cuvintele „valorilor culturale” vor fi substituite cu cuvintele „bunuri culturale mobile”.
La alin. (1): potrivit Legii 280/2011 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil, art. 2 c) „clasare a bunurilor culturale mobile – procedură de stabilire a categoriei bunurilor culturale mobile și de înscriere a acestora în Registrul patrimoniului cultural național mobil.” Astfel, termenul „clasate” în prevederea art. 375 alin. (1) plasează sub regimul Codului 95/2021 exclusiv bunurile culturale mobile care au fost supuse procedurii de clasare și, în rezultatul acesteia, au fost înscrise în Registrul patrimoniului cultural național mobil. În acest sens, în scopul armonizării prevederilor cadrului național în domeniul bunurilor culturale, întru asigurarea faptului că legislația națională în domeniul circulației bunurilor culturale mobile are extindere asupra întregului spectru de bunuri și nu doar asupra celor clasate, propunem expunerea alin. (1) în redacția :
„ (1) Prin bunuri culturale mobile se înțeleg orice obiecte cu trăsături de relativă creație originală, cu semnificație de măturie istorică privind comportamentele tehnice, sociale, estetice, religioase, mitologice și de viață cotidiană ale unei societăți determinate de pe un anumit palier cronologic ca fiind de o importanță deosebită pentru arheologie, preistorie, istorie, literatură, artă sau știință.”
La alin. (4): referința la alin (3) se va înlocui cu referința la alin (2), iar cuvântul „mărfurile” se va substitui cu cuvintele „bunurile culturale” ; alineatul se va completa cu sintagma „pentru

<p>Articolul 378. Prescripția răspunderii aplicate în cazul contravențiilor vamale (2) Termenul de prescripție al răspunderii materiale este de 3 ani.</p> <p>Articolul 378. Prescripția răspunderii aplicate în cazul contravențiilor vamale (7) Curgerea termenului de prescripție se suspendă dacă: a) persoana care a săvârșit contravenția vamală se susține de la procesul contravențional; b) în cadrul procesului contravențional se solicită efectuarea unor acțiuni de verificare sau de confirmare de către instituțiile internaționale ori ale altor state a unor documente care sunt relevante pentru cazul supus examinării.</p>			<p>patrimoniul cultural național.” Astfel, alineatul va fi expus în redacția: ” (4) În cazul apariției suspiciunilor referitoare la bunurile culturale scoase precum că acestea prezintă valoare culturală, iar persoana nu dispune de certificatul de export sau, după caz, de adeverința menționate la alin. (2), Serviciul Vamal permite scoaterea bunurilor culturale cu condiția prezentării dovezii eliberate de ministerul de resort, prin care se va confirma că bunurile culturale respective nu prezintă valoare culturală pentru patrimoniul cultural național.”</p> <p>La alin. 5: după cuvintele „certificat de export” se va completa cu sintagma „/adeverință de export”, iar cuvântul „valorii” se va înlocui cu cuvântul „bunuri”.</p> <p>La Anexa nr.2 litera B: după cuvântul „galerii” se va completa cu cuvântul „bibliotecii”.</p>	
<p>Articolul 378. Prescripția răspunderii aplicate în cazul contravențiilor vamale (2) Termenul de prescripție al răspunderii materiale este de 3 ani.</p> <p>Articolul 378. Prescripția răspunderii aplicate în cazul contravențiilor vamale (7) Curgerea termenului de prescripție se suspendă dacă: a) persoana care a săvârșit contravenția vamală se susține de la procesul contravențional; b) în cadrul procesului contravențional se solicită efectuarea unor acțiuni de verificare sau de confirmare de către instituțiile internaționale ori ale altor state a unor documente care sunt relevante pentru cazul supus examinării.</p>	<p>La articolul 378 alineatul (7) litera a) se abrogă.</p>	<p>AmCham</p>	<p>Modificarea art. 378, alin. (2) prin substituirea termenului de „3 ani” cu termenul „1 an”.</p>	<p>Notă Propunerea urmează a fi examinată suplimentar prin prisma promovării unui act normativ separat.</p>
<p>Articolul 378. Prescripția răspunderii aplicate în cazul contravențiilor vamale (2) Termenul de prescripție al răspunderii materiale este de 3 ani.</p> <p>Articolul 378. Prescripția răspunderii aplicate în cazul contravențiilor vamale (7) Curgerea termenului de prescripție se suspendă dacă: a) persoana care a săvârșit contravenția vamală se susține de la procesul contravențional; b) în cadrul procesului contravențional se solicită efectuarea unor acțiuni de verificare sau de confirmare de către instituțiile internaționale ori ale altor state a unor documente care sunt relevante pentru cazul supus examinării.</p>		<p>Ministerul Justiției</p>	<p>Nu este clar raționamentul abrogării la art. 378 alin. (7) lit. a) și nici în notă la proiect nu sunt prezentate argumentele în favoarea intervenției legislative privind abrogarea lit. a). Conform art. 378 din <i>Codul vamal</i>, prescripția răspunderii contravenționale este prevăzută la art. 30 din <i>Codul contravențional</i>. Curgerea termenului de prescripție se suspendă, dacă persoana care a săvârșit contravenția se susține de la procesul contravențional. În acest caz, curgerea termenului de prescripție se reia de la data reținerii persoanei sau</p>	<p>Notă Propunerea urmează a fi examinată suplimentar prin prisma promovării unui act normativ separat.</p>

<p>Articolul 384. Depunerea declarației vamale sau a documentelor de însoțire a mărfurilor cu date eronate</p>		<p>AmCham</p>	<p>autodenuțării (art. 30 alin. (7) din <i>Codul contravențional</i>).</p>	<p>Notă Propunerea urmează a fi examinată suplimentar prin prisma promovării unui act normativ separat.</p>
<p>Articolul 389. Lipsa documentelor necesare în scopuri vamale</p> <p>Pierderea sau nepredarea către Serviciul Vamal a documentelor necesare în scopuri vamale se sancționează cu amendă în mărime de la 4000 la 12000 de lei.</p>		<p>AmCham</p>	<p>Completarea art. 384 cu un nou alineat (4) în următoarea redacție: „În cazul constatării contravenției prevăzute la alin. 2, în rezultatul controlului ulterior al declarațiilor vamale la care Serviciul Vamal în scopul verificării corectitudinii datelor conținute în declarația vamală acceptată a întreprins acțiuni prevăzute de art. 181, se aplică sancțiune sub formă de amendă în mărime de 4% din suma diminuată a drepturilor de import”.</p> <p>Modificarea art. 389, prin substituirea cuvântului „necesar” cu „obligatorii”.</p>	<p>Notă Propunerea urmează a fi examinată suplimentar prin prisma promovării unui act normativ separat.</p>
<p>Articolul 396. Nesupunerea dispozițiilor sau cerințelor legale ale Serviciului Vamal</p> <p>Nesupunerea dispozițiilor sau cerințelor legale ale Serviciului Vamal de către operatorul economic, brokerul vamal se sancționează cu amendă în mărime de la 2000 la 15000 de lei.</p>		<p>AmCham</p>	<p>Abrogarea art. 396.</p>	<p>Notă Propunerea urmează a fi examinată suplimentar prin prisma promovării unui act normativ separat.</p>
<p>Articolul 399. Contravenție vamală neînsemnată</p> <p>Descrierea eronată a mărfurilor în declarația vamală care conduce la modificarea codului mărfii, fără exonerarea de drepturi de import sau de export, constituind contravenție vamală neînsemnată, se sancționează cu amendă în mărime de la 400 la 1000 de lei.</p>		<p>AmCham</p>	<p>Abrogarea art. 399.</p>	<p>Notă Propunerea urmează a fi examinată suplimentar prin prisma promovării unui act normativ separat.</p>
<p>Articolul 402. Noțiuni generale</p> <p>(2) Procesul contravențional începe din momentul seizării sau al autosesizării Serviciului Vamal</p>	<p>La articolul 402 alineatul (2) după cuvintele “al autosesizării Serviciului Vamal despre” se</p>	<p>Ministerul Justiției</p>	<p>Se va examina suplimentar prin prisma art. 374 din <i>Codul contravențional</i>, care prevede că procesul contravențional începe de drept din momentul seizării</p>	<p>Notă Propunerea urmează a fi examinată suplimentar prin prisma promovării unui act normativ separat.</p>

despre săvârșirea unei contravenții. Sesizările sunt înregistrate într-un registru de evidență a sesizărilor cu privire la contravenție, ținut de Serviciul Vamal.	introduc cuvintele "suspiciunea privind".		sau al <u>autosesizării</u> agentului constator privind săvârșirea contravenției. Agentul constator se autosesizează când dispune de informații suficiente pentru a considera cu un grad înalt de probabilitate că este comisă o contravenție fie prin constatarea faptei contravenționale (art. 440 alin. (2) din <i>Codul contravențional</i>).	
Legea nr.356/2022 cu privire la modificarea unor acte normative (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2022, nr. 456-459 art. 813)				
Art.XXII. – Codul vamal nr.95/2021 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2021, nr.219-225, art.238), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează: 9. Articolul 22: la alineatul (5), textul "în termen de 3 zile să confirme prin mesaj electronic" se substituie cu textul "să confirme prin mesaj electronic, în termen de cel mult 3 zile,";	Articolul XXII: la punctul 9 în partea ce vizează alineatul (5), textul „să confirme prin mesaj electronic, în termen de cel mult 3 zile,” se completează cu cuvântul "lucrătoare";	Ministerul Justiției	Cu referire la pct. 9 din Legea nr. 356/2022, în dispoziția de modificare cuvintele „în partea ce vizează” se vor substitui cu textul „la articolul 22 alineatul (5)”.	Se acceptă
	punctul 193 va avea următorul cuprins: "193. Articolul 406 se completează cu alineatul (4 ¹) cu următorul cuprins: (4 ¹) Prin derogare de la prevederile Codului contravențional, în caz de nerecepționare de către persoana a citațiilor, agentul constator are dreptul să emită o citație publică prin intermediul paginii web oficiale a Serviciului Vamal, cu indicarea locului și timpului cercetării cazului de contravenție vamală."; punctul 194 va avea următorul cuprins: "194. Articolul 412 se completează cu alineatul (5) cu următorul cuprins: (5) Prin derogare de la prevederile Codului contravențional, în caz de	Centrul Național Anticorupție	Obiecții Determinarea competenței după formulă „este în drept”, „poate” este o modalitate coruptibilă de determinare a competențelor doar când formulează ca drepturi, obligațiile/îndatoririle utorităților și funcționarilor publici. Coruptibilitatea acestui element rezidă în discreția funcționarilor care apare în cazul utilizării unor asemenea determinări permissive ale competențelor lor, care urmau a fi stabilite de o manieră imperativă. Această discreție poate fi folosită în mod abuziv de către funcționar pentru a nu-și executa obligațiile sale legale tocmai în virtutea caracterului permisiv al formulării competențelor sale.	Se acceptă
				Recomandări

	<p>nercepcionare de către persoana sancționată a deciziei asupra cazului de contravenție vamală, agentul constator are dreptul să notifice prin intermediul paginii web oficiale a Serviciului Vamal persoana în privința căreia a fost emisă decizia asupra cazului de contravenție vamală.”</p> <p>„(4) Decizia asupra cazului de contravenție vamală se aduce la cunoștința persoanei sancționate.</p>		<p>Substituirea expresiei ”este în drept să suspende” cu cuvântul ”suspendă”.</p> <p>Substituirea expresiei ”are dreptul să emită” cu cuvântul ”emite”.</p> <p>Substituirea expresiei ”are dreptul să notifice” cu cuvântul ”notifică”.</p>	
	<p>Centrul Național Anticorupție</p>	<p>Obiecții</p> <p>Prevederile citate supra nu reglementează termenul de aducere la cunoștința persoanei sancționate a conținutului Deciziei asupra cazului de contravenție vamală. Reglementarea lacunară/confuză a termenelor administrative, determină discreția excesivă a funcționarului de a aprecia și stabili în fiecare caz separat termene care îi sunt convenabile, atât pentru propriile acțiuni, cât și pentru acțiunile altor subiecți de drept cărora aceste termene le sunt aplicabile.</p> <p>Recomandări:</p> <p>Reglementarea termenului de aducere la cunoștința persoanei sancționate a conținutului Deciziei asupra cazului de contravenție vamală.</p>		
<p>Nota informativă</p>				
		<p>Centrul Național Anticorupție</p>	<p>În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „nota informativă care cuprinde:</p> <p>a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;</p> <p>b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;</p> <p>c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;</p>	

d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi; f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare".

Autorul a indicat în nota informativă aferentă proiectului:

- denumirea autorului proiectului actului normativ (Ministerul Finanțelor);
- condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ (contextul regional actual, precum și cel național, reflectă necesitatea identificării soluțiilor optime de racordare a sistemului fiscal la condițiile existente, cu accent pe principalele impedimente identificate în inițierea și desfășurarea activității de întreprinzător, dar și pornind de la dezideratul de creștere a rezilienței persoanelor fizice prin intermediul instrumentelor fiscale);
- descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene (proiectul urmărește continuarea procesului de armonizare a legislației naționale cu legislația Uniunii Europene, prioritar, în partea ce ține de TVA și accize (efortul principal urmând a fi realizat prin politica bugetar-fiscală pentru 2025);
- principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi (i) atribuirii Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării rolul de instituție responsabilă de exercitarea atribuțiilor de conducere a Comisiei de Monopol Fiscal/secretariatul acesteia; ii) o serie de modificările la Cod fiscal (modificarea noțiunii de „dividend”; extinderea spectrului de stimulente fiscale și revizuirea categoriilor de cheltuieli suportate de către angajații în favoarea angajaților, permise spre deducere în scopuri fiscale; stabilirea mărimii suprafeței unității comerciale în

care urmează a fi desfășurată activitatea independentă; ajustarea articolului 71 litera n) în scopul excluderii neclarității la calificarea venitului nerezidentului care urmează să fie impozitat în Republica Moldova; reducerea cotei impozitului pe venit de la 7% la 6% pentru unele categorii de venituri și unificarea cotelor impozitului pe venit aferent veniturilor investiționale; etc.)

- modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare (nu necesită modificarea sau elaborarea unor acte normative noi).

Potrivit notei informative a proiectului, finalitatea scontată a acestuia este soluționarea constrângerilor economice sesizate de către contribuabili, identificarea instrumentelor de suport a populației, precum și continuarea procesului de armonizare a legislației Republicii Moldova la practicile Uniunii Europene.

În procesul de promovare a proiectului, au fost respectate rigorile de asigurare a transparenței decizionale statuate de prevederile art.8 lit.a)-d) al Legii nr. 239-XVI din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional.

Nota informativă a proiectului a fost întocmită cu înținirea exigențelor de tehnică legislativă statuate de prevederile art.30 lit.a)-f) al Legii cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017. Analiza amendamentelor propuse, denotă unele deficiențe ce pot determina disfuncționalitatea proceselor administrative exercitate de către agenții publice/entitățile publice vizate. Deficiențele în speță, pot determina incertitudine la etapa implementării normelor și riscul aditerii incidentelor de integritate/riscurilor de corupție afite de către agenții publice responsabili de

			<p>implementarea normei/persoanele care au/susțin că au influență asupra acestora, cît și de către subiecții vizajați de către acțiunile acestora, care vor fi tentați de a recurge la metode corupte pentru a-i determina de a aplica cadrul normative într-o anumită manieră favorabilă acestora. Deficiențele prenotate vizează preponderent:</p> <ul style="list-style-type: none"> - procedura și termenele de eliberare a formularelor de facturi fiscale; - insuficiența mecanismelor de contestare a deciziilor și acțiunilor SFS; - stabilirea sarcinii probațiunii pe seama persoanei care contestă decizia SFS; - Reglementarea defectuoasă a atribuțiilor SFS privind suspendarea operațiunilor la conturile bancare și/sau de plăți ale contribuabililor și SV privind citarea publică și aducerea la cunoștință persoanelor sancționate a deciziilor emise. <p>Prin urmare, se recomandă autorului revizuirii prevederilor proiectului prin prisma recomandărilor statuate de compartimentul III al prezentului raport de expertiză anticorupție.</p>	
Propuneri de ordin general				
Ministerul Justiției				
<p>La definitivarea proiectului actului normativ se va ține cont că la schimbarea unor cuvinte din conținutul textului unui act normativ, pentru exprimarea corectă, se menționează despre substituirea „cuvintelor” respective, iar la schimbarea unor cifre/semne și cuvinte din conținutul textului unui act normativ, pentru exprimarea corectă, se menționează despre substituirea „textului” respectiv (a se vedea pct. 9, cu referire la art. 36 alin. (2)). Adicional, în textele actelor normative verbele se utilizează, de regulă, la timpul prezent.</p> <p>Conținutul proiectului se va expune în limbă simplă, clară și concisă, pentru a se exclude orice echivoc, cu respectarea strictă a regulilor gramaticale și de ortografie (la pct. 5, cu referire la art. 24 alin. (19³) pct. 3) după textul „la 50%” se va completa cu prepoziția „din”, iar cuvântul „anul” se va substitui cu cuvântul „anual”, la pct. 47 cuvântul „informarea” se va substitui cu verbul „informează”, la Art. V, VII, XII cuvântul „republicat” din sursa de publicare a actelor normative se va substitui cu cuvântul „republicată”, se vor evita tautologiile, spre ex. „corespunde corespunzător” la Art. XI). Cuvintele „se introduc” nu sunt caracteristice limbajului normativ și prin urmare acestea se vor substitui cu cuvintele „se completează cu”.</p>				

	<p>Consiliul național de coordonare a Programului național de prevenire și control al bolilor netransmisibile prioritare</p> <p>În alineatul din Nota informativă, de la pagina 8 „Stabilirea accizelor pe perioada următorilor 3 ani”, propunem substituirea sintagmei „cu indexarea anuală a acesteia la rata inflației prognozate de 7%”, ceea ce asigură previzibilitate pentru mediul de afaceri și prognozarea veniturilor bugetare” cu următoarea sintagmă „inclusiv pentru a asigura că majorările de accize sunt suficient de mari pentru a crește prețurile peste creșterea veniturilor, astfel încât consumul de produse din tutun să scadă efectiv”. Menționăm că factorii de decizie politică trebuie să țină cont de accesibilitatea financiară atunci când iau în considerare majorările de accize. Un indicator util pentru a evalua performanța politicii fiscale în ansamblu privind impozitarea produselor din tutun, care sintetizează cele mai bune practici în domeniul impozitării tutunului prin combinarea celor patru componente cheie ale politicii fiscale, este i) nivelul prețurilor, ii) modificarea accesibilității în timp, iii) ponderea totală și a accizelor în preț cu amănuntul și iv) structura impozitului pe tutun.</p>
	<p>Asociația Investitorilor din România - Kaufland</p> <p><u>Eliminarea obligatției de semnare și stampilare a facturilor fiscale emise în baza avizului de însoțire a marfii</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Conformarea fiscală este asigurată prin documentarea livrarilor efectuate cu avizul de însoțire a marfii / actul de primire predare, care este semnat și confirmat de ambele parti. Pretul aplicat este agreat contractual. În acest caz, semnarea facturii fiscale de ambele parti este o dublare a documentarii, care îngreunează procesul economic. - Modificarea va eficientiza procedura de înregistrare a facturilor fiscale, va reduce costurile aferente serviciilor de curierat pentru furnizori. - Aceasta practica este utilizata eficient in Romania si alte tari europene.
	<p>AmCham</p> <ul style="list-style-type: none"> • Provizioane în asigurări. În propunerile înaintate, am atras atenția și asupra necesității provizionării activității de asigurări, similar celor ce se realizează în alte componente a industriei financiare. Companiile de asigurări în cadrul activității sale profesionale pe o piață reglementată înregistrează o serie de creanțe specifice, precum: creanțe referitoare la primele nefincasate de la asigurați; creanțe referitoare la primele nefincasate de la intermediari; creanțe referitoare la reasigurați; creanțe referitoare la regresele înaintate; creanțe referitoare la plasmamente prin intermediul împrumuturilor acordate. Coroborând prevederile art. 6 (Definiții) Legea privind piața de capital nr. 171 din 11.07.2012 și art. 5 (Modul de ținere a contabilității și de aplicare a standardelor de contabilitate) alin. (4) Legea contabilității și raportării financiare nr. 287 din 15.12.2017, societățile de asigurări țin contabilitatea în partidă dublă și întocmesc situații financiare conform IFRS. Astfel, societățile de asigurări aplică, inter alia, Standardul Internațional de Raportare Financiară 9 „Instrumente financiare” (în continuare IFRS 9), respectiv Standardul Internațional de Contabilitate 39 „Instrumente financiare: recunoaștere și evaluare”, în baza Ordinului Ministerului Finanțelor nr. 44 din 01.04.2013 privind acceptarea și publicarea Standardelor Internaționale de Raportare Financiară. Conform Notei Informative a IFRS 9, deținut de IFRS Foundation[1], deprecierea activelor financiare se recunoaște de îndată ce un instrument financiar este inițiat sau cumpărat, pierderile de credit anticipate pe 12 luni sunt recunoscute în contul de profit și pierdere, respectiv se provizionează. În documentul de analiză „Reserves, Provisions and Liabilities”[2] dezvoltat în cadrul grupului de lucru al Comisiei Uniunii Europene privind elaborarea directivei cu referire la o bază fiscală consolidată comună a societăților, se menționează că în majoritatea, dacă nu toate statele membre, există reguli care să permită o deducere fiscală pentru provizioanele constituite drept rezultat

al creanțelor derivate din comercializarea bunurilor/serviciilor cu plata în rate. Dincolo de acest principiu general, există multe modalități de punere în aplicare a acestei politici. De exemplu, provizionul poate fi dedus numai dacă au fost inițiate acțiuni legale împotriva debitorului; sau, doar provizioanele constituite pentru creanțe îndoielnice; sau provizioane în limita unui cuantum procentual din valoarea totală a creanțelor; sau plafonul de deductibilitate al provizioanelor se calculează drept cuantum procentual reieșind din experiența anterioară a contribuabilului sau pe baza mediei din industrie. Conform „Worldwide Tax Summaries 2017/18”[3], PwC Europa, în țări precum Austria, Germania, Italia, Liechtenstein, Luxembourg, Norvegia, Olanda, Regatul Unit, Slovenia au fost identificate dispoziții ce oferă dreptul companiilor de deducere a provizioanelor pentru deprecierea creanțelor în limita unui cuantum procentual din valoarea totală a creanțelor/vânzărilor. Astfel, propunem uniformizarea abordărilor în ceea ce ține de provizioanele din domeniul financiar și optarea fie pentru deducerea provizioanelor în baza modului stabilit instituțiilor financiare (în baza IFRS), fie organizațiilor de microfinanțare și/sau persoanelor care practică activitatea de leasing financiar (provizioanelor destinate acoperirii eventualelor pierderi ce țin de nerestituirea împrumuturilor și neachitarea dobânzilor aferente, care se determină conform regulamentelor Comisiei Naționale a Pieței Financiare, iar provizioanelor destinate acoperirii creanțelor ce țin de nerecuperarea ratelor și neachitarea dobânzilor de leasing în mărime de până la 5% din soldul mediu anual al creanțelor aferente contractelor de leasing, dacă aceste creanțe sunt datorate de o persoană care nu este afiliată contribuabilului. Anterior, prin scrisoarea AmCham Nr. 61 din 28 aprilie 2021, comunitatea a atras atenție la existența problemei date pentru piața serviciilor de asigurare.

- Cheltuieli (campanii) promoționale. În contextul politicii existente și a planului de acțiuni „Moldova fără numerar” al Guvernului Republicii Moldova privind diminuarea circuitului de numerar în economia națională și a promovării decontărilor prin virament, mediul de afaceri de rând cu sistemul bancar sunt cei mai buni promotori ai decontărilor fără numerar. Rezonând cu planul de acțiuni al Guvernului, mediul de afaceri lansează numeroase campanii promoționale, menite să promoveze cardurile bancare și achitățile prin intermediul acestora. În acest context, noțiunea de „Campanie Promoțională” stabilită la articolul 5 din Codul fiscal nu mai satisface acele programe elaborate de către mediul de afaceri în vederea promovării vânzărilor și achităților fără numerar. Suplimentar, noțiunea actuală cuprinde și componenta de jocuri de noroc și loterii, care în Codul Fiscal au un regim separat de impozitare și suplimentar acestea nu întrunesc scopul promovării vânzărilor. În acest context, a fost analizată experiența României, care o considerăm una oportună și corectă și am constatat, că campaniile promoționale nu sunt limitate în timp și reprezintă acțiuni de promovare produselor/serviciilor ca urmare a practicilor comerciale implementate de contribuabil. În această ordine de idei, propunem să fie modificată noțiunea de campanie promoțională, după cum urmează:

„Campanie promoțională - modalitate de promovare a vânzărilor prin organizarea de concursuri cu scopul promovării vânzărilor, anunțate public, cu acordarea de cadouri, premii, cashback, bonusuri sau alte câștiguri ca urmare a practicilor comerciale implementate de contribuabil”.

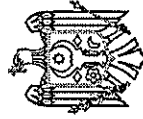
Tot aici, este necesară clarificarea noțiunii de cashback - distanța - reducerea de preț acordată cumpărătorului de către vânzător în cadrul programului de loialitate sau campanie promoțională.

- Programul de fidelizare a angajaților, denumit generic „Stock option/inciative plan” (în continuare „SOP”) ca un nou concept în legislația națională. Lipsa forței de muncă, mai ales a experților pe domenii înguste de pe piața muncii dar și atragerea și menținerea oamenilor cheie, pun o presiune în creștere pe bugetele companiilor. Mai ales în cazul activității antreprenoriale, care, în ultimii trei ani, au avut de înfruntat mai multe tipuri de crize, ce s-au reflectat în toate rezultatele

<p>economice. O soluție la care au apelat mai multe state a fost "planul de stimulente pe termen lung", așa-numitul „Stock Option Plan” (în continuare „SOP”, termen utilizat la nivel internațional), prin care asociatul/acționarul majoritar permite salariatului să beneficieze și el de dezvoltarea și creșterea companiei prin incorporarea acestora la nivelul conducerii. SOP este potrivit oricărui tip de companii – și celor mari, listate sau nelistate, dar și celor aflate la început de cale. Cu alte cuvinte, prin SOP, angajatul devine co-interesat, acesta beneficiind și el de dezvoltarea și creșterea valorii companiei, rezultatul final fiind o aliniere a intereselor întreprinderii cu cele ale angajatului. Pot participa fie angajații cei mai importanți pentru creșterea companiei sau top managementul, fie toți salariații, iar schemele de remunerare în instrumente financiare recompensează angajatul pentru o performanță trecută, dar vizează una viitoare, pe termen lung.</p> <p>Alinierea prevederilor legislației naționale la realitatea economică actuală precum și practica internațională existentă, prin care se acordă beneficii în acțiuni salariaților săi, este necesară pentru atragerea, menținerea și motivarea acestora de a se implica în dezvoltarea entității (propunerea desfășurată se regăsește în Anexa 1).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Elaborarea și includerea prevederilor aferente comerțului electronic, inițiativelor de stimulare a investițiilor, a economiei verzi și a creșterii economice per ansamblu; - Elaborarea cadrului normativ aferent prețurilor de transfer; - Revederea taxei vamale pentru concentratele exotice importate pentru a asigura competitivitatea producătorului autohton de sucuri (Legea nr. 172/2014 cu privire la Nomenclatura Combinată a mărfurilor a Republicii Moldova, cap. 24). - Revederea amenzilor disproporționate pentru nerespectarea de către titular a regimului vamal suspensiv; <p>Extinderea implementării Directivei 2011/64 până în 2030, ceea ce va permite creșteri graduale și echilibrate ale accizelor; va exclude amplificarea comerțului ilegal cu produse din tutun în Republica Moldova și va asigura venituri la bugetul de stat stabile și durabile.</p>	<p>MAI</p> <p>Suplimentar, consideram oportund completarea proiectului de lege cu un nou articol care să reglementeze modificări la art. 60 din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014, după cum urmează:</p> <ul style="list-style-type: none"> - modificarea alin. (1), în sensul acordării permisiunii efectuării de către autoritățile publice centrale fard acordul Ministerului Finanțelor a unor redistribuiri ale alocațiilor aprobate prin legea anuală a bugetului de stat între categoriile economice ale unei autorități publice centrale, thra majorarea cheltuielilor de personal și fgra modificarea cheltuielilor pentru investiții capitale. Or, aceste redistribuiri nu afectează prevederile legii bugetare anuale i se încadrează în prevederile art. 21 alin. (1) din aceasta Lege, care prevede competente i responsabilitate de baza ale autorităților publice centrale, în partea ce tine de stabilirea priorităților, de asigurarea gestionării alocațiilor bugetare i administrarea patrimoniului public în conformitate cu principiile bunei guvernari; - inlocuirea la alin. (4) a sintagmei „pans la 30 noiembrie” cu sintagma „pand la 15 decembrie”. <p>Prelungirea termenului de efectuare a redistribuirii alocațiilor bugetare va asigura o executare perfecta a mijloacelor financiare aprobate prin legea bugetard annuala, în cazul unor eventuale economii de alocații care pot fi direcționate spre acoperirea priorităților stringente.</p> <p>În context, continutul actului normativ urmeaza fi conformat principiilor activității de legiferare, potrivit carora trebuie să se integreze organic în cadrul normativ în vigoare, scop în care proiectul</p>
---	--

	<p>actului normativ trebuie corelat cu prevederile actelor normative de nivel superior sau de același nivel cu care se afla în conexiune.</p> <p>Consecvent, proiectul legii se va revizui prin prisma art. 54 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative care expres prevede ca, conținutul proiectului se expune într-un limbaj simplu, clar și concis, pentru a se exclude orice echivoc, cu respectarea strictă a regulilor gramaticale, de ortografiei de punctuație.</p>
	<p>MAI</p> <p>Consideram oportun inserarea unor prevederi privind scutirea de la plata taxei de stat, având ca repere obiectele de încasare a taxei de stat, reglementate de Legea taxei de stat nr. 1216/1992, a veteranilor de război, participanți la acțiunile de luptă pentru apărarea integrității teritoriale și independenței Republicii Moldova.</p>
	<p>Confederația Națională a Patronatelor din RM</p> <p>Reincluderea conceptului de creștere de capital în raport cu persoanele juridice.</p> <p>La etapa actuală creșterea de capital este aplicabilă atât în raport cu persoanele fizice, cât și cu persoanele juridice nerezidente. Astfel, are loc aplicarea unor regimuri fiscale diferite de taxare a unor și aceleași venituri, în dependență de statutul persoanei ce a obținut venitul, ceea ce încalcă grav unul din principiile stabilite prin Hotărârea Parlamentului privind Conceptul reformei fiscale – echitatea.</p>
	<p>Confederația Națională a Patronatelor din RM</p> <p>Soarta sumelor de TVA acumulate până în a. 2023 la agenții economici cu drept de restituire.</p> <p>Nu s-a regăsit în proiectul legii soarta TVA acumulat până în a. 2023, la care agenții economici aveau dreptul la restituire, însa nu l-au putut exercita sa-l primească. Din 2023 – sunt prevederi, cu toate ca din practica încă nu se restituie. Sau identificat soluții?</p>
	<p>Confederația Națională a Patronatelor din RM</p> <p>Modificări necesare legate de aplicarea conceptului preturilor de transfer</p> <p>Preturile de transfer – va fi necesar de lucrat nu doar la legislația secundara, dar si la cea primara prin introducerea unor modificări importante, inclusiv poate amânarea implementării conceptului pentru o perioadă.</p>
	<p>Agencia Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației (ANRCETI)</p> <p>Propunem completarea Art.II din proiect cu un punct nou pentru includerea ANRCETI în lista subiecților scutiți de plata impozitului pe bunurile imobiliare prevăzută la art.283 alin(1) din Codul fiscal.</p>

Secretar de Stat

Ion GUMENE

Digitally signed by Gumene Ion
Date: 2023.06.15 14:10:50 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova